

ÖP 2010

ÖVERSIKTSPLAN FÖR UPPLANDS-BRO KOMMUN

Antagen av Kommunfullmäktige
2011-12-15 §162

Upplands-Bro
KOMMUN

www.upplands-bro.se

Arbetet med att ta fram Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, har drivits av en projektgrupp inom Plan- och exploateringsavdelningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetet har letts av en projektledningsgrupp och förankrats i organisationen genom referenspersoner från kommunens olika förvaltningar. Samrådsversionen med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) togs fram med konsultstöd av WSP AB (ÖP-förslag) och Atkins AB (MKB). Kommunstyrelsen har fungerat som politiskt styrande organ och arbetets framskridande har regelbundet rapporterats till kommundirektör och kommunledningsgrupp. Samråd genomfördes våren/hösten 2009 och utställning våren 2011. Planen antogs i december 2011.

Följande personer har främst varit delaktiga i arbetet under hela eller delar av processen.

Projektgrupp:

•Elisabeth Mårell, projektledare •Marie Ekblad, vik. projektledare •Karin Svalfors, vik. projektledare •Sofie Lagerlöf, kartor •Maria Elfström, MKB

Projektledningsgrupp:

•Elisabeth Mårell, projektledare •Marie Ekblad, vik. projektledare •Karin Svalfors, vik. projektledare •Emelie Grind, plan- och exploateringschef •Barbara Vincent, tf plan- och exploateringschef •David Lanthén, tf plan- och exploateringschef •Ulla Larsson, samhällsbyggnadschef •Karl Öhlander, tf samhällsbyggnadschef •Eilert Söderlund, exploateringsingenjör

Arbets-/referensgrupp:

Plan- och exploateringsavdelningen: •Barbara Vincent, projektledare exploatering •Caroline Cederholm, projektledare exploatering •David Lanthén, projektledare exploatering •Eilert Söderlund, exploateringsingenjör •Henric Carlson, planarkitekt •Jaana Rantanen, planarkitekt •Karin Svalfors, samhällsplanerare •Märit Olofsson Nääs, projektledare exploatering •Richard Hallman projektledare exploatering •Ulf Hedström, planarkitekt •Ylva Hedin, planarkitekt
Bildningsförvaltningen: •Bo Larsson, kultur- och fritidschef •Maria Holdo, utredare •Per-Åke Ljungqvist, förvaltningsintendent

Kommunstyrelseförvaltningen: •Bengt Persson, säkerhetsansvarig •Caroline Rask, kommunikatör •Maria Elfström, projektledare miljöplan •Tom Österlund, webb-samordnare

Samhällsbyggnadsförvaltningen: •Gunnel Vedin, bygglovhandläggare •Ingemar Jonsson, miljöingenjör •Lasse Pettersson, teknisk chef •Linda Edgren, bygg- och miljöchef •Martha Aldacor, trafikingenjör •Mikael Freiman, bitr. teknisk chef •Sofie Lagerlöf, gis-handläggare •Tomas Korolanyi, gis-ingenjör •Åke Modig, kommunarkitekt •Åsa Bergström, miljöinspektör

Socialförvaltningen: •Karin Lindbom, administrativ chef •Lena Franzén, utredare

Konsulter:

WSP Stadsutveckling: •Aino Virta •Ingemar Eriksson •Karin Eklund •Niklas Östman

Atkins Sverige AB: •Henrik Ramstedt •Johan Nilsson •Oscar Lindroth

Foton/Illustrationer:

Om inget annat anges, Upplands-Bro kommun

Bakgrundskarta för områden utanför Stockholms län:

© Lantmäteriet Gävle 2010. Medgivande MEDGIV-2010-24937

Redaktionella ändringar har gjorts efter antagande.

Förord

Upplands-Bro kommun är en kommun att vara stolt över.

Upplands-Bro kommun har många kvaliteter. Vi är omgivna av vatten och ett femtiotal öar. Avståndet till huvudstaden är endast 30 km. Det ger oss unika möjligheter för boende, företagande och besökare. Kombinationen av två levande tätorter och en aktiv landsbygd i en växande huvudstadsregion gör att människor som väljer att flytta hit sedan stannar kvar. Här finns småstadskänsla i en storstadsregion.

Tack vare goda och snabba kommunikationer med pendeltåg kan huvudstadens arbetsplatser, studiemöjligheter och kulturutbud nås på ett miljöanpassat sätt. Transporter via vägnätet går också smidigt på E18 som går genom kommunen.

Det finns mycket att bygga vidare på när Upplands-Bro sedan flera år tillbaka gått in i en fas av expansion och tillväxt. Det är en utmaning att möta behoven från en växande befolkning och ett expansivt näringsliv och samtidigt bevara och utveckla kommunens skönhet och andra värdefulla kvaliteter.

För att möta dessa utmaningar behöver kommunen ha redskap för att planera för framtiden. Översiktsplanen (ÖP) är ett sådant redskap. ÖP 2010 är en aktuell översiktlig plan som sträcker sig fram till 2030 och som visar hur marken kan nyttjas i framtiden. En översiktsplan är inte juridiskt bindande utan ska ses som en viljeyttring från kommunens sida med en redovisning av allmänna intressen, framförallt av olika riksintressen.

Föregående ÖP antogs 2002. En ÖP skall aktualiseras varje mandatperiod. Själva processen med ÖP 2010 inleddes redan 2006 och däremellan har det skett två olika samråd med medborgare, myndigheter, andra intressenter och berörda markägare. Deras synpunkter har vi tagit ställning till och arbetat in i ÖP 2010.

Vår ÖP är ett levande dokument. Som ett resultat av beslutet att anta denna ÖP kommer olika fördjupningar att ske. I det sammanhanget vill vi särskilt nämna det landsbygdsprogram som ska antas 2012. Detta ska inte vara lika detaljrikt som en översiktplan, utan ska ses som ett komplement till ÖP 2010 och utgöra grund för kommande fördjupningar. I Upplands-Bro bor ca 15 % eller 3 000 medborgare på landsbygden. Vi är positiva till boende och verksamhetsetableringar på landsbygden.

Välkomna att se in i framtiden i Upplands-Bro!

Irène Seth (M)
Kommunstyrelsens ordförande/
kommunalsråd
Ansvarig för näringslivsfrågor

Yvonne Stein (FP)
Kommunstyrelsens vice ordförande/
kommunalsråd
Ansvarig för utbildning, plan- och exploatering

Jan Stefanson (KD)
Bitr kommunalsråd med ansvar
för Kultur och Fritidsfrågor

Christina Brofalk (C)
Bitr kommunalsråd med ansvar för Miljöfrågor

Upplands-Bro december 2011

Läsanvisning

Översiktsplanen är framtagen enligt ”gamla” Plan- och bygglagen, PBL (1987:10) men har efter utställning kompletterats med hänvisningar till den ”nya” PBL (2010:900).

I kapitel 1 ”*Inledning*” beskrivs översiktsplanens roll och den process som arbetet med en översiktsplan innebär. Kapitel 2 ”*ÖP 2010 i huvuddrag*” sammanfattar planförslaget samt de direktiv och övergripande resonemang som ligger bakom planförslagets tillkomst och omfattning. I kapitlet ingår även en översiktlig beskrivning av de konsekvenser som planförslaget bedöms medföra.

Översiktsplanen är därefter uppbyggd kring ett antal kapitel (3-9) som tematiskt redovisar den långsiktiga kommunala planeringen ur olika aspekter. I respektive kapitel hittar man både förslag och planeringsförutsättningar som rör det tematiska ämnesområdet. I slutet av kapitlen finns även tematiska konsekvensbeskrivningar, inklusive sammanfattningar ur tillhörande Miljökonsekvensbeskrivning. Dessa beskrivningar återfinns i inramade rutor med rubriken ”*Konsekvenser*”.

Den tematiska redovisningen övergår därefter i en fördjupad redovisning (kapitel 10-12) om utvecklingen av specifika platser och områden inom kom-

munen. Fördjupningen utgår från de två största tätorterna i kommunen, *Bro* (kapitel 10) och *Kungsängen* (kapitel 11) samt *Landsbygden* (kapitel 12). Liket de föregående kapitlen avslutas även dessa kapitel med en ruta där konsekvensbeskrivningar redovisas.

I och med indelningen av kapitel efter tematiska ämnesområden förekommer skilda riksintressen i olika kapitel. För att tydliggöra samtliga riksintressen finns dessa redovisade i kapitel 13 ”*Sammanställning av riksintressen*”. På motsvarande sätt finns även de mellankommunala intressena redovisade i kapitel 14 ”*Sammanställning av mellankommunala intressen*”.

I kapitel 15 ”*Uppfyllelse av nationella, regionala och lokala miljömål*” redovisas hur översiktsplanen påverkar och uppfyller miljömålen.

Punktvisa sammanfattningar av den hållning som beskrivs i den löpande texten redovisas i inramade rutor i de olika kapitlen under rubrikerna ”*Planeringsinriktning*” och ”*Förslag till åtgärd*”. Förslagen till åtgärder listas även i kapitel 16 ”*Underlag för prioritering av åtgärder och aktualitetsprövning*”. För att förslagen till åtgärder ska kunna genomföras krävs särskilda beslut där uppdrag ges.

I flertalet kapitel återfinns även rubriken ”*Läs mer*” innan kapitlets avslutande ruta med konsekvensbeskrivningar. Under denna rubrik hänvisas till ytterligare dokument och källor som rör det tematiska eller geografiska området. Dessa återkommer även sammanställda i slutet under *Planeringsunderlag och källor* tillsammans med andra källor.

För att underlätta förståelsen av översiktsplanens innehåll återfinns i slutet av handlingen förklaringar till ett flertal av de begrepp som används.

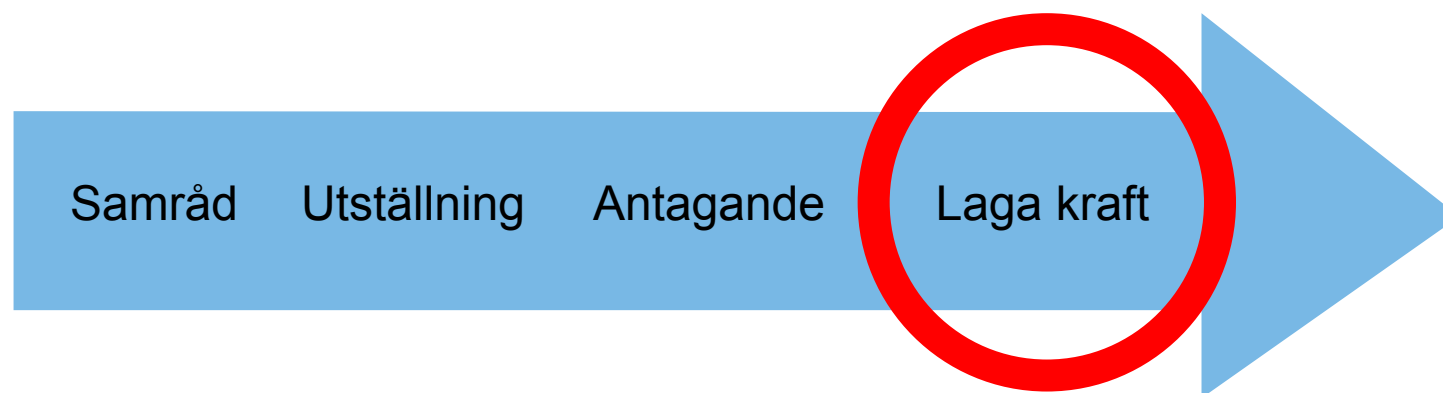
Sist i handlingen återges *Kommunfullmäktiges antagandebeslut* samt *Länsstyrelsens granskningsyttrande*.

I vissa kartor finns nummer som hänvisar till namn i den löpande texten. Ibland är namnen istället inskrivna direkt i relaterad karta. Till handlingen bifogas även ett separat kartblad med en sammanfattning av mark- och vattenanvändningen i A2-format och två kartor över tätorterna i A3-format. På dessa kartor finns också fler namn som nämns i texterna och som inte ryms på de mindre kartorna i ÖP-dokumentet.

Innehåll

	SID		SID
Förord	3	KAP 10 BRÖ	78
Läsanvisning	4	KAP 11 KUNGSÄNGEN	88
Innehåll	5	KAP 12 LANDSBYGDEN	98
KAP 1 INLEDNING	6	KAP 13 SAMMANSTÄLLNING AV RIKSINTRESSEN	104
KAP 2 ÖP 2010 I HUVUDDRAG	8	KAP 14 SAMMANSTÄLLNING AV MELLAN- KOMMUNALA INTRESSEN	108
KAP 3 BOENDE	15	KAP 15 UPPFYLLELSE AV NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MILJÖMÅL	109
KAP 4 ARBETSPLATSER	19	KAP 16 UNDERLAG FÖR PRIORITERING AV ÅTGÄRDER OCH AKTUALITETS- PRÖVNING	114
KAP 5 KOMMUNIKATIONER	24	Planeringsunderlag och källor	119
KAP 6 TEKNISK FÖRSÖRJNING	33	Ordförklaringar	122
KAP 7 VATTENPLANERING	42	Kommunfullmäktiges antagandebeslut	124
KAP 8 KULTUR, NATUR, REKREATION OCH FRILUFTSLIV	48	Länsstyrelsens granskningsyttrande	126
KAP 9 HÄLSA OCH SÄKERHET	70	Karthänvisning	129

KAP 1 INLEDNING

Processen för framtagandet av översiktsplanen

Behovet av en aktuell översiktsplan

Enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska alla kommuner ha en aktuell, kommundäckande översiktsplan. I översiktsplan 2000 som antogs 2002 anges bland annat att exploatering främst ska ske i och i anslutning till tätorterna Bro och Kungsängen med hänsyn till befintlig infrastruktur och service.

Sedan dess har bebyggelsestrycket ökat alltmer, även på landsbygden. Huvuddelen av de i översiktsplan 2000 utpekade utbyggnadsområdena har planerats och genomförts eller håller på att planeras. Detta föranledde ett behov av att bland annat se över tätortsavgränsningarna för Bro och Kungsängen. Mot den bakgrunden beslutade Kommunfullmäktige den 14 juni 2006, § 68 att gällande översiktsplan inte längre var aktuell i alla avseenden.

Översiktsplanens roll

En översiktsplan har många uppgifter. Den är ett samlat beslutsunderlag som redovisar de allmänna intressen som ska ligga till grund för vidare beslut i främst plan- och byggfrågor. Den ska på ett överskådligt sätt redovisa bakgrund, samband och förutsättningar för olika strategier för framtiden. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men den är grunden för fortsatt detaljplanering och ärendeprovning.

Planen ska visa på politiska mål och visioner för hur kommunen ska utvecklas och är också en viktig del i strävan mot en hållbar utveckling i enlighet med nationella miljömål. Översiktsplanen är en fysisk plan men spänner över många sektorer inom samhället. Därmed visar den på sammanhang, beroenden och konsekvenser i olika avseenden.

Planeringens uppgift är att skapa en hög handlingsberedskap inför framtiden. Översiktsplanen ska vara en hjälp att sätta in politiska beslut i nämnder och styrelser i ett större sammanhang och utgöra underlag för kommande beslut som innebär att kommunens resurser utnyttjas på bästa sätt.

Planen redovisar också hur de nationella värdena – riksintressena – ska tillgodoses.

Planprocessen

Översiktsplanen är framtagen enligt ”gamla” Plan- och bygglagen, PBL (1987:10) men har efter utställning kompletterats med hänvisningar till den ”nya” PBL (2010:900) som gäller från 2 maj 2011.

Framtagandet av en översiktsplan regleras i Plan- och bygglagen (3 kap). När ett förslag till översiktsplan

har upprättats ska kommunen samråda med länsstyrelsen, andra berörda kommuner, myndigheter, intresseorganisationer och allmänhet som har intresse av förslaget.

Samrådet kan utformas och genomföras på olika sätt, men syftet är att få ett bra beslutsunderlag och att ge möjlighet till insyn och påverkan i frågor som handlar om kommunens framtida utveckling. Alla inkomna synpunkter ska sammanställas i en så kallad samrådsredogörelse.

Utifrån inkomna synpunkter och politiska diskussioner tas sedan beslut om bearbetning och revideringar av förslaget och planen ska därefter ställas ut i minst två månader.

Efter utställning och eventuella mindre revideringar kan därefter översiktsplanen antas av kommunfullmäktige.

Efter antagandet

Översiktsplanen står för ett helhetsperspektiv. Samtidigt är den inte en statisk plan som exakt talar om hur kommunen ska se ut om 20–30 år. Istället ska den ses som en aktuell redovisning av en kontinuerligt pågående planeringsprocess som avspeglar kommunens ambitioner för framtiden utifrån dagens kunskap. Därför ska kommunfullmäktige minst en gång varje mandatperiod ta ställning till dess aktualitet.

Planen sänder också viktiga signaler till myndigheter, organ, näringsliv m.fl. även utanför kommunen, vilket är betydelsefullt, inte minst i en integrerad storstadsregion.

För att förverkliga de intentioner som översiktsplanen föreslår krävs dock i flertalet fall fortsatt planering och ekonomiska satsningar. Kommunen har därför för avsikt att låta översiktsplanen ligga till grund för fortsatta strategiska och tidsmässiga prioriteringar utifrån de åtgärder som översiktsplanen initierar, både vad gäller planering och genomförande. Sammanställningen av åtgärder i sista kapitlet bör därtill vara ett stöd och underlätta kommande aktualitetsprövningar av översiktsplanen.

Kf 2011-12-15 §162

Kommunfullmäktiges beslut:

Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010 antas enligt förslag daterat 2011-11-09 med följande revideringar:

- Tidsbestämda täkter tas bort från kartan "Sammanfattning av mark- och vattenanvändning".
- En tematisk fördjupning av vindkraftens möjligheter i kommunen tillförs under kapitel 6 "Teknisk försörjning" och i kapitel 16 "Underlag för prioritering av åtgärder och aktualitetsprövning".

KAP 2

ÖP 2010 I HUVUDDRAG

Kommunstyrelsens direktiv för den nya översiktsplanen (KS beslut § 54 2008-04-23)

- Upplands-Bro ska vara en tillväxtkommun. Översiktsplanen ska föreslå nya områden för bostäder och verksamheter. Utbyggnaden ska ske på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt långsiktigt hållbart sätt.
- Kommunens utbyggnad ska i första hand ske i eller i anslutning till tätorterna Bro och Kungsängen. Detta för att använda och utveckla befintlig teknisk infrastruktur, kollektivtrafik och närservice.
- I Upplands-Bro ska man också kunna välja att bo på landet, antingen i de redan tätare bebyggda områdena eller mera enskilt. Översiktsplanen ska ge riktlinjer för bebyggelseutveckling på landsbygden utan att målen med ett långsiktigt hållbart samhälle äventyras. Förutsättningarna för de stora fritidshusområdena bör särskilt belysas.
- Bro och Kungsängens centrum ska utvecklas. Förutsättningarna för ett gott service- och handelsutbud ska bibehållas och stärkas. Upplands-Bro kommun ska vara ett tryggt samhälle med fler mötesplatser för olika åldrar.
- Upplands-Bro ska fortsätta vara en "grön" kommun. Tätortsnära grönområden ska värnas och allmänhetens tillgång till stränderna tryggas. Möjligheter till närrekreation och friluftsliv ska utvecklas.

PLANERINGSINRIKTNING:

- Säkra kommunens tillväxt och långsiktigt hållbara utveckling i ekonomiskt, socialt och miljömässigt avseende.
- Möjliggöra utbyggnad av transportsystem och bebyggelsestruktur som stimulerar hållbar tillväxt i en storstadsregion.
- Principen ska vara att all exploatering ska bära sina egna kostnader i form av grönstruktur, vägar, VA-ledningar och annan infrastruktur.
- Värna och vidareutveckla historiska värden, kulturell särart och unika natur- och miljökväligheter.

Upplands-Bro och omvärlden

Upplands-Bro kommun tillhör Stockholms län och ligger därmed i det kraftigt växande Storstockholm, vid gränsen till Uppsala län. Samtidigt ligger kommunen mitt i Mälardalen, en av Sveriges mest expansiva storstadsregioner som har ett strategiskt läge både i Sverige och i Norden. Pulsådror genom kommunen är järnväg och motorväg i form av Mälarbanan och E18. Vårt nordvästliga läge i Storstockholm innebär också närhet till Arlanda. Regionen är en gemensam arbets- och bostadsmarknad och även handel samt service är i många delar regional. Infrastrukturerna i form av kommunikations- och ledningsnät binder ihop kommunerna inom regionen. Stockholm tillsammans med Mälardalen håller på att utvecklas till en enda funktionell

region. Från att ha legat perifert i Storstockholmsområdet ligger nu Upplands-Bro i en central del av regionen. Detta innebär nya förutsättningar och möjligheter men ställer också nya krav på kommunen. Fortfarande är kommunen dock fokuserad mot Stockholm i många avseenden. De huvudsakliga rörelseströmmarna går via pendeltåget och motorvägen in mot Stockholms centrala delar.

Regionplanekontoret har samtidigt med kommunens översiktsplanprocess arbetat med att ta fram en ny regional utvecklingsplan, RUF 2010, som antogs av Landstingsfullmäktige den 11 maj 2010. Den gemensamma visionen är att Stockholmsregionen ska vara den mest attraktiva storstadsregionen i Europa. Regionen ska vara bra att bo och leva i, och den ska vara lockande att besöka och investera i. Här ska

Mälardalsregionen

finnas gynnsamma förutsättningar för många olika slags verksamheter. I RUFSS 2010 ligger Upplands-Bro även strategiskt bra i förhållande till en av de utpekade och prioriterade yttre regionala stadskärnorna, nämligen den i Järfälla kommun utvecklingsbara kärnan Barkarby-Jakobsberg.

Upplands-Bro kommun utvecklas

Översiktsplanen är utformad för att möjliggöra en hållbar samhällsutveckling samtidigt som kommunen ges möjlighet till expansion. Översiktsplanen är utformad för att stödja Upplands-Bro i rollen som tillväxtkommun och blickar cirka 20-30 år framåt i tiden. Planberedskap ska finnas för en befolkning på omkring 35 000 invånare i kommunen. Kommunen planerar därmed med god marginal för att bidra till den fortsatta bebyggelseutveckling som behövs enligt *Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFSS 2010*.

Huvuddrag i mark- och vattenanvändning

I kartan *Sammanfattning av mark- och vattenanvändning* redovisas kommunens avvägningar mellan nationella, regionala, mellankommunala och lokala intressen samt allmänna och enskilda intressen. Dessa avvägningar ska ligga till grund för den fysiska planeringen och kommunens fysiska utveckling.

Behov av fördjupningar och tillägg

Översiktsplanen är främst inriktad på nya utbyggnadsområden för bostäder och verksamheter i eller i anslutning till de båda tätorterna Bro och Kungsängen. En konsekvens av detta fokus blir att kommunen efter översiktsplanens antagande, kan komma att

behöva arbeta vidare med geografiska fördjupningar och tematiska tillägg till planen. En eller flera sådana geografiska fördjupningar och tematiska tillägg bör till exempel tas fram för att djupare belysa olika aspekter av landsbygdsutvecklingen i kommunen och för att ta fram mer precisa riktlinjer för bebyggelseutvecklingen, i enlighet med kommunstyrelsens direktiv.

Tätortsavgränsning = Detaljplanekrav

Detaljplanekrav gäller för de områden som i enlighet med ovan nämnda kartas redovisning av "tätortsavgränsning" definieras som tätort. Avgränsningen är "grovt" dragen. All nybyggnad inom tätortsavgränsningen ska ske i överensstämmelse med gällande planer eller föregås av detaljplaneprövning.

Ny bebyggelse

Lokalisering av bostadsbebyggelse, arbetsplatser och andra anläggningar ska ske i enlighet med de allmänna intressen som finns redovisade i Plan- och

bygglagen och Miljöbalken samt i linje med de planeringsinriktningar som anges i översiktsplanen.

Ny bebyggelse kan tillkomma genom:

- Förtätning av befintliga tätorter
- Utvidgning av befintliga tätorter
- Förtätning av bebyggelsegrupper på landsbygden
- Utvidgning av bebyggelsegrupper på landsbygden
- Ny sammanhållen bebyggelse på landsbygden
- Enstaka avstyckningar på landsbygden
- Omvandling och förtätning av fritidshusområden

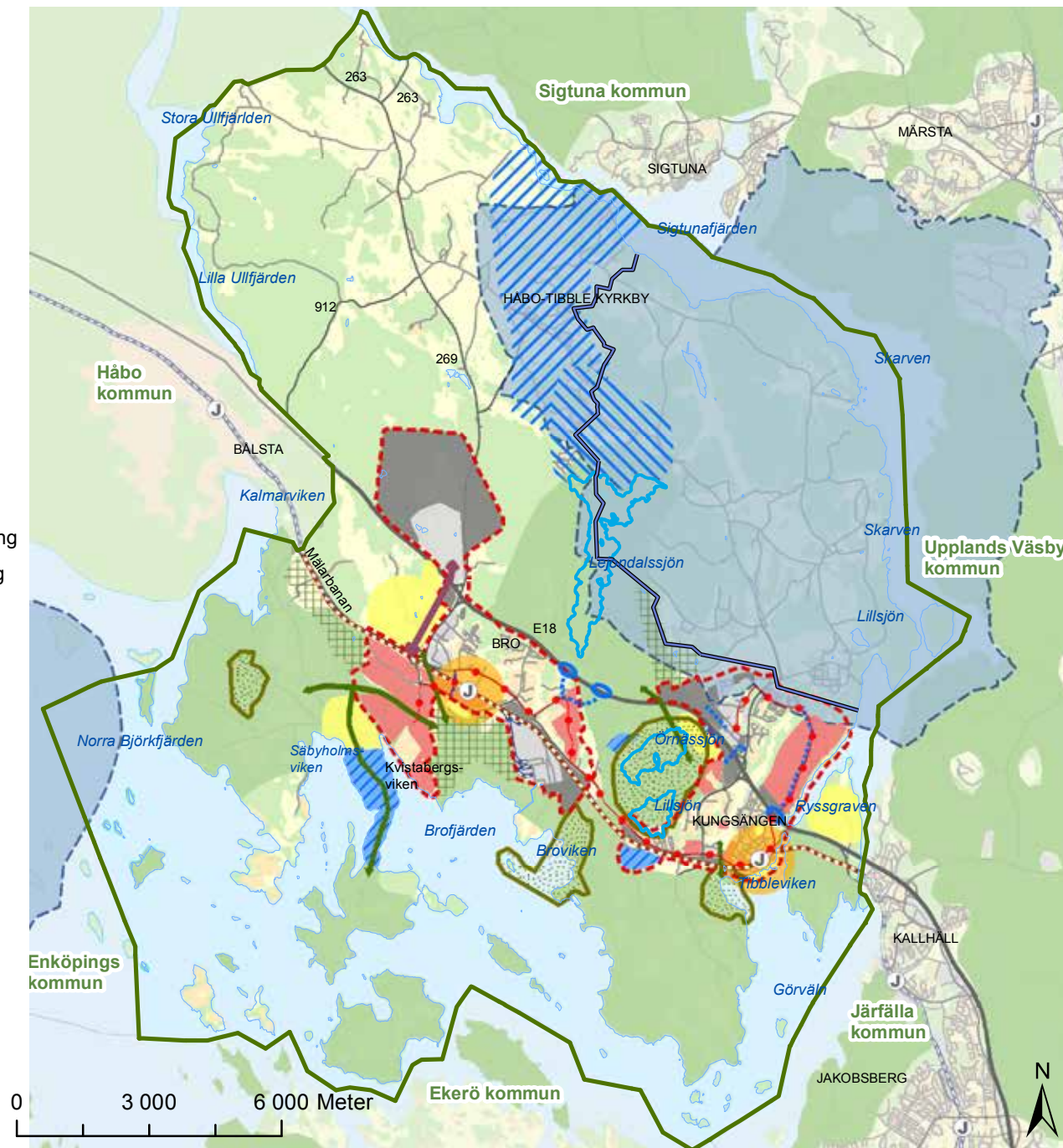
I ett längre perspektiv krävs strukturer för ett mer hållbart samhälle utan bilberoende. Den strukturella omvandlingen kan på bästa sätt mötas genom att man bygger mycket och relativt tätt i kollektivtrafikförsörjda lägen. Särskilt intressant för förtätning är därför områdena inom rimliga gångavstånd till pendeltågsstationerna i tätorterna Bro och Kungsängen,

Sammanfattning av mark- och vattenanvändning

(se även kartbilaga i större format)

Teckenförklaring

- - - - Tätortsavgränsning
- Livgardets övnings- och skjutfält
- · - · - Ny vägförbindelse, förslag
- Nytt industrispår, förslag
- Reservat att möjliggöra fyrspår
- · - · - Kommunlinje för kollektivtrafik, förslag, principiell dragning
- Stationsnära läge som är särskilt intressant för förtätning
- ↔ Grön koppling
- Trafikplats Kungsängen, tillbyggd/Kockbacka, ny
- Golfbana
- Naturreservat, förslag
- Grönkil efter föreslagen tätortsutveckling
- Bostadsbebyggelse, befintlig
- Bostadsbebyggelse, planerad/föreslagen
- Befintliga bebyggelseområden som prioriteras för att förses med kommunalt VA
- Befintliga bebyggelseområden som på längre sikt kan förses med kommunalt VA
- Prioriterat omvandlings-/förtättningsområde
- Utredningsområde
- Verksamhetsområde, befintligt
- Verksamhetsområde, planerat/föreslaget
- Totalförsvarets påverkansområde

vilket finns redovisat som stationsnära läge (800 m fågelvägen) på kartan *Sammanfattning av mark- och vattenanvändning*.

En tätare och mer sammanhållen bebyggelsestruktur ger också goda förutsättningar för att effektivt samordna den tekniska försörjningen samtidigt som underlag skapas för god närservice och ett rikt stadsliv.

I Upplands-Bro kommun ska man kunna välja att bosätta sig och verka både i tätorterna och på landsbygden. Kommunen vill dock framhålla fördelarna med att utbyggnaden främst sker genom förtätning av befintliga tätorter och genom tätortsutvidgning. Förtätning i befintliga tätorter värnar mer om det kulturlandskap som omger befintliga tätorter och som både innehåller naturvärden och viktiga areella näringar.

Kommunen får med översiktsplanen god planberedskap, som ger näringslivet förutsättningar att kunna utvecklas och för nya företag och andra verksamheter att kunna etableras. Inte minst föreslås att området kring Högbytorp vidareutvecklas med fler miljö- och energianknutna företag.

I och i anslutning till tätorterna Bro och Kungsängen finns utredningsområden utpekade. Det innebär att området bedöms som långsiktigt intressant för tätortsutveckling men att kommunen inte har tagit ställning till om så är lämpligt.

Kommunikationer

I översiktsplaneperspektivet och på längre sikt måste vi räkna med att transportkostnaderna ökar

och att vårt resande förändras mot allt större inslag av kollektiva transportmedel. Översiktsplanen ska både beakta och möjliggöra den utvecklingen. Kommunen ska verka för att förbättra kollektivtrafiken både till, från och inom kommunen. Som ett led i detta föreslås en kommunlinje för kollektivtrafik mellan och genom Bro och Kungsängen.

Kommunens läge i Stockholmsregionen och Mälardalen är attraktivt och den fördel som pendeltåget innebär ska förvaltas väl. Det ska vara enkelt att ta sig till pendeltågsstationerna och i dess omland bör goda cykelstråk för arbetspendling premieras. Även regionala gång- och cykelstråk föreslås byggas ut.

Mark ska reserveras för fyrspår för att pendeltågsförbindelsen till Bro på sikt ska kunna bli bättre.

Kommunen ska gentemot Trafikverket verka för en ny trafikplats vid Kockbacka och komplettering/ombyggnad av befintlig trafikplats vid Kungsängen.

Teknisk försörjning och Vattenplanering

Det globala klimathotet medför ökad uppmärksamhet kring utformningen av tekniska försörjningssystem. Kommunen ska medverka till tekniska försörjningssystem som bidrar till ett mer hållbart samhälle med mindre miljöpåverkan.

Högbytorp, norr om Bro är en avfallsanläggning av regional betydelse som föreslås expandera och utvecklas med möjlig framtida energiproduktion.

Miljökvalitetsnormer för vatten ställer krav på åtgärder i kommunen för att säkerställa god vattenstatus. Att förse fler områden med kommunalt vatten

och avlopp (VA) är en del av detta arbete. Befintliga bebyggelseområden norr om Lejondalssjön samt vissa omvandlings- och förtätningssområden i anslutning till tätorterna prioriteras för detta.

Grön profil

Avvägningar har gjorts mellan att säkerställa en hög planberedskap i tidsperspektivet 2030 och att värna kommunens kulturhistoriskt värdefulla miljöer, gröna kvaliteter och de areella näringarna. Kommunens kvaliteter med bland annat närheten till Mälarens stränder och öar, jordbrukslandskapet och stora skogsmarker ger en tydlig grön profil som är viktig att bevara och utveckla. Kurs-, konferens- och herrgårdar, golfbanor och hästgårdar bidrar ytterligare till detta. Tätortsnära grönområden är intressanta att värna liksom allmänhetens tillgång till stränderna.

Kungsängens övnings- och skjutfält upptar en stor del av kommunens yta. Verksamheten har en påverkan inom och utanför området, främst i form av skottbullen men också i form av restriktioner av tillträde. Verksamheten bidrar dock ändå till den gröna profilen i form av landskapsvård.

Ryggraden i Upplands-Bros grönstruktur består av den regionala grönkilen Görvälnkilen. Kartan *Sammanfattning av mark- och vattenanvändning* visar grönkilens utbredning efter föreslagen tätortsutveckling. En viktig avvägning i detta sammanhang är bibehållandet av grönkilens bredd mellan Bro och Kungsängen för att Görvälnkilens värden och funktioner ska bibehållas och säkras. Gröna kopplingar visar var det är viktigt att bevara, stärka och vidareutveckla grönstrukturens värden och funktioner i samband med planering och exploatering. För

att ytterligare förstärka grönkilen föreslås fyra nya, utöver redan 8 befintliga, naturreservat i kommunen.

Läs mer

Mer information och mål som rör regionplanering samt kommunens pågående detaljplane- och byggprojekt hittar du på/i:

www.tmr.sll.se, (Tillväxt, miljö och regionplanering, Stockholms läns landsting)

www.upplands-bro.se/1/bo-och-bygga/detaljplanering-och-utbyggnad

Politiska mål för Upplands-Bro 2011-2014, fastställda av Kommunfullmäktige 2011-08-31

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2010), Regionplanekontoret 2010

Sammanfattning av översiktsplanens konsekvenser

Nedan följer en sammanfattning av de konsekvenser som vald inriktning i översiktsplanen kan antas medföra jämfört med en trolig utveckling utan den nya översiktsplanen. Därutöver ska översiktsplanen miljöbedömas enligt Miljöbalken. Arbetet med miljöbedömningen har bedrivits parallellt med framtagandet av översiktsplanen. Miljökonsekvensbeskrivningen utgörs av en separat handling men valda delar ingår även i denna handling. Se främst konsekvensrutorna efter varje kapitel.

Miljökonsekvenser

Översiktsplanen bedöms ge positiva konsekvenser avseende framförallt klimatpåverkan, energianvändning, luftkvalitet och näringsbelastning till sjöar och vattendrag eftersom huvuddelen av den föreslagna bebyggelsen ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och inom verksamhetsområdet för kommunalt vatten och avlopp. Kommunlinjen för buss som på sikt skulle kunna bli en spårförbindelse är mycket positiv ur klimat-, resurs- och säkerhetsperspektiv. För effektiv och miljövänlig pendling till pendeltågsstationerna redovisas förslag till gång- och cykelvägar i anslutning till de båda tätorterna. Större verksamheter lokaliseras till befintlig verksamhet, bl.a. Brunna och Högbytorp, vilket är positivt ur ett risk- och störningsperspektiv.

Översiktsplanen kan ge negativa konsekvenser för bostäder i anslutning till bullerstörning från trafik, industri, militär verksamhet och täktverksamhet om inte skyddsåtgärder vidtas. Vid några utbyggnadsområden finns risk för konflikt med djurhållning. Förtätning av tätorterna kommer i viss mån att ta tätortsnära grönområden i anspråk vilket ger negativa konsekvenser för tätortsnära rekreation. Utvidgning av tätorterna och förtätning av bebyggelsen på landsbygden kan ta jordbruksmark i anspråk vilket är negativt ur ett naturresursperspektiv, speciellt om odlingen är ekologisk. Bete och ekologiskt jordbruk har stor betydelse för landskapsvården och den biologiska mångfalden.

Utbyggnaden söder om Bro kommer att ske delvis inom Bro riksintresseområde för kulturmiljövård. Även del av Husbytorp-Tegelhagen som utgör riksintresse för kulturmiljö riskerar att påverkas av föreslagen bebyggelse. Den föreslagna tätortsavgränsningen i översiktsplaneförslaget innebär att Görvälnkilens funktion försvagas och ersätts av ett grönt samband. Inom några utbyggnadsområden finns biotoper som är värdefulla för den biologiska mångfalden och om skyddsåtgärder inte vidtas kan exploatering av dessa områden ge negativa konsekvenser för flora och fauna.

Framtida risker för översvämning finns i områden nära Mälaren vilket förutsätter fördjupade undersökningar innan vidare planering

kan göras för dessa områden.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Översiktsplanen bedöms ge goda förutsättningar för att skapa en god bebyggd miljö. Vid planering av nya bostadsområden liksom vid förtätning i befintlig bebyggelse ska en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer eftersträvas vilket underlättar en allsidig sammansatt social struktur som främjar kontakter mellan generationer och kulturer. Vid en snabb utbyggnad av större nya bostadsområden bör problemen med en ensidig åldersstruktur uppmärksammas.

Planen anger att trygghet och tillgänglighet ska eftersträvas samt att möjligheter för personer med funktionsnedsättning att förflytta sig självständigt i tätorterna och dess omgivningar särskilt ska beaktas. Detta är viktigt för att uppnå en så god tillgänglighet som möjligt för alla.

En socialt hållbar planering bör också skapa förutsättningar för en varierad arbetsmarknad lokalt liksom effektiva kommunikationer till hela Storstockholms utbud av arbetstillfällen, varor och tjänster.

En växande kommun innebär kostnader för kommunen men också intäkter. Principen att all exploatering ska bära sina egna kostnader i form av grönstruktur, vägar, VA-ledningar och annan infrastruktur är viktigt för en eko-

nomiskt hållbar utbyggnad.

Utbyggnaden av barnomsorg, skola, äldreomsorg och handikappomsorg är ett primärt kommunalt ansvar och medför ofta stora kostnader för kommunen. Befintliga lokaler i äldre områden med minskande barnantal bör utnyttjas så långt möjligt vilket underlättas om nytillkommande bostadsbebyggelse tillkommer genom förtätning och komplettering i anslutning till befintlig tätortsutbyggnad.

Barnperspektiv

Enligt planen ska markbehovet för bl.a. skolor och förskolor prövas i samband med planuppdrag. Planen anger också att den fysiska planeringen ska ge förutsättningar för god kollektivtrafikförsörjning, park- och naturmark och trygga gång- och cykelvägar inom tätorterna. Dessa planeringsinriktningar är angelägna ur ett barnperspektiv, så att en god miljö för barnen säkras under såväl dagtid som fritid. Barn behöver park- och lektytor som är väl integrerade i bostadsbebyggelsen och som kan nås av barnen via säkra gång- och cykelvägar.

Utnyttjandet av de goda lägena för kollektivtrafik samt förslaget om en kommunlinje är, förutom ur ett miljöperspektiv, viktigt även ur ett barnperspektiv. En väl utbyggd kollektivtrafik är en förutsättning för att barn på egen hand ska kunna förflytta sig lite längre sträckor på ett tryggt och säkert sätt.

KAP 3 BOENDE

PLANERINGSINRIKTNING:

- Bostadsprojekt med tät exploatering i väl kollektivtrafikförsörjda lägen prioriteras.
- Planeringsberedskap ska finnas för kommande behov av skolor, förskolor, äldreboende och bostäder med särskild service enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). Frågan ska aktualiseras i samband med planuppdrag.
- Tillgång till parkmark och närmatur ska tillgodoses.
- En blandning av bostadstyper och upplåtelseformer ska eftersträvas för att uppnå en allsidigt sammansatt social struktur som främjar kontakter mellan generationer och kulturer.
- Trygghet och tillgänglighet ska eftersträvas.

Femtusen nya bostäder till år 2030

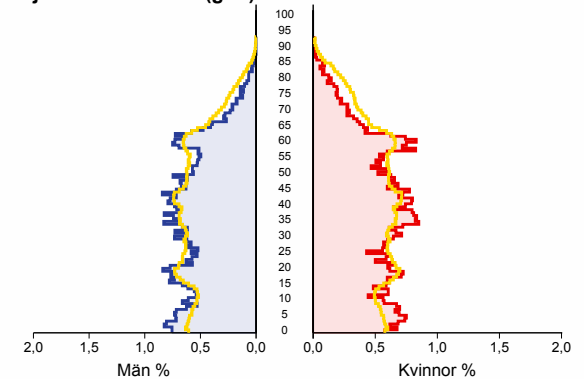
Den nya översiktsplanen syftar bland annat till att göra det möjligt att bygga fler bostäder i kommunen. Ambitionen är att planera för en tänkbar befolkningsutveckling till 35 000 invånare år 2030. Det är jämfört med dagens befolkning (2011: cirka 24 000 invånare) en ökning på nära 11 000 personer och kan motsvara ungefär 5 000 nya bostäder.

Denna ambition kan jämföras med de resonemang som förs i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFSS 2010. Där diskuteras den långsiktiga efterfrågan på lägenheter i regionen i relation till befolkningen och ekonomins utveckling. RUFSS har landat i alternativen ”Hög” respektive ”Låg”, som bildar ett sannolikt spann, inom vilket utvecklingen troligtvis hamnar. I RUFSS rekommenderas att stockholmskommunerna planerar för att möjliggöra bostadstillskott enligt alternativ ”Låg” och har beredskap för alternativ ”Hög” till år 2030. För Upplands-Bro kommun motsvarar alternativ ”Låg” 3 000 nya bostäder under perioden år 2010 - 2030 medan alternativ ”Hög” under samma period motsvarar 5 000 nya bostäder. Den planberedskap som översiktsplanen möjliggör täcker alltså väl de regionala förväntningarna. De utpekade utbyggnadsområdena i tätorterna Bro och Kungsängen möjliggör totalt sett en planberedskap på mer än så, men det bedöms inte realistiskt att alla plan-/byggprojekt genomförs och/eller hinner färdigställas före 2030.

Vilka typer av bostäder som kommer att efterfrågas beror bland annat på befolkningsstruktur och åldersfördelning. Nuvarande åldersfördelning framgår av befolkningspyramiden. Även om inflyttningen kommer att förändra befolkningsstrukturen, kan man utifrån nuvarande åldersfördelning i kommunen konstatera att antalet äldre (65 år och äldre) kommer att öka markant.

Bostadsbyggandet ska inriktas mot att åstadkomma en varierad bebyggelse med en blandning av olika hustyper och upplåtelseformer. Det är viktigt att möta såväl ungas som äldres boendeönskemål i

Befolkning år 2011 i Upplands-Bro jämfört med riket (gult)

hemkommunen. Planeringen bör också möta efterfrågan från såväl inflyttande som redan boende i kommunen. Inom tätortsområdet avser kommunen att reservera mark för skolor, förskolor, äldreboende och bostäder med särskild service enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt att via den fysiska planeringen ge förutsättningar för god kollektivtrafikförsörjning, park- och naturmark och trygga gång- och cykelvägar.

I Upplands-Bro kommun ska man kunna välja att bosätta sig både i tätorterna och på landsbygden. Kommunen vill framhålla fördelarna med att utbyggnaden av nya bostäder främst sker genom förtätning av befintliga tätorter och genom tätortsutvidgning. Särskilt intressant för förtätning är områdena inom rimliga gångavstånd till pendeltågsstationerna i tätorterna Bro och Kungsängen, vilket finns redovisat på kartan *Boende* som stationsnära läge.

Nya bostäder kan tillkomma genom:

- Förtätning av befintliga tätorter
- Utvidgning av befintliga tätorter
- Förtätning av bebyggelsegrupper på landsbygden
- Utvidgning av bebyggelsegrupper på landsbygden
- Ny sammanhållen bebyggelse på landsbygden
- Enstaka avstyckningar på landsbygden
- Omvandling och förtätning av fritidshusområden

Därutöver kan även ombyggnader inom befintligt bostadsbestånd tillkomma, men inom ramen för översiktsplanen kan detta bara konstateras. Utrymmet för denna form av bostadstillskott regleras i gällande detaljplaner och genom bygglovsprövningar.

Förtätning av befintliga tätorter

Både Kungsängens tätort och Bro tätort har goda förutsättningar att inrymma betydligt fler bostäder. De bägge tätorterna kan växa och utvecklas utan att förlora sin egen särprägel.

Förtätning i Bro och Kungsängen värnar det kulturlandskap som omger befintliga tätorter och som både innehåller naturvärden och viktiga areella näringar. En tätare och mer sammanhållen bebyggelsestruktur ger också goda förutsättningar för att effektivt samordna den tekniska försörjningen samtidigt som underlag skapas för god närservice och ett rikt stadsliv.

Förtätning och kompletteringsbebyggelse kan ske både på befintlig kvartersmark och på andra obebbyggda ytor inom de nuvarande tätorterna. Områden närmast pendeltågsstationerna och i anslutning till föreslagen kommunlinje (*se vidare under kapitlet Kommunikationer*) inom tätortsavgränsningarna är särskilt intressanta i detta avseende.

I takt med att markanvändningen intensifieras blir betydelsen av närrekreationsområden, parker och gröna kopplingar allt större. Det är viktigt att definiera och slå vakt om en tätortsnära grönstruktur som blir sammanhängande och bestående.

Utvidgning av befintliga tätorter

En utvidgning av de befintliga tätorterna Bro och Kungsängen är av intresse – inte minst i Bro där stora områden i nära anslutning till pendeltågsstationen är obebbyggda. Det är därtill värdefullt att skapa befolkningsunderlag för en kommunlinje (buss eller spår) som matar till pendeltågsstationerna i Kungsängen respektive Bro. Det är möjligt att låta tätorterna närma sig varandra utan att de för den delen behöver växa in i varandra. Grönområdet mellan Lejondalssjön och Örnässjön och Lillsjön som är en del av den regionala grönkilen Görvalnkilen bildar långsiktigt en tydlig gräns.

I vad mån det är möjligt är det även önskvärt att låta tätorterna få bättre kontakt med Mälaren och dess stora värden. Samtidigt är det viktigt att beakta kommunens resurser i form av jord- och skogsbruksmark med tillhörande natur- och kulturvärden som kommer i konflikt med de växande tätorterna. Slutsatsen blir att i första hand satsa på att bygga tätorterna inåt och att hushålla med de nya markområden som tätorterna får ta i anspråk.

Förutsättningar för och riktlinjer för bebyggelse i och i direkt anslutning till de två tätorterna behandlas utförligare i kapitlen "Bro" respektive "Kungsängen".

Bosättning på landsbygden

Kommunen värnar om en levande landsbygd och vill skapa förutsättningar för de individer som väljer att bosätta sig utanför tätorterna. Inget helt nytt område för sammanhållen bebyggelse på landsbygden pekas ut i översiktsplanen. Bebyggelse på landsbygden kan däremot tillkomma på privat initiativ. Översiktsplanen anger till stöd generella riktlinjer för enstaka avstyckningar och förtätningar i eller i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper. Därtill kommer prioriterade omvandlings- och förtättningsområden samt områden prioriterade för anslutning till kommunalt vatten och avlopp (VA).

Förutsättningar för och riktlinjer för bebyggelse på landsbygden behandlas utförligare i kapitlet "Landsbygden".

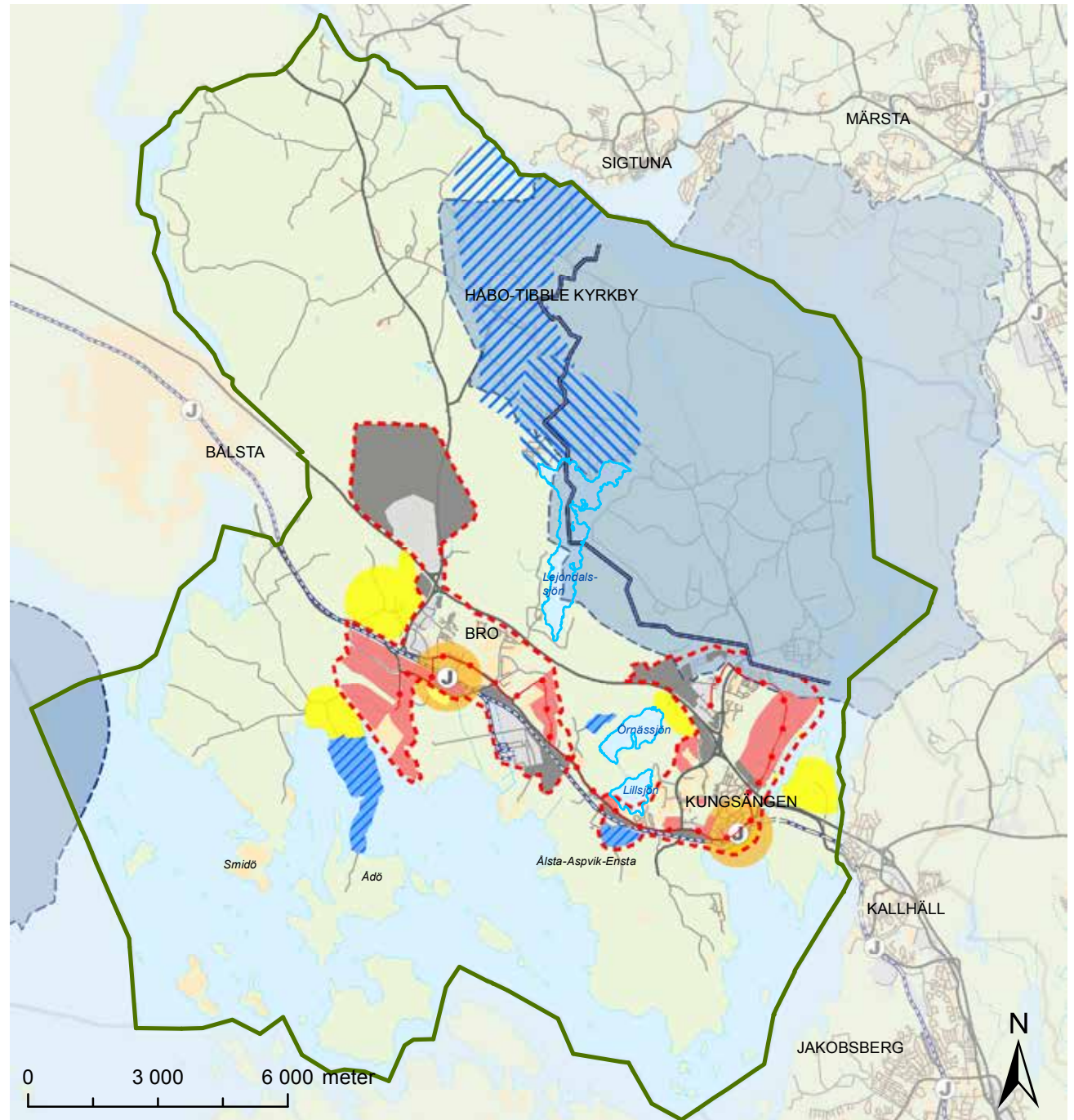
Omvandlings- och förtättningsområden

Inom kommunen finns ett flertal områden som ursprungligen planerats för fritidsboende, koloni-

Boende

Teckenförklaring

- - - Tätortsavgränsning
- Livgardets övnings- och skjutfält
- Kommunlinje för kollektivtrafik, förslag, principiell dragning
- Stationsnära läge som är särskilt intressant för förtätning
- Bostadsbebyggelse, befintlig
- Bostadsbebyggelse, planerad/föreslagen
- Utredningsområde
- Befintliga bebyggelseområden som prioriteras för att förses med kommunalt VA
- Befintliga bebyggelseområden som på längre sikt kan förses med kommunalt VA
- Prioriterat omvandlings-/förtättningsområde
- Verksamhetsområde, befintligt
- Verksamhetsområde, planerat/föreslaget
- Totalförsvarets påverkansområde

stugor och liknande. I många av dessa områden pågår en omvandling till permanentboende. Någon återgång till ensartade fritidsbebyggelseområden är inte trolig och i många fall inte längre möjlig. Det finns också områden på landsbygden med permanentbostäder med ett högt bebyggelse-tryck, där förtätning i form av avstyckningar förekommer. Inventeringar som gjorts av enskilda avloppsanläggningar i kommunen visar på ett antal bristfälliga anläggningar med höga utsläpp av näringsämnen och föroreningar. Detta behöver åtgärdas, antingen med direkta åtgärder på de enskilda anläggningarna eller via tillskapandet av gemensamma anläggningar alternativt anslutning till kommunalt vatten och avlopp (VA).

Områdena närmast norr om Lejondalssjön är särskilt prioriterade att förses med kommunalt VA. Detta på grund av föroreningsproblematik genom negativ påverkan på Lejondalssjön. På sikt bör även områdena norr om dessa områden kunna förses med kommunalt VA. Av kommunen är också ett område väster om Örnässjön utpekade att förses med kommunalt VA. *(Se karta Boende)*

Omvandling till regelrätta permanentbostadshusområden föreslås i första hand i tätortsnära lägen och/eller där vatten- och avloppsproblematiken behöver lösas. Utbyggnad av kommunalt VA till Smidö genomfördes år 2010. De områden som av kommunen är närmast prioriterade omvandlings- och förtättningsområden är Ådöhalvön söder om Bro och Ålsta-Aspvik-Ensta i Kungsängen. Detaljplanearbete som inkluderar planering för anslutning till kommunalt VA för dessa områden har påbörjats. *(Se karta Boende)*

Vatten- och avloppsrelaterade frågor behandlas i kapitlet "Teknisk försörjning" och i kapitlet "Vattenplanering".

Förutsättningar för och riktlinjer för omvandlings- och förtättningsområden på landsbygden behandlas utförligare i kapitlet "Landsbygden".

Förutsättningar för och riktlinjer för omvandlings- och förtättningsområden i och i direkt anslutning till de två största tätorterna behandlas utförligare i kapitlen "Bro" respektive "Kungsängen".

Läs mer

Mer information och mål som rör boende hittar du på/i:

*Bo Tryggt 05, Handbok i tryggt boende utvecklad av Polismyndigheten i Stockholms län m.fl. 2004-2005, www.botryggt.se
Politiska mål för Upplands-Bro 2011-2014, fastställda av Kommunfullmäktige 2011-08-31
Befolkningsprognos för Upplands-Bro kommun 2011-2020, Samhällsbyggnadsförvaltningen 2011-05-05, uppdateras årligen*

Konsekvenser

Planen bedöms ge positiva miljökonsekvenser avseende boende, framförallt eftersom kollektivtrafiknära lägen planeras att utnyttjas för ny bostadsbebyggelse och anslutning till fjärrvärmenätet är möjlig. En viss risk finns avseende bullerstörning från trafik, industri, militär verksamhet och täktverksamhet om inte skyddsåtgärder vidtas. Några utvecklingsområden kan komma i konflikt med djurhållning om inte åtgärder vidtas i samband med detaljplanering.

Förtätning och utvidgning av tätorterna kan i viss mån ta tätortsnära grönområden i anspråk vilket minskar möjligheten till tätortsnära rekreation. Den regionala grönkilen (Görvålkilen) påverkas söder om Bro. Ingen bebyggelse tillkommer inom områden där miljö kvalitetsnormer för utomhusluft överskrids.

Förtätningar och viss ny bebyggelse utanför tätortsavgränsningarna riskerar att ta mark med natur- och kulturvärden i anspråk samt påverka landskapsbilden negativt. Ny bebyggelse på högvärdig jordbruksmark bör undvikas så långt det är möjligt, speciellt där ekologisk odling sker.

Enligt planen ska markbehovet för bl.a. skolor, förskolor, äldreboenden och bostäder med särskild service enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) prövas i samband med planuppdrag. Planen anger också att den fysiska planeringen ska ge förutsättningar för god kollektivtrafikförsörjning, park- och naturmark och trygga gång- och cykelvägar inom tätorterna. Dessa planeringsinriktningar är angelägna ur ett barnperspektiv, så att en god miljö för barnen säkras under såväl dag- som fritid.

KAP 4 ARBETSPLATSER

PLANERINGSINRIKTNING:

- Förtäta inom befintliga industriområden och skapa kompletterande ytor längs E18, miljö- och energiföretag lokaliserar till Högbytorp, icke störande småföretag längs Enköpingsvägen.
- Agera för att locka näringslivet och offentliga verksamheter att etablera sig i kommunen, för att sysselsättningsgraden ska öka.
- Stöd Stockholmsregionens utveckling mot en flerkärnig region med goda tvärförbindelser.
- Kommunens näringslivsutveckling ska ske utifrån kommunens översiktsplanering och med beaktande av kommunens natur- och miljövärden.

Kommunens viktigaste branscher har förändrats till att omfatta handel och kommunikation, verksamheter inom personliga tjänster (inklusive finansverksamhet), viss tillverkningsindustri och byggverksamhet. Den ekonomiska tillväxten i Stockholms län är snabbare än i övriga landet och globaliseringen får allt större betydelse för näringslivets utveckling. Industri- och tillverkningsverksamheten minskar och tjänstesektorn ökar. Kunskaps-, forsk-

nings- och informationsverksamheter ökar alltmer. En ökande del av sysselsättningen finns i små, specialiserade företag. Flest arbetstillfällen inom kommunen finns dock inom offentlig förvaltning, vård, omsorg och utbildning.

Befintliga verksamhetsområden i eller i anslutning till tätorterna ska kunna förtätas samtidigt som nya områden kan skapas i första hand i anslutning

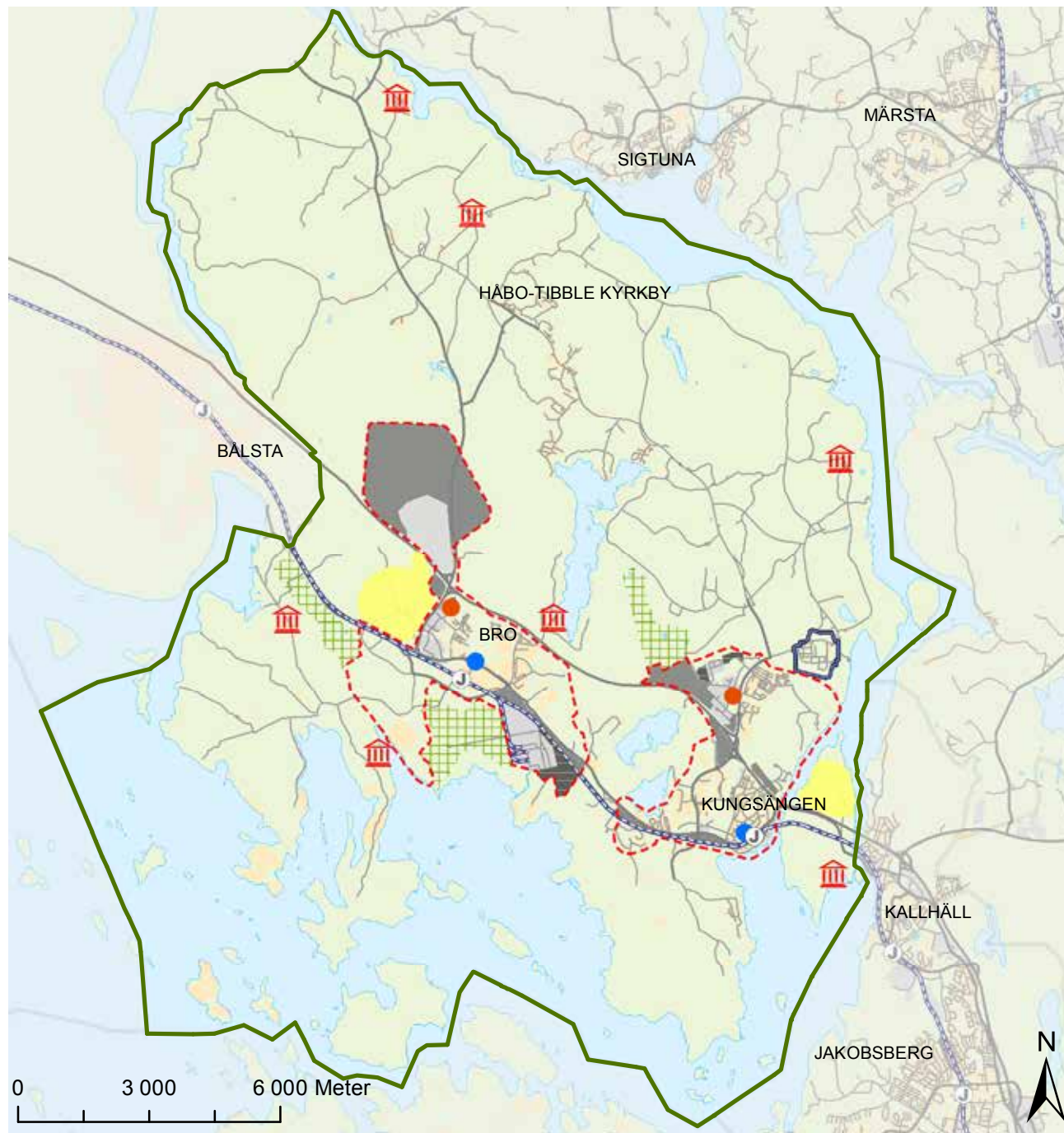

till trafikplatserna Bro och Brunna vid E18. En lokalisering av ett kraftvärmeverk i anslutning till Högbytorp, nordväst om trafikplats Bro utreds och planeras. Ett utredningsområde för hästsportanläggning samt ett för eventuell rangerbangård redovisas vid Önsta gård sydväst om trafikplats Bro. Längs Enköpingsvägen kan viss mindre icke störande verksamhet utvecklas. På norra Ståksön redovisas ett utredningsområde där zonen närmast E18 på sikt kan nyttjas som ett verksamhetsområde.

Arbetsplatser - övergripande

Teckenförklaring

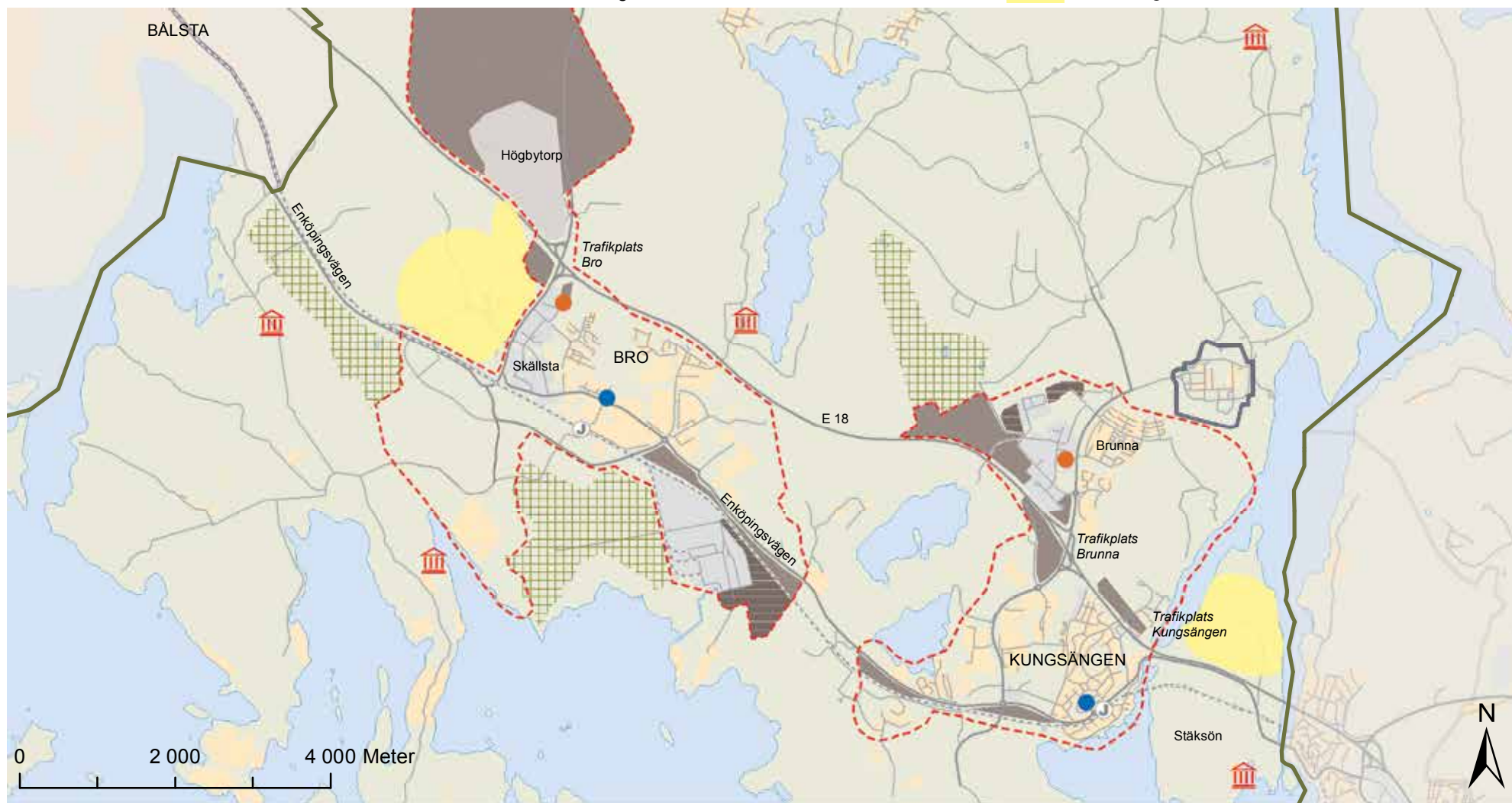
- Handel
- Centrum
- 🏛️ Konferensanläggning
- - - - Tätortsavgränsning
- Livgardets kasernområde
- 🏌️ Golfbana
- ☐ Verksamhetsområde, befintligt
- ☐ Verksamhetsområde, nytt
- ☐ Verksamhetsområde, färdig plan men ännu ej utbyggt
- ☐ Utredningsområde

Arbetsplatser - Bro och Kungsängen

Teckenförklaring

- Handel
- Centrum
- Konferensanläggning
- - - Tätortsavgränsning
- Livgardets kasernområde
- Golfbana
- Verksamhetsområde, befintligt
- Verksamhetsområde, nytt
- Verksamhetsområde, färdig plan men ännu ej utbyggt
- Utredningsområde

Kommunens attraktiva livsmiljöer och positiva befolkningsutveckling tillsammans med det transportstrategiska läget, Europaväg, järnväg och närhet till Arlanda bedöms vara kommunens styrka.

I kommunen finns idag (2011) cirka 2 000 registrerade företag varav antalet aktiva företag beräknas till cirka 800. Av dessa är drygt 85 % småföretag med högst fyra anställda. Under 2011 startades över 100 nya företag i kommunen.

Till de stora arbetsgivarna inom kommunen hör COOP Distribution och Logistik, Fresenius Kabi, Aritco Lift, Delta Electric, Ragn-Sells, Skaltek, Försvarsmakten, Landstinget samt Upplands-Bro kommun, enligt kommunens statistik 2011.

I kommunen finns också stora jordbruksområden, lämpliga för odling och djuruppfödning. Dessa är en tillgång som möjliggör en lokal produktion och distribution av livsmedel. En sådan utveckling är ett led i ett ökat kretslopps- och miljöarbete. Odlingslandskapets och jord- och skogsbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas enligt de nationella miljömålen.

Cirka 11 500 personer av invånarna i kommunen är förvärvsarbetande (2010). Av dessa arbetar cirka en tredjedel inom kommunen medan cirka två tredjedelar pendlar ut från kommunen, de flesta mot Stockholm. Cirka 3 900 personer pendlar till Upplands-Bro kommun för att arbeta.

I kommunen finns omkring 7 600 arbetstillfällen (2010). 25 % finns inom offentlig förvaltning, försvarsmakt och utbildning, 12 % inom vård och

omsorg och 22 % inom handel, transport och magasinering.

Turism och besöksnäring

Sedan den nuvarande översiktsplanen antogs har en ny golfbana öppnats vid Brogård, vilket innebär att det finns fyra golfbanor i kommunen. I kommunen finns flera etablerade kurs- och konferensgårdar. Anläggningarna är en viktig del av besöksnäringen och ett värdefullt komplement till företagen i kommunen. Utöver konferensanläggningarna finns ett behov av hotellservice i kommunikationsnära lägen.

Inom kommunen finns möjlighet till camping med husvagnscamping och 50 stugor för uthyrning. Befintliga strandbad vid sjöar och Mälarens stränder kan göras mer tillgängliga för besökande. Gästhamnar för fritidsbåtar efterfrågas också och lämpliga platser bör studeras med möjlighet till service och kontakt med kollektivtrafiken.

Upplands-Bro ska satsa medvetet på kultur- och fritidsanläggningar. Särskilt viktigt är bra kultur- och fritidsanläggningar för barn och ungdomar. Den s.k. upplevelseindustrin i kombination med handel är snabbt växande i de flesta storstadsregioner och kan generera många arbetstillfällen.

Näringslivsstrategi

Kommunen antog i januari 2004 en näringslivsstrategi för att få till stånd ett bättre företagsklimat i Upplands-Bro. Strategin är framtagen i nära samarbete med det lokala näringslivet. Näringslivsarbetet fokuserar på främst fem områden: infrastruktur, etablering, mark och lokaler, samverkan med näringslivet samt marknadsföring. Under 2010 har en

PLANERINGSINRIKTNING:

- Besöksnäring och turism samt utveckling av befintliga konferensanläggningar bedöms ha förutsättningar att växa inom kommunen.
- Befintliga företag ska ha möjlighet att utvecklas gynnsamt samtidigt som nya lockas till att etablera sig i kommunen.
- Upplands-Bro ska ha en fortsatt låg arbetslöshet därför arbetar kommunen aktivt för att få människor i arbete och öka sysselsättningen.
- Kommunen ska vara känd som en näringslivsvänlig kommun med livskraftiga och expanderande företag.

ny Aktivitetsplan/Handlingsplan godkänts av kommunstyrelsen.

Upplands-Bro ska tillsammans med företagen i kommunen skapa ett bättre företagsklimat som ger befintliga företag möjlighet att utvecklas gynnsamt samtidigt som nya lockas till kommunen.

Befintlig planlagd mark kan kompletteras i vissa avsnitt längs E18. Miljö- och energiföretag bör i första hand lokaliseras till Högbytorp. Längs Enköpingsvägen och delvis integrerat i bostadsbebyggelsen kan vissa mindre icke störande verksamheter såsom kontor och serviceföretag utvecklas.

De största utvecklingsområdena för verksamheter, som inte kan eller bör integreras i bostadsbebyggelsen och som kräver tillgång till tunga transporter, finns norr om E18 vid trafikplats Bro. Här ska kommunen ha en hög planberedskap och verksamheter som kan vara störande för omgivningen bör lokaliseras i anslutning till Högbytorp som också bör detaljplanläggas. Mark ska reserveras för ett industrispår från Bro till Högbytorp så möjlighet finns i framtiden att transportera mer gods på järnväg.

Två viktiga mål för regionens utveckling som anges som utgångspunkt för RUFSS-arbetet är att främja näringslivets utveckling och att förbättra balansen mellan regionens olika delar. En viktig regional strategi för att uppnå dessa mål är att bygga ut transportnätet och att utöka den högre utbildningen och forskningen.

Kommunen ska utnyttja sitt unika läge i Mälardalen vid såväl järnväg som Europaväg och närheten till Arlanda för att locka företag som har behov av goda kommunikationer. Närservicen ska i första hand utvecklas i Bro och Kungsängens centrum, men viss externhandel kan med fördel lokaliseras till södra Brunna. För Brunna har ett utvecklingsprogram godkänts av kommunfullmäktige i februari 2008.

Handel

En handelsutredning och detaljhandelspolicy har tagits fram för kommunen under 2008. Brunna är kommunens främsta utvecklingsområde för sällanköpsvaruhandel. En stor satsning på dagligvaror i Brunna skulle dock vara riskabelt för kommunens befintliga centra i Kungsängen och Bro. Eftersom utbudet av sällanköpsvaror och expansionsmöjlig-

heterna i befintliga centra är begränsade samtidigt som utflödet till andra kommuner är stort, ska kommunen välkomna en satsning på sällanköpsvaror.

En utveckling av sällanköpsvaruhandel, speciellt volymhandel i Skällstaområdet ska också bejakas. Befintliga planer gäller för detta område.

Per capita-konsumtionen för sällanköpsvaror förväntas öka med 2,5 % (Svensk Handels stadsplanekommitté, 2009) per år i storstockholmsregionen och dagligvaruhandeln med cirka 1,2 %. Konsumtionsökningen har varit extremt hög under senare år men förväntas plana ut. En stor ökad efterfrågetillväxt kan förväntas inom upplevelseindustrin (allt från resor, fritidsanläggningar och restauranger) kanske 5% per år eller mer.

Kommunen ska verka för att dess två centra – Bro och Kungsängens centrum – stärks för att möjliggöra ett större utbud av dagligvaruhandel och kommersiell service. Huvudsakligen kan kommunen påverka detta genom att möjliggöra byggande av nya bostäder och därmed ökat befolkningsunderlag. Handelen bidrar till att skapa våra offentliga mötesplatser och de bör utformas som viktiga sociala rum för vårt samhälles utveckling.

Handelsetableringar är en detaljplanefråga där en genomtänkt samordning med bostäder och verksamheter i regel ger mer attraktiva, levande och säkra miljöer jämfört med en planering av renodlade handelsområden. För att värna bostadsnära dagligvaruhandel i kommunen ska etablering av ny större dagligvaruhandel konsekvensbeskrivas.

Läs mer

Mer information och mål som rör arbetsplatser hittar du i:

Handelsutredning och detaljhandelspolicy, Nordplan 2008, godkända av Kommunfullmäktige 2008-04-03
Utvecklingsprogram för Brunna, godkänt av Kommunfullmäktige 2008-02-21

Strategi för Upplands-Bro kommuns näringslivsarbete, godkänt av Kommunfullmäktige 2004-02-11
Aktivitetsplan för kommunens näringslivsarbete, 2009-12-03, antagen av Kommunstyrelsen 2010-02-03

Konsekvenser

Flertalet av de nya verksamhetsområden som planen anger ligger i anslutning till E18 och transporter därför belastar därmed inte det lokala vägnätet. Att ansluta verksamheterna kring Högbytorp med industrispår ger positiva konsekvenser.

KAP 5 KOMMUNIKATIONER

PLANERINGSINRIKTNING:

- Skapa förutsättningar för en kommunlinje (först buss, i framtiden kanske spår) längs stråket från södra Bro till norra Kungsängen, med hög standard vad gäller turtäthet och hållplatsutformning.
- Bygg ut gång- och cykelvägnätet, för friluftslivet och för pendling från bostadsområden till stationer och busshållplatser, liksom de regionala cykelstråken till grannkommunerna.
- Verka för en komplettering av Bro station med en ny in-/utgång och skapa fler infartsparkeringar för både bil och cykel i både Bro och Kungsängen.
- Verka för att direktbussar till viktiga målpunkter i norrortskommunerna ska komplettera befintlig kollektivtrafik tills dess att pendeltågstrafiken kan få högre turtäthet.
- Verka för att Trafikverket genomför de två trafikplatserna Kockbacka (ny) och Kungsängen (tillbyggd) på E18.
- Verka för en utbyggd kollektivtrafik generellt sett och med Arlanda som en viktig målpunkt.
- Låt det lokala vägnätet hänga ihop i större grad så att det finns alternativa vägar för att fördela trafiken.
- Trafiksäkerhet och trygghet för oskyddade trafikanter ska ökas samtidigt som god framkomlighet eftersträvas.
- Reservera mark i nya detaljplaner för att i framtiden möjliggöra fyrspar på Mälarbanan

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram en gång- och cykelnätsplan

Morgondagens resande

Genom att utveckla en stadsmässig, sammanhållen bebyggelsestruktur kring stationerna och förtäta de centrala delarna inom gångavstånd från stationerna i både Bro och Kungsängen kan kollektivresandet öka.

En hållbar stadsutveckling kräver att samhället utformas för ett minskat bilberoende och möjliggör för människor att röra sig mellan bostäder, arbetsplatser, skolor och fritidsaktiviteter utan att vara tvungna att köra bil. Kommunen ska verka för utbyggd spårkapacitet som möjliggör högre

turtäthet på pendeltågen. Infartsparkeringar och cykelparkeringar ska byggas ut vid stationerna utan att mark som är avsatt för bostadsbebyggelse tas i anspråk. Gång- och cykelstråken ska kompletteras för att skapa gena och bekväma pendlingsstråk till stationerna. Väl utbyggda regionala cykelstråk gör det möjligt, för de som vill, att cykelpendla längre sträckor mellan bostad och arbete samt ökar tillgängligheten till rekreationsområden utanför tätorterna.

Järnvägen

Mälarbanan genom kommunen samt Bro och Kungsängens stationer är av riksintresse enligt 3 kap Miljöbalken. Genom att dubbelspåret blev klart genom hela kommunen, förlängdes pendeltågstrafiken hösten 2001 till Bro och Bålsta med halvtimmestrafik och Kungsängen fick 15-minuterstrafik. Fjärr- och regionaltåg stannar inte i Bro eller Kungsängen. Närmaste stopp för dessa är Bålsta västerut, medan alternativet Barkarby fortfarande utreds. Fjärrtågen stannar också i Sundbyberg, där omstigning är möjlig både till pendeltåg och till tunnelbana.

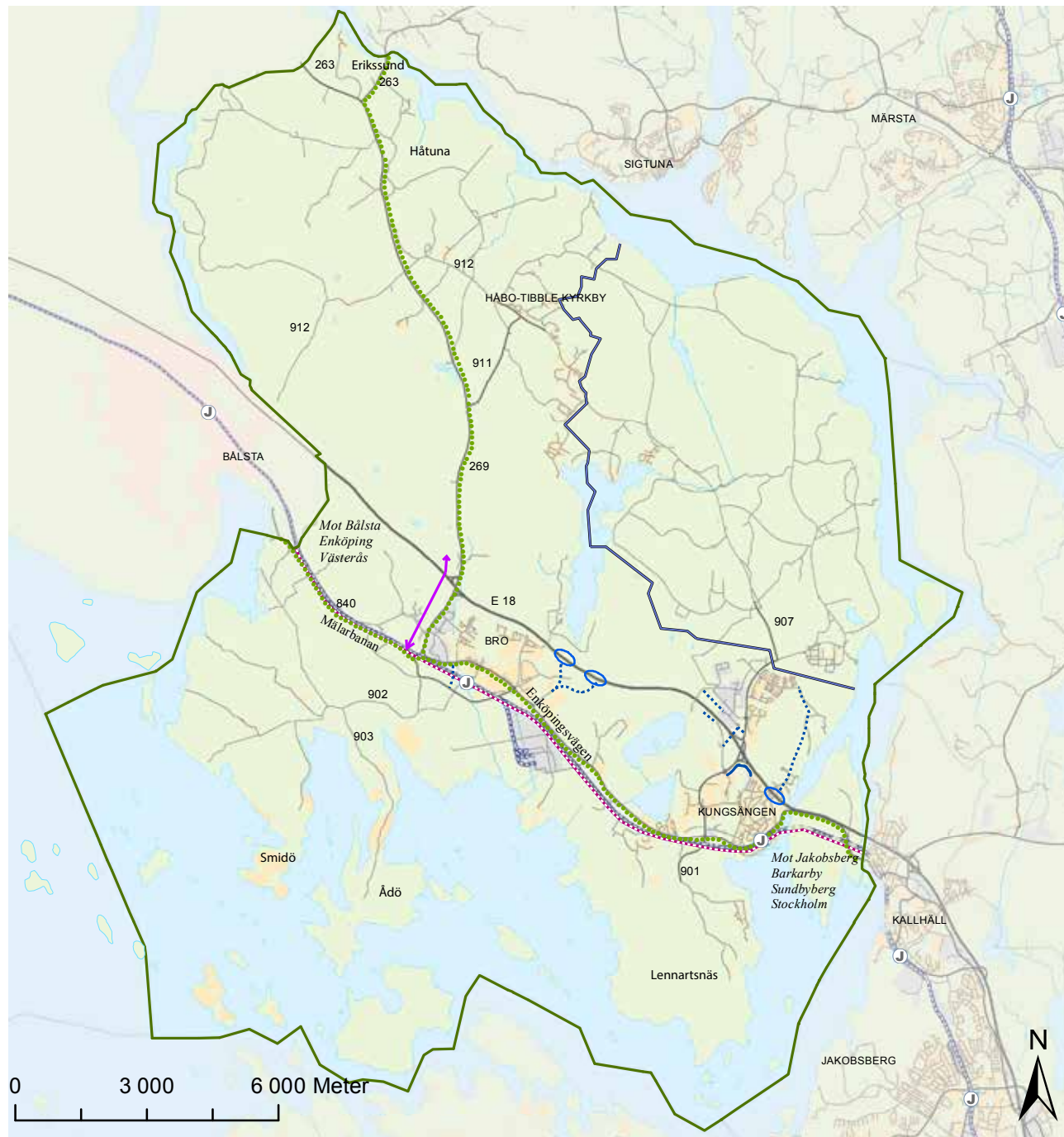
Den bristande spårkapaciteten på Mälarbanan och de problem det för med sig är väl kända. Trängseln är stor på såväl pendeltågen till Kungsängen/Bålsta som på tågen mot Enköping och Västerås. Systemet är störningskänsligt. Även enkelspåret mellan Västerhaninge och Nynäshamn söder om Stockholm ställer till problem när trafikstörningar fortplantar sig till andra delar av pendeltågssystemet.

Det krävs en snabb utbyggnad av Mälarbanan, sträckan Tomtebodavägen–Kallhäll, för att kunna utöka

Kommunikationer - övergripande

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Ny vägförbindelse, beslutad
- Ny vägförbindelse, förslag
- Nytt industrispår, förslag
- Reservat att möjliggöra fyrspar
- Regionalt cykelstråk, befintligt/planerat
- Ny/tillbyggd trafikplats, förslag

tågtrafiken. Höjd kapacitet på järnvägen har stor betydelse för Uppland-Bro så att kommunen kan få ökad turtäthet och mindre störningar och trängsel i pendeltågstrafiken. Fler spår ger också möjlighet till bättre pendlingsmöjligheter mot Enköping och Västerås.

För att trygga möjligheten att i framtiden bygga fler spår från Kallhäll och västerut genom Upplands-Bro ska mark reserveras längs nuvarande dubbelspår.

Redan idag finns ett behov av en utbyggnad av Bro station, med en ny uppgång till den nordvästra änden av perrongen. Detta skulle minska avståndet till arbetsplatserna och tillkommande bostäder i de västra och södra delarna av Bro, och därmed göra kollektivtrafiken mer lättillgänglig. Det bör också minska trängseln som redan idag är stor i nuvarande stationsbyggnad.

Mark reserveras för ett eventuellt framtida industri-spår till Högbytorp så att tunga godstransporter kan ske med tåg istället för långtradare.

Se också i kapitlet "Sammanställning av riksintresen"

Kollektivtrafik

Anslutningsbussar till pendeltågen finns inom de båda tätorterna Bro och Kungsängen. Vissa av dessa bussar trafikerar även sträckan mellan tätorterna, med passning till pendeltågen i Bro. Från Bro station går också bussar mot Ådö och Smidö och från Kungsängens station går bussar mot Håbo-Tibble och Håtuna. Nattrafik sker med buss mellan Stockholm och Bro/Kungsängen. Direktbussar för arbetsresor går i rusningstid på morgonen från Bro,

via Kungsängen, till Kista och i andra riktningen sen eftermiddag/kväll. I väntan på högre turtäthet på pendeltågen bör kommunen driva frågan att få fler direktbussar till större målpunkter i norra Stockholmsregionen för att komplettera denna trafik, särskilt viktig är målpunkten Arlanda. Kommunen konstaterar att kollektivtrafikförbindelserna med Arlanda är dåliga och ska därför verka för att få bättre förbindelse till Arlanda flygplats. Även andra tvärförbindelser är viktiga att förbättra. Cirka 7 900 personer pendlar idag (2010) ut från kommunen och åtgärder krävs för att öka andelen kollektiva resor.

För det lokala vägnätet är trafiksäkerhetsåtgärder och framkomlighet högt prioriterade samt att busstrafiken kan förbättras inom kommunen. En strategi för att förbättra busstrafiken inom kommunen är att inrätta en s.k. kommunlinje. Kommunen ska driva kravet på en kommunlinje (för först buss och i framtiden kanske spår) längs stråket från södra Bro till norra Kungsängen, med anslutning till båda

pendeltågsstationerna. Linjen ska ha en så hög standard vad gäller såväl fordon och turtäthet som tillgänglighet och hållplatsutformning att den kan konkurrera med privatbilismen.

På sikt kan behov uppstå av en uppställningsplats/depå för bussar i SL:s nordvästra trafikområde, dvs Järfälla och Upplands-Bro. I Upplands-Bro bör i första hand det område som används för uppställning av pendeltågen undersökas.

I framtiden kanske pendling in mot Stockholm med snabba båtar (sjöbussar) kan bli ett alternativ, eventuellt i samarbete med Ekerö och Sigtuna. En utvecklad båttrafik skulle kunna öka kontakten med andra Mälarsamhällen.

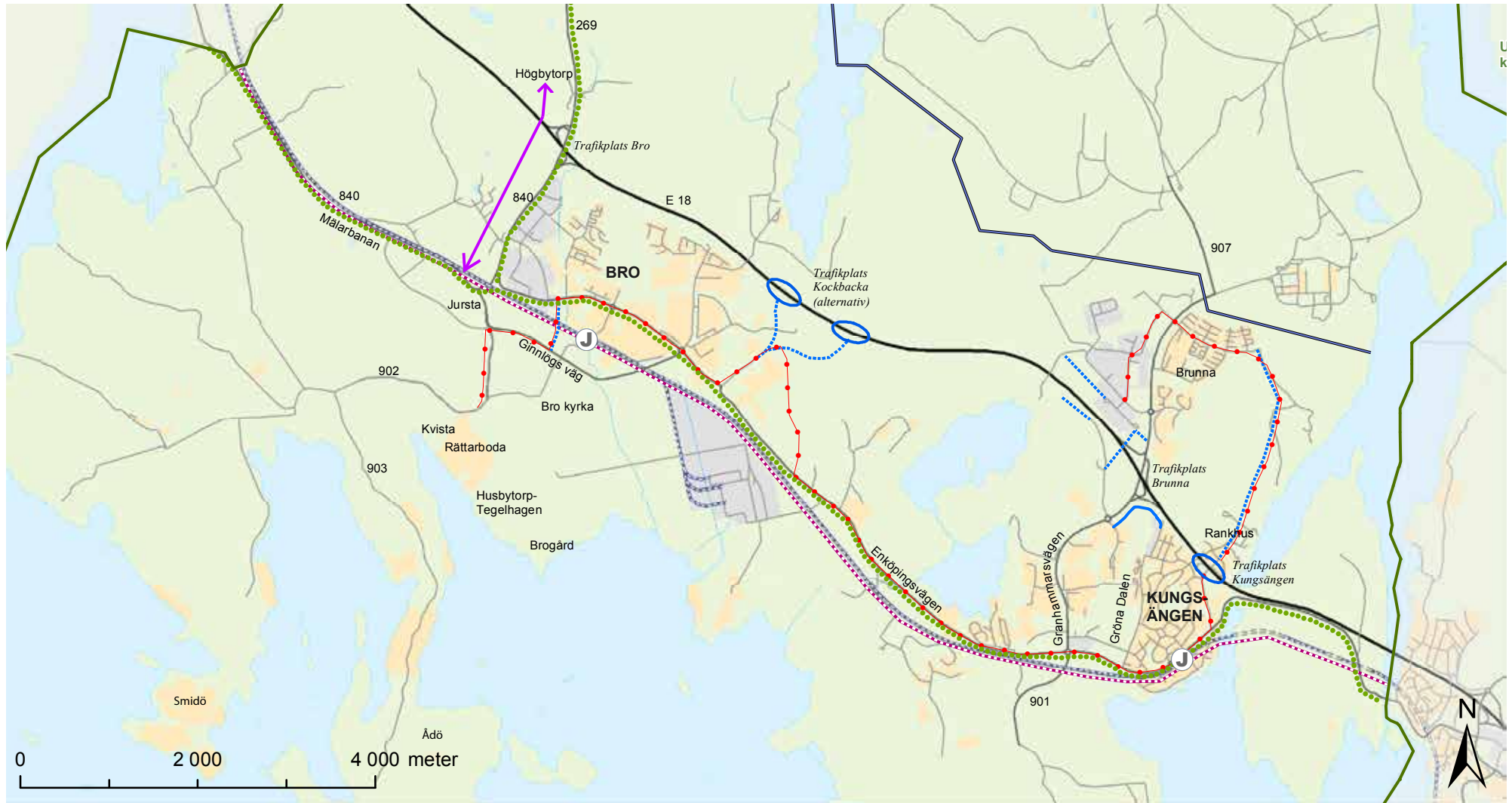
Vägar

E 18 samt Arlandaförbindelsen väg 912, 269 och 263 på sträckan trafikplats Draget - trafikplats Märsta är vägar av riksintresse enligt 3 kap Miljöbalken.

Kommunikationer - Bro och Kungsängen

Teckenförklaring

- Ny/tillbyggd trafikplats, förslag
- ⋯ Ny vägförbindelse, förslag
- Ny vägförbindelse, beslutad
- Livgardets övnings- och skjutfält
- Nytt industrispår, förslag
- ⋯ Reservat att möjliggöra fyrspar
- ⋯ Regionalt cykelstråk, befintligt/planerat
- ⋯ Kommunlinje för kollektivtrafik, förslag, principiell dragning

Kommunen ska gentemot Trafikverket verka för en ny trafikplats (tpl) vid Kockbacka och komplettering/ombyggnad av befintlig trafikplats vid Kungsängen. Enligt Länsstyrelsens Länsplan för regional transportinfrastruktur har medel avsatts för byggnation av tpl Kockbacka inom planperioden, fram till år 2021. Trafikplatsen vid Kockbacka är avgörande för utvecklingen av Bro samhälle. Den behövs för tillkomsten av nya bostadsområden, men också för den nuvarande trafiken som får ledas i omvägar för att komma ut på E18, med förhöjda olycksrisker i tätorten och sämre miljö som följd. Den är mycket viktig för en stor del av den tunga trafik som idag går på Enköpingsvägen och Granhammarsvägen istället för på E18 som är mer trafiktålig. Arbeta med vägutredning pågår inom Trafikverket. Kommunen har förordat det nordvästra utredningsalternativet med bro över E18.

Kommunen bedömer att en fullständig trafikplats vid Kungsängen är viktig för utvecklingen av Kungsängen som helhet och för utbyggnaden av Rankhusområdet, som på sikt kan rymma upp till 3 000 nya bostäder och även ett mindre verksamhetsområde. Rankhus planeras också för en lokal väkanslutning med möjlighet till busstrafik fram till Granhammarsvägen i Brunna.

Ombyggnad och ny sträckning för E18, sträckan Hjulsta–Kista, är mycket angelägen. Behovet av åtgärder på denna sträcka är väl kända och utredda. För Upplands-Bro är såväl detta projekt liksom åtgärder på Rotebroleden av stor vikt för att få tillgång till fungerande infarter till Stockholm. Den senare är också den primära förbindelsen till Arlanda för Upplands-Bro. Sekundär förbindelse till Arlanda är väg 912 från Bålsta genom kommunen upp via

väg 269 och väg 263 över Erikssund och vidare via Sigtuna. Trafikverket har tidigare studerat alternativa omdragningar för denna förbindelse för att få en bättre standard för förbindelsen mot Arlanda via E18 västerifrån. Denna utbyggnad finns för närvarande varken med i Länsplan eller Nationell plan för transportinfrastruktur. Skulle det bli aktuellt igen kommer en ny förstudie att behöva tas fram. Förbifart Stockholm, som kommer att binda ihop de norra och södra länsdelarna, är en annan vägförbindelse som har stor betydelse för kommunen. Den stödjer utvecklingen mot en flerkärnig regionstruktur och ger bättre möjligheter att nå arbetstillfällena, service m.m. med mindre tidsinsats än idag.

Det behövs trafiksäkerhetshöjande åtgärder på Granhammarsvägen, både i Brunna och i korsningen med E18 vid Brunna trafikplats. En ombyggnad av Granhammarsvägen kan även komma att påverka ramperna till och från E18.

För utbyggnaden av nya områden söder om Bro är den nya vägsträckningen från Jurstaområdena till Rättarboda en förutsättning (invigd november 2010). Förbindelsen avlastar det känsliga området kring Bro kyrka där vägen idag har låg standard. På detta avsnitt kan vägen omvandlas till en lokalgata och kompletteras med gång- och cykelväg till kyrkan, Brogård, Fiskartorp, m.fl. målpunkter. Den nya vägen innebär även en bättre försörjning för föreslagna utbyggnadsområden (Husbytorp-Tegelhagen och Kvista). En tydligare inriktning mot Bro trafikplats på E18 gör också att trafikanterna inte väljer att köra via Enköpingsvägen. Den nya vägen avses bli kollektivtrafikstråk och skapar en viktig kontakt mellan Bro samhälle och Mälaren.

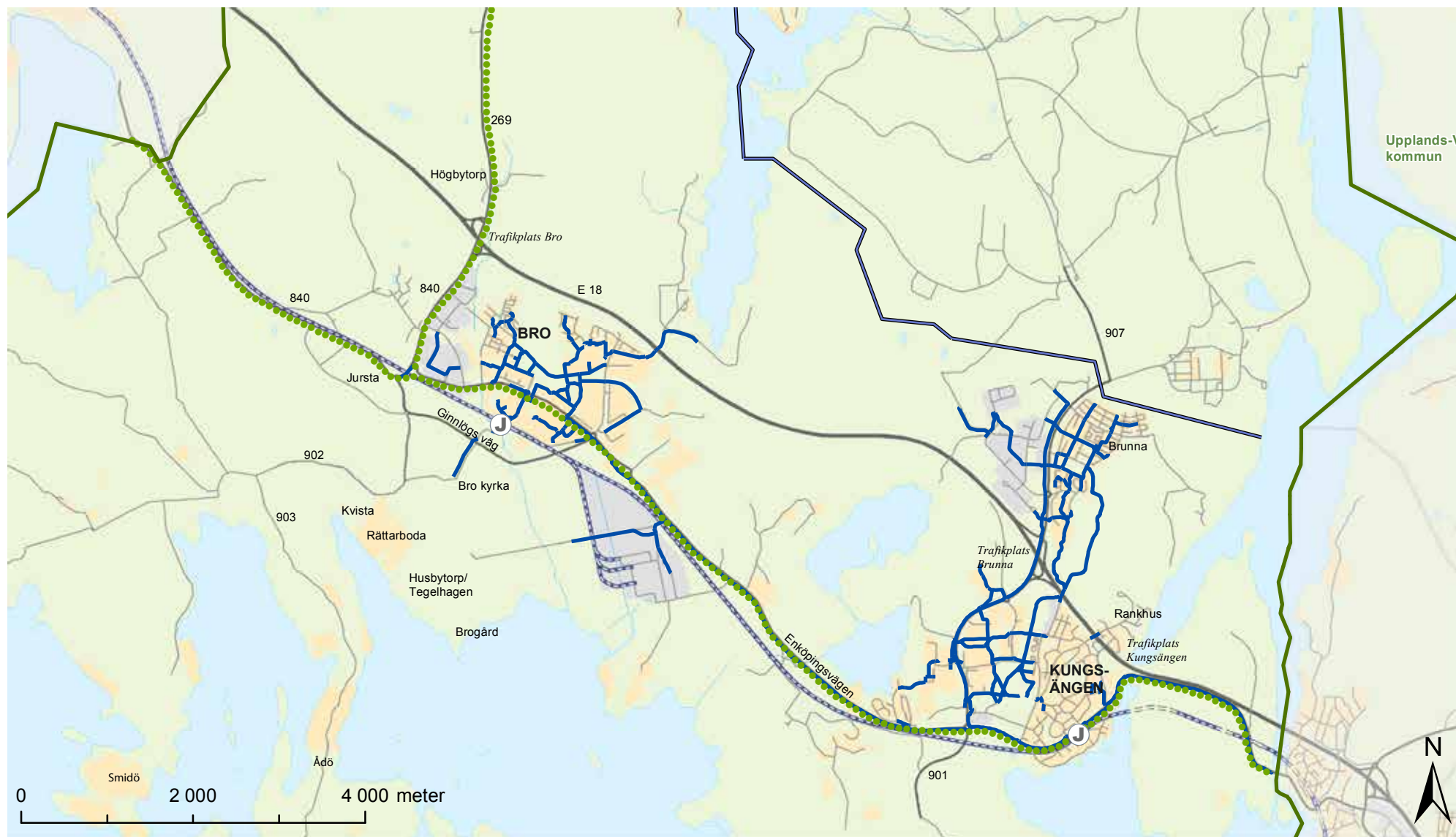

I större utsträckning än i dag föreslås silning av trafiken inom tätorterna, dvs att trafiken tillåts fördelas över ett större antal gator. Enköpingsvägen bör på sikt kunna bli mer av en stadsgata inom tätorterna än en traditionell landsväg. För att bygga vidare på småstadens uttryck bör även Ginnlögs väg förändras från landsväg till att bli mer av ett gaturum i takt med att samhället växer vidare ned mot Mälaren.

Kommunikationer - gång och cykel

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Cykelvägar, befintliga
- Regionalt cykelstråk, befintligt/planerat

Se också i kapitlet "Sammanställning av riksintressen"

Gång- och cykelvägar

En ny regional gång- och cykelväg mellan Bro och Bålsta, utmed väg 840, behöver byggas för att möjliggöra trafiksäkra och miljövänliga cykelresor mellan dessa tätorter. Denna sträcka saknas idag i det regionala gång- och cykelnätet genom kommunen. Bitvis saknas det även sträckor längs med Enköpingsvägen genom tätorterna Bro och Kungsängen. Ett nytt regionalt cykelstråk föreslås också från Bro och norrut mot Sigtuna.

I båda tätorterna krävs tillgängliga, trygga, trafiksäkra och gena gång- och cykelstråk från de olika stadsdelarna till pendeltågstationer och busshållplatser. Längs Granhammarsvägen förbi Brunna trafikplats krävs en trafiksäker gång- och cykelväg som komplement till gång- och cykelstråket i Gröna Dalen. Utmed Enköpingsvägen i Bro saknas genomgående gång- och cykelväg. Gång- och cykelvägar behöver förbättras och nyanläggas från Bro centrum söderut bl.a. via stationen och via bron över järnvägen mot idrottsplatsen och längs stråken ner mot Brogård och de nya utbyggnadsområdena. Gestaltningen av gång- och cykelvägar ska utgå ifrån ett barnperspektiv.

På kartan "*Kommunikationer - gång och cykel*" redovisas befintliga gång- och cykelvägar, föreslagna förlängningar av regionalt cykelstråk längs med Enköpingsvägen och föreslaget regionalt cykelstråk mot Sigtuna. En gång- och cykelnätsplan behöver tas fram för att planera och redovisa föreslagna

nya gång- och cykelstråk och ett sammanhängande gång- och cykelvägnät. Även behovet av tillgång till goda gång- och cykelförbindelser på landsbygden bör studeras.

Sjöfart

Det finns ett nytt utpekat riksintresse för farled i Mälaren som går igenom kommunens västra hörn, den befintliga farleden 925, sträckan Ytterholm-Bålsta, farledsklass 2. Riksintresset är definierat som allmän farled och omfattas av en 200 meter bred buffertzona på vardera sida om mittlinjen och med en skyddad höjd på 27 meter samt skyddat djup på 9 meter. För riksintressets del ska även hänsyn tas till ett influensområde vid eventuell förändring av mark- och vattenanvändning i närheten av riksintresset (*se karta i kapitlet "Sammanställning av riksintressen"*). Även allmänna farleder 912, 921A, 921B, 921C och 921D sträcker sig genom Upplands-Bros vattenområden. Vid plan- och exploateringsarbete ska hänsyn tas så att planerade åtgärder inte inkräktar på sjöfarten eller försämrar sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet.

Trafiksäkerhet och tillgänglighet

Riksdagen har beslutat om en nollvision för trafiken. Upplands-Bro ska erbjuda medborgarna en säker trafikmiljö att färdas och vistas i. De tunga transporter ska ledas utanför tätorterna. Genomfartstrafik med tunga transporter på Enköpingsvägen leds idag genom Bro via Ginnlögs väg. En ny trafikplats vid Kockbacka är en förutsättning för att leda om tung trafik bland annat från COOP-lagret, Nygårds industriområde.

Läs om skyddsavstånd för olyckor och transporter av farligt gods på väg och järnväg och tillstånds-

plikt enligt Väglagen i kapitlet "Hälsa och säkerhet".

Trafiksäkerheten i Upplands-Bro kommun är god jämfört med länets medelnivå. Inom kommunen sker flertalet av de allvarligaste olyckorna på det statliga vägnätet med en tydlig koppling till alltför höga hastigheter. Olycksdrabbade avsnitt är, förutom E18, bl.a. väg 269, dess korsning med väg 912 och 263 samt väg 911/912 vid Håbo-Tibble.

Upplands-Bro kommun har sedan flera år ett program för trafiksäkerhetsåtgärder för tätorterna där kommunen är väghållare. Programmet uppdateras årligen och åtgärder prioriteras. Flera cirkulationsplatser och gång- och cykelvägar har på senare tid byggts i det kommunala vägnätet.

I tätorterna har tidigare trafikplanering och gatutbyggnad i stora delar skett enligt SCAFT-principen, dvs bland annat separering och strukturering av de olika trafikslagen samt planskilda korsningar för gång- och cykeltrafiken. Idag planeras de flesta nya områden efter principen att biltrafiken sker på gåendes villkor, och därmed kan olika trafikslag blandas så som sker i traditionella småstäder.

Kommunen ska verka för att kunna erbjuda medborgarna ett trafiksystem som upplevs tryggt både på dagen och på natten. Utformning av gångtunnlar, belysning och vegetationen kring gångstråken har här stor betydelse. Möjligheter för personer med funktionsnedsättning att förflytta sig självständigt i tätorterna och dess omgivningar ska även särskilt beaktas.

Läs mer

Mer information och mål som rör kommunikationer hittar du i:

Nationell plan för transportsystemet 2010-2021, beslutad av regeringen 2010-03-29

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2010-2021, Rapport 2010:10, Länsstyrelsen i Stockholms län

RIPLAN - Riktlinjer för planering av kollektivtrafiken i Stockholms län, PLAN – Rapport 2008:4, SL

RIBUSS-08 - Riktlinjer för utformning av gator och vägar med hänsyn till busstrafik, 2007:9, SL

Inventering av brister och behov av åtgärder i transportinfrastrukturen 2010-2019, Kommunstyrelsens yttrande 2008-02-06

Trafikplats Kockbacka - vägutredning, Vägverket 2009-03-18

Trafikplats Kungsängen - förstudie, Vägverket 2005-2006, ställningstagande 2009-04-01

Detaljplanprogram för Rankhus, godkänt av Kommunstyrelsen 2009-09-09

Detaljplanprogram för Trädgårdsstaden i Bro, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-05-05

Utvecklingsprogram för Brunna, godkänt av Kommunfullmäktige 2008-02-21

Program för trafiksäkerhetsåtgärder, uppdateras årligen av Samhällsbyggnadsutskottet

Stadsplanera - istället för trafikplanera och bebyggelseplanera, Boverket 2002

Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd om sjövägmärken, SJÖFS 2007:19

Konsekvenser

Översiktsplanen lägger fram flera åtgärder för att minska biltrafiken inom kommunen och för att minska arbetspendling med bil från Upplands-Bro till regionen. Det handlar om förbättrad kollektivtrafik med fler direktbussar och tätare avgångar med pendeltåg när kapaciteten tillåter, kommunlinje mellan tätorterna inklusive nya utbyggnadsområden, fler och bättre gång- och cykelbanor. Översiktsplanen anger också spårreservat för en framtida utbyggnad av järnvägen utmed Mäljarbanan vilket möjliggör kapacitetshöjning för fjärr- och pendeltåg. Sammantaget medför dessa åtgärder mycket positiva konsekvenser för miljön genom att förbrukningen av ändliga resurser och utsläppen av växthusgaser minskar. Utökad spårtrafik medför dock även ökade bullernivåer och vibrationer. En utbyggnad enligt översiktsplanen utan att dessa åtgärder vidtas medför å andra sidan en ökning av biltrafiken vilket ger negativa konsekvenser för miljön. En successiv utbyggnad från de centrala delarna av tätorterna och i områden nära pendeltågsstationerna gynnar möjligheten att gå och cykla samt ger underlag för utbyggnad av kollektivtrafiken. I motsats kan en spridd bebyggelse på landsbygden ge negativa konsekvenser genom att de förutsätter transporter med bil. Omläggning av godstrafik från vägar till järnväg genom att ett industrispår dras fram till Högbytorp ger positiva konsekvenser för miljön.

En utveckling av båttrafik för pendling kan påverka dricksvattnet inom Östra Mälarens vattenskyddsområde.

Sammantaget medför dessa åtgärder positiva konsekvenser för miljön genom att förbrukningen av energi, ändliga resurser och utsläppen av växthusgaser minskar.

Berörda nationella miljömål

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Ingen övergödning

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan

- Bygga de nya utbyggnadsområdena successivt från de centrala delarna av tätorterna och utåt.
- Förse nya utbyggnadsområden med gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik i takt med att utbyggnaden sker.
- Verka för en kapacitetsförstärkning av den regionala kollektivtrafiken.

KAP 6 TEKNISK FÖRSÖRJNING

PLANERINGSINRIKTNING:

- De tekniska försörjningssystemen i kommunen ska bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimat- och miljöbelastning.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram ett tematiskt tillägg för vindkraftens möjligheter

Tekniska försörjningssystem i framtiden

Det globala klimathotet medför ökad uppmärksamhet kring utformningen av tekniska försörjningssystem. Under perioden år 2010-2030 ska kommunen medverka till tekniska försörjningssystem som bidrar till ett mer hållbart samhälle med mindre miljöpåverkan.

Bredband och internet

Tillgång till internet är ett alltmer självklart behov för de flesta människor i samhället för att kommunicera med privata, arbets-, förenings- och andra sociala nätverk, för att få tillgång till samhälls- och annan information, för att vara delaktig i samhällslivet och - i snabbt ökande utsträckning - för att utföra ärenden och få tillgång till en mängd tjänster

som är viktiga för människor i alla livets skeenden. För företag är det ofta en avgörande fråga vid bedömning av lämplig etableringsort. Kommunen utvecklar också tjänster för internet och utgår i sin planering från att internet är en av de absolut viktigaste kanalerna för kommunikation och ärendehantering med medborgare och brukare.

Upplands-Bro har dålig täckning med bredband via fiber, som kan bära ovannämnda tjänster och kommunikationsbehov. Flera delar av kommunen har inte ett befolkningsunderlag som motiverar enskilda operatörer att bygga ut fibernät på kommersiella villkor, vilket innebär att ingen utveckling av fibernät till fastigheter i dessa områden sker.

Tillgång till internet och dess tjänster är en demokratiskt viktig fråga och en viktig fråga för en kommuns attraktivitet för såväl boende som företagande. Kommunen bör ha som utgångspunkt att vid planläggning och utbyggnad av nya områden beakta behovet av infrastruktur för internet, liksom för

övrig infrastruktur såsom VA, väg, etc. En utredning bör initieras om hur detta kan ske.

Energi- och värmeproduktion

Konsumtionen av energi och värme måste på sikt förändras. Det handlar då dels om att energi- och värmeproduktionens klimat- och miljöbelastning ska minskas och dels om att de mängder som produceras, utnyttjas mer effektivt. Kommunen väljer därför att om möjligt prioritera energikällor med låg klimatbelastning och att verka för effektivare energianvändning. Kommunen är positiv till fjärrvärme och alternativa uppvärmningsformer. Kraftvärmeproduktion baserad på biobränsle och/eller avfall i kombination med fjärrvärme kan vara en intressant långsiktig lösning. Vindkraft är en annan intressant och för kommunen relativt ny energikälla. Andra exempel är berg- och jordvärme eller möjligheten till värmeuttag ur Mälaren, vilket diskuterats som komplement till fjärrvärmeförsörjning i samband med förslaget till utbyggnad av Rankhusområdet i Kungsängen. I sammanhanget kan nämnas att

PLANERINGSINRIKTNING:

- Infrastruktur för internet ska beaktas vid planläggning och utbyggnad av nya områden.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Utred hur hela kommunen kan få tillgång till en god infrastruktur för internet.

PLANERINGSINRIKTNING:

- Uppvärmningsformer och byggnaders energibehov ska beaktas när kommunen lämnar markanvisning, tecknar exploateringsavtal eller liknande.
- Nya bostadshus ska i första hand förses med vattenburna uppvärmningssystem eller byggas som s.k. lågenergi-/passivhus.

tidigare riksintresseområden för naturgas inte längre gäller.

I kommunen är andelen hushåll med direktverkande el mycket hög och måste minskas. Nya bostadshus bör principiellt förses med vattenburna uppvärmningssystem. I linje med detta kan passivhus och andra bostäder med hög värmestandard kunna komma att få företräde framför andra, exempelvis när kommunen tar ställning i markanvisningstävlingar, tecknar exploateringsavtal och liknande.

Fjärrvärme

Fjärrvärme finns delvis utbyggt inom tätorterna (*se karta*). En större sammankoppling av systemen vore önskvärt.

Vindkraft

Prövning av vindkraftsanläggningar regleras i Miljöbalken och i Plan- och bygglagen. Hänsyn till gällande skyddsavstånd samt restriktioner för flyg och väderradar måste alltid beaktas och samråd ska ske med berörda myndigheter m.fl.

Läs mer i kapitlet Hälsa & Säkerhet under Höga objekt och flyghinderanmälan.

För vindkraftverk som ska uppföras inom ett område där det råder stor efterfrågan på mark för byggnader eller andra anläggningar föreligger detaljplanekrav.

Kommunen är i grunden positiv till nya energiformer och däribland vindkraftsetableringar. Det finns en nationell planeringsram för den svenska vindkraftsutbyggnaden från juni 2009 som anger att det

RIKTLINJER FÖR LOKALISERING AV VINDKRAFT:

- Lokalisering ska uppfylla lagkraven enligt Miljöbalken och Plan- och bygglagen
- Avståndet mellan grupper av vindkraftverk ska vara så stort att de upplevs som fristående formationer.
- Avvägningar måste i varje enskilt fall göras mot andra markanspråk och intressen.
- Bygglovspliktiga verk bör inte uppföras närmare än 500 meter från bostadsbyggelse och andra skyddsvärda områden.
- I lokaliseringsprövningen ska särskilt landskapsbilden beaktas. Därtill ska frågor kring buller, skuggbildningar, reflexer och risker belysas.
- Områden vid Mälaren är i princip inte lämpliga för storskalig vindkraft.

år 2020 ska vara möjligt att producera 30 TWh per år.

Som ett led i att uppnå detta mål, har Energimyndigheten översiktligt kartlagt energiinnehållet i landets medelvindar och i samråd med länsstyrelserna pekat ut riksintresseområden för vindkraft. Inget av dessa riksintresseområden berör Upplands-Bro kommun, vilket inte hindrar att det finns delar av kommunen som ändå kan vara intressanta för vindkraftsetableringar. Planeringsunderlag finns i form av en Läns-

styrelserapport, 2007:12, ”Vindkraft i Stockholm län - planeringsunderlag för större vindkraftsanläggningar”. Rapporten avser anläggningar med mer än 10 MW installerad effekt.

Lämpliga områden för vindkraft

Vindkraft är bra för miljön i stort men kan lokalt påverka närmiljön genom t.ex. buller, skuggor, reflektioner och förändrad landskapsbild. Därtill kommer att en etablering av vindkraft kan stå i konflikt med annan möjlig markanvändning, som exempelvis boende och rekreation.

Det är därför viktigt att hushålla med de relativt begränsade lokaliseringar som anses lämpliga för vindkraft och utnyttja dessa för grupper av verk. Områden vid Mälaren är i princip inte lämpliga för storskalig vindkraft. Mälaren ska i första hand tillgodose intressen för friluftsliv och rekreation. Riksintressen för natur (t.ex. Natura 2000), kultur, friluftsliv, yrkesfisket i Mälaren samt riksintresse för Arlanda och totalförsvaret är andra potentiella konfliktområden för etablering av vindkraft.

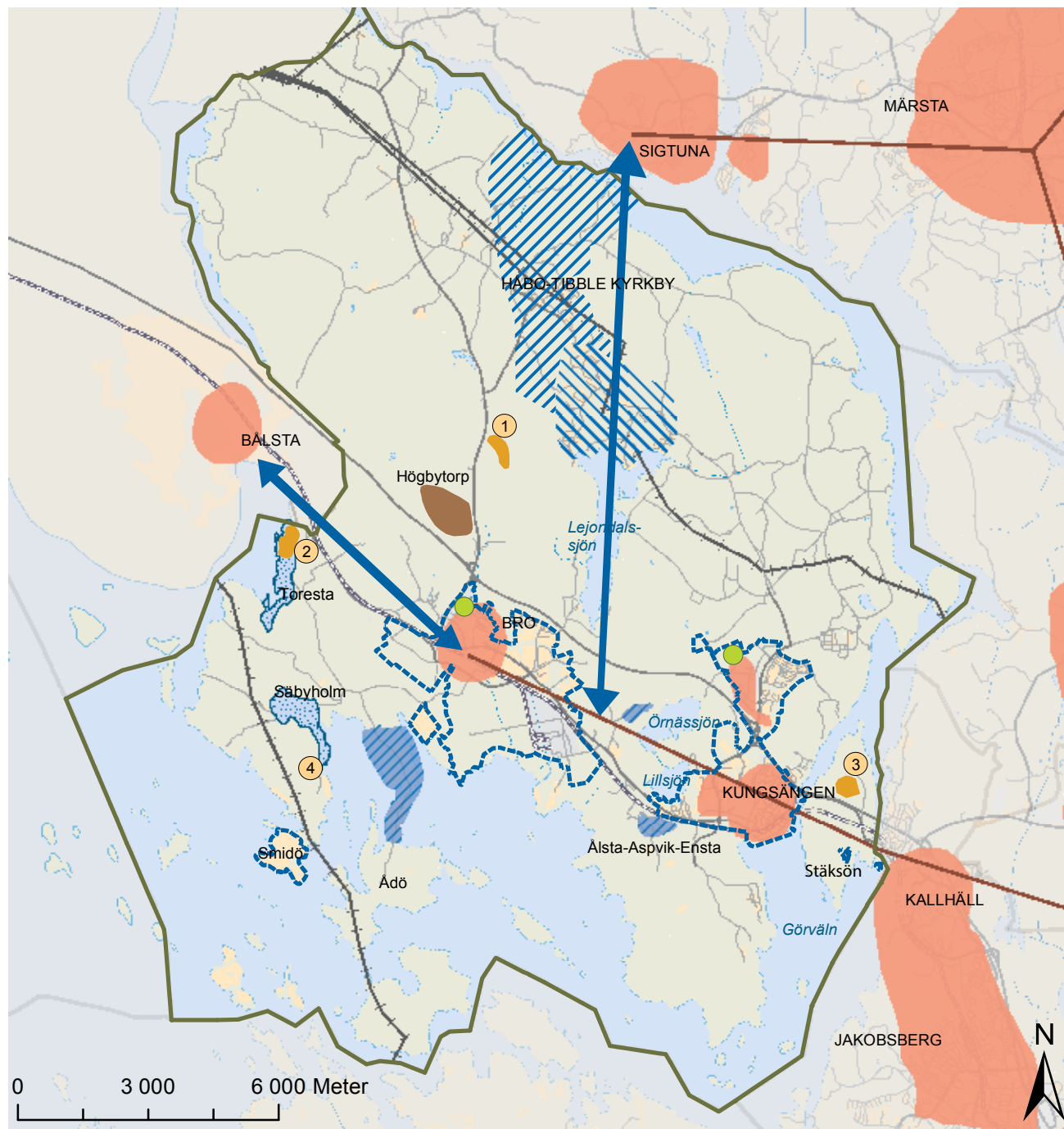
Utöver tänkbara lokaliseringar i kommunens mer glesbefolkade delar så kan placeringar på befintliga och/eller planerade industriområden vara intressanta. Där skulle vindkraft kanske kunna etableras utan att störa närboende eller pågående industriverksamhet. Andra områden som kan vara intressanta för utbyggnad av vindkraftverk är markområden i närheten av motorvägen, säkerhetsavstånd till allmän väg måste då beaktas.

Teknisk försörjning

Teckenförklaring

- Kretsloppscentraler
- - - Verksamhetsområde VA (2009)
- ↔ Möjliga framtida sammankopplingar av dricksvatten
- +— Kraftledning tillhörande stamnätet
- Befintligt regionalt avloppsnät
- ▨ Befintliga bebyggelseområden som prioriteras för att förses med kommunalt VA
- ▨ Befintliga bebyggelseområden som på längre sikt kan förses med kommunalt VA
- ▨ Prioriterade omvandlings-/förtätningsområden som avses förses med kommunalt VA
- ▨ Potentiell reservvattenförekomst *
- Fjärrvärmeförsörjda områden (2008)
- Avfallshantering och möjlig framtida energiproduktion
- Tåkt

* Grundvattenförekomster framtagna för vattenförvaltningen av SGU

Kraftledningar

Stamnätet bestående av 400 kV respektive 220 kV utgör riksintresse enligt 3 kap Miljöbalken.

Inga nya, större kraftledningsstråk planeras genom kommunen. De framtida utbyggnadsområden som diskuteras kan försörjas via befintligt stamnät.

Markförläggning av viktiga kraftledningar kan vara ett sätt att göra el-försörjningen mer pålitlig.

Avfallshantering

Kommunens avfallshantering regleras genom styrdokumentet "Avfallsplan 2007-2012". Dokumentets huvudsakliga syfte är att minska miljöbelastningen från hanteringen av avfall och bidra till en ökad resurshushållning. Ett av de åtagande som ingår i planen är att motverka att avfallsmängderna ökar i samma takt som befolkningen växer. Föreslagna åtgärder som rör den fysiska planeringen är utökning av antalet återvinningsstationer, utsortering och biologiskt omhändertagande av organiskt avfall. Insamling av grovavfall, farligt avfall och elavfall sker huvudsakligen vid kommunens två kretsloppscentraler, belägna i Brunna och Skällsta. Kretsloppscentralerna är en viktig lokal resurs för kommunens hantering av hushållsavfall.

Arbete pågår med att ta fram tydliga planeringsriktlinjer för avfallsfrågor. Dessa riktlinjer är tänkta att användas som redskap vid detaljplaneprovning och lovprovning.

Kommunen har därtill åtagit sig att delta i regionalt samarbete kring avfallsfrågor och att medverka till en likartad utveckling av avfallshanteringen inom regionen.

PLANERINGSINRIKTNING:

- Upplands-Bro kommun ska fatta beslut utifrån kretsloppstänkande.
- En ökning av avfallsmängderna i takt med önskad befolkningsökning ska motverkas.
- Planeringsriktlinjer för avfallsfrågor ska ge vägledning vid detaljplaneprovning och bygglovsprovning.
- Högbytorp är en regional resurs som ska säkras i detaljplan. Möjligheten att vidareutveckla anläggningen bör beaktas.

Högbytorp

Högbytorp i norra Bro är en avfallsanläggning av regional betydelse. Kommunen avser att detaljplanlägga området och långsiktigt säkerställa pågående markanvändning i form av avfalls-, återvinnings- och kretsloppsanläggning. En fråga i tiden är möjligheten att kunna integrera avfallshantering med energiproduktion. Denna typ av kretsloppstänkande kan vara intressant att föra in i diskussionen i kommande detaljplaneprovning. Tillgången till upplagsmark vid Högbytorp har bedömts vara god och om anläggningen dessutom förses med industri-spår, blir lokaliseringen extra intressant.

Materialhantering

Naturgrus från grusåsar är en ändlig resurs varför bergmassor i stor utsträckning ska ersätta grus. Kommunen är väl försedd med täkter, framförallt genom Bro bergtäkt, som har tillstånd till år 2028.

Täktverksamhet

Se även redovisning på karta.

1. Bro bergtäkt

Bergtäkt med tillstånd att bryta och krossa 4 miljoner ton berg till den 1 juni 2028. Täktillståndet omfattar även införsel och behandling av schaktmassor och ris samt tillverkning av asfalt.

2. Toresta berg- och grustäkt

Berg- och grustäkt med tillstånd att bryta 750 000 ton berg samt 1,5 miljoner ton grus till den 1 juni 2015. Efterbehandling påbörjad.

3. Stäkettäkten

Bergtäkt med tillstånd att bryta och krossa 750 000 ton berg till den 1 maj 2015.

4. Lindormsnäs grustäkt

Täkten är avslutad och efterbehandlad.

PLANERINGSINRIKTNING:

- Inga nya grustäkter bör öppnas.
- Avslutade täkter ska återställas och/eller efterbehandlas.

Vatten- och avloppssystem (VA)

Vatten- och avloppssystemen i kommunen är generellt väl fungerande inom tätorterna med goda möjligheter att klara den bebyggelseutveckling som översiktsplanen föreslår. Kommunen ingår i kommunalförbundet Norrvatten som producerar och distribuerar dricksvatten från Görvälverket

(Järfälla). Råvattnet tas ur Mälaren och det finns inga begränsningar vad gäller mängden vatten som kommunen får ta ut från Norrvatten. Kommunens avloppsvatten leds till Käppalaverket på Lidingö. En svag punkt för huvudledningarna för både dricksvatten och avlopp är passagen över Ståksön. Avloppsledningen över Ståksön behöver renoveras alternativt ersättas med ny ledning. Lösningar för reservvattenförsörjning föreslås nedan.

I linje med planeringsinriktningen, att de tekniska försörjningssystemen ska bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimat- och miljöbelastning har dock tre huvudsakliga förbättringsområdena av strategisk betydelse kunnat urskiljas:

- Kommunens reservvattenförsörjning
- Dricksvattenförsörjning och avloppssystem utanför tätort
- Dagvattenhantering

Läs om vattenskydd under kapitlet "Vattenplanering".

Kommunens reservvattenförsörjning

Reservvattentäkter

Kommunen saknar reservvattentäkt i dagsläget. Dock är det av avgörande betydelse för dricksvattenförsörjningens uthållighet att det finns reservvattentäkter som på ett smidigt och säkert sätt kan ersätta det ordinarie dricksvattnet. Åsen vid Lindormsnäs med den befintliga vattentäkten på Leran 1:3 vid Säbyholm har i en utredning om Storstockholms framtida vattenförsörjning utpekats som ett område av stort intresse. Även om det inte är aktuellt i dagsläget har Norrvatten framhållit Lindorms-

PLANERINGSINRIKTNING:

- Kommunen ska verka för möjligheterna att ansluta vatten mot Sigtuna kommun och därigenom trygga reservvattenförsörjningen.
- Resurser som är viktiga för dricksvattenförsörjningen skyddas.
- Kommunen ska uppmärksamma vatten- och avloppsproblem i enskilda anläggningar.
- Ekologiskt och lokalt omhändertagande av dagvatten ska vara utgångspunkten för kommunens fysiska planering.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Upprätta en VA-plan.
- Ta fram en Vattenplan som visar hur statusen ska förbättras i kommunens vattenförekomster.

näs grundvattenpotential ur reservvattensynpunkt och menat att detta bör beaktas vid annan eventuell tillståndsprövning inom området. Även vid Toresta finns en grundvattenpotential som är intressant som potentiell reservvattentäkt.

Sammankoppling med Håbo

Anslutning till Håbo kan vara intressant för att trygga reservvattenförsörjning både för Håbo kommun och för Upplands-Bro kommun. Upplands-Bro

kommun skulle få tillgång både till Håbo kommuns dricksvatten och Håbo kommun får i gengäld på- koppling till Norrvattens dricksvattenledningssystem. Det bör samtidigt vara rimligt att investera i nya spillvattenledningar och koppla på spillvatten från Håbo till Käppala.

Sammankoppling med Sigtuna

Möjligheten att ansluta mot Sigtuna har bland annat diskuterats i Norrvattens utredning om reservvattenförsörjning. En anslutning till Sigtuna kommun skulle möjliggöra rundmatning av dricksvatten och resultera i ett mindre störningskänsligt system. Samtidigt bör kommunen då passa på att lägga ner spillvattenledningar för kommunalt avlopp längs med dragningen från Bro tätort så att berörda fastigheter längs med sträckningen samt områdena direkt norr om Lejondalssjön får tillgång till kommunalt vatten och avlopp. Indirekt skulle det även kunna innebära att bebyggelsen kring trakten av Håtuna - Håbo-Tibble på sikt kan få kommunalt vatten och avlopp (*se vidare under rubriken Dricksvattenförsörjning och avloppssystem via enskilda anläggningar*).

Dricksvattenförsörjning och avloppssystem via enskilda anläggningar

I de delar av kommunen som saknar kommunalt vatten och avlopp finns det problem både med vattenkvaliteten och med enskilda anläggningars miljöbelastning. Särskilt stora är problemen i fritidshusområden som i ökande grad har permanentats. Saltvatteninträning i bergborrad brunn är ett problem som kan uppstå i vissa delar av kommunen. Det är s.k. relikvatten, dvs gammalt havsvatten som finns kvar i berggrunden. (*se karta*) Avloppsinventeringar har genomförts i delar av kommunen

och dessa visar tydligt på behovet av åtgärder. I kommunen finns förutom alla små individuella lösningar även 14 stycken större enskilda vattenreningsverk.

För några av ovanstående områden är anslutning till det kommunala VA-nätet aktuellt (*se karta*). Anslutning till Smidö är genomförd (2010). De områden som av kommunen är närmast prioriterade är Ådö söder om Bro och Ålsta-Aspvik-Ensta i Kungsängen. Detaljplanearbete som inkluderar planering för anslutning till kommunalt VA för dessa områden har påbörjats. Av kommunen är också ett flertal områden norr om Lejondalssjön högt prioriterade, men även ett område väster om Örnässjön, Eriksberg-Raskeboda. På sikt kan även trakten kring Håtuna - Håbo-Tibble få kommunalt vatten och avlopp. För övriga finns behov av fortsatt inventering och utredning. Aspekter som bör beaktas är bland annat möjligheten till gemensamma anläggningar, kvalitetskrav, kapaciteter och kostnader.

Läs om vattenskydd och enskilda vattentäkter under kapitlet "Vattenplanering" samt anslutning till kommunalt vatten och avlopp under kapitlet "Landsbygden".

Dagvattenhantering

Synen på lämplig dagvattenhantering har under senare år nyanserats och förändrats. I dag eftersträvas så kallad ekologisk dagvattenhantering (EOD) vilket ger rikare närmiljö, bibehållna grundvattennivåer och minskad mängd föroreningar till sjöar och vattendrag. Ekologisk dagvattenhantering ska ske med stor andel lokalt omhändertagande (LOD) i syfte att bromsa upp det avrinnande dagvatt-

net tidigt i avrinningsskedet och låta de naturliga processerna få en möjlighet att behandla dagvatten. Därmed kan dagvatten renas från föroreningar och den hydrologiska balansen upprätthållas med jämnare flöden. Behovet av slutna dagvattensystem för uppsamling och bortledning av dagvatten till ytvattenrecipient minskas.

Detta är betydelsefullt av flera skäl och inte minst utifrån att den pågående klimatförändringen kommer att medföra häftigare nederbörd med stora regnmängder på mycket kort tid. Översvämningsrisken kommer att öka och befintliga dagvattensystem kan komma att vara otillräckliga.

Därtill finns många goda exempel på hur välfungerande LOD-lösningar blir till mycket positiva inslag i boendemiljön.

Förutsättningar för en god dagvattenhantering hänger bland annat samman med de olika sjösystemen och deras avrinningsområden, sjöarnas/vattendragens känslighet mot föroreningar och aktuella grundvattenförhållanden.

Läs mer

Mer information och mål som rör kommunens tekniska försörjning hittar du på/i:

www.vindlov.se

Boverket informerar 2009:7 - om ändrade regler för prövning av vindkraft, Boverket 2009

Vindkraftshandboken - Planering och prövning av vindkraftverk på land och i kustnära vattenområden, Boverket 2009

Vindkraft i Stockholms län - planeringsunderlag för större vindkraftsanläggningar, Rapport 2007:12,

Länsstyrelsen i Stockholms län 2007

Remiss rörande förslag på områden av riksintresse för vindkraft, yttrande av Kommunstyrelsen 2007-02-21 www.svk.se, (Svenska Kraftnät)

www.stockholmsstrom.net, (projekt Stockholms Ström, Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum)

Energiplan med tillhörande faktadel, antagen av Kommunfullmäktige 1998-03-02

Avfallsplan 2007-2012, antagen av Kommunfullmäktige 2007-11-21

Dricksvattenförekomster i Stockholms län - Prioriteringar för långsiktigt skydd, VAS-rådets rapporter nr 6, VAS-rådet, Länsstyrelsen m.fl. 2009

Miljöplan med lokala miljömål 2010-2030, antagen av Kommunfullmäktige 2010-10-21

Grundvattenöversikt för Upplands-Bro kommun, Sveriges geologiska undersökning 1997

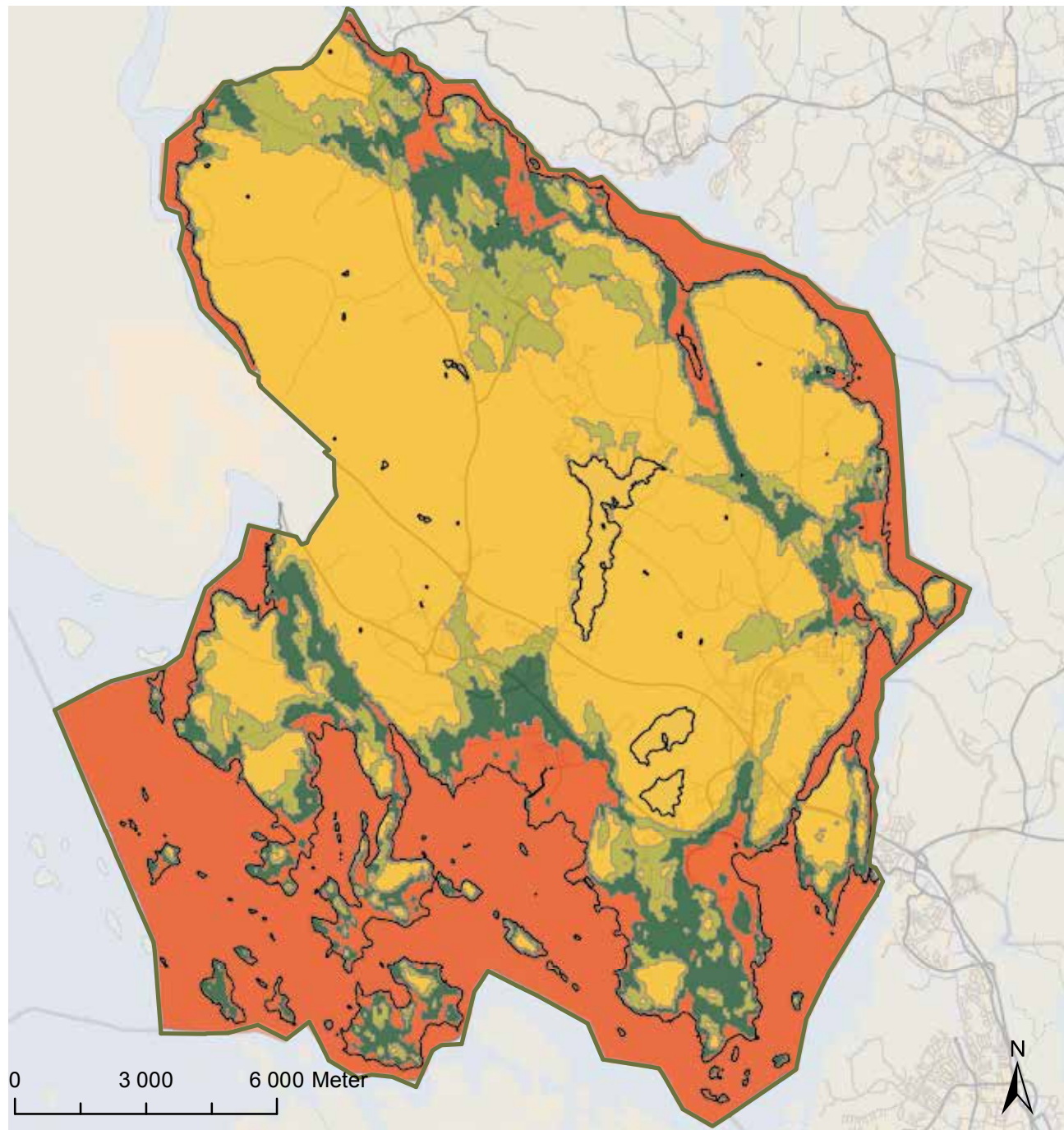
Policy för enskilt avlopp, antagen av Bygg- och miljönämnden 2009-04-21

Förvaltningsplan, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vattenförekomsterna inom Norra Östersjöns vattendistrikt, Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt 2009

Saltvatteninträngning

Teckenförklaring

- >50% risk för att erhålla salt (100 mg/l) grundvatten i en bergborrad brunn (0-4 m ö h)
- 25-50% risk för att erhålla salt (100 mg/l) grundvatten i en bergborrad brunn (4-12 m ö h)
- 10-25% risk för att erhålla salt (100 mg/l) grundvatten i en bergborrad brunn (12-19 m ö h)
- <10% risk för att erhålla salt (100 mg/l) grundvatten i en bergborrad brunn (>19 m ö h)

Konsekvenser

Förtätning inom tätortsavgränsningarna är generellt positivt ur ett försörjningsperspektiv. En sammanhängande bebyggelsestruktur skapar ekonomiskt underlag för ekologiskt hållbara tekniska lösningar för vatten, avlopp, värme, etc.

Inom tätorterna

Ur försörjnings- och belastningsperspektiv är den föreslagna utbyggnaden genom förtätning och permanentning söder om Bro positiv eftersom den möjliggör anslutning till kommunalt vatten och avlopp (VA) för majoriteten av bebyggelsen inom utvecklingsområdena. Förtätning inom Kungsängens tätortsavgränsning är positiv ur försörjningssynpunkt. Inom tätortsavgränsningarna förutsätts att ny bebyggelse ansluts till kommunalt vatten och avlopp. Dessa förutsättningar utgör grunden för de positiva konsekvenser som uppstår. Utredningsområdet på norra Stäksön kan ur ett försörjningsperspektiv vara mindre lämpligt då komplicerade ledningsdragningar krävs.

VA-försörjningen på landsbygden

En utbyggnad och förtätning inom befintliga bebyggelsegrupper ger förutsättningar för en effektivare och ur miljöhänsen bättrade vatten- och avloppsförsörjning. Att ansluta bebyggelse på landsbygden till gemensamma avloppsanläggningar eller till kommunalt avlopp ger positiva konsekvenser på dricksvattenkvaliteten

i enskilda brunnar. Gemensamhetsanläggningar av tillräcklig kapacitet och reningsgrad bör anläggas i perifera bebyggelsegrupper. Även på landsbygden bör strävan vara att ansluta bebyggelse till det kommunala VA-nätet. Den genomförda VA-ledningen till Smidö (2010) bidrar till stora positiva konsekvenser genom minskad näringsbelastning till Mälarens vatten och minskad risk för förorening av enskilda dricksvattenbrunnar. En anslutning av de norra kommundelarna till Sigtunas VA-nät skulle ge möjlighet att ansluta stora delar av landsbygden och Håbo-Tibble kyrkby, vilket skulle ge stora positiva miljökonsekvenser.

Dagvatten

Översiktsplanen pekar ut nya verksamhetsområden i anslutning till Högbytorp och Brunna vilka kan generera förorenat dagvatten. En generell förtätning inom tätorterna och ny bebyggelse utanför tätorterna genererar också mer dagvatten. Vid anläggning av nya verksamheter och bebyggelseområden inom den sekundära skyddszonen för östra Mälarens vattenskyddsområde är utformningen av dagvattenhanteringen mycket viktig för att minimera föroreningsbelastningen på Mälaren. Dagvattnet är idag i hög grad separerat från spillvattnet. Lokalt och ekologiskt omhändertagande av dagvatten (LOD, EOD) tillämpas vid all ny bebyggelse där så är möjligt. LOD innebär att dagvattnet ska tas om hand på den egna fastigheten.

Översiktsplanen bedöms medföra små negativa konsekvenser avseende dagvatten.

Täkter

Kommunen är väl försedd med takter i dagsläget, framför allt genom Bro bergtäkt som har tillstånd fram till 2028. Naturgrus från grusåsar är en ändlig resurs som också har betydelse för grundvattentillgången och en övergång till bergtäkt och användning av alternativa material ger positiva konsekvenser för dessa resurser.

Energi

Värme

Inom tätortsavgränsningarna förutsätts ny bebyggelse anslutas till fjärrvärmenätet vilket är positivt ur ett resurs- och försörjningsperspektiv. Översiktsplanens föreslagna förtätningar i anslutning till befintlig bebyggelse medför positiva konsekvenser avseende energianvändning eftersom den nya bebyggelsen i hög grad kan anslutas till fjärrvärmenätet och kollektivtrafik kan utnyttjas. Direktverkande el ska undvikas som enda uppvärmningssätt i bostäder. Vid nyproduktion av bostäder bör krav ställas på att andra uppvärmningssätt ska användas.

Transporter

Transportsektorn förbrukar stora mängder energi. Utnyttjandet av de goda lägena för

fortsättning nästa sida

kollektivtrafik samt förslaget om en kommunlinje bidrar till en minskad energianvändning avseende transporter. Utbyggnad av en kommunlinje mellan tätorterna för matningstrafik till pendeltågsstationerna och för bättre kommunikation av områden som idag ligger långt från kollektivtrafik medför positiva konsekvenser avseende energianvändning och resursförbrukning.

Berörda nationella miljömål

- Levande sjöar och vattendrag
- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Begränsad klimatpåverkan
- Ingen övergödning
- Bara naturlig försurning

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för vatten och avlopp

En ytterligare permanentning och förtätning av fritidshusområden måste åtföljas av en tydlig strategi hur man löser VA- frågorna.

Möjliga alternativa VA-lösningar för enskilda avlopp:

- Enskild anläggning för avlopp som klarar dagens funktionskrav och egen vattenbrunn.
- Gemensam godkänd lokal anläggning, t.ex. minireningsverk samt egen eller gemensam vattenförsörjning.

- Anslutning till kommunens VA-nät med privata ledningar.
- Kommunal anslutning av VA fram till tomtgräns.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för dagvatten

- Framtagande av en tydlig strategi som hanterar dagvattenfrågorna.
- Tomtstorlek och bestämmelser mot stora markförändringar på tomterna kan regleras i detaljplaneskedet med syfte att bibehålla växtlighet och träd på tomterna vilket underlättar dagvattenhanteringen.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för energi

- Beakta energianvändningen i samband med detaljplanering och bygglovsprövning.

KAP 7 VATTENPLANERING

PLANERINGSINRIKTNING:

- Skyddsföreskrifter för östra Mälarens vattenskyddsområde tillämpas.
- Ge växt- och djurliv i kommunens sjöar och vattendrag möjlighet att fortleva under naturliga betingelser i livskraftiga bestånd.
- Restaurera eller behandla förorenade vattenområden så att skador inte uppkommer på växt- och djurliv eller minskar möjligheterna till vattentäktverksamhet och friluftsliv.
- Skydda grundvatten samt vatten i sjöar och vattendrag från föroreningar, för att inte begränsa deras värde som vattentäkt eller för fiske och friluftsliv.
- Grusåsar ska bevaras för att kunna användas för dricksvattenproduktion.
- Verka för att halterna av fosfor och kväve minskar.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram en vattenplan som visar hur statusen ska förbättras i kommunens vattenförekomster samt hur fastställda miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram ska säkerställas.

Vattenverksamhet

I stort sett allt arbete i vatten är så kallad vattenverksamhet. Vad som gäller för dessa verksamheter kan man läsa om i Miljöbalken.

Fyllning, pålning, rensning eller grävning i vattenområde samt andra åtgärder som syftar till att förändra vattnets djup eller läge, avvattna mark, leda bort grundvatten eller öka grundvattenmängden genom tillförsel av vatten samt uppförande av anläggningar i vattenområden definieras som vattenverksamhet.

Utgångspunkten i Miljöbalken är att vattenverksamheter kräver tillstånd från miljödomstolen. För vissa mindre verksamheter räcker det dock med en anmälan till Länsstyrelsen, som fattar beslut.

Markavvattningsförbud

Hela Stockholms län ingår i ett område där det är särskilt angeläget att våtmarker bevaras. Markavvattningsförbud gäller överallt, även inom detaljplanerad mark.

Markavvattningsförbudet innebär ett hårdare bevarandeskydd samt att prövningen av en markavvattning ska ske i två steg. Först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till åtgärden. Både dispens och tillstånd för markavvattning söks hos Länsstyrelsen.

Länsstyrelserna har inom projektet Miljösamverkan Sverige tagit fram en vägledning för hantering av markavvattning där man kan läsa mer.

Riksintressen och mellankommunala intressen

Mälaren utgör riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap Miljöbalken. Den centrala delen av Mälaren inklusive Norra Björkfjärdens övärld omfattas av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap Miljöbalken. För Mälaren med öar och strandområden i sin helhet gäller också ett särskilt skydd som riksintresse enligt 4 kap Miljöbalken för dess natur- och kulturvärden samt turismen och friluftslivets intressen.

Se vidare under kapitlen "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv" samt "Sammanställning av riksintressen"

Eftersom avrinningsområdena inte följer kommungränser är nyttjandet av och påverkan på sjöar och vattendrag mellankommunala frågor.

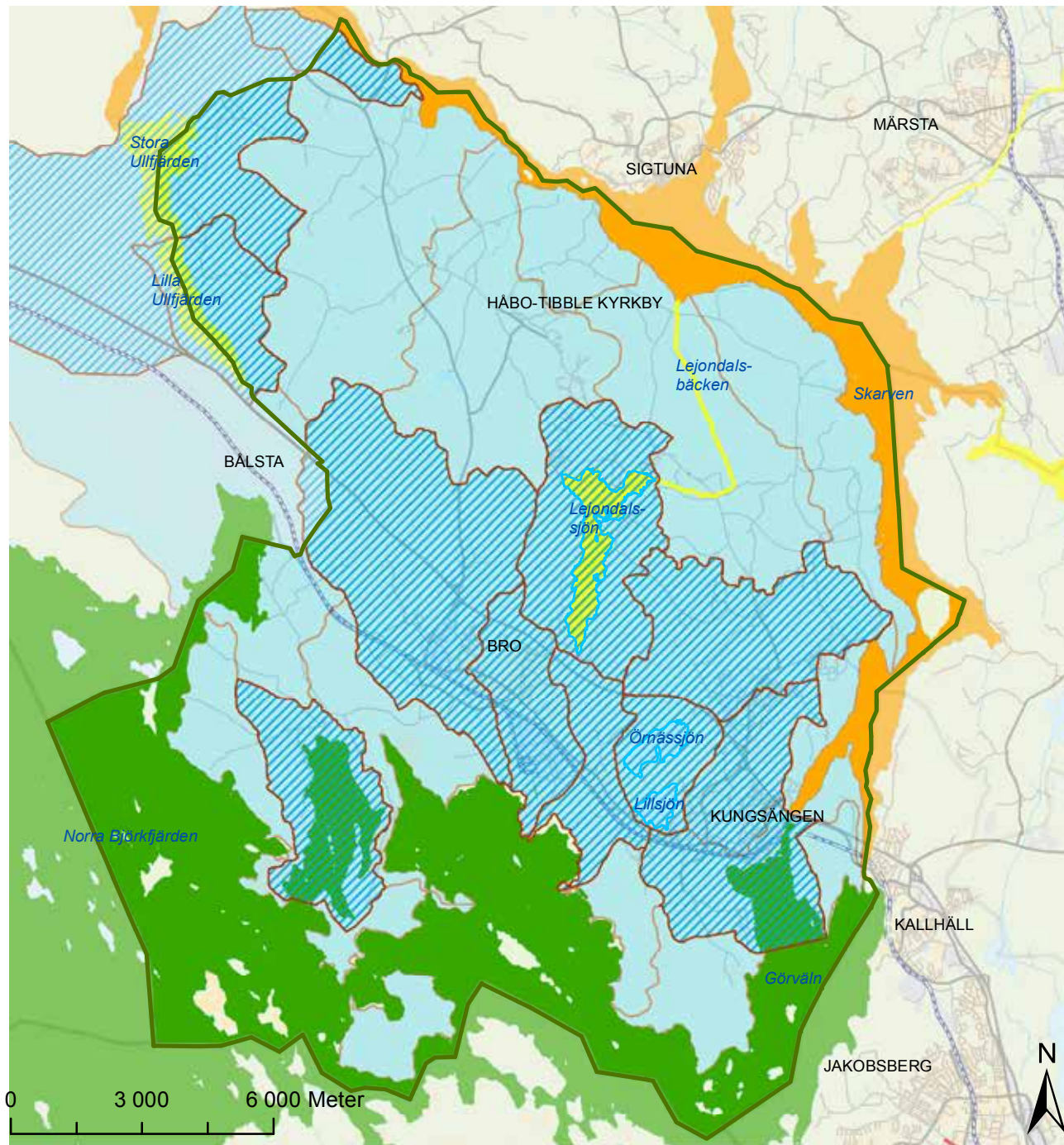
Strandskydd

Enligt Miljöbalken gäller generellt strandskydd vid havet, insjöar och vattendrag. I Upplands-Bro gäller med få undantag utökat strandskydd till 300 meter på land och i vatten. Syftet med strandskyddet är att för allmänheten trygga tillgången till stränderna för bad och friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för växt- och djurlivet. Nya regler om strandskydd trädde i kraft 1 juli 2009. Nu är det kommunen som får upphäva strandskydd i detaljplaner och ge dispens, om särskilda skäl föreligger. De särskilda skälen finns preciserade som lagtext i Miljöbalken. En fri passage för allmänheten ska säkerställas runt stränder. Länsstyrelsen beslutar om dispenser och upphävande inom områden som har annat skydd enligt 7 kap Miljöbalken och som har beslutats av någon annan än kommunen, vilket

Vattenplanering 1

Teckenförklaring

- Gräns för avrinningsområde
- Avrinningsområde
- Avrinningsområde till ekologiskt särskilt känsliga vattenområden och våtmarker
- Övergripande ekologisk status - sjö och vattendrag enligt vattendirektivet
- Otillfredsställande
- Måttlig
- God

gäller bland annat för naturreservat, landskapsbildsskydd och vattenskyddsområde. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska redovisas i översiktsplanen, vilket medför vissa lättnader i strandskyddet. Enligt 7 kap, 18 § Miljöbalken är bl.a. Mälaren ett område där landsbygdsutveckling ska pekas ut restriktivt, dvs reglerna får tillämpas med viss begränsning, vilket även gäller i tätortsområden. Upplands-Bro kommun ligger inom storstadsregionen Stockholm och invid sjön Mälaren. I överensstämmelse med Länsstyrelsen i Stockholms län föreslår inte översiktsplanen några områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. I samband med förändringen av strandskyddsbestämmelserna har Länsstyrelsen fått i uppdrag att se över det utökade strandskyddet, vilket kommer att ske i samråd med länets kommuner och ska vara avslutat senast den 31 december 2014. Det innebär att strandskyddet för vissa områden kan minska ner till 100 meter och i andra delar kan öka upp till 300 meter.

Strandskyddet redovisas på kartan "Naturvärden 3" i kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv".

Miljö kvalitetsnormer för vatten

EU:s ramdirektiv för vatten antogs år 2000. Det är detta s.k. vattendirektiv som ligger till grund för vattenförvaltningsarbetet i Sverige. I Sverige är direktivet införlivat i Miljöbalken och Vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660). Riksdagen beslutade i mars 2004 att Sverige ska delas in i fem vattendistrikt med en vattenmyndighet i varje. En länsstyrelse i varje distrikt har utsetts till vattenmyndighet med ansvar för att förvalta kvaliteten på vattenmiljön inom distriktet. Vattenförvaltningsarbetet sker i cykler om sex år, senaste beslut togs den

22 december 2009. Upplands-Bro kommun tillhör Norra Östersjöns vattendistrikt och den vattenmyndighet som finns på Länsstyrelsen i Västmanlands län. Vattenmyndigheten har fastställt ett åtgärdsprogram vars mål är att alla vattenmiljöer ska nå en god vattenkvalitet och för att säkra vattentillgången för alla tänkbara behov. Den kvalitet som en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt uttrycks som miljö kvalitetsnorm (MKN) och syftar till att alla vattenförekomster ska uppnå minst god yt- och grundvattenstatus eller god ekologisk potential inom förvaltningscykeln.

Vid klassificering av vattenstatusen i kommunens vattenförekomster (2009) bedömdes Ekoln-Skarven ha otillfredsställande ekologisk status och Stora och Lilla Ullfjärden ha måttlig, åtgärder måste därmed vidtas för att förbättra statusen. Mälaren har god ekologisk status som måste bibehållas. Lejondalsjön har måttlig ekologiska status. Ytvattnet är av god badvattenkvalitet medan fosforhalterna vid bottnarna stigit de senaste åren efter det att sjön restaurerades 1993. Åtgärder krävs för att minska tillförseln av närsalter från åkermark och avloppsanläggningar inom Lejondalssjöns tillrinningsområde.

Se karta "Vattenplanering 1"

Vattenskydd

Det viktigaste vattenområdet ur skyddssynpunkt är Görväln som utgör vattentäkt för 400 000 personer. Östra Mälarens vattenskyddsområde, som under 2008 inrättades av Länsstyrelsen, omfattar bland annat Görväln och strandområden längs Upplands-Bro, öster om Ådöhalvön. Arbetet pågår även med att inrätta ett skyddsområde för delarna väster om

Ådö. Syftet med vattenskyddsområdet och dess föreskrifter är att reglera och förhindra verksamheter och åtgärder som kan medföra risk för vattenförorening och påverkan på råvattenkvaliteten.

Vid Säbyholm i Lindormsnäsåsen finns sedan tidigare ett vattenskyddsområde kring en befintlig större vattentäkt, Leran 1:3.

Vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattenuttaget är mer än 10 m³/dag ska ha en god kemisk status och god kvantitativ status och ett långsiktigt skydd. I kommunen finns det 13 stycken sådana större vattentäkter som också behöver skyddas.

Kommunens möjligheter att skydda känsliga sjöar, vattendrag och grundvatten är framför allt genom omhändertagande av dagvatten och kontroll av enskilda avlopp, samt utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp (VA). Dagvatten ska renas lokalt så långt det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Se karta "Vattenplanering 2" och läs om dricksvattenförsörjning, reservvattenförsörjning, dagvatten och avlopp i kapitlet "Teknisk försörjning"

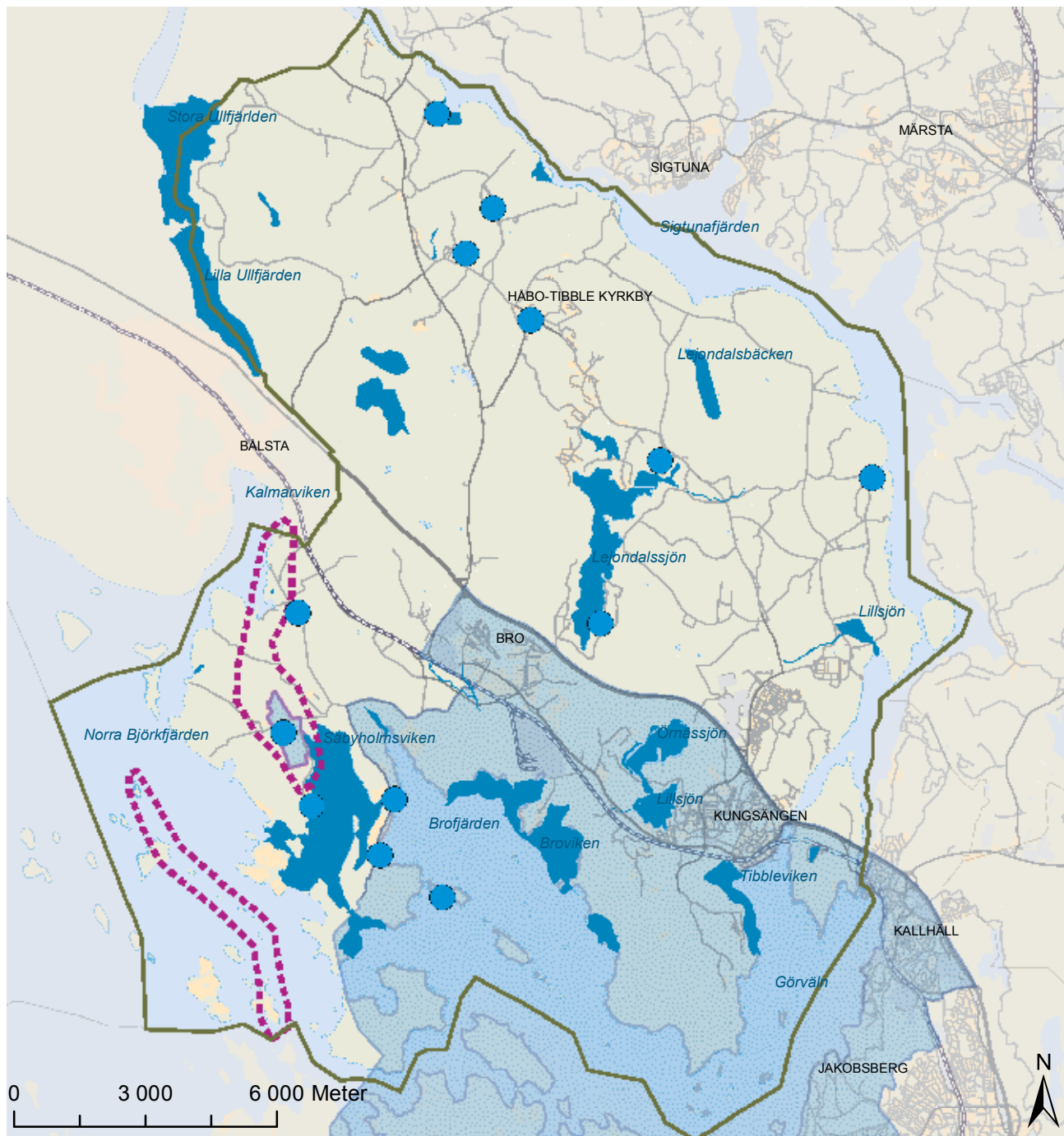
Ekologiskt särskilt känsliga vattenområden och våtmarker

Kommunens hela yta rinner av mot Mälaren. De viktigaste avrinningsområdena mot Mälaren är de som mynnar söderut i Brofjärden och Tibbleviken. Fyra sjöar utgör buffert mot Mälaren: Lejondalsjön, Örnäs sjön, Lillsjön vid Tibble och Lillsjön inom Försvarets område.

Vattenplanering 2

Teckenförklaring

- Större vattentäkter (ungefärligt läge)
- Ås, känsligt grundvatten
- Vattenskyddsområde, grundvattentäkt Leran 1:3
- ▨ Östra Mälardalens vattenskyddsområde
- Ekologiskt särskilt känsliga sjöar och vattendrag

I kommunen finns ett antal utpekade vattenområden som är ekologiskt särskilt känsliga områden enligt 3 kap Miljöbalken.

Områdena och dess avrinningsområden är markerade på kartorna "Vattenplanering 1" och "Vattenplanering 2".

Lilla Ullfjärden

Smal och djup Mälarvik med långsam vattenomsättning. Viken är avsnörd med ett smalt sund norrut till Stora Ullfjärden. Lilla Ullfjärden är mot bakgrund av det stora naturvetenskapliga skyddsvärdet det mest unika vattenområdet i kommunen och sannolikt i landet. Inflöde av näringsrikt vatten från Stora Ullfjärden har medfört att viken har blivit mycket näringsrik med blågrönalgbloomingar som resultat. Viken har måttlig status enligt vattendirektivet.

Området är av riksintresse för naturvärden (ishavsrelikter) och förbud gäller mot att släppa ut avloppsvatten i viken.

Stora Ullfjärden

Fortsättning norrut på Lilla Ullfjärden. Hälften av tillrinningsområdet utgör åkermark med landsortsbebyggelse, vilket innebär att mycket stora utsläpp av näringsämnen från enskilda avlopp och lantbruk belastar viken. Naturvårdsverket har för Stora Ullfjärden ett skyddsprogram för den endemiska akut hotade arten småsvalting. Viken har måttlig status enligt vattendirektivet.

Lejondalssjön

Djup skogssjö. Sjön är känslig p.g.a. långsam vattenomsättning samt något för hög närsaltbelastning. Sjön har höga naturvärden. Viktigt rekreativt område främst för Broborna. Sjön restaurerades 1993 p.g.a. för hög belastning av fosfor från djurhållning vid norra delen av sjön. Eftersom sjön fortfarande belastas av fosfor på gränsen av sin tillåtlighet, måste utsläpp från främst avlopp och lantbruk begränsas. Sjön har måttlig status enligt vattendirektivet.

Örnäs- och Lillsjön (vid Tibble)

Örnässjöns vatten rinner till Lillsjön genom en alsumpskog. Sjöområdet utgör ett viktigt rekreativt område främst för Kungsängenborna. Lillsjön är en populär badsjö. Lillsjön har bättre siktdjup än Örnässjön, som tidigare var för högt belastad av lantbruk samt är känslig för ytterligare belastning av fosfor. Sumpskogen mellan sjöarna minskar belastningen på Lillsjön, som rinner ut i Västra Broviken. Sjön har höga naturvärden och är känslig på grund av mycket långsam vattenomsättning och hög närsaltbelastning. Sjöarna har otillfredsstillande respektive måttlig status enligt vattendirektivets klassificering.

Lillsjön (inom försvarets område)

Mycket grund liten fågelsjö, med strandängar och vassar med mycket höga naturvärden. Känslig för påverkan av industridagvatten och lantbruk från Brunna.

Broviken

Här finns betade strandängar, stora vassområden och grunda mjukbottenområden med mycket höga naturvärden och en hög biologisk mångfald. Stora mjukbottenområden, ca 1,9 km², som är grundare än 3 meter, samt våtmarker, medför en mycket hög fisk- och fågelreproduktion. Brovikarna belastas av dagvatten från Bro, enskilda avlopp samt lantbruk. Området ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde samt är naturreservat och Natura 2000-område. Hela Brofjärden har god status enligt vattendirektivet.

Tibbleviken

Här finns betade strandängar, stora vassområden och grunda mjukbottenområden (47 ha) med höga naturvärden och en stor biologisk mångfald. Tibbleviken belastas av dagvatten från Kungsängen, enskilda avlopp samt jordbruksvatten. Vikens mjukbottenområde samt våtmarker är grunden för en hög fisk- och fågelreproduktion. Hela Görvälnfjärden har god status enligt vattendirektivet och ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde.

Säbyholmsviken

Här finns grunda bottenområden främst med sandbottnar (36 ha), som är viktiga för den biologiska mångfalden och fiskreproduktionen. Omsättningstiden för vattnet är begränsad på grund av det relativt smala utloppet mot Björkfjärden samt ett relativt

litet avrinningsområde från land. Viken belastas av enskilda avlopp samt avrinning från lantbruk, men har god status enligt vattendirektivet.

Se också i kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv" under rubriken "Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO)"

Läs mer

Mer information och mål som rör vattenplanering hittar du i:

Vägledning för hantering av markavvattning, Länsstyrelserna och Miljösamverkan Sverige 2006

Förvaltningsplan, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vattenförekomsterna inom Norra Östersjöns vattendistrikt, Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt 2009

Dricksvattenförekomster i Stockholms län - Prioriteringar för långsiktigt skydd, VAS-rådets rapporter nr 6, VAS-rådet, Länsstyrelsen m.fl. 2009

Miljöplan med lokala miljömål 2010-2030, antagen av Kommunfullmäktige 2010-10-21

Beskrivning till kartan Grundvattentillgångar i Upplands-Bro kommun, J Anderberg SGU 1996, serie An nr 4, skala 1:50.000

Ytvattenöversikt för Upplands-Bro, S-Å Carlsson, Vattenresurs AB/Swedenviro 1999, rev. 2001

Grundvattenöversikt för Upplands-Bro kommun, Sveriges geologiska undersökning 1997

Dagvattenhantering i Brobäckens avrinningsområde, VA-projekt Rapport 1998

Dagvattenhantering i Nygårdsbäcken, Tibbleviken och Granhammarsbäckens avrinningsområden, VA-projekt Rapport 2000

Ekologiskt särskilt känsliga områden i Upplands-Bro, ESKO, Konsulterande ekologer, CONEC, Sonia Ericsson, Upplands-Bro kommun 2000

Konsekvenser

Yt- och grundvatten

Vid den utbyggnad som översiktsplanen föreslår finns risk för ökad belastning på Mälaren och sjöarna genom att mängden dagvatten ökar. För att minimera de negativa konsekvenserna är det viktigt att lokalt omhändertagande av dagvatten arbetas in vid detaljplanering av utbyggnadsområdena. En översyn, tillsammans med mer omfattande åtgärder, av befintliga enskilda avloppsanläggningar och gemensamhetsanläggningar krävs för att minska näringsbelastningen på sjöarna inom kommunen och Mälaren. På sikt kan det ge positiva konsekvenser genom att sjöarnas status förbättras.

Anslutning av ny bebyggelse på landsbygden och befintliga bostadshus i omvandlings/ förtättningsområden till det kommunala avlopps nätet eller till gemensamhetsanläggningar är åtgärder som ger positiva effekter för grund- och ytvatten. I översiktsplanen görs ett ställningstagande att grusåsar ska bevaras för att kunna användas för dricksvattenproduktion, vilket är positivt.

Berörda nationella miljömål

- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt växt- och djurliv

Se rutan "Konsekvenser" i kapitel 7 Teknisk försörjning för möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för vatten och avlopp

Se rutan "Konsekvenser" i kapitel 5 Kultur, natur, rekreation och friluftsliv för konsekvenserna för strandskyddet.

KAP 8

KULTUR, NATUR, REKREATION OCH FRILUFTSLIV

PLANERINGSINRIKTNING:

- Bevara och utveckla kommunens natur- och kulturmiljövården.
- Tillgodose människors behov av rekreativa och gröna miljöer.
- Säkerställ och utveckla Görvälnkilens funktioner som regionalt grönstråk vid planering av nya utbyggnadsområden

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram en särskild utredning om grönkilen Görvälnkilens funktioner i Upplands-Bro

Upplands-Bro kommun är synnerligen rikt på intressanta spår av flydda tider och gamla traditioner. Varje tid och varje generation försöker forma samhällen och bebyggelse utifrån sina förutsättningar och behov. Så läggs årsringar till årsringar. Landskapet och bebyggelsearvet berättar därmed ofta om ett samhälles historia och om dess utveckling. Kraven på förändringar ställs dock oupphörigen och vi ställs ständigt inför frågor om vad som är viktigt att bevara och utveckla för framtiden.

Kulturlandskap är ett samlande begrepp för det landskap som har formats och präglats av människan och mänsklig odling. Det innebär i begreppets vidaste bemärkelse att i princip all mark i kommunen är ett kulturlandskap. Upplands-Bro har alltse-

dan forntiden varit bebott av människor som genom sitt boende och näringsfång ständigt format och omformat landskapet.

Kulturlandskapet i Upplands-Bro är delvis format av närheten till Mälaren som tidigt utgjorde förutsättningen för en rik kulturbygd. Kombinationen av kulturbygd och mälärstränder är en värdefull kvalitet för turism, rekreation och friluftsliv – och naturligtvis även för bosättning. Ett variationsrikt landskap är inbjudande och intressant att röra sig i. Kulturmarker som ligger på gång- och cykelavstånd från tätorter har ett stort värde för friluftslivet. Kontakter med vatten är en extra kvalitet. Mälaren med öar och strandområden är med hänsyn till de natur- och kulturvården som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse.

Upplands-Bro har fyra områden av riksintresse för kulturmiljövården. Kulturmiljöerna av lokalt intresse är idag dokumenterade men kulturmiljöprogrammet kan behöva uppdateras. Vid framtida planläggning bör varsamhetsbestämmelser tillämpas. Upplands-Bro har också två landskapssyddsområden enligt äldre lagstiftning, 19 § Naturvårdslagen (NVL).

Inom Upplands-Bro finns fem områden av riksintresse för naturvården, åtta naturreservat och åtta Natura 2000-områden. Därutöver föreslås fyra nya områden skyddas som naturreservat.

Görvälnkilen är en regionalt viktig grönkil men

gränserna måste också kunna anpassas till en lämplig bebyggelsestruktur, särskild uppmärksamhet krävs för kilen söder om Bro. Södra delen av Ståksön, som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv, ska behållas som ett närrekreativområde. Tätorternas kontakt med Mälarens stränder behöver förstärkas med leder och gångstråk. Camping, småbåtshamnar, gästhamnar och allmänna badplatser vid Mälaren ska göras mer tillgängliga och attraktiva. Strandskyddet ska tillämpas men i vissa fall kan undantag från strandskyddet vara motiverade för att tillgodose allmänhetens tillgänglighet med gångvägar och t.ex. bryggor.

Båtförbindelse mot exempelvis Ekerö skulle kunna vara intressant ur ett rekreativ- och upplevelseperspektiv. Ridstigar bör uppmärksammas så att konflikter med det rörliga friluftslivet undviks. Eventuell vindkraftutbyggnad måste ske med stor hänsyn till naturvården och det rörliga friluftslivet. Fördröjningsmagasin för dagvatten kan utformas så att de blir en tillgång för grönstrukturen.

Kulturmiljöer

Upplands-Bro tillhörde under lång tid det område i Mälardalen inom vilket flera av rikets centrala politiska händelser utspelades. Tidsperioder som i efterhand kommit att benämnas yngre järnålder, vikingatid, medeltid och stormaktstid, från cirka 500 f Kr fram till omkring år 1700. Därefter försköts landets centrum allt mer mot Stockholm.

Kulturlandskapet i Upplands-Bro är delvis format av närheten till Mälaren som tidigt utgjorde förutsättningen för en rik kulturbygd. Kulturmiljöerna i Upplands-Bro har dokumenterats i boken

PLANERINGSINRIKTNING:

- Karaktären i kulturlandskapet bör bevaras, bl.a. genom fortsatt jordbruk.
- Viktiga element i kulturlandskapet såsom äldre bebyggelse, vägar, alléer, åkerholmar m.m. bör bevaras och de kulturhistoriska sambanden i landskapet – inte minst kontakterna med Mälaren – bör ej brytas.
- Vid förändring eller komplettering av bebyggelse eller anläggningar ska en särskild prövning ske av anpassningen till kulturmiljön.
- Kommunen kommer att, inom de utpekade och avgränsade områdena för kulturhistoriska miljöer, ställa högre krav vid förändringar än de generella riktlinjerna angående anpassning till befintlig miljö och varsamhetskrav på bebyggelsen.
- För att säkerställa kulturminnesvårdens intressen i olika områden kan särskilda hänsynskrav eller utökad lovplikt läggas fast i detaljplaner eller områdesbestämmelser.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Uppdatera kommunens kulturmiljöprogram

”Upplands-Bro kulturhistoriska miljöer” och delar av dessa har mer ingående redovisats i ”Fördjupat kulturmiljöprogram för Upplands-Bro kommun”. Dessa dokument ska användas som underlag vid

avvägningar mot andra intressen vid planläggning samt lokalisering- och bygglovsprövning.

Fornminnen

Fornminnen skyddas av särskild lag, Kulturminneslagen. Kända fornlämningar är angivna på ekonomiska kartan. De redovisas därför inte i översiktsplanen.

Landskapsbildsskydd (19 § Naturvårdslagen (NVL) enligt äldre lagstiftning)

Landskapsbildsskydd är ett skydd för landskapsbildningen med stöd av 19 § Naturvårdslagen (NVL) i dess lydelse före den 1 januari 1975. Landskapsbildsskyddet infördes innan begreppet riksintresse fanns för att på ett enklare sätt än genom reservatsbildning kunna skydda stora områden från större påverkan eller förändring. Det var framförallt de visuella upplevelsevärdena i landskapet som man önskade skydda.

Även om begreppet inte finns i den nu gällande Miljöbalken gäller bestämmelserna fortfarande i de berörda områdena (lag 1998:811 om införande av Miljöbalken). Det är inte möjligt att ändra föreskrifterna i ett beslut eller fatta nya beslut om landskapsbildsskydd.

För varje område finns ett beslut med föreskrifter. Föreskrifterna innebär att det krävs tillstånd för att utföra vissa åtgärder som kan ha negativ effekt på landskapsbilden. Det är Länsstyrelsen som meddelar tillstånd.

Föreskrifterna för olika områden kan vara olika, men skyddet reglerar framförallt bebyggelse inom områden med landskapsbildsskydd. Även åtgärder

som inte är bygglovpliktiga kan omfattas av föreskrifter enligt landskapsbildsskyddet och förutsätter tillstånd från Länsstyrelsen.

Inom kommunen finns två områden med landskapsbildsskydd, Lilla Ullfjärden och Ådö-Lagnö.

För områdesbeskrivningar se under rubriken ”Natur”, ”Natureskyddsområden”

Riksintressen kulturmiljövård

Inom kommunen finns fyra områden av riksintresse för kulturmiljön enligt 3 kap, 6 § Miljöbalken. Områdena har avgränsats av Riksantikvarieämbetet (RAÄ), ursprungliga beslut och områdesavgränsningar är från 1987. Värdeexterna justerades 1997 och finns i sin helhet på RAÄ:s webbplats.

Håtuna - Håbo-Tibble

Centralbygd med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet från ett forntida stormannalandskap med anknytning till kungamakten, karaktäristiska bebyggelselägen, dominerande herrgårdar och medeltida kyrkor. (Fornlämningsmiljö, Bymiljö, Kyrkomiljö, Herrgårdslandskap).

Bro

Centralbygd med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet som idag domineras av Bro kyrka och Brogårds godscomplex, vilka präglas av det sena 1800-talets anläggningar. (Fornlämningsmiljö, Kyrkomiljö, Herrgårdsmiljö)

Låssa

Centralbygd i viktig korsning mellan norra mälärvägen och den forna vattenleden Birka-Uppsala, med unik fornlämningsmiljö på och kring ett åskrän,

med den troliga kultplatsen Rösaring och gravfält som visar på en omfattande bosättning från bronsåldern till vikingatid. Det öppna, sammanhängande odlingslandskapet i de lägre landskapspartierna, med inslag av herrgårdar, bosättningsmönster som har kontinuitet ner i den yngre järnåldern och Låssa medeltidskyrka, som uppfördes som patronatskyrka till Säbyholms gård. (Sockencentrum).

Görväln

A. Farledsmiljö och kommunikationsmiljö vid vattenleden från Uppsala och Sigtuna ut i Mälaren, med stor betydelse för försvar och kommunikationer på vattnet och till lands alltsedan järnåldern (Fornlämningsmiljö).

B. Herrgårdslandskap, med rötter i järnålderns och medeltidens stormannabygd och herrgårdsanläggningar som speglar 1600-, 1700- och 1800-talen. (Herrgårdsmiljö)

Se också under kapitlet ”Sammanställning av riksintressen”.

Lokala intressen

1. Håtunaholm

Håtunaholms nuvarande huvudbyggnad anses ålderdomlig. En av flyglarna är bevarad. Närmare vattnet ligger en f.d. krog, uppförd 1809, och en sjöstuga från 1700-talets slut. Ekonomibygnaderna är huvudsakligen uppförda under 1940-talet. Utmed allén står tre f.d. arbetarbostäder byggda 1947.

2. Bebyggelsen kring Håtuna kyrka

På Kungsgården Håtuna uppfördes under slutet av 1100-talet Håtuna kyrka. Klockstapeln, ställdes upp 1735 på en kulle sydost om kyrkan. Omkring kyrkan ligger prästgården med en tiondelada, en äldre

brandstation samt en skolbyggnad från 1800-talet. Tiondeladan är en av de ytterst få bevarade i länet.

3. Signhildsberg/Fornsigtuna

Signhildsbergs huvudbyggnad, uppförd på 1670-talet, har väl behållit sin enkla 1700-tals herrgårdskarakter. Det finns ytterligare ett tjugotal byggnader på gården, personalbostäder och ekonomibygnader. Intill Signhildsbergs gård ligger resterna efter Fornsigtuna, en av länets märkligaste fornlämningsplatser.

4. Norränge

Gården ligger i ett öppet odlingslandskap söder om Håtuna kyrka. Mangården inhägnas av prydnadshäckar bestående bl.a. av syrén. Dessutom finns gamla kastanjer och lindar. Flygeln är ett gammalt skolhus som flyttats och är ombyggt på 1860-talet. Flygeln har också fungerat som bagar- och bryggstuga. Vidare finns ett antal bostadshus och ekonomibygnader.

5. Miljön kring Aske

Aske herrgård tillhör en av länets märkligaste klassicistiska herrgårdar med sin internationellt inspirerade arkitektur, som brukspatron Seemann 1802 lät uppföra. Tre långa, vackra alléer leder fram till gården. Förutom en rad f.d. arbetarbostäder och andra personalbostäder finns en del ekonomibygnader. Kvar efter Aske tegelbruk finns idag Bruket och Glädjen öster om gården. Även Aske Fiskarstuga finns kvar.

6. Bebyggelsen i Tjusta

I Tjusta finns fyra skolbyggnader bevarade från perioden 1818-1957. Dessa speglar väl kommunens

skolhistoria. Under 1800-talet kom Tjusta att utvecklas till ett sockencentrum vid sidan av kyrkan.

7. Helgesta

Gården Helgesta uppfördes, liksom många andra i Håbo-Tibble, under 1800-talet och har sedan renoverats eller byggts på under tidigt 1900-tal. På kvarnbacken söder om Helgesta står en av kommunens bevarade väderkvarnar.

8. Håbo-Tibble kyrkby

Den moderna ”kyrkbyn” med ekologiska förtecken, ritad av arkitekt Sven Olov Nyberg, intill sockenkyrkan har uppmärksammats som ett ovanligt lyckat exempel på modern bostadsbebyggelse anpassad till gammal kulturbygd. Håbo-Tibble kyrka är den sockenkyrka i kommunen som bäst bevarat sin medeltida karakter. Kring kyrkan finns än idag det gamla sockencentrumet med fattigstuga, f.d. skola och klockargård kvar.

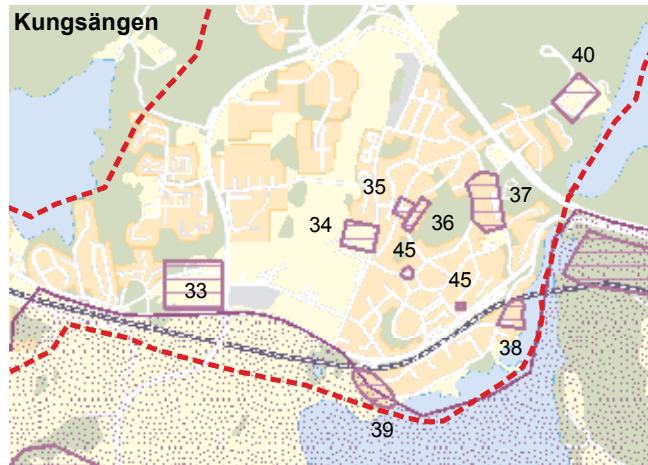
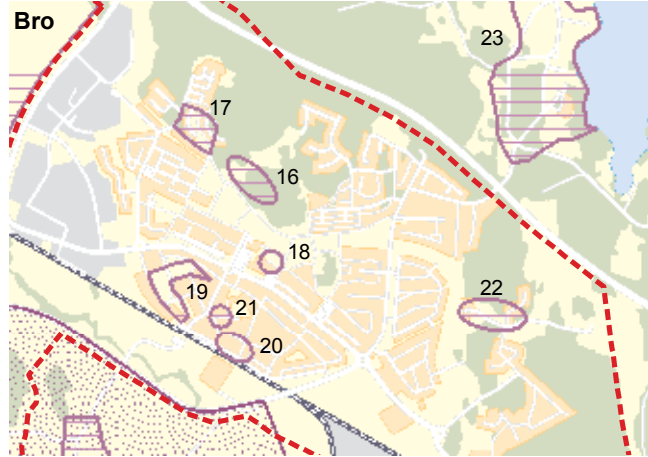
9. Skråmsta-Alby

Alby gårds mangårdsbyggnad med sitt sexdelade plan har behållit en gårdskarakter från början av 1900-talet liksom ekonomibygnaderna. Det komplexa fornlämningsområdet bestående av järnåldersgravfält, ensamliggande gravar, runsten på ursprunglig plats samt en koncentration av stensträngar vittnar om bosättning under brons- och järnåldern.

10. Frötuna, Önsta och Håbolund

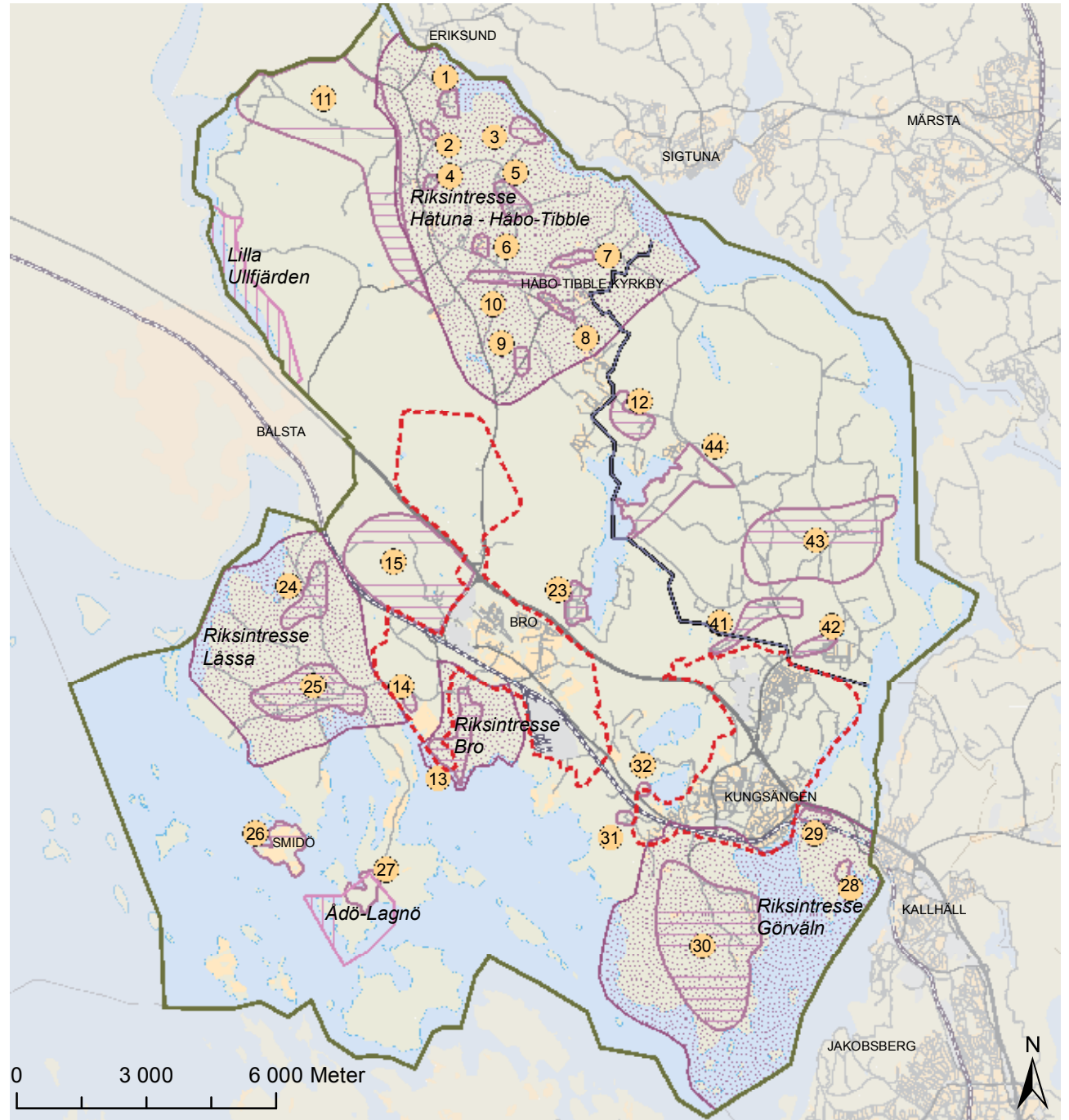
Så gott som samtliga gårdar i området har anor från järnåldern. Denna del av kommunen har bäst bevarat den gamla bondbygden. Gårdarnas bebyggelse är karakteristisk för tidigt 1900-tal men även bevarade timrade uthus från 1800-talet finns.

Kultur

Teckenförklaring

- - - Tätortsavgränsning
- Livgardets övnings- och skjutfält
- Landskapsbildsskydd enl. 19§ NVL
- Kulturmiljö riksintresse
- Kulturmiljö av lokalt intresse

11. Området Erikssundsvägen-Håbogränsen

t.o.m. Nyborg

Gravar bl.a. på gårdarna Killinge, Kolsta och Skällsta talar för att gårdarna anlades före vikingatiden. Ett par runstenar står inom området. Ett flertal övergivna bytomter ligger inom området efter byarna Våppeby, Övernibble, Skällberga och Bjursta. Dagens stora åkerslätter är synliga tecken på 1800-talets storgodsdrift.

Herrgården Nyborg ligger i det öppna odlingslandskapet vid Stora Ullfjärden. Den är en mindre herrgård av enklare 1800-talskaraktär. I anslutning till huvudbyggnaden grupperar sig några äldre magasin samt bostäder för de anställda. Ekonomibyggnaderna är placerade ytterligare ett stycke nordost om mangården. Där ligger även kommunens största bevarade kvarn med mjölnarbostad.

Vid Skällsta gård bröts grafit, först i dagbrott för att efter 1940 under fem år brytas i en 36 meter djup gruva. Inom Stockholms län är Skällsta gruva den enda i sitt slag. Skällsta gårds huvudbyggnad är en påbyggnad av en av 1700-talsflyglarna till herrgårdens huvudbyggnad (som brann ner 1902). Inom området ligger även forntida gravfält. Av gruvindustrins byggnader är endast två arbetarbostäder och en förmansbostad kvar i Råby.

12. Lövsta

Lövsta är ett karaktäristiskt exempel på en anspråklös svensk herrgårdsanläggning, som väl har bibehållit sin enkla 1700-talskaraktär. De många fornlämningarna i området och fornborgen strax utanför vittnar om en betydande mindre järnåldersbygd. Till området hör f.d. dagsverkstorpet Björnåll med kringmiljö.

13. Brogård - Fiskartorp

Området domineras av Bro kyrka, som möjligen är den äldsta av sockenkyrkorna i kommunen, och av den välbevarade herrgårdsmiljön Brogård med huvudbyggnad från sent 1800-tal. Brogård har bevarat mycket av sin karaktär av storjordbruk från sent 1800-tal med bl.a. tidstypisk huvudbyggnad, statarbostäder och stora välbyggda ekonomibyggnader. Tegelbruket vid gården, numera nedlagt, är ett av de få bevarade i Stockholms län. Fiskartorp är en välbevarad torpmiljö från 1800-talet.

Områdets bevarandevärden har redovisats i en fördjupad kulturmiljöinventering som låg till grund för planeringen när området runt Brogård omvandlades till golfbana.

14. Kvistaberg

Kvistabergs observatorium är det äldsta fungerande observatoriet i Stockholms län beläget på ursprunglig plats. Det är en levande forskningsmiljö i en bebyggelsemiljö som bevarat sin karaktär från 1900-talets början.

15. Önsta

Önsta gård är en välbevarad mindre herrgård i gustaviansk stil från tidigt 1800-tal med ekonomibyggnader som till stor del uppförts senare under samma århundrade. På gården ligger socknens största järnåldersgravfält. I den välbevarade äldre agrara kulturmiljön finns flera välbevarade f.d. arbetarbostäder och torp uppförda under 1800-talet, t.ex. Skystatorp, Lugnet, Önstalund, Fåboda, Önstatorp, Nya Skysta och Ryby med tillhörande ladugårdar och andra uthus. Hela denna ålderdomliga miljö har stora upplevelsekvantiteter och är unik i länet.

I områdets södra del återstår en rest av en av Sveriges äldsta landsvägar. Sträckningen har sannolikt medeltida ursprung och en runsten på ursprunglig plats kantar den.

16. Råby

Råby gårds gamla mangårdsbyggnad och uthus vittnar om platsens agrara förflutna och kontrasterar mot miljonprogrambebyggelsen på de f.d. åkrarna. Ett större välbevarat järnåldersgravfält med tydliga och varierade gravformer alldeles intill tätorten och i anslutning till ett eljusspår ger ett gott pedagogiskt material till forntiden.

17. Radhus utefter Oxelvägen, Poppelvägen och Pilvägen

Välbevarade radhus från 1960-talet av hög kvalitet både i arkitektur och material, som med sitt topografiskt anpassade läge utgör en väl sammanhållen enhet.

18. Bro Centrum

Området innehåller flerbostadshus med en från 1980-talet tidstypisk arkitektur ger en bild av kommunens expansion och dess kontinuerliga bostadsbyggande.

19. Kring Härneviskolan

Skolmiljön, pensionärshemmet, det f.d. kommunalhuset, brandstationen med den gamla bastun, samt flerbostadshuset Norrgärdet bidrar på ett pedagogiskt sätt till förståelsen av kommunens bebyggelseutveckling. (Ett antal villor från 1930-, 40-, och 50-talen kan komplettera bilden.)

20. Området kring Bro station

Gamla stationshuset i Bro har ett stort lokalt värde som hjärta för det gamla stationssamhället. Det är dessutom ett av de få relativt oförvanskade stationshus som finns kvar längs Västeråsbanan. I den gamla miljön kring stationen finns dessutom hus som tidigare var Viktor Jonssons affär, magasin, bageri, post och mejeristens bostad kvar.

21. Prästvägen

Utmed vägens norra sida finns prästgården, den gamla prästgårdsarrendatorns bostad, åkare Ströms hus och Klint, f.d. fattigstuga och den enda byggnad som finns kvar av byn Härnevi.

22. Stora Sandhagen

Stora Sandhagens gamla huvudbyggnad är en välbevarad timrad parstuga från mitten av 1800-talet. Mangårdsbyggnaden och trädgården utgör tillsammans en välbevarad äldre gårdsanläggning. Den nya mangårdsbyggnaden och ekonomibyggnaderna från tidigt 1900-tal ingår som en naturlig del i gårdsmiljön. Lilla Sandhagen har under 1800-talet varit småskola. Sandboda erbjuder en fin torpmiljö i Sandhagenområdet.

23. Lejondal

Lejondals huvudbyggnad är ur arkitektonisk synpunkt mycket intressant. Det är ett bra exempel på det sena 1800-talets förkärlek för historiska stilar. Det är en av de få större herrgårdsbyggnader som uppfördes under denna tid. ”Slottet” och parken har väl bibehållit sin 1800-talskaraktär.

24. Toresta

Gården Toresta ligger på en markant höjd omsluten av åkermark. Dagens mangårdsbyggnad utgjorde

ursprungligen tillsammans med den motstående byggnaden flyglar till en äldre huvudbyggnad. Byggnaderna uppfördes på 1780-talet. Söder om gården finns rester av en av de två stora handels-trädgårdarna som under tidigt 1900-tal hörde till gården. Kring Toresta finns flera välbevarade och skyddsvärda uthus och arbetarbostäder, t.ex. Stora Ullevi (med bibehållen 1800-talskaraktär), Hasselund (statarbostad på tidigare torpställe) och Utsikten (karaktäristiska arbetarbostäder från 1940-talet).

25. Låssa kyrka, Säbyholm, Stora Ekeby, Sanda och Ålbrunna

Omkring Låssa kyrka, som har medeltida anor, ligger de stora gårdarna Säbyholm, Toresta och Stora Ekeby. På Säbyholm finns en välbevarad skolanläggning uppförd i jugendstil från 1900-talets början ritad av arkitekterna Ivar Tengbom och Sigge Cronstedt. Gårdarna Sanda och Ålbrunna är välbevarade representanter för var sin tid, tidigt 1800-tal respektive sekelskiftet 1900.

26. Smidö

Den tätt sammanliggande bebyggelsen av små sommarstugor från sent 1950-1960-tal med verandor och flacka tak, belägna mitt på ganska stora naturtomter är karaktäristisk för sin tid. Förändringar av bebyggelsen på senare tid kan innebära att en omprövning av värdet bör ske.

27. Ådö

Ådö har en herrgårdsbyggnad sannolikt uppförd under 1600-talet och som delvis behållit sin ursprungliga karaktär. Under medeltiden var Ådö en betydande sätesgård för både adel och kyrkans män. Den ligger i utkanten av socknen, vilket är karaktäristiskt för de medeltida sätesgårdarna.

28. Almare-Stäket

Almare-Stäket är en mindre herrgård i nyklassicistisk stil med ekonomibyggnader, huvudsakligen uppförda under första hälften av 1800-talet.

29. Dalkarlsbacken

Det unika välbevarade ”vägmuseet”, med tre äldre vägdragningar och motorvägen E18, ger oss insikt om hur man under olika tider försökt lösa problemet med den branta Dalkarlsbacken.

30. Lennartsnäs, Öråker, Tuna, Skälby, Frölunda

Det öppna kuperade odlingslandskapet domineras av 1600-talssäteriet Lennartsnäs som i hög grad satt sin prägel på området. Lennartsnäs är en välbevarad herrgårdsmiljö med en ståtlig huvudbyggnad uppförd i karljohansstil vackert belägen i en park, med arbetarbostäder och tidstypiska ekonomibyggnader från 1900-talets början. Arrendegårdarna Körsvik och Kummelvik hade under 1900-talet mindre trädgårdsanläggningar. Till herrgården hörde underlydande torp, som låg i utkanten av godsets marker. Av dessa finns fyra bevarade i skogsbyn väster om gården: Nybygget, Hedersberg, Skogstorp och Stora och Lilla Tuna.

Öråkers mangårdsbyggnader är en mycket välbevarad herrgårdsmiljö från 1700-talets slut. Det öppna odlingslandskapet runt herrgården har knappast förändrats sedan mitten av 1800-talet.

Av den en gång så betydande byn Tuna finns idag bara ett stort antal husgrunder kvar. På platsen för den medeltida byn Asker ligger en timrad bostadslägenhet från senare delen av 1800-talet. En bit ifrån ligger ett f.d. dragontorp.

Rester efter den förr så vanliga bybebyggelsen finns ännu delvis att uppleva i Skälby, där gårdarnas byggnader ligger väl samlade. På platsen finns även fornminnen i form av stensträng och järnåldersgravfält.

Vid Frölunda låg på medeltiden fem gårdar. Flera av gårdens byggnader idag visar på utvecklingen de senaste 150 åren.

Det f.d. torpet Norrbylund är en välbevarad timrad enkelstuga från 1800-talet.

31. Aspvik

Aspvik är en mycket välbevarad mindre gårdsanläggning av ålderdomlig karaktär med magasin och mindre bod placerade som flygelbyggnader. Gården ligger karakteristiskt på en moränkulle med omkringliggande åkermark. Intill gården ligger gravfält från yngre järnålder.

32. Bebyggelse knuten till Aspviks kvarn

Aspviks kvarn finns omnämnd i jordeböckerna från 1540. Kvarnen hade stor betydelse för bygden ända fram till 1950-talet, då den lades ned. Idag finns kanalen med en dammlucka kvar liksom bl.a. mjölnarbostad, drängstuga och ekonomibyggnader. Ett välbevarat avsnitt av den gamla landsvägen går parallellt norr om nuvarande landsväg Aspviksbacken.

33. Sylta - Tibble gård

Ett välbevarat agrart sockencentrum vars bevarandevärden har redovisats i en fördjupad kulturmiljöinventering som avses ligga till grund för vidare ställningstagande om eventuella skyddsåtgärder.

34. Kungsängens kyrka - Ekhammar

Miljön kring Kungsängens kyrka, med anor från järnålder och medeltid, är väl sammansatt och vittnar om bygdens äldre historia. Här ligger ett järnåldersgravfält, äldre vägsträckningar med bl.a. en del av 1600-talets landsväg, väghållningsstenar och den välbevarade gården Ekhammar från tidigt 1800-tal samt den sammanflyttade hembygdsgården med uthus. Sockenkyrkan och klockstapeln har karaktär av 1700-tal.

35. Rankhusvägen

Miljön utgörs av en tidstypisk grupp enfamiljshus i gult fasadtegel vilken genomgått få förändringar och därför utgör en god illustration till den tidiga utbyggnadsperioden.

36. Ekhammarsvägen

Miljön utgörs av tidstypiska, 1½-plans kedjehus. De enhetliga dragen i arkitekturen med få särskiljande förändringar ger bebyggelsen ett kulturhistoriskt värde.

37. Kungshöjden

De välbevarade punkthusen är tidstypiska exempel på det slag av flerbostadshus, som växte upp i nybildade förorter utanför Stockholm.

38. Prästhagsvägen

Villornas tidstypiska träarkitektur och deras vackra läge med utsikt över sjön, skapar en väl sammanhållen enhet. Ett par villor från tidigt 1900-tal på Stationsbacken visar stationssamhällets tidigaste bebyggelse.

39. Strandvägen

Bebyggelsemiljön utgörs av fyra grupper exklusiva

villor från 1960-talet. Villornas kvalitet och läge skapar en väl sammanhållen enhet.

40. Rankhus

Området Rankhus ligger i en odlingsränna omgiven av barrskog. Det gamla torpet friköptes år 1920. En ny huvudbyggnad i italiensk stil uppfördes och den stora fruktträdgården anlades.

41. Sandboda – Lerberga - Stigtomten

En del av torpmiljön, som betår av flera äldre torp med uthus, ligger samlad i ett skogsbyrå på ömse sidor om en väg. Torpmiljön har bevarat sin 1800-talskaraktär. Idag återstår ytterst få sådana torpmiljöer i Stockholms län. I området finns också några kulturhistoriskt intressanta villor samt gamla Konsumbutikens vid Lerberga. Öster om Lerberga finns ett intressant fornrområde med bl.a. gravar, runstenar och ödebytomt.

42. Granhammar

Granhammar var Västra Ryds största herrgård och har därmed en betydelsefull plats i kommunens historia. Herrgårdsbyggnaden på Granhammar anses vara ett av arkitekt Carl Hårlemans främsta exempel på den nationellt präglade herrgårdsarkitektur, som han skapade på 1740- och 50-talen. I området finns resten av en engelsk park.

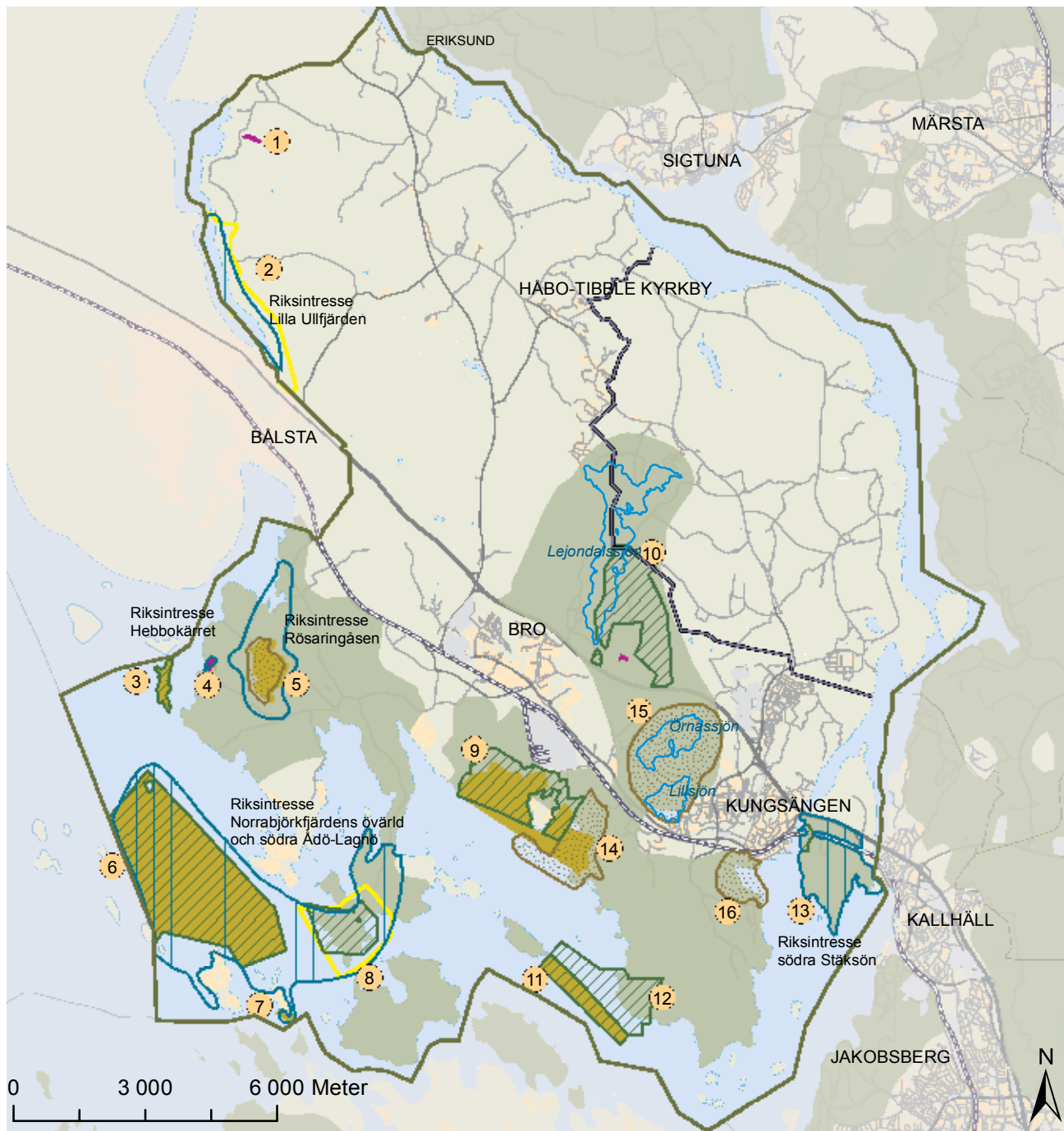
43. Kyrkbyn i Västra Ryd och Sundby

Miljön kring kyrkan vittnar om en lång och kontinuerlig bosättning på platsen allt ifrån förhistorisk tid till mitten av 1900-talet. Här ligger socknens näst största järnåldersgravfält med kommunens största bronsåldersröse och byn Österröas öde bytomt. Västra Ryds kyrka, med anor från 1200-talet, med runsten och omkringliggande kyrkby, är ett

Naturskydd

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Riksintresse Natura 2000 (även omr. nr 1, 4 och 7)
- Riksintresse naturvård
- Landskapsbildsskydd enl. 19 § NVL
- Naturreservat
- Naturreservat, förslag
- Biotopskydd
- Grönkil enl. RUFs 2010

typiskt äldre sockencentrum. Intill kyrkan (tidigare huvudkyrka) finns bl a en vacker prästgård, ett antal bostadshus, f d pensionärshem, f d fattigstuga och strax bortom röset torpet Slottet. Intill Sundby gård på Svea Livgardes område finns ett par värdefulla magasin samt en tempelliknande träbyggnad, kallad Rustkammaren. Rustkammaren var under 1800-talet förråd för dragoners hästutrustning. Den tillhör kommunens äldre militärhistoria och har en intressant arkitektur. Områdena kring Lindesvik Kärrboda, Rydjan, Brännorpet och Stenbacka erbjuder värdefulla torpmiljöer.

44. Tranbygge

Den karolinska flygeln i Tranbygge är en 300-årig välbevarad timmerbyggnad, den enda i sitt slag i kommunen. Torpen Dammen, Bjurs, Björkboda, Fågelsången, Sjötorpet och Paradiset bidrar till en kulturhistoriskt värdefull miljö.

45. Hus i Kungsängen: Alvreten och Villa Skoga
Alvreten, torpet från 1800-talet, är sannolikt Kungsängens äldsta hus. Villa Skoga är en stor 30-talsvilla i Kungsängens centrum, uppförd av skolläraren, kantorn, riksdagsmannen och lantarbetarförkämpan Oscar Sjölander.

Natur

Naturvårdsfrågorna är en viktig faktor i planeringen av markanvändningen. I kommunen finns värdefulla och vackra landskapspartier med hög biologisk mångfald, speciellt i områdena nära Mälaren. Den rikliga tillgången på vacker natur medför därför också att stora delar av kommunen är viktiga rekreativområden.

PLANERINGSINRIKTNING:

- Bevara och utveckla naturvärdena genom att värdefull natur och nyckelbiotoper i möjligaste mån skyddas.
- Diken, kärr och andra våtmarker bör inte dräneras eller kulverteras.
- Gamla och döende träd lämnas utan åtgärd där det inte är till uppenbart besvär eller fara för personskada.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram ett Naturvårdsprogram

Staten har genom Länsstyrelsen och Naturvårdsverket dels anvisat riksintresseområden för naturvården, dels beslutat om skydd enligt tidigare Naturvårdslagen numera Miljöbalken som naturreservat för vissa områden. Det första kommunalt beslutade naturreservatet enligt Miljöbalkens regler, Broängarna, tillkom 2004. Det finns ytterligare ett naturskydd i form av Natura 2000-områden.

Ängs- och hagmark, ädellövskog och våtmarker har en relativt liten total yta i kommunen men är biotoper som är viktiga att skydda. Övriga biotoper som bör skyddas är strandängar, lövskogar, äldre barrskog, sumpskog och skyddsvärda vattendrag. Barrskog, blandskog och åkermark är de mest förekommande biotoperna.

Riksintressen naturvård

Miljöbalken anger att mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med

hänsyn till friluftslivet ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada dessa miljöer. Områden av riksintresse ska särskilt skyddas mot sådana åtgärder.

Fem områden av riksintresse för naturvård enligt Miljöbalken finns i Upplands-Bro kommun:

Lilla Ullfjärden

Lilla Ullfjärden är en mycket djup Mälarmvik, vars stränder består av en förkastningsbrant och Uppsalaåsen. Viken har varit föremål för limnologisk och hydrologisk forskning i mer än ett sekel.

Rösaringsåsen

Rösaringsåsen är en del av Uppsalaåsen och sträcker sig från Kalmarviken till Stora Ekeby i söder med strandterrasser, strandvallar och pelartallskog.

Hebbokärret

Hebbokärret är ett rikkärr med unik och skyddsvärd flora.

Södra Stäksön

Södra Stäksön består bl.a. av ett barrskogsområde med urskogsartad tallskog och ädellövskogspartier.

Norra Björkfjärdens övärld inklusive södra Ådö-Lagnö

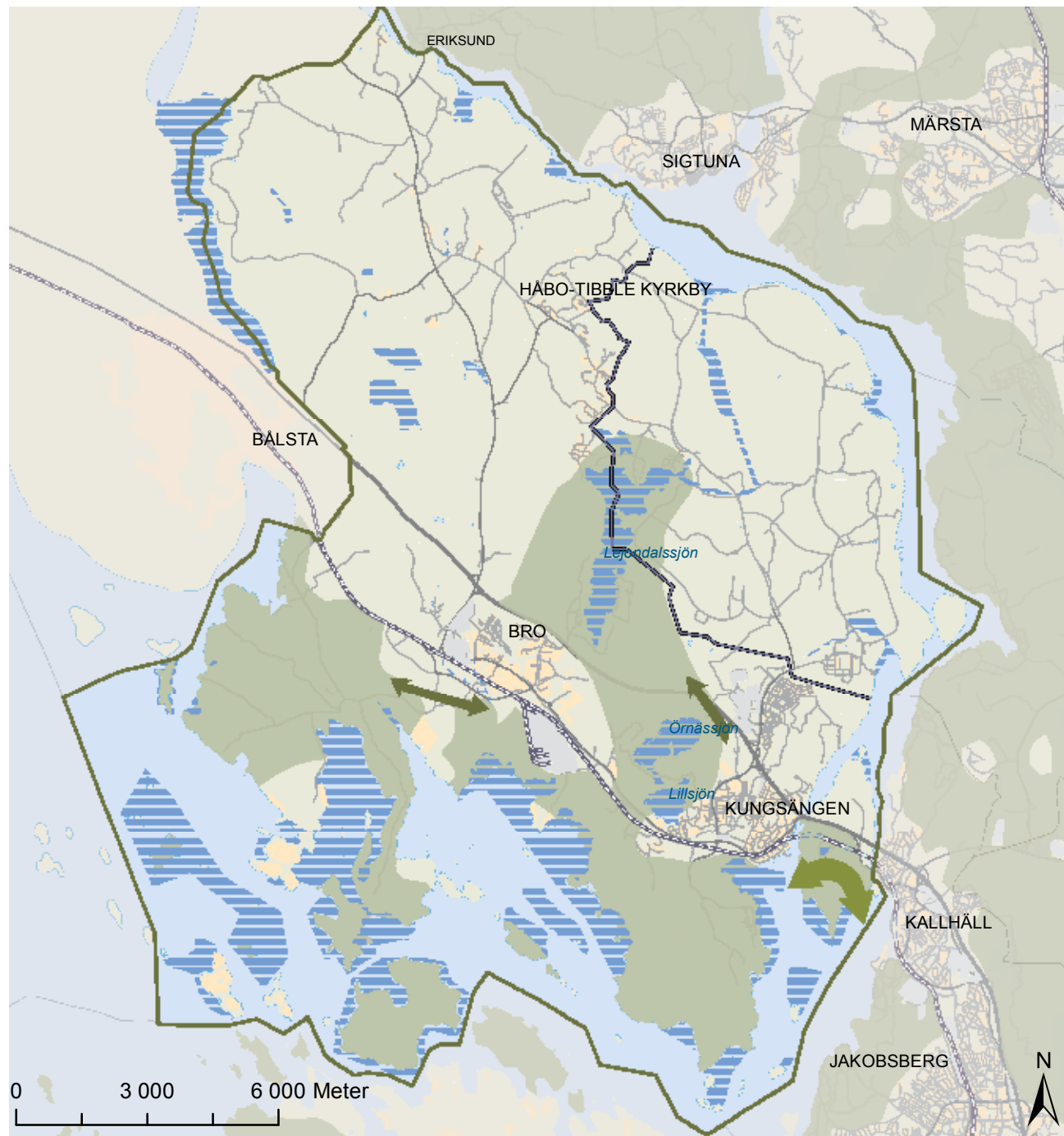
Norra Björkfjärdens övärld är till största delen naturreservat med ädellövskog. Södra Ådö och Lagnö är ett igenväxande kulturlandskap med stora bestånd av gamla ekar.

Se också under kapitlet "Sammanställning av riksintressen".

Naturvärden 1

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- ▨ Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO)
- Grönkil enl. RUFS 2010
- ↔ Grönt svagt samband, klass 1, enl. RUFS 2010
- ↔ Grönt svagt samband, klass 3, enl. RUFS 2010

Natura 2000-områden

Genom ändringar i Miljöbalken är Natura 2000-områden numera av riksintresse och har därmed ett starkt lagskydd. Inom Upplands-Bro finns åtta Natura 2000-områden.

Se vidare under rubriken "Naturskyddsområden".

Naturreservat

I kommunen finns åtta naturreservat vilka delvis sammanfaller med områden av riksintresse eller Natura 2000-områden. Därutöver föreslås fyra områden, Rösaringsåsen, Östra Broviken, Tibble strandängar och Lillsjön-Örnässjön skyddas som naturreservat.

Se vidare under rubriken "Naturskyddsområden".

Allmänt biotopskydd

Biotopskyddsområde är små områden med speciella livsmiljöer för växter och djur som kan skyddas genom klassificering enligt Miljöbalken. En del områden är skyddade i hela landet: alléer, pilevallar och åkerholmar samt i jordbrukslandskapet förekommande stenmurar, odlingsrösen, källor med omgivande våtmark och småvatten samt våtmarker. Andra områden kan skyddas av länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller kommunen.

I Upplands-Bro finns förutom de ovanstående allmänna biotopskyddsområdena även tre områden med förordnade biotopskydd för skog, fastställda av Skogsstyrelsen.

Se vidare under rubriken "Naturskyddsområden".

Landskapsbildsskydd (19 § Naturvårdslagen (NVL) enligt äldre lagstiftning)

Se text under rubriken "Kulturmiljöer" och områden under rubriken "Naturskyddsområden" nedan.

Naturskyddsområden

1. Hammaren Nyborg – Natura 2000 - Biotopskydd

Naturskogsområde med urskogsartade bestånd av barrträd, tallskog.

2. Lilla Ulfjärdens landskapsbildsskydd

En för naturvården riksintressant mälarkvik med mycket vackert landskap och sällsynta unika kvarlevor från istiden.

3. Ön Svalgarns naturreservat – Natura 2000

Ett grandominerat urskogsliknande område med mycket hög biologisk mångfald.

4. Hebbokärret – Natura 2000 - Biotopskydd

Ett rikkärr med unik och skyddsvärd flora. Källor med omgivande våtmarker. Blandad ädel- och ordinär lövskog.

5. Rösaring – Natura 2000 - föreslaget naturreservat

Området utgörs av grusås med tallskog. Om man går längs processionsvägen ut till "ringen" får man se en mycket vacker utsikt över Björkfjärden och dess öar. Förutom mycket högt kulturvärde finns en intressant insektsfauna. Området är under bildande för att bli statligt naturreservat.

6. Norra Björkfjärdens naturreservat – Natura 2000

En arkipelag med 22 öar ingår i reservatet. Kultur-

präglad ädellövskog med inslag av barrträd får utvecklas fritt. Rikt insekts- och fågelliv.

7. Gräsholmen – Natura 2000

Gräsholmen är i första hand utvalt till Natura 2000-nätverket p.g.a. förekomsten av arten småsvaltning. Gräsholmen, liksom många av öarna norr om, utgör toppar av Uppsalaåsen. Området vid Gräsholmen består av grunt vatten utanför öns södra udde, vid ett sund mot Malmhuvud på Munsö. De vassfria, strandnära områdena i anslutning till rullstensåsen hyser för svenska sötvatten ovanliga och artrika växtsamhällen.

8. Ådö-Lagnö naturreservat – landskapsbildsskydd

Ett för naturvården riksintressant ädellövskogsområde som är speciellt känt för sina mistlar. Miljön har ett sällsynt insektsliv och fågelfauna. Strandängarna mot Mälaren betas.

9. Broängarnas naturreservat – Brovikarna Natura 2000

Ett av Stockholms läns fågelrikare områden. Förutom fågellivet är floran i hagmarkerna skyddsvärd. Brovikarnas mjukbottenområden är viktiga yngelkammare för fisk och sällsynta vattenväxter. Bro Hof Slott AB förvaltar och sköter reservatet. Fågeltorn och stigar har anlagts för viktiga naturupplevelser. Området har också i vissa delar ett fågelskydd i form av beträdnadsförbud mellan 1/4 och 30/9.

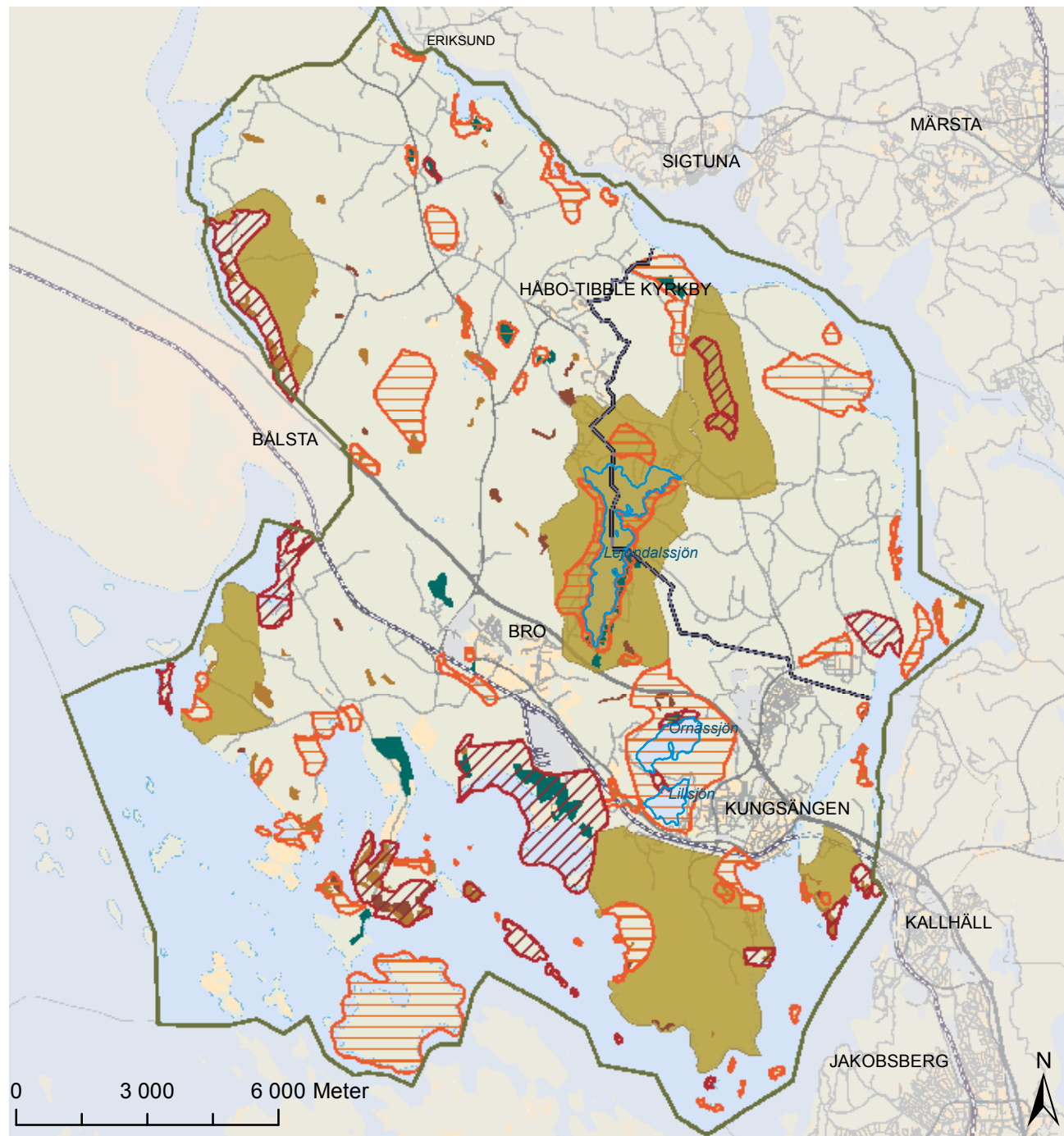
10. Lejondals naturreservat

Kommunens friluftreservat ligger vackert med hagmarker mot Lejondalssjön. Här finns Hällkana friluftsområde med motionsspår, badplats m.m. Fri-

Naturvärden 2

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Naturvärden av länsintresse
- Naturvärden av kommunalt intresse
- Helhetsvärden naturvärden
- Skogens nyckelbiotoper
- Skogens naturvärden
- Ängs- och hagmarker

luftsfrämjandet har servering och hyr ut skridskor på vintrarna.

Biotopskyddad gammelskog i form av tallskog finns i anslutning till naturreservatet.

11. Broknapparnas naturreservat – Natura 2000

Ökedjan bevaras p.g.a. sina lundmiljöer med flora och fågelliv, samt för friluftslivet.

12. Naturreservatet Frölunda

Ett skogsområde vid Mälaren på södra Lennartsnäshalvön med badplats och badklippor. Området är ett etablerat och välbesökt friluftsområde.

13. Stäketskogens naturreservat

Bevaras för sin urskogslignande miljö med upp till 500-åriga tallar. Området är unikt i Stockholms län, genom sitt läge med endast tio minuters promenad från Kungsängens centrum. Skogen utvecklas fritt, vilket ger möjlighet för många hotade arter att bevaras.

14. Östra Broviken - föreslaget naturreservat

Området blir en förlängning av Broängarnas naturreservat och har mycket höga biologiska värden samt värden för friluftslivet. Beteshävd har medfört ett rikt växt- och fågelliv som bör bevaras. Upplands-Broleden passerar området. Största delen av vattenområdet är skyddat som Natura 2000-område med stor areal grund mjukbotten. Ön Borgen är sedan länge känd för sitt fågelliv.

15. Örnässjön-Lillsjön - föreslaget naturreservat

Området runt sjöarna är utpekade som utredningsområde för bildande av naturreservat av Länssty-

relsen p.g.a. sina natur- och friluftsvärden. Området är ekologiskt känsligt med höga till mycket höga naturvärden. Eftersom sjöarna har mycket långsam vattenomsättning är de känsliga för utsläpp. Området med badplats och motionsspår ligger tätortsnära.

16. Tibble strandängar - föreslaget naturreservat

Ett tätortsnära område som bör bevaras för sitt vackra kulturlandskap med strandängar, en eckbacke med beteshävd och mjukbotten för fiskreproduktion. Fågellivet och floran har högt bevarandevärde och är beroende av att markerna betas. Upplands-Broleden passerar området där ett fågeltorn är placerat.

Grönkil - Görvälnkilen

De regionala gröna kilarna utgör enligt regionplanen RUF 2010 en sammanhängande struktur av områden med höga rekreations-, natur- och kulturvärden. De bildar en väv av grönska och vatten i anslutning till bebyggelsestrukturen och ger god tillgång till tätortsnära natur. De gröna kilarna knyter samman gröna värdekärnor.

Grönkilen Görvälnkilen sträcker sig utmed Mälarens strand från Judarnskogen i söder via Järfälla och Upplands-Bro upp mot länsgränsen i nordväst. Görvälnkilen ger regionens invånare god tillgång till stränder, strandpromenader och naturområden. De södra delarna har främst en tätortsnära funktion med god tillgänglighet med tunnelbanan. Kilens norra delar omfattar främst natur- och kulturmiljövärden i ett större, storskaligt landskap. Här finns också viktiga spridningssamband för arter som lever i ädellövskog. Kilen behöver utvecklas och preciseras i riktning mot Enköping. Görvälnkilen innehåller flera svaga partier/samband som främst

har sociala funktioner, med till exempel strandpromenader. De gröna svaga sambanden är smala partier i de sammanhängande gröna kilarna. Om sambanden byggs bort bryts kilen upp i separata delar. De gröna svaga sambandens funktioner bör stärkas och säkerställas.

För Görvälnkilen finns flera översiktliga inventeringar och underlag som visar grönkilens värde både för naturvård och för rekreation och friluftsliv. Behov av utförligare utredningar finns vid fortsatt planering och exploatering, särskilt söder om järnvägen och ner mot Mälaren i Bro.

Se vidare under kapitlet "Bro"

Se karta "Naturvärden 1" för Grönkil - Görvälnkilen och dess gröna svaga samband.

Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO)

I Upplands-Bro finns ett antal ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) som ofta sammanfaller med områden av riksintresse för natur- och kulturminnesvård eller friluftsliv. ESKO-områden kan vara:

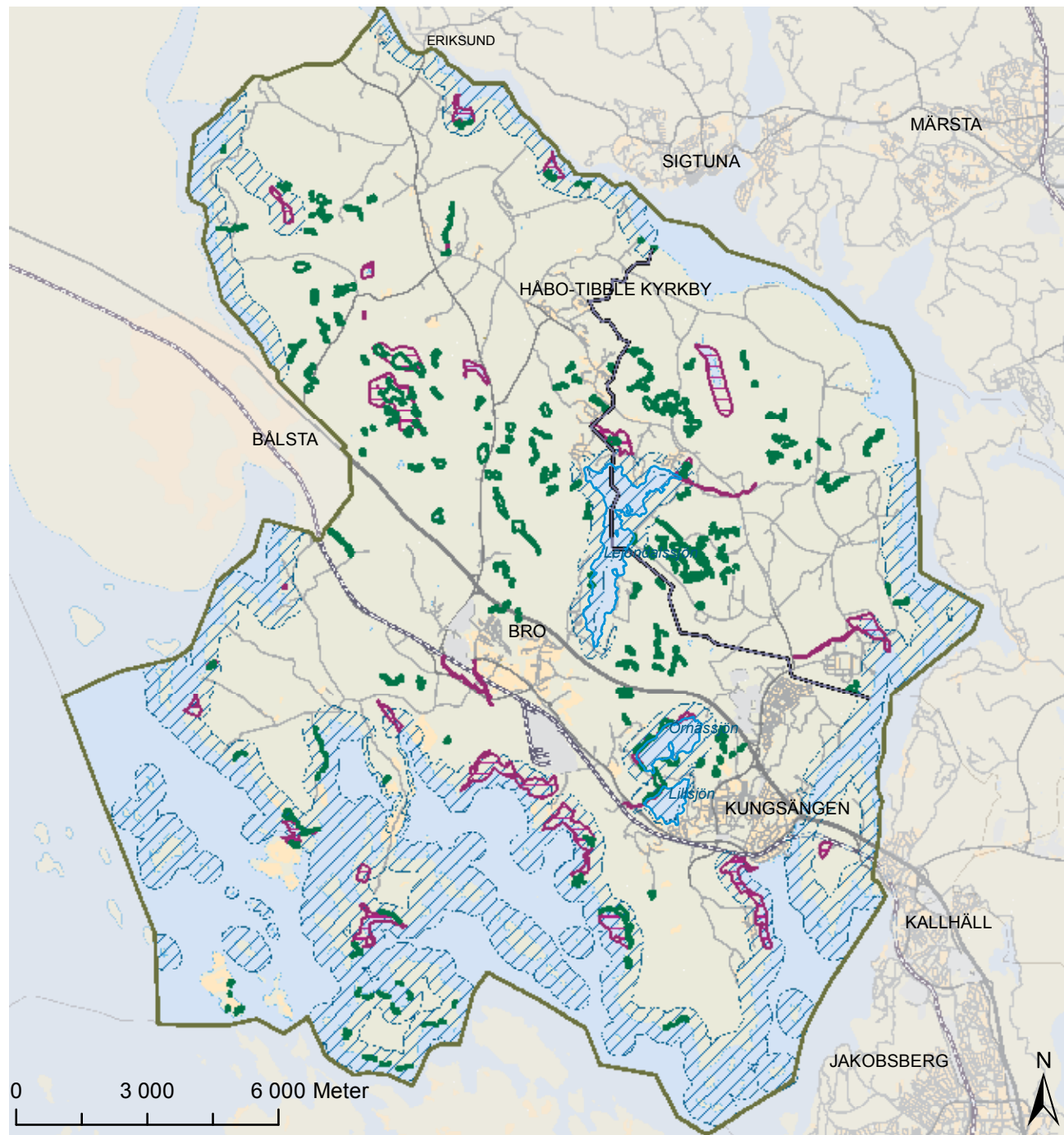
- områden med instabila produktionsförhållanden
- ekosystem som är hotade och områden som hyser hotade eller sällsynta växt- och djurarter
- områden med viktiga nyckelfunktioner för djur- och växtlivet som t.ex. häckningsplatser för fåglar, lek- och yngelplatser samt spridningskorridorer
- områden med riklig förekomst av nyckelarter.

Enligt 3 kap, 3 § Miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk

Naturvärden 3

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Sumpskog
- Våtmark
- ▨ Strandskydd

Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen

Inventering gjord 1994

Teckenförklaring

— Livgardets övnings- och skjutfält

■ Klass 2 Områden som har särskilt stor betydelse för landskapets biologiska innehåll

▨ Klass 2 Områden sjö

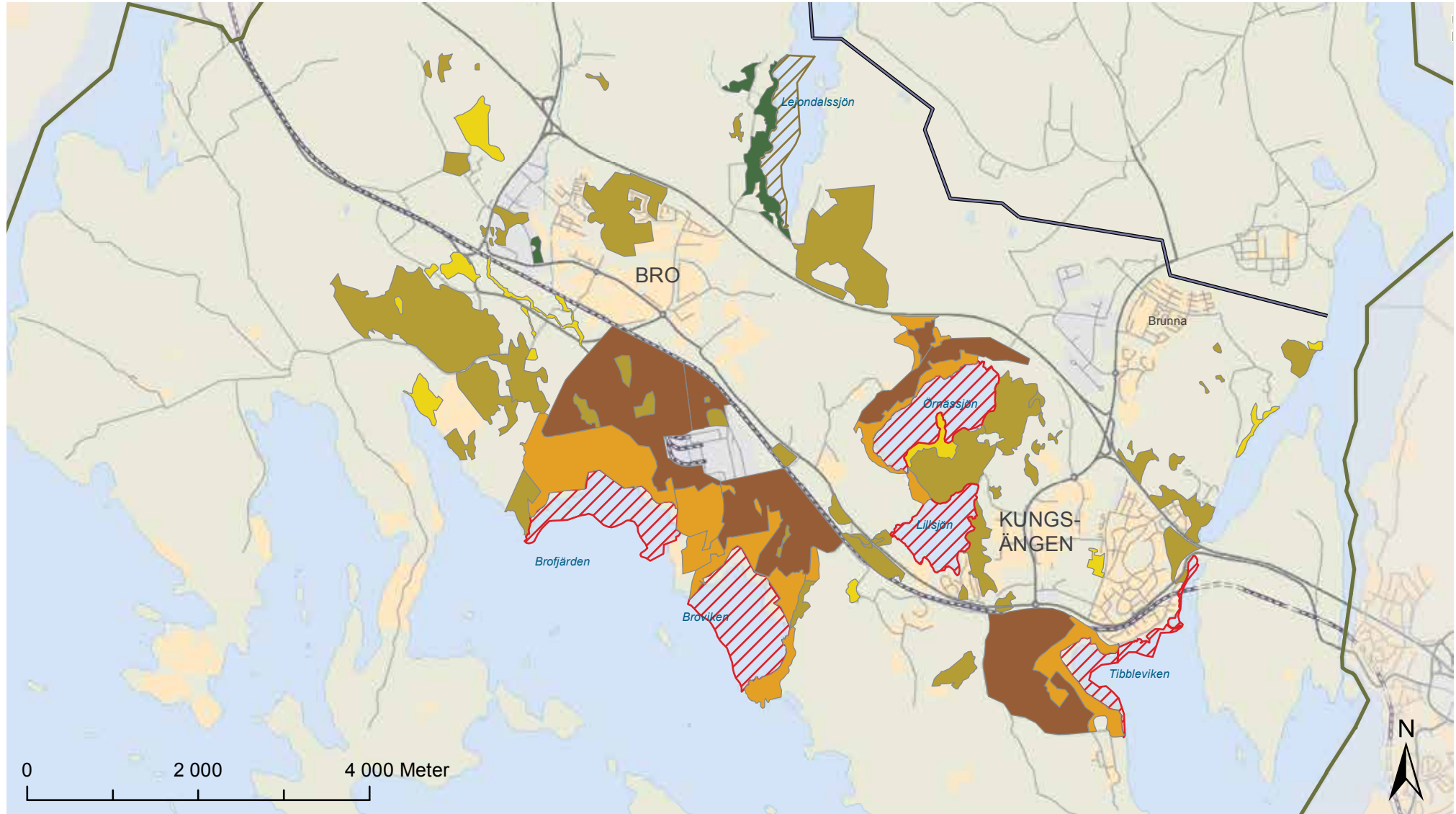
■ Klass 3 Områden som har stor betydelse för landskapets biologiska innehåll

▨ Klass 3 Områden sjö

■ Klass 4 Områden som är små och endast hyser ett begränsat antal ur naturvårdssynpunkt intressanta arter men som ändå har stor betydelse för landskapets biologiska innehåll

■ Klass 5 Områden som har viss betydelse för landskapets biologiska innehåll

■ Klass 6 Skydds-zoner för landskapets biologiska innehåll

synpunkt så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Se karta "Naturvärden 1" och läs mer under kapitlet "Vattenplanering".

Skogens nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter. Nyckelbiotoperna utgör grundstenarna i arbetet med att bevara den biologiska mångfalden i skogen. I vissa fall kan staten, genom Skogsstyrelsen, ersätta markägaren för att bevara nyckelbiotopen. Detta kan ske genom naturvårdsavtal eller biotopskydd.

Se karta "Naturvärden 2"

Naturvärdesinventering

I en sammanställning "Översiktlig naturinventering för Upplands-Bro kommun" från 1989 finns mer än 50 områden som klassats i en tregradig skala redovisade och beskrivna. Klass ett motsvaras av högsta naturvärde (riksintresse), klass två av mycket högt naturvärde (länsintresse) och klass tre av högt naturvärde (kommunintresse). Områden som i sin helhet hyser vissa värden ur natur-, kultur-, landskapsbild- och/eller friluftslivssynpunkt har också avgränsats (*Se karta "Naturvärden 2"*). Det finns också en fördjupad naturinventering från 1994 för områdena mellan och i anslutning till Bro och Kungsängen, "Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen". (*Se kartan "Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen"*). En översiktlig naturinventering av områdena

Kvista och norra Ådö, "Naturinventering av Kvista och norra Ådö", gjordes 2008 p.g.a. av kommunala markförvärv. Många av de inventerade områdena sammanfaller med områden av riksintresse, naturreservat eller områden av regionalt intresse för naturvärden.

Ett av de större sammanhängande områdena, den regionala grönkilen Görvälnkilen sträcker sig från Lennartsnäshalvön via Broängarna västerut och norrut kring Lillsjön, Örnässjön och Lejondalssjön. Sjöarna, strandängarna och omgivande skogsområden har stora värden för såväl naturvärden som det rörliga friluftslivet.

Strandskydd

Det generella strandskyddet enligt 7 kap Miljöbalken har betydelse för friluftslivet och syftar både till att allmänheten ska ha tillgång till sjöar och stränder men även till att skydda flora och fauna längs våra stränder och vattendrag. I Upplands-Bro gäller med få undantag ett generellt strandskydd utökat till 300 meter på land och i vatten.

Se karta "Naturvärden 3" och läs mer under kapitlet "Vattenplanering".

Markavvattningsförbud

Hela Stockholms län ingår i ett område där det är särskilt angeläget att våtmarker bevaras. Markavvattningsförbud gäller överallt, även inom detaljplanlagd mark.

Se vidare under kapitlet "Vattenplanering".

Rekreation och friluftsliv

Det finns en av Kommunfullmäktige i december 2008 antagen grönplan för kommunen med fokus på tätorterna Bro och Kungsängen. Grönplanen består av två dokument, "Mål, Riktlinjer & Åtgärdsförslag" respektive "Planeringsförutsättningar & Analyser".

Grönplanen föreslår till den nya översiktsplanen ett förtydligande av befintliga mål som rör den gröna planeringen samt några nya mål, *se under Planeringsinriktning*.

Människor har ett behov av natur och grönska. Friluftsliv och promenader är också den vanligaste fritidssysselsättningen. Utvecklingen av ny bebyggelse och infrastruktur sker ofta på bekostnad av naturmark. Inför den fortsatta tätortsutvecklingen behöver behovet av naturområden därför lyftas fram och vägas in som ett viktigt intresse i planeringen. Då Grönplanen främst fokuserar på tätorterna behöver en övergripande plan för rekreation och friluftsliv också tas fram. Där bör ingå befintliga områden, anläggningar och leder för rekreation och friluftsliv på såväl mark som vatten samt förslag på utveckling och förändring av dessa. Större opåverkade områden samt "tysta" områden bör behandlas. Naturbaserad sport och motion som kan ingå är t.ex. terrängcykling, ridning, motionslöpning, stavgång, promenader, orientering och skidåkning.

Under 2008 invigdes en ny vandringsled, Upplands-Broleden, som en kommunal vandringsled av regionalt intresse. Leden är 2,9 mil lång och sträcker sig från Stäketbron, vid gränsen till Järfälla kommun, via Lennartsnäshalvön till Bro station. Önskemål

PLANERINGSINRIKTNING:

- Höj det rekreativa och estetiska värdet på parkmiljöerna i tätorterna.
- Skapa en sammanhängande grönstruktur som binder samman kommunens gröna områden och gör dem mer tillgängliga.
- Bevara antalet biotyper och skydda de mest hotade.
- Utveckla en hållbar parkmiljö, med hjälp av LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten), ekologisk skötsel m.m.
- Utveckla en stadsdelspark i Bro respektive Kungsängen.
- Tillämpa Grönplanens riktlinjer för parker och grönområden.
- Avsätt lektytor och möjliggör utövande av fysisk aktivitet och vistelse i natur i närmiljön vid planering av nya bostadsområden.
- Eftersträva att fritidsområden och anläggningar ska utformas som en del av den gröna miljön.
- Det ska finnas attraktiva och säkra gång- och cykelvägar till rekreationsområden i och i närheten av tätorterna.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram en övergripande plan för rekreation och friluftsliv

finns också att förlänga leden till Håbo kommun med anslutning till Upplandsleden.

Natur- och friluftsområdena är viktiga för kommunens invånare, för friluftsliv, motion, naturpedagogik för skolor och förskolor samt för att bevara Stockholmsregionens biologiska mångfald. Tysta områden kan få allt större betydelse för rekreation och avkoppling i en storstadsregion.

Kommunen har en viktig roll för att ge förutsättningar för enskilda och föreningar att bedriva meningsfulla fritids- och kulturaktiviteter. Ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter har stor betydelse för människors välbefinnande. Friluftsområden i tätorternas närhet som Lillsjöområdet och Hällkana vid Lejondalssjön med motionsanläggning, motionsspår och närhet till vatten ger förutsättningar för friskvård och naturupplevelser, och bör därför utvecklas.

Riksintressen Mälaren

Mälaren med öar och strandområden är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse enligt 4 kap Miljöbalken. Inom dessa områden ska turismens och friluftslivets intressen, främst det rörliga friluftslivets, särskilt beaktas. Bestämmelserna innebär också att områdets natur- och kulturvärden inte får påtagligt skadas. Bestämmelserna ska dock inte utgöra hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet, men natur- och kulturvärden behöver givetvis beaktas i planeringen.

Riksintresseområdet enligt 4 kap Miljöbalken, med en tyngdpunkt på Mälaren som vattenområde och

sammanbindande element, ingår också bland de sjöar och vattendrag som Länsstyrelsen har pekat ut som nationellt särskilt värdefulla som ett led i att uppfylla det nationella miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag. Värden som lyfts fram är natur, kultur, fisk och fiske. Lilla och Stora Ullfjärden samt alla de Mälarfjärdar som omger kommunens landområden är utpekade av ett eller flera av dessa värden.

Den centrala delen av Mälaren inklusive Norra Björkfjärdens övärld omfattas av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap Miljöbalken.

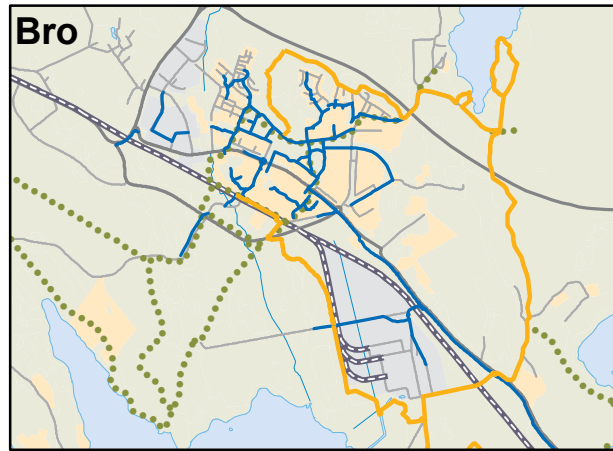
Se vidare under kapitlen "Vattenplanering" och "Sammanställning av riksintressen".

Grön- och friluftsområden

Utgångspunkten för den övergripande grönstrukturen för hela kommunen är främst de större, sammanhängande naturområdena. Norr om E18 och från Lejondalsområdet till Ullfjärdarna i nordväst ligger ett stort sammanhängande skogsområde endast avbrutet av väg 269. Söder om järnvägen ligger de större naturområdena på den södra delen av Lennartsnäshalvön och fortsätter vidare västerut längs Mälarens stränder och öar till områdena på Låssahalvön.

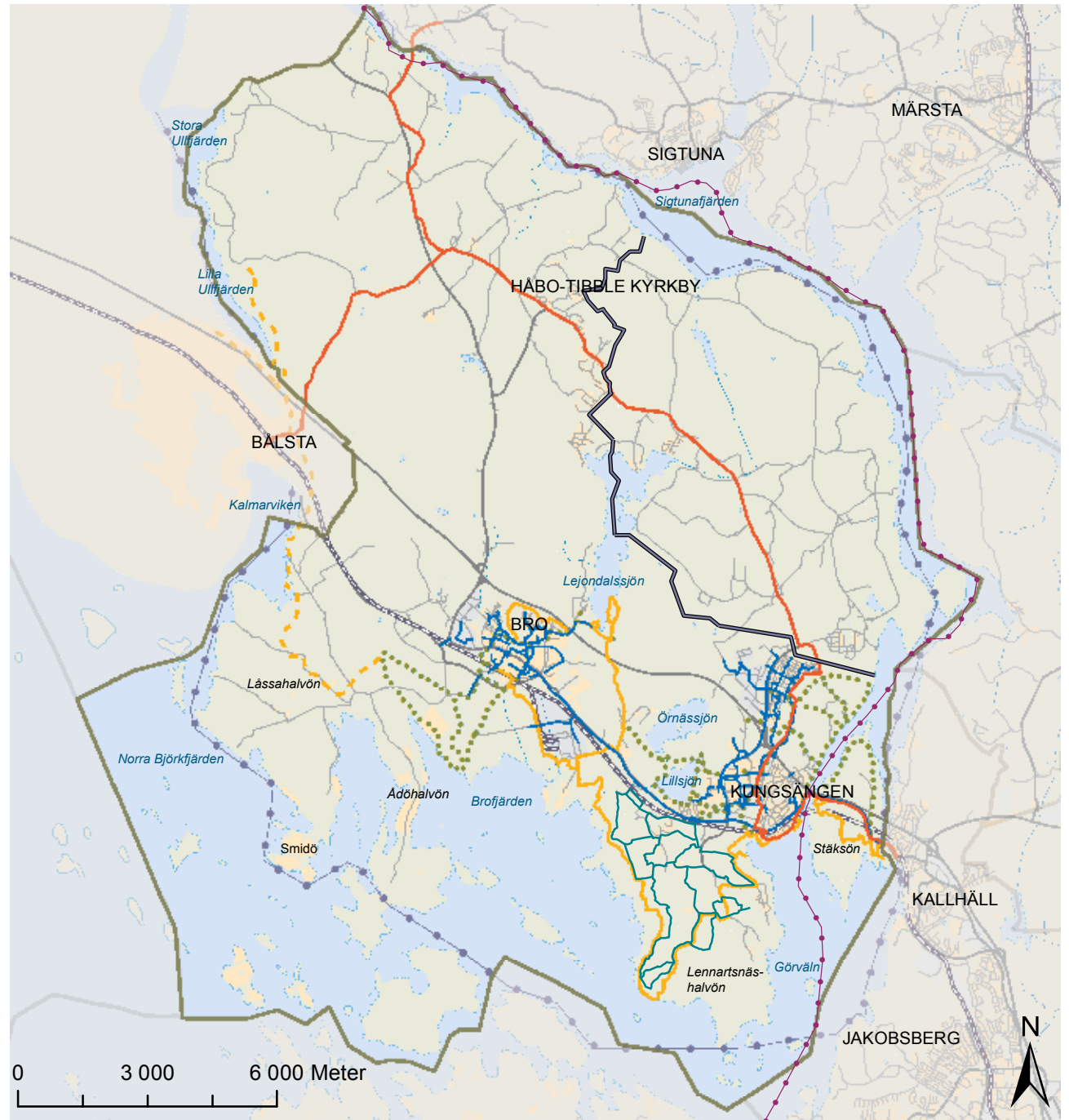
Enligt Boverket bör det finnas närparker på minst en hektar samt närnatur inom 300 meters avstånd från bostaden. Det bör också finnas en stadsdelspark i respektive tätort samt större strövområden som nås inom 30 minuter via trafiksäker gång- och cykelväg eller med kollektivtrafik. Mot bebyggelse och vägar/järnvägar erfordras en buffertzona om cirka

Rekreation och friluftsliv - leder

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Mälardalsleden, cykelled
- Ridled, Lennartsnäs
- Befintliga gång- och cykelvägar
- Upplands-Broleden, vandringsled
- - - Upplands-Broleden, förlängning, förslag
- Prioriterat rekreativt promenadstråk
- Vikingaslingan, skridskoled
- Kanotled

500 meter för att ett strövområde ska ha bra kvalitet. Vandringsleder är markerade sträckor för friluftslivet och kan gå genom naturmark på upptrampade stigar, längs med mindre trafikerade vägar eller utmed anlagda gång- och cykelvägar.

Följande friluftsområden och aktivitetsanläggningar är särskilt utpekade i kommunens Grönplan: Lillsjöns (1), Frölundas (2) och Hällkanans (3) friluftsområden, Gröna Udden (4), Björknäs (5), Rösaring (6), Vällsvik (7), Stigstorp (8) och Vallbyvik (9).

Kungsängen har idag god tillgång till grönområden såsom Lillsjöområdet (1), Rankhus (10), Gröna Udden (4) och Gröna Dalen (11) samt i viss utsträckning även Stäksön (12). Rankhus är ett större, tätortsnära skogsområde som tillsammans med Gröna Dalen, som främst har karaktär av grönt, samlande dalstråk, förbinder olika delar av Kungsängen med de flesta av grönområdena. Gröna Dalen är delvis bullerstörd där E18 passerar men har dock mestadels en kvalitet som centralt gröonstråk. Vid fortsatt planering av utbyggnadsområdet Rankhus ska hänsyn tas till delar av områdets värde som rekreativt område. Frölunda friluftsområde ligger inte i tätortens direkta närhet men har ett stort besöksvärde. Frölunda är skyddat som naturreservat (2010).

Bro har idag tillgång till närparksområdet Råbyskogen med elljusspår och även nära till strövområdet Hällkana (3) och området kring Lejondalssjön. De som bor söder om Enköpingsvägen är delvis avskilda från dessa områden men har istället promenadstråken mot Mälaren med Brogård (13), Fiskartorpet (14) och Broängarna (15) som kvaliteter.

Även Rösaring (6) är intressant som strövområde för Broborna.

Se karta "Rekreation och friluftsliv - anläggningar".

Fritidsytor, kultur- och idrottsanläggningar

I Upplands-Bro finns ett stort antal lokaler och anläggningar för idrott och motion. Det finns basebollplan, beachvolleyplan, bågskyttebana, båthamnar, elljusspår, frisbeegolfbana, golfbanor, luftgevärshall, ridanläggningar, skateboardramper, dirtbana, sportfält, fotbollshall, tennisanläggning utomhus, tennishall och boxningslokal.

Målsättningen för samtliga idrotter med aktiva föreningar är att ge möjlighet till att bedriva sin verksamhet. Det är en mycket stor efterfrågan på anläggningar och lokaler för idrottsutövning.

I samband med att kommunen växer och utvecklas behöver befintliga anläggningar utvecklas/upprustas och ytterligare nya anläggningar planeras och byggas. Närmiljöns utformning är av stor betydelse för spontanidrott, särskilt för att barn och ungdomar ska uppmuntras och ges förutsättningar till fysisk rörelse i bostadens närhet.

I dagsläget saknas konstfrysta isbanor för bandy och ishockey. Behov finns också av anläggningar anpassade för personer med funktionsnedsättning. Det gäller då både nya anläggningar och vid restaurering av gamla anläggningar.

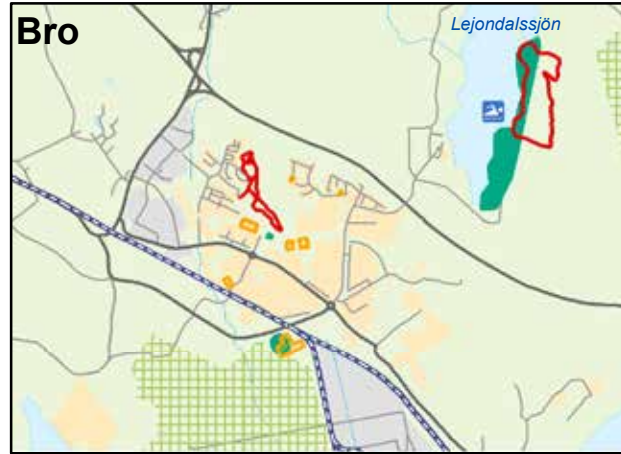
En ny idrottsplats byggs i Gröna Dalen i Kungs-

PLANERINGSINRIKTNING:

- Markområden ska reserveras för idrotts- och kulturändamål vid utbyggnad av nya områden. Det bör alltid prövas om det går att sambruka lokaler för kultur och annan samhällsservice när bostadsområden förnyas och nya områden planeras.
- I Kungsängens och Bro centrum bör gemensamma lokaler för bibliotek, scenisk konst, utställningar, samling och möten finnas.
- Fritids- och idrottsområden liksom sevärd kulturmiljöer ska kunna nås med kollektivtrafik från olika delar av kommunen samt via gång- och cykelvägar. För barn och ungdomar är närhet och en trafiksäker tillgänglighet speciellt viktigt.
- När det gäller att lokalisera, utforma och nyttja lokaler och anläggningar bör det ske i en bred lokal samverkan med exempelvis boende, föreningar och skolor.
- Kultur- och fritidsanläggningar som är specialinriktade och svårlokaliserade bör, ur resurssynpunkt, planeras för att komma hela kommunen till del.

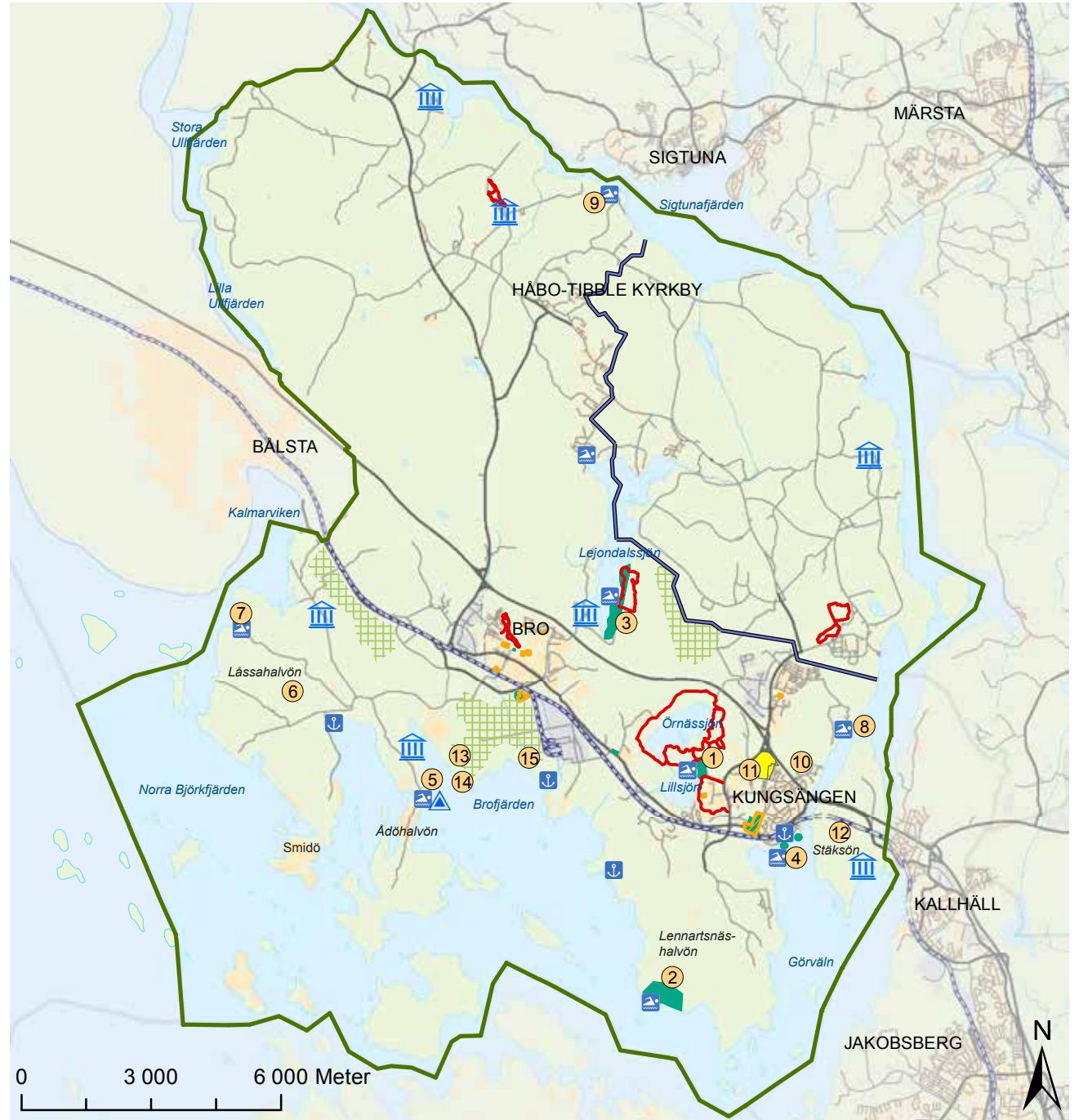
ängen och ska vara färdig hösten 2011. Ett föreningshus för främst sjöscoutsverksamhet färdigställdes i Kungsängen 2011. En om- och tillbyggnad av Kungsängens sporthall är påbörjad och förväntas färdigställas under 2012.

Rekreation och friluftsliv - anläggningar

Teckenförklaring

- Konferansanläggning
- Camping
- Badplats
- Båthamn
- Livgardets övnings- och skjutfält
- Motions-/elljusspår
- Golfbana
- Idrottsplats, befintlig/ny
- Stor målpunkt för fritidsaktiviteter

Läs mer

Mer information och mål som rör kultur, natur, rekreation och friluftsliv hittar du på/i:

www.raa.se, (Riksantikvarieämbetet)

www.skogsstyrelsen.se

Upplands-Bro kulturhistoriska miljöer; Stockholms läns museum och Upplands-Bro kommun 1991

Fördjupat kulturmiljöprogram för Upplands-Bro kommun, Stockholms läns museum, Kommunfullmäktige 2001-06-18

Grönplan för Upplands-Bro kommun 2008 - med fokus på tätorterna Bro och Kungsängen, Kommunfullmäktige 2008-12-18

Översiktlig naturinventering av Upplands-Bro, Upplands-Bro kommun 1989

Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen, Upplands-Bro kommun 1994

Naturinventering av Kvista och Norra Ådö, Upplands-Bro kommun 2008

Naturinventering vid Tegelhagen, Ekologigruppen 2010

Ekologiskt särskilt känsliga områden i Upplands-Bro, ESKO, Konsulterande ekologer, CONEC,

Sonia Ericsson, Upplands-Bro kommun 2000

PM Spridningssamband i yttre delarna av Görvälnkilen, Ekologigruppen 2010

Aldrig långt till naturen - skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen, Rapport 2003:20, Länsstyrelsen i Stockholms län i samarbete med Regionplane- och trafikkontoret 2003

Görvälnkilen - Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar, Rapport 10:2004, Regionplane- och trafikkontoret 2004

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2010), Regionplane- och trafikkontoret 2010

Grönstruktur och landskap i regional utvecklingsplanering, Rapport 9:2008, Regionplane- och trafikkontoret 2008

Konsekvenser

Kulturmiljö och jordbruk

Riksintresset för kulturmiljön för Bro berörs av översiktsplanen. Jämfört med ÖP 2000 föreslås ett utredningsområde söder om Ginnlögs väg inom riksintresset. Det föreslagna utredningsområdet kommer framförallt att ta jordbruksmark i anspråk och ger konsekvenser för landskapsbildningen kring Bro kyrka från nordost och nordväst. Ansvaret för att bevara kulturvärdena i den fysiska miljön måste tas både av dem som äger och brukar markerna samt av kommunen. Ändrade villkor för jordbruksnäringen kan påverka kulturlandskapet och bebyggelse knuten till jordbruket. Ny bebyggelse i närheten av djurhållning kan ge negativa konsekvenser för jordbruksnäringens möjligheter att långsiktigt klara av att driva ett hållbart lantbruk, framför allt vid Aspvik, om inte hänsyn tas vid detaljplanering. Bete och ekologiskt jordbruk har stor betydelse för landskapsvård och för biologisk mångfald.

Naturmiljö

Exploatering av ängs- och hagmarker, ädellövskog och våtmarker ger negativa konsekvenser för biologisk mångfald samt för pedagogiska och rekreativa värden. Inom Bro tätort berörs sådana miljöer i utbyggnadsområdena kring Jursta och Husbytorp-Tegelhagen. I närheten av utredningsområdet Björkhagen-Säbyholm finns två nyckelbiotoper som indirekt kan

påverkas negativt, om inte skyddsåtgärder vidtas. Detaljplanering som tar hänsyn till dessa miljöer minskar de negativa konsekvenserna. Sannolikt kan bebyggelseutvecklingen ge negativa konsekvenser genom ökade barriäreffekter inom Görvälnkilen söder om Bro. I detaljplanen för Jursta, delen söder om Ginnlögs väg bevaras två tredjedelar av planområdet som naturmark, vilket betyder att kilens funktion i viss utsträckning vidmakthålls. Den föreslagna tätortsavgränsningen i översiktsplaneförslaget innebär att kilens funktion försvagas och ersätts av ett grönt samband. Vattentornsområdet i Kungsängen som idag är planlagd som parkmark föreslås som utredningsområde i översiktsplanen. Området är inte iordningställt som park men används av närboende och en exploatering av marken bedöms kunna ge negativa konsekvenser för den tätortsnära rekreationen i Kungsängen, såvida det inte blir fråga om en mycket måttfull exploatering av området i kombination med iordningställande av parkmarken för ökad tillgänglighet.

Rekreation, friluftsliv och strandskydd

Mälaren med öar och strandområden är, enligt 4 kap, 2 § Miljöbalken, av riksintresse där turismens och friluftslivets intressen särskilt ska beaktas med hänsyn till natur- och kulturvärdena. Översiktsplanen ger utrymme för

fortsättning nästa sida

Konsekvenser

en dubbling av befolkningen i Bro tätort fram till 2030. Bebyggelsen kommer framförallt att utvecklas från pendeltågsstationen och söderut mot Mälarens strandområden. Områdena Björkhagen-Säbyholm, Kvista, Björknäs-Ådö och Husbytorp-Tegelhagen ligger till viss del inom strandskydd men gröna stråk lämnas närmast stranden för att säkra tillgängligheten för allmänhetens friluftsliv. Sammantaget medför det ett ökat tryck på stränderna söder om Bro vilket i någon utsträckning motverkar strandskyddets syfte. På samma sätt kommer strandområdena vid Rankhus och utredningsområdet på Norra Stäksön att påverkas. Bedömningen är att planen påverkar djur- och växtlivet negativt inom de områden som har oinskränkt strandskydd idag, dels genom ökad störning och dels, i mindre utsträckning, av markanspråk i strandskyddat område. Detaljplanering av bebyggelse inom strandskyddat område ger möjlighet att säkra tillgängligheten för allmänheten och motverka ”privatisering” av stränder. Den sammankoppling av strandstråken med rekreativa promenadstråk som anges i översiktsplanen är positivt för friluftslivets tillgänglighet av stränderna. Om det kombineras med att leder/promenadstråk och besökspunkter förläggs så att känsliga miljöer undviks kan det minska negativa konsekvenser för djur- och växtlivet.

Berörda nationella miljömål

- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för kulturvärden

- Vid detaljplanering ska kända kulturmiljövärden inom planområdet kartläggas och ställning ska tas till om det föreligger behov av fördjupad utredning.
- När detaljplanering sker inom riksintresse för kulturmiljö ska planering ske med hänsyn till riksintressets syfte.
- Vid detaljplanering ska även planens indirekta konsekvenser på markanvändningen i planens närområde utredas då det kan medföra konsekvenser för kulturlandskapet.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för jordbruket

Vid detaljplanering ska även planens indirekta konsekvenser på markanvändningen i planens närområde utredas då det kan medföra konsekvenser för jordbruksnäringen.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för naturmiljön

- Vid detaljplanering ska kända naturvärden inom planområdet kartläggas och prövas om det föreligger behov av kompletterande naturinventering.
- Vid detaljplanering efterföljs Grönplanens rekommendationer för framtida exploatering.
- Vid detaljplanering ska även planens indirekta konsekvenser på markanvändningen i planens närområde utredas.
- Om exploatering berör befintliga naturvärden bör möjlighet till kompensationsåtgärder utredas.
- När detaljplanering sker inom Görvälnkilen ska planering ske med hänsyn till kilens funktion.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för rekreation, friluftsliv och strandskydd

- Vid detaljplanering ska befintliga friluftsanläggningar och rekreationsområden inom planområdet kartläggas och ställning ska tas till om det föreligger behov av fördjupad utredning.
- När detaljplanering sker inom strandskydd ska planering ske med hänsyn till strandskyddets syfte.

KAP 9 HÄLSA OCH SÄKERHET

Hälsa och säkerhet i den fysiska planeringen bör hanteras som en integrerad del i planeringsprocessen, tillsammans med andra viktiga intressen. De intressekonflikter som kan uppstå kring hälsa och säkerhet bör behandlas i planeringsprocessen. När det gäller detaljplaner innebär detta bl.a. att säkerhetsfrågorna måste beaktas i alla planärenden och bedömas tillsammans med andra enskilda och allmänna intressen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer regleras i Miljöbalken och dess förordningar. Idag finns de för

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

Miljökvalitetsnormer för luftkvalitet i utomhusluft finns idag för kväveoxid, kvävedioxid, svaveldioxid, bly, partiklar (PM 10), bensen samt kolmonoxid. Vid planering, planläggning och tillståndsprövning ska kommuner och myndigheter iaktta gällande miljökvalitetsnormer.

Luftsituationen i Upplands-Bro är god och värdena ligger enligt hittills gjorda kartläggningar under gällande normer. En bilberoende bebyggelse även utanför de områden där normerna riskerar att överträdas,

kan dock leda till trafikökning i Storstockholms centrala delar.

Kommunen har antagit vissa miljömål vad gäller luft och klimat som innebär att utsläpp av luftföroreningar skall minska. Genom medlemskapet i Luftvårdsförbundet i Stockholms och Uppsala län arbetar kommunen aktivt för en bättre luftkvalitet i regionen.

Läs om miljökvalitetsnormer för vatten i kapitlet "Vattenplanering"

Buller och vibrationer

I EG-direktivet om miljökvalitetsnormer har inte några normer för buller föreskrivits. Direktivet medför istället krav på att inventera var problem med buller finns och upprätta åtgärdsprogram och utföra åtgärder i de områdena.

Riksdagen har antagit riktvärden för trafikbuller och vibrationer som normalt inte bör överskridas vid nybyggnation. Kommunen ska vid planering av ny bebyggelse se till att de nationella riktvärdena följs. Avsteg från gällande riktlinjer kan prövas i centrumnära lägen samt i lägen med god tillgång till service och kollektivtrafik.

Kommunen har genomfört en bullerkartläggning under 2005. Bullerkartläggningen bör uppdateras och en åtgärdsplan för skyddsåtgärder mot buller längs de kommunala vägarna tas fram och kommunen ska verka för att bullerskyddsåtgärder längs de statliga vägarna genomförs. Trafikverket ansvarar för åtgärder för befintliga fastigheter längs med de statliga vägarna.

PLANERINGSINRIKTNING:

- Luften ska uppnå eller bibehålla sådan kvalitet att gällande miljökvalitetsnormer uppfylls.
- Bullernivåer ska i regel inte överstiga gällande nationella riktvärden.
- Radonsäkert byggande ska alltid ske.
- Detaljerade undersökningar ska tas fram i samband med eventuell planläggning och byggande i och intill områden med risk för översvämning, skred, ras och erosion.
- Beakta gällande krav på skyddsavstånd för miljöfarliga och riskfyllda verksamheter, liksom tillgång till transportvägar för farligt gods.
- Beakta lämpligt skyddsavstånd mellan djurhållning och bostäder, förskola, skola, vårdinrättning etc.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram en strategi för hur risk för skred, ras, erosion och översvämning vid befintlig bebyggelse och strategisk infrastruktur i form av bl.a. vägar och ledningar hanteras
- Ta fram en åtgärdsplan för skyddsåtgärder mot buller längs de kommunala vägarna.

Järnvägsbuller har kartlagts i samband med planeringen av utbyggnaden av spåren och pendeltågstrafiken genom kommunen. Åtgärder krävs för befintliga fastigheter längs järnvägen och vid framtida utbyggnad och förtätning. Trafikverket ansvarar för åtgärder för befintliga fastigheter.

Flygbuller förekommer från Arlanda men berör i första hand övnings- och skjutfältet inom försvarets mark. Influensområdet vad gäller flygbuller från Arlanda utgör ett riksintresse enligt 3 kap, 8 § Miljöbalken och avser maxbullernivåer överstigande 70 dB(A) tre gånger per årsmedeldygn.

Störningar från försvarets verksamhet är framför allt skottbuller. Totalförsvarets riksintresse redovisas i form av ett omgivningspåverkansområde som även sträcker sig utanför övnings- och skjutfältet. Omgivningspåverkansområdet motsvarar en sammanvägning av skottbullerpåverkan och andra hälso- och säkerhetsaspekter. Utbredningen av riksintresseanspråket för totalförsvaret redovisas enligt Försvarsmaktens beslut 2010. Inom området gäller förordnande enligt 12 kap, 4 § Plan- och bygglagen (1987:10). Ett nytt beslut om förordnandets geografiska avgränsning förväntas fattas av Länsstyrelsen under 2012, då enligt 11 kap, 12 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Läs mer om Totalförsvarets verksamhet och intressen i kapitlen "Landsbygden" och "Sammanställning av riksintressen".

Höga objekt och flyghinderanmälan

Hela landets yta är samrådsområde för höga objekt. Höga objekt kan påverka både militär och civil

luftfart, övnings- och skjutverksamhet och olika tekniska system som är av riksintresse för totalförsvaret, till exempel radiolänk och radar. Även väderradarstationer påverkas. I Stockholmsregionen finns en sådan på Arlanda.

Försvarsmakten ska kontaktas i tidigt skede i plan-, lov- och tillståndsärenden. Om planerade höga objekt kan påverka inflygnings-/skyddsområden kring flygplatser, hinderfria ytor etcetera ska samråd även ske med berörd flygplats och vid behov även Trafikverket. Även ledningsägare, Sjöfartsverket m.fl. kan vara berörda. Som högt objekt räknas numera byggnad eller anordning med totalhöjd på 45 meter eller mer inom sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför. Den typ av flyghinder i form av höga objekt som nämns ovan ska innan uppförande anmälas till den nationella flyghinderdatabasen. Senast 30 dagar före uppförande ska informationen skickas till Försvarsmakten. Informationen läggs in på flygkartor och i flygnavigeringssystem.

Se också kapitlet "Sammanställning av riksintressen".

Översvämning, skred, ras och erosion

De förväntade klimatförändringarna kan innebära att översvämningar kommer att ske oftare. SMHI har på uppdrag av Räddningsverket gjort en översiktlig översvämningsskartering för Mälaren. Enligt denna finns det ett antal områden i Upplands-Bro kommun som ligger inom riskzoner för översvämning.

Stabilitetsförhållandena är generellt goda

i kommunen men även risk för skred, ras och erosion ökar vid de förväntade klimatförändringarna. Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en rapport som visar riskområdena i länet och som ingår i en rapportserie om anpassning till ett förändrat klimat.

Länsstyrelserna i Mellansverige tog 2006 tillsammans fram rekommendationer för hur man vid fysisk samhällsplanering bör ta hänsyn till översvämningsrisker. Då kommunen endast har tillgång till en grov översiktlig översvämningskartering ska mer detaljerade undersökningar tas fram i samband med eventuell planläggning och byggande i och intill områden utsatta för översvämningsrisk. Endast i områden som inte hotas av översvämningsrisk, d.v.s. 100-årsflöde eller högsta dimensionerande flöde (ca 2 m, se kartan *Hälsa och säkerhet*) bör riskobjekt och samhällsfunktioner av betydande vikt lokaliseras. Även sammanhållen bebyggelse bör placeras ovanför denna nivå. Detsamma gäller för områden där risk kan föreligga för skred, ras och erosion. Områden utpekade i ovannämnda rapporter samt områden intill Mälaren, sjöar och andra vattendrag bör särskilt uppmärksammas. Kommunen bör även ta fram en strategi för hur risk för skred, ras, erosion och översvämnning vid befintlig bebyggelse och strategisk infrastruktur i form av bl.a. vägar och ledningar hanteras.

Skyddsavstånd vid bensinstationer och transporter av farligt gods

Det finns flera metoder för riskhänsyn i den fysiska planeringen. Dessa utgörs av riskreducerande åtgärder som lämplig lokalisering, skyddsavstånd, utformning och placering av byggnader samt tekniska åtgärder. Det är inte bara viktigt att skydda omgivningen från skadeverkningar vid en olycka utan även skydda vägens eller järnvägens användning som transportmöjlighet för farligt gods.

I samband med fysisk planering bör ett bedömningsunderlag tas fram i ett tidigt skede av plane-

ringsprocessen. Detta underlag kallas riskanalys. Under planprocessens gång kan fördjupade studier behöva tas fram. Utmed transportleder för farligt gods samt vid bensinstationer bör skyddsavstånd enligt Boverkets riktlinjer beaktas, liksom Länsstyrelsens rekommendationer angående riskhänsyn vid ny bebyggelse.

Inom Upplands-Bro utgör järnvägen i form av Mäljarbanan transportled för farligt gods. För vägar gäller att E18 är en primär transportled för farligt gods och följande vägar utgör sekundära transportleder för farligt gods: väg 263 från Erikssund till väg 269, hela väg 269 samt väg 840 mellan E18 och Enköpingsvägen, Enköpingsvägen mellan Bro och Granhammarsvägen i Kungsängen samt Granhammarsvägen upp till Effektvägen och del av Kraftvägen som också är transportled för farligt gods.

Som sekundär transportled för farligt gods ska trafiken framöver hänvisas till Ginnlögs väg istället för Enköpingsvägen genom Bro samhälle. Kockbacka trafikplats ger förutsättningar att leda trafiken direkt till E18.

Det primära vägnätet utgör stommen i vägnätet och bör användas så långt som möjligt av genomfartstrafiken. Det sekundära vägnätet är avsett för lokala transporter till och från det primära vägnätet och leverantör eller mottagare av farligt gods. Det sekundära vägnätet ska inte användas för genomfartstrafik.

Tillståndsplikt enligt Väglagen

Vid byggande intill och vid anslutning av utfarter till allmän väg krävs tillstånd enligt väglagen. Läns-

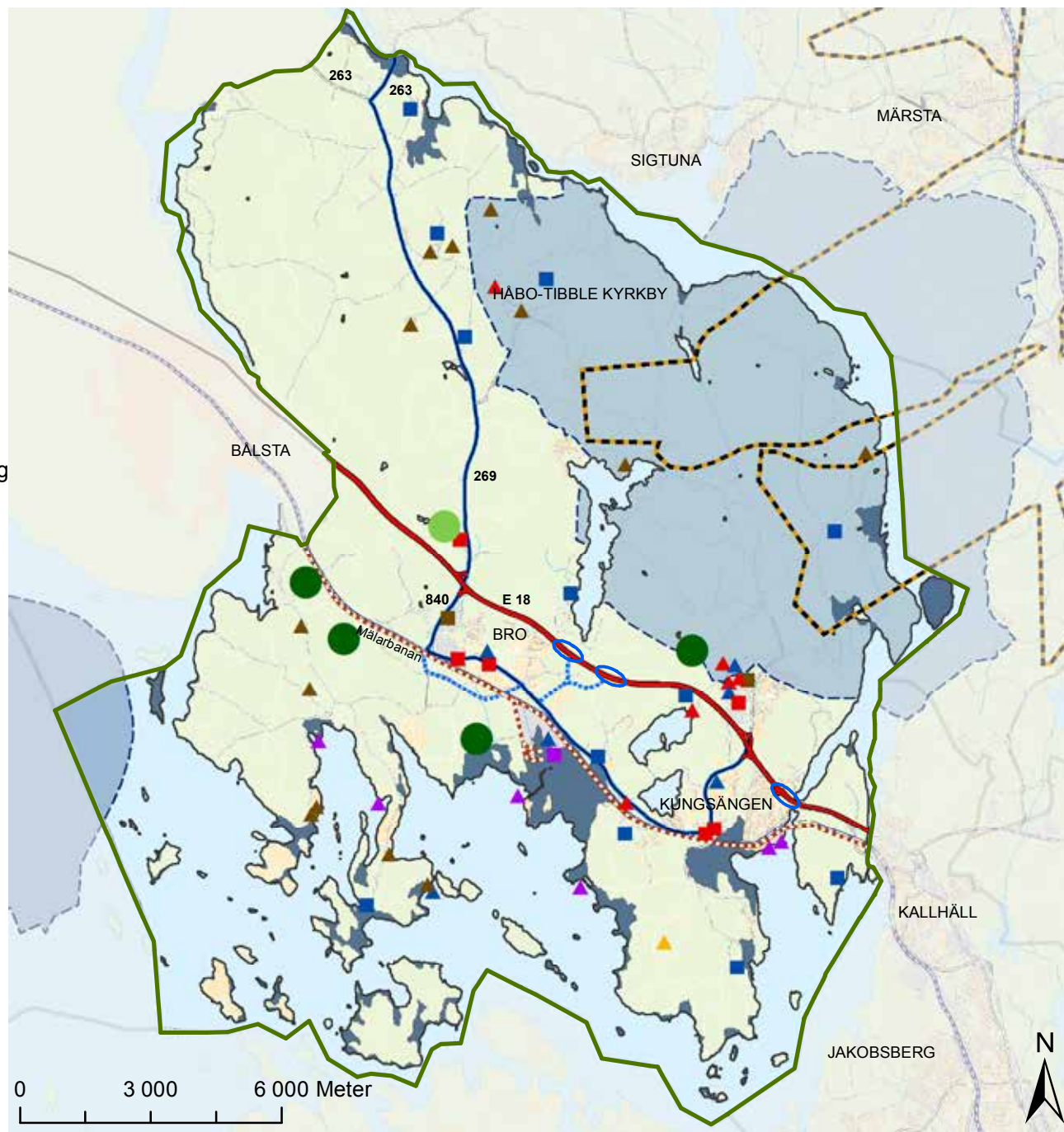
Hälsa och säkerhet

Teckenförklaring

- Trafikplats ny/tillbyggd, förslag
- Influensområde flygbuller maxnivå > 70 dBA
- Primär transportled farligt gods, väg
- Transportled farligt gods, järnväg
- Ny sekundär transportled farligt gods, väg, förslag
- Sekundär transportled farligt gods, väg
- Strandlinje, nuvarande
- Översvämningsrisk Mälaren ca 2 m
- Totalförsvarets påverkansområde

Miljöfarlig verksamhet (se definition i texten)

- Golfbana
- Regional avfallsanläggning
- Avloppsreningsverk
- Kretsloppscentral
- Energianläggning
- Djurhållning
- Småbåtshamn
- Lager
- Industri
- Bensinstation
- Flyg

styrelsens tillstånd krävs för byggnader, anordningar och åtgärder ”som kan inverka menligt på trafiksäkerheten” inom ett avstånd av 12 meter från vägområdet (47§ Väglagen). För vissa större vägar är detta avstånd 30 eller 50 meter. I Upplands-Bro kommun berörs följande vägar av utökat byggnadsfritt avstånd enligt Länsstyrelsens beslut den 13 augusti 1984: väg 263 och 269, 30 meter från vägområde samt E18, 50 meter från vägområde.

Vidare krävs Länsstyrelsens tillstånd för byggnader, anordningar och åtgärder ”som kan vara till olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande” och för ”ljusanordningar som försämrar ljusförhållandena för trafiken på vägen” (45 § Väglagen). Vaghållningsmyndighetens tillstånd krävs för anslutning av ny eller ändring av befintlig utfart till allmän väg (39 § Väglagen).

Bestämmelserna i 45 och 47 §§ Väglagen gäller inte inom område med detaljplan och inte heller för åtgärder som det krävs bygglov för. I sådana fall ska man vända sig till kommunen som samråder med vaghållningsmyndigheten i frågan. Särskilda säkerhetsavstånd gäller i samband med detaljplaneläggning.

Läs mer om Byggande vid allmän väg i kapitlet ”Landsbygden”

Markföroreningar

Bensinstationer, industritomter, försvarets mark och gamla avfallsdeponier är några av de områden i kommunen som kan vara förorenade. Vid nylokalisering, nedläggning av pågående verksamheter eller vid redan nedlagda verksamheter kan kommunen

komma att kräva att undersökningar och den eventuella sanering som behövs för att återställa marken utförs.

Kommunen håller ett årligen uppdaterat register över förorenad mark i kommunen som har sitt ursprung i tidigare utförda inventeringar av gamla avfallsupplag. En sammanställning av identifierade förorenade områden görs årligen till Länsstyrelsen.

För länet pågår inventering av förmodade förorenade områden med hjälp av statliga medel. Branschövergripande identifiering har gjorts i alla länets kommuner tillsammans med Länsstyrelsen. Vid planering och nylokalisering ska kunskap om platsens tidigare användning inhämtas och misstänkta och kända markföroreningar undersökas och erforderlig sanering utföras.

Vid nedläggning av miljöfarlig verksamhet ska marken undersökas och förorenade markområden ska saneras.

Miljöfarlig verksamhet

Antalet högriskanläggningar inom kommunen är få. Större volymer av kemiska ämnen hanteras främst i anläggningar vid Air Liquid Gas AB och Fresenius Kabi inom Brunna industriområde.

Högbytorps avfallsanläggning är en verksamhet med förhöjd risk för främst brand eller utsläpp av föroreningar till omgivande mark, luft samt yt- och grundvatten. För Högbytorp bör detaljplan upprättas som kan reglera nuvarande och tillkommande verksamheter.

Bensinstationer i nära anslutning till bostadsområ-

den utgör anläggningar med förhöjd risk. Ambitionen bör vara att på sikt omlokalisera dessa till andra lägen.

För miljöfarliga och riskfyllda verksamheter bör Boverkets och Sprängämnesinspektionens krav på skyddsavstånd beaktas, liksom att tillgång finns till transportvägar för farligt gods.

Lokalisering av lokaler där känsliga grupper vistas (förskolor, skolor och vårdlokaler) bör, liksom bostadsbebyggelse, inte ske i närheten av stora vägar, nära tung industri etc.

På kartan *Hälsa och säkerhet* redovisas den kommunala tillsynsmyndighetens bedömning av större tillsynsobjekt som kan medföra olägenhet för människors hälsa och miljö. Dessa är avloppsreningsverk, viss typ av industri och verksamhet, större djurhållningsanläggningar, småbåtshamnar, bensinstationer, golfbanor, energianläggningar för fjärrvärmeproduktion, flygverksamhet och avfallsanläggningar.

Radon

Det finns inga utpekade områden som har hög radonrisk p.g.a. att berggrunden är av skiftande slag. Det förekommer radon i hus på olika ställen inom kommunen, beroende på var och hur man bygger samt om man har borrat brunn. Radonsäkert byggande ska alltid ske.

Djurhållning

Hästintresset är stort i Upplands-Bro och kommunens vidsträckta landareal ger gott om utrymme att utöva hästsport. Hästhållning och ridning liksom

viss annan djurhållning i anslutning till bostads- och fritidsområden kan orsaka problem för allergiker, olägenhet i form av lukt och flugor samt konflikter med andra rekreativa intressen. Vid planläggning och tillståndsprövning ska avståndet mellan bostadsbebyggelse, förskola, skola, vårdinrättning etc. och häststall/beteshagar vara tillräckligt stort för att undvika störningar.

Skyddsavståndet påverkas av antalet djur och djurslag samt områdets karaktär såsom topografi och vegetation. Det är nödvändigt att skyddsavstånd tillämpas vid nyetablering av bostad eller verksamhet med djur, men de måste få vara flexibla och avgöras från fall till fall. Skyddsavstånd krävs för att undvika olägenheter för människor men även för att djurhållaren ska få stabila planeringsförutsättningar. Vid nyplanering av speciella, s. k. ”hästbyar” på landsbygden, med direkt koppling mellan boende och hästhållning, kan mindre skyddsavstånd tillämpas.

Elektromagnetiska fält

Under senare år har hälsorisker med de elektromagnetiska fält som uppstår kring kraftledningar, transformatorstationer och liknande diskuterats. Vilka skyddsavstånd som krävs avgörs av strömstyrkan och den tekniska utformningen av ledningar och anläggningar. Vid nybyggnation vid kraftledningar ska samråd ske med ledningsägare.

Vid nyproduktion av bostäder samt lokaler där människor vistas varaktigt ska myndigheternas rekommendationer och försiktighetsprincip gällande exponering från elektromagnetiska fält beaktas. Kraftledningar och elektriska anläggningar bör utformas och förläggas så att magnetfälten begränsas.

Läs mer

Mer information och mål som rör hälsa och säkerhet hittar du på/i:

www.boverket.se

www.lfv.se

www.trafikverket.se

www.vindlov.se

www.svk.se, (Svenska Kraftnät)

www.stralsakerhetsmyndigheten.se, (Strålsäkerhetsmyndigheten)

Bättre plats för arbete, Allmänna råd 1995:5, Boverket
Uppföljning av bullersituationen i Upplands-Bro kommun, augusti 2011, godkänd av Bygg- och miljönämnden 2011-09-27

Buller i planeringen – Planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik, Allmänna råd 2008:1, Boverket

Flygbuller i planeringen, Allmänna råd 2009:1, Boverket
Trafikbuller i bostadsplanering - En vägledning för detaljplaneläggning med hänsyn till trafikbuller, Rapport 2007:23, Länsstyrelsen i Stockholms län
Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus, SOSFS 2005:6

Vår del i samhällsbyggandet – Vägverkets underlagsmaterial för tillämpning av PBL och MB, Publikation 2009:14, Vägverket
Vägverkets myndighetsutövning, Stöd för kommuners och länsstyrelsers fysiska samhällsplanering, Publikation 2006:27, Vägverket

Järnvägen i samhällsplaneringen - underlag för bedömning av miljöbalken och plan- och bygglagen, Banverket 2009

Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer, Rapport 2000:1, Länsstyrelsen i Stockholms län
Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten, TSFS 2010:155

Stockholm - varmare, blötare - Klimat- och sårbarhets-

analys för Stockholms län, Rapport 2011:28, Länsstyrelsen i Stockholms län

Klimatanpassning i fysisk planering - Vägledning från länsstyrelserna 2012

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2010), Regionplanekontoret 2010

Översvämningsrisker i fysisk planering - rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse, länsstyrelserna i Mellansverige augusti 2006

Översvämningshot - risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmaren och Vänern, Delbetänkande SOU 2006:94
Klimatförändringar - dags att anpassa sig? En rapport om anpassning till effekterna av klimatförändringarna i Stockholmsregionen, Rapport 4:2009, Regionplane- och trafikkontoret 2009

Riskområden för skred, ras, erosion och översvämning i Stockholms län i dagens och framtidens klimat, SGI och SMHI på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län 2011

Elektromagnetiska fält från kraftledningar, meddelandeblad juni 2005, Socialstyrelsen i samråd med Boverket, Elsäkerhetsverket och Statens strålskyddsinstitut
Miljöplan med lokala miljömål 2010-2030, antagen av Kommunfullmäktige 2010-10-21

Vägledning för planering för och invid djurhållning, Rapport 2011:6, Boverket

Konsekvenser

Transport av farligt gods

Den totala mängden gods som transporteras på Mäljarbanan är förhållandevis liten. Sannolikheten för olycka är liten men konsekvenserna kan bli stora. Därmed är risken för bebyggelse som ligger nära järnvägen inte försumbar. Vid planläggning av den norra delen av Ålsta-Aspvik-Ensta ska riskerna förknippade med farligtgodstransporter på Mäljarbanan beaktas. Länsstyrelsens rekommenderade skyddsavstånd mellan bostäder och järnväg som transporterar farligt gods är 50 meter.

På E18 transporteras årligen större mängder farligt gods än på Mäljarbanan. Rekommenderat skyddsavstånd mellan bostäder och väg som transporterar farligt gods är 75 meter.

Översvämningsrisk

Vid all planering av nya anläggningar, bebyggelseområden och infrastruktur bör ett robusthetsperspektiv tillämpas avseende risker kopplade till effekter av klimatförändringar. Översiktsplanen anger att ny bebyggelse på landsbygden kan tillkomma genom förhandsbesked om bygglov eller genom detaljplan beroende på bebyggelsens omfattning och läge. Vid prövning av ny bebyggelse på Ådö, Smidö och Lennartsnäshalvön bör risken för översvämning särskilt beaktas.

Konsekvenserna av förslaget till översiktsplan bedöms vara små med avseende på översvämningsrisk. Dock finns befintlig bostadsbebyggelse

och anläggningar som ligger inom 100-årsflödet.

Ras, skred och erosion

Stabilitetsförhållandena är generellt goda i kommunen men även risk för skred, ras och erosion ökar vid de förväntade klimatförändringarna.

Buller

Vid förtätning inom tätortsavgränsningarna föreligger risk för störning från både från väg och järnväg. Avsteg från riktvärdena för buller bör kunna medges för bebyggelse inom tät-ortsavgränsningarna i lägen med god kollektivtrafikförsörjning. Bullerstörningar från den föreslagna kommunlinjen måste beaktas vid införandet. Buller från Livgardets verksamhet exponerar framförallt Rankhus och Brunna samt enskild bebyggelse norr om Lejondalssjön. Inom kommunen finns ett antal verksamheter som genererar buller. Vid eventuell planläggning av norra Stäksön finns risk för bullerstörningar från tåkten söder därom. För dessa verksamheter gäller riktvärden för externt industribuller från Naturvårdsverket.

Kommunen bör verka för att de tysta områden som finns bevaras. Dessa kan framförallt påverkas av buller från flyg och från militära skjutfält och skjutbanor.

Djurhållning

Hästhållning och ridning i anslutning till bostads- och fritidsområden kan orsaka problem för allergiker samt konflikter med andra intressen.

Översiktsplanen anger att området Ålsta-Aspvik-Ensta kan bebyggas med medeltät till gles bostadsbebyggelse. Inom området finns i dagsläget hästverksamhet vilket begränsar möjligheten att bygga bostäder som blir lämpliga ur ett hälsoperspektiv. Även området öster om Kockbacka innehåller hästverksamheter och anges som ett möjligt bostadsområde vilket kan leda till problem i brukarskedet.

Skyddsavstånd krävs för att undvika olägenheter för människor. Möjlighet finns också att koppla boendet till hästverksamheten.

Även vid bygglovsprövning av ny enstaka bebyggelse på landsbygden bör frågan om djurhållning uppmärksammas.

Luftkvalitet

Längs E18 riskerar miljö kvalitetsnormerna för bl.a. partiklar och kväveoxider att överskridas. Tillkommande bebyggelse utanför tätorterna kan förväntas i form av spridd bebyggelse eller enstaka byggnader i redan utbyggda områden. För dessa bör krav ställas på att uppvärmning ska ske på ett för miljön godtagbart sätt. Vid nyinstallation av eldstäder ska miljögodkända pannor användas.

I samband med större utbyggnader bör gemensamma system för uppvärmning alltid övervägas. En omfattande fastbränsleledning i lokala eldstäder i tätbebyggda områden kan medföra miljö- och hälsoskyddsproblem. I samband med detaljplaneläggning kan därför förbud

fortsättning nästa sida

mot installation av fastbränsleeldade uppvärmningsanordningar för enskild basuppvärmning införs. Försämrad luftmiljö kan befaras om många enskilda anläggningar anordnas inom begränsade områden.

Berörda nationella miljömål

- God bebyggd miljö
- Ett rikt odlingslandskap (betesmarker)
- Giftfri miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för transport av farligt gods samt för risk för ras, skred och erosion

- Vid framtagande av detaljplan samt bygglovsprövning ska markens lämplighet för bebyggelse utredas närmare.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för översvämningsrisk

- Vid detaljplaneläggning eller bygglovsprövning ska platsens lämplighet för bebyggelse prövas genom att risken för översvämning beaktas.
- För befintlig bebyggelse inom 100-årsflödet bör åtgärdsplan för översvämning tas fram.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för buller

- Vid framtagande av detaljplan ska buller-

beräkningar utföras för att visa konsekvenserna av ny bebyggelse i bullerexponerade lägen och därmed avgöra lämpligheten av lokaliseringen.

- Sedan 2002 finns ett EG-direktiv om bedömning och hantering av omgivningsbuller, 2002/49/EG som Sverige införlivat genom utfärdande av förordning (2004:675) om omgivningsbuller. Med omgivningsbuller avses buller från vägar, järnvägar, flygplatser och industriell verksamhet. I förordningen ställs krav på att kommuner med mer än 250 000 invånare skall kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram. Mindre kommuner bör dock också utföra bullerkartläggningar från alla bullerkällor och föreslå åtgärdsprogram.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för djurhållning

- Beakta skyddsavstånd.
- Anpassa om möjligt boendets karaktär till förutsättningen att hästar finns i området.

Möjliga åtgärder för att begränsa negativ miljöpåverkan för luftkvalitet

- I första hand planlägga för tät bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.
- Uppvärmningsformer ska beaktas när kommunen lämnar markanvisning, tecknar exploateringsavtal eller liknande.

KAP 10 BRO

PLANERINGSINRIKTNING:

- Bibehåll Bros måttliga skala där flertalet byggnader inte är mer än fyra våningar höga.
- Överbrygg järnvägen som barriär och koppla tydligt samman nuvarande Bro med nya tätortsdelar söder om spåren.
- Förtäta och förädla tätortens markanvändning så att intrycket av Bro förändras i riktning mot "småstad". Utnyttja därvidlag såväl grönska som kompletteringsbebyggelse.
- Utveckla stråket mellan stationen och Bro centrum.
- Upplåt inte mark för enfamiljshus i Bros centrala delar.
- Bygg tätt nära stationen och öka tillgängligheten till stationen för cyklister, gående och kollektivtrafikresenärer.
- Tillskapa ett väl definierat cykelnät för effektiva cykelresor.
- Förbättra tillgängligheten till Mälaren och utveckla de rekreativa gång- och cykelstråken.
- Planberedskap ska finnas för kommunal service som t.ex. skolor, barnomsorg, äldreboende och bostäder med särskild service enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade).

Bro år 2012-2030

Bro är kommunens näst största tätort med omkring 7 800 (2011) invånare. I tätorten finns pendeltågstation och ett relativt brett serviceutbud. Pendeltåget går i halvtimmestrafik mot Stockholm men fyrspårsutbyggnaden mellan Tomtebodavägen-Kallhäll kommer att förbättra turtätheten. Pendeltågsförbindelsen är något av ortens livsnerv då andelen av befolkningen som arbetar på orten är låg. Andelen bedöms dock kunna komma att öka i takt med en ökande befolkning. Bostäder efterfrågas i hela Stockholmsregionen och Bro ser ut att ha en långsiktigt stor efterfrågan på bostäder. På senare tid har även nya verksamheter etablerat sig i orten.

Kommunen vill ge förutsättningar för Bro att växa. Översiktsplanen medger en planberedskap för att Bro till år 2030 nästan fördubblar sin nuvarande befolkning. Utbyggnaden ska dels ske genom förtätning inom det befintliga samhället och dels genom att tätorten utvidgas. Främst föreslås att samhället får växa vidare söder om pendeltågsstationen och ned mot Mälaren men med hänsyn till kulturhistoriska värden, strandskydd och den regionala grönkilen Görvalnkilen.

Bro ska utvecklas som trivsamt boendeort med närhet till både storstaden och naturen. Satsningar på besöksnäringar och på fritidsaktiviteter kan understryka ortens boendekvaliteter.

Ortens historia och karaktär

Tätorten Bro har, som namnet antyder, sitt ursprung kring Bro kyrka och Brogård. Platsen har varit bebodd sedan 400-talet, vilket inte minst de talrika fornlämningarna i trakten vittnar om. Bro kyrka

uppfördes under 1100-talet och vid den tiden var Upplands-Bro en strategisk centralbygd mellan Birka, Sigtuna och Uppsala. Kyrkan uppfördes i byn Husby som under medeltiden var den största byn i Uppland med åtta kronogårdar och åtta torp. Länge var förmodligen sjövägen den dominerande kommunikationsleden. Nere vid Fiskartorpet låg en ångbåtsbrygga. Ångbåtstrafiken hade sin storhetstid kring sekelskiftet 1800-1900 och var ett välutbyggt transportsystem. När den rollen övertogs av järnvägen uppstod Bro stationsområde. Centrum flyttades samtidigt från byn Härnevi till stationen.

Under 1900-talets första hälft växte Bro fram i makligt tempo. Tillskotten var småskaliga och inordnades i landskapet allt eftersom. Vid nittonhundratalets mitt påbörjades en kraftigare tillväxt som kulminerade under sextio- och sjuttioalet. Under denna expansiva period byggdes bland annat ett nytt centrum mellan Råby och Finnsta. Den massiva bebyggelseexpansionen följdes av en lång tid med vikande efterfrågan på bostäder och lokaler. Så sent som 1995 revs flerbostadshus i Bro.

År 2001 öppnades den nya pendeltågsträckan Kungsängen – Bålsta med ny pendeltågstation i Bro. Detta kan ses som startskottet till en ny period av bebyggelseutveckling i Bro. Järnvägen har länge utgjort en barriär i söder men under de senaste åren har intresset åter riktats mot områdena vid Mälaren.

Bro tätort är präglad av miljöprogramtidens planeringsideal. Uppdelningen mellan arbetsområden, bostadsområden och centrum är tydlig. Likaså består den mesta bostadsbebyggelsen av bostadsområden som ligger separerade från varandra. Såväl

gator som parkeringslösningar är mycket generöst tilltagna och berättar om bilsamhällets framväxt. Bebyggelsen är genomgående låg och gles. Det finns gott om öppna ytor även om en kvalitativt sammanhållande grönstruktur delvis saknas.

Utveckla, förbättra och vårda

I kommande planering är det intressant att ta fasta på den genomgående låga bebyggelsen samtidigt som man inför mer av småstadens uttryck. Därför bör bebyggelsen huvudsakligen vara mellan två till fyra våningar samtidigt som den nuvarande tätorten förtätas och man genomför en generell översyn av markanvändningen.

Det är av särskilt intresse att se över vägarna och förändra intrycken från trafikled till gaturum. Detta kan både göras i form av vegetation och genom kompletteringsbebyggelse inom befintliga bebyggelseområden. Även de gröna ytorna bör ses över i linje med Grönplanens rekommendationer. I takt med att markanvändningen intensifieras ställs också högre krav på innehållet i de gröna ytorna.

Ytterligare enfamiljshus bör inte tillkomma inom ortens centrala delar.

Centrumfunktioner, service och näringsliv

En växande befolkning ger underlag för bättre utbud av service och ett större lokalt näringsliv. När nya utbyggnadsområden planeras ska mark avsättas för att möta behovet av kommunal service som exempelvis skolor, barnomsorg, äldreboende, vårdinrättningar m.m.

Bro centrumskens funktion ska stärkas genom att det

halvkilometerlånga stråket mellan Bro centrum och pendeltågsstationen förtydligas. I Bro centrum finns i dag Brohuset med bibliotek, simhall med upplevelsedel, sporthall, dagcentral för äldre samt Ungdomens hus. Här finns även diverse butiker och serviceinrättningar.

I Skällsta industriområde finns bl.a. Fliesbergs samt en större mataffär. Öster om Bro ligger Coop Distribution & Logistik som upptar den största arealen i Nygård med sin lagerterminal där närmare 1000 personer arbetar. I nära anslutning finns SL:s modernaste pendeltågsdepå.

Trafikstruktur

Kommunen ska verka för att Trafikverket genomför den nya trafikplatsen vid Kockbacka. Kommunen förordar det nordvästra utredningsalternativet med bro över E18, som redovisas på kartan *Bro*.

I arbetet med att utveckla och förtäta inom befintlig tätort ingår vägstrukturen som en viktig del för att få olika delar att bättre hänga samman. Enköpingsvägen bör på sikt kunna bli mer av en stadsgata genom Bro än en traditionell landsväg. Området söder om järnvägen kan kopplas samman med bebyggelsen på den norra sidan spåret genom den befintliga viadukten vid pendeltågsstationen samt ytterligare en passage på perrongens västra sida med en ny uppgång till tågen. Den nya förbindelsen under järnvägen ska kunna användas för busstrafiken och i närheten bör en infartsparkering placeras. Nya utbyggnadsområden söder om nuvarande tätort förutsätter att vägnätet förses med nya kopplingar. För att bygga vidare på småstadens uttryck bör även Ginnlögs väg förändras från landsväg till att bli mer av ett gatu-

till natur- och kulturhistoriska värden i samband med att markområdena söder om Bro exploateras.

Se även Länsstyrelsens granskningsyttrande

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Utbyggnadsområden

Ny bostadsbebyggelse

- 1 TRÄDGÅRDSSTADEN I BRO
- 2 HUSBYTORP-TEGELHAGEN
- 3 KVISTA
- 4 ÖSTER OM KOCKBACKA

Nya verksamhetsområden

- 5 HÖGBYTORP VERKSAMHETSOMRÅDE - UTÖKAT
- 6 KLÖV VERKSAMHETSOMRÅDE
- 7 SKÅLLSTA NORRA VERKSAMHETSOMRÅDE
- 8 KOCKBACKA VERKSAMHETSOMRÅDE

Omvandlings-/Förtätningso

- 9 BJÖRKNÄS-ADÖ SKOG

Utredningsområden

- 10 SÖDER OM GINNLÖGS VÄG
- 11 BJÖRKHAGEN-SÄBYHOLM
- 12 ÖNSTA
- 13 KÄRRÄNGEN

rum i takt med att samhället växer vidare ned mot Mälaren. En förändring av Ginnlögs väg förutsätter dock att Kockbacka trafikplats byggs ut.

Gröna och kulturhistoriska värden

Det finns gott om gröna ytor i tätorten som kan utvecklas. I linje med Grönplanen bör några ytor väljas ut och förbättras, bland annat föreslås en kommundelspark. Målet bör vara att Bro uppfattas som ett trivsamt och grönt samhälle. Gaturummens utformning är i sammanhanget viktiga. Med smalare körfält och planteringar kan intrycket av Bros gator bli mer positivt.

Redan i dagsläget är det nära till naturområdena norr och öster om tätorten, vilka erbjuder goda rekreativmöjligheter. I söder och väster dominerar det öppnare odlingslandskapet. Söder om Bro passerar grönkilen Görvälnkilen, som är av både regional och lokal betydelse, parallellt med Mälar-

stranden. Öster om Bro utgör Görvälnkilen en tydlig gräns mellan Bro och Kungsängen. En viktig avvägning i detta sammanhang har varit utvidgningen av tätorterna och bibehållandet av grönkilens bredd mellan Bro och Kungsängen. Görvälnkilens värden och funktioner ska bibehållas och säkras.

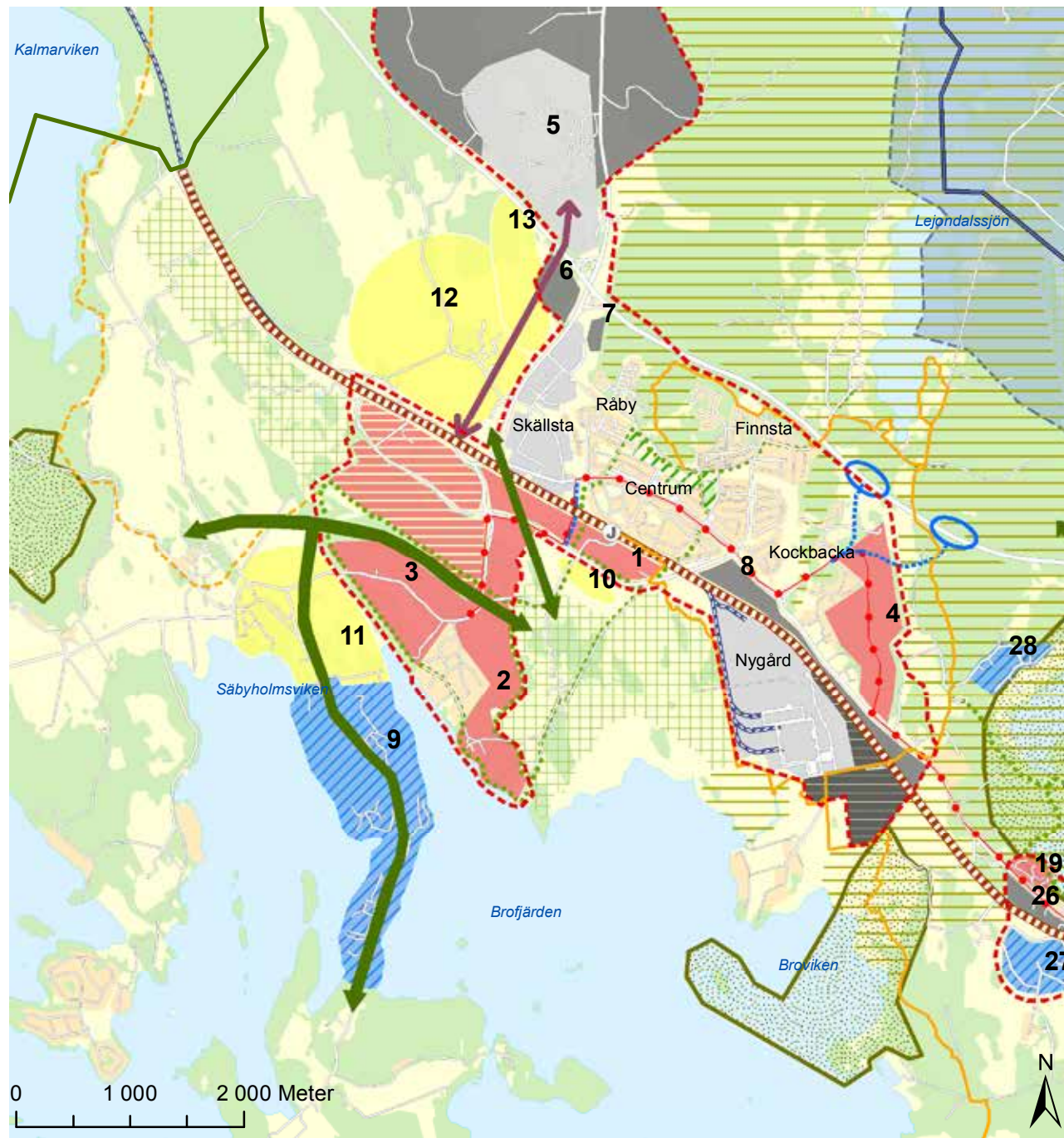
Kulturmiljölandskapet och den regionala grönkilen har påverkats av golfanläggningen vid Brogård som ianspråkta vad som varit ett av kilens kärnområden. Den tätortsutvidgning som översiktsplanen föreslår innebär att kilens funktion försvagas och ersätts av smalare gröna kopplingar genom nya utbyggnadsområden. Gröna kopplingar visar också var det är viktigt att bevara, stärka och vidareutveckla grönstrukturens värden och funktioner i samband med planeringen och exploateringen. Bro som bostadsort har mycket att vinna på att man åstadkommer allmänt tillgängliga strandområden och en anpassning

Bro

(se även kartbilaga i större format)

Teckenförklaring

- - - Tätortsavgränsning
- Kommunlinje för kollektivtrafik, förslag, principiell dragning
- · - · - Ny vägförbindelse, förslag
- Nytt industrispår, förslag
- · - · - Reservat att möjliggöra fyrspar
- Livgardets övnings- och skjutfält
- Ny trafikplats, alternativa lägen (Kockbacka)
- ⇄ Grön koppling
- · · · · Prioriterat rekreativt promenadstråk
- Upplands-Broleden, vandringsled
- - - Upplands-Broleden, förlängning, förslag
- Totalförsvarets påverkansområde
- Kommundelspark, förslag
- Golfbana
- Tätortsnära naturområde
- Naturreservat, förslag
- Bostadsbebyggelse, befintlig
- Bostadsbebyggelse, ny
- Bostadsbebyggelse, färdig plan men ännu ej utbyggt
- Prioriterat omvandling-/förtättningsområde
- Utredningsområde
- Verksamhetsområde, befintligt
- Verksamhetsområde, nytt
- Verksamhetsområde, färdig plan men ännu ej utbyggt

Utvecklingsområden

Utbyggnadsområden

Nedan följer ett antal områden som bedöms som lämpliga för ny bebyggelse. Numreringen hänvisar till karta Bro. Områdena är tänkta att detaljplanläggas för att ingå i tätorten med huvudsaklig inriktning mot bostäder eller verksamheter. Detta innebär inte att funktionsblandning av verksamheter utesluts. För samtliga områden gäller att hållbar bostadsutbyggnad kräver bra kollektivtrafik och utbyggt gång- och cykelvägnät samt lokal service i form av skolor och förskolor. Det innebär att områdena i princip inte ska utnyttjas för enfamiljs- hus i glesa strukturer. Likaså förutsätts att ytor för lek och rekreation avsätts i kommande planering. Områdena är inte färdigutredda och i vissa fall förekommer konflikter med andra intressen. Dessa avvägningar mellan olika intressen bedöms kunna inrymmas i kommande detaljplanprövning, se vidare under respektive område.

BEFINTLIG TÄTORT

Förtätning inom befintlig tätort: Länka samman skilda bostadsområden och utveckla grönstrukturen. Se över gatornas utformning och åstadkom mer av gaturum. Utveckla stråket mellan centrum, Bro Stationsområde och vidare söderut mot Mälaren.

1 TRÄDGÅRDSSTADEN I BRO

Planering pågår för ett nytt område söder om järnvägen, i direkt anslutning till Bro pendeltågstation. Området är tänkt att bli en central del av tätorten Bro och ska fungera som en länk mellan den befintliga bebyggelsen norr om järnvägen och kommande tätortsdelar söder och väster om området. Området avgränsas i norr av järnvägen, i söder av Ginnlögs väg och i nordost av bron över järnvägen. Upplands-Bro kommun bedömer att området ska kunna innehålla cirka 800-900 bostäder i såväl flerbostadshus som småhus, där våningshöjden i huvudsak är 2-4 våningar. I området föreslås även kommunala servicefunktioner inrymmas såsom skola och äldreboende samt lokaler för kommersiell service. Genom området löper Brobäcken och för att ge förutsättningar för en mycket attraktiv närmiljö ska bäcken skyddas och tillgängliggöras. En grön koppling ska säkras för Görvälnkilen värden och funktioner. Markreservat för att möjliggöra fyrspar på Mälarbanan ska säkerställas i planeringen. Bebyggelsen ska anpassas till befintliga kulturmiljövärden. Risk för översvämning, skred, ras och erosion ska undersökas.

*Planskede 2011: Detaljplaneprogram godkänt
Markägare: Privata fastighetsägare och
Upplands-Bro kommun
Area: Cirka 60 ha*

2 HUSBYTORP - TEGELHAGEN

Området gränsar till Rättarboda i väst, Bro Hof golfbana i öst, Mälaren i söder och Trädgårdsstaden i Bro i norr. Det har bedömts att området kan inrymma 1200-1400 bostäder. Hustyper, både flerbostadshus och småhus, anpassas till områdets olika karaktärer. Husbytorp-Tegelhagen omfattas av riksintresse för kulturmiljövården samt riksintresse för Mälaren med öar och strandområden. Området bryter igenom Görvälnkilen, omfattas av strandskydd samt ingår till största del i Östra Mälarens vattenskyddsområde. Allmänhetens tillgänglighet till Mälaren ska förbättras och säkerställas och kopplingar norr- och söderut längs med stranden möjliggöras i samordning med planeringen för Kvista. Gröna kopplingar säkras för Görvälnkilens värden och funktioner. Bebyggelsen ska anpassas till befintliga kulturmiljövården. Risk för översvämning, skred, ras och erosion ska undersökas.

Se även Länsstyrelsens granskningsyttrande

Planskede 2011: Detaljplaneprogram godkänt
Markägare: Privat fastighetsägare
Area: Cirka 85 ha mark och ca 20 ha vatten

3 KVISTA

Området är beläget på båda sidor om Rösaringsvägen och gränsar mot Mälaren i söder, Rättarboda i sydost och Jurstaområdet i nordost. Området består främst av skogsmark med

inslag av åkermark. Området är inte planlagt. Området bedöms kunna inrymma 200-400 bostäder. Området är möjligt att förse med kommunalt VA med koppling till utbyggt VA inom Rättarboda eller kommande VA-utbyggnad inom Jurstaområdet. Lokal trafikstruktur kopplas till Rösaringsvägen. Området omfattas av riksintresse för Mälaren med öar och strandområden. Området ingår i Görvälnkilen och är strandskyddat längs med Mälaren samt ingår till största del i Östra Mälarens vattenskyddsområde. Exploatering måste ske med hänsyn till befintliga kulturmiljö- och naturvärden i form av observatorier, Kvistabergs gårds huvudbyggnad med tillhörande park och gällande strandskydd. Gröna kopplingar säkras för Görvälnkilens värden och funktioner. Skogsbrynet i områdets sydvästra del som utgör gräns mot det öppna åkerlandskapet bör inte bebyggas. Befintlig park i anslutning till den gamla huvudbyggnaden bör restaureras och utvecklas rekreativt och en gammal gångväg längs med Kvistabergsviken mot Rättarboda bör utvecklas till en strandpromenad och en del av fortsättningen på Upplands-Broleden i samordning med planeringen för Husbytorp-Tegelhagen. Befintlig våtmark i förlängningen av Kvistabergsviken har mycket höga naturvärden och fyller viktiga ekologiska funktioner vilka måste tas hänsyn till i planeringen. Naturvärdena i området finns närmare beskrivna i "Naturinventering av Kvista och Norra Ådö", Upplands-Bro kommun 2008. Risk för översvämning, skred, ras och erosion ska undersökas.

Se även Länsstyrelsens granskningsyttrande

Planskede 2011: Inget planuppdrag
Markägare: I huvudsak Upplands-Bro kommun
Area: Cirka 88 ha

4 ÖSTER OM KOCKBACKA

I området öster om Kockbacka föreslås ett nytt utbyggnadsområde. Området bedöms kunna inrymma omkring 100 bostäder. Flera stall finns i närområdet och hästverksamhet förekommer inom området. Området är lätt att koppla till befintlig tätort och kan därför successivt byggas ut. Befintlig service kan utnyttjas. Underlaget för en tät kollektivtrafikförbindelse mellan Bro och Kungsängen förstärks. Mycket goda boendekvaliteter kan tillskapas genom närheten till närströvområden både i norr och öster. Närområdenas tillgänglighet till natur och befintliga ridstigar genom området ska tillgodoses i planeringen. Skogsbrynet i öster definerar en nordsydlig dalgång. Brynet ska bibehållas som en avgränsning av Bro tätort i öster.

Planskede 2011: Inget planuppdrag
Markägare: Privata fastighetsägare och
Upplands-Bro kommun
Area: Cirka 64 ha

5 HÖGBYTORP VERKSAMHETSOMRÅDE - UTÖKAT

Området ligger cirka 3 km från Bro Centrum, norr om korsningen mellan E18 och väg 269 med infart från väg 269. Inom området finns idag Högbytorps avfalls- och kretsloppsanläggning samt Sätra gård, ett besöks- och informationscenter. I övrigt består området av skog- och jordbruksmark med ett fåtal boende i närområdet. Området är ännu inte planlagt men den befintliga anläggningen har tillstånd för sin verksamhet enligt Miljöbalken.

Upplands-Bro kommun utreder genom ett detaljplaneprogram förutsättningarna för detaljplaneläggning av ett utökat verksamhetsområde för Högbytorp. E.ON Värme Sverige AB planerar att etablera en kraftvärmeanläggning för fjärrvärme och el vid Högbytorp intill den befintliga anläggningen. Inom programområdet planeras därmed en kraftvärme-/energianläggning, utökad återvinningsverksamhet vid Högbytorp, ett verksamhetsområde för hantering av bl.a. anläggningsmaterial samt utveckling av ett besöks-, kurs- och utbildningscenter vid Sätra gård. Programmet belyser även översiktligt möjligheten till ett nytt industrispår till Högbytorp. Området utgör entré till Bro tätort varvid gestaltungsfrågor behöver belysas särskilt vid en kommande detaljplaneläggning.

*Planskede 2011: Detaljplaneprogram godkänt
Markägare: Privat fastighetsägare
Area: Cirka 670 ha*

6 KLÖV VERKSAMHETSOMRÅDE

Förslag till nytt mindre verksamhetsområde väster om Bro trafikplats. Befintlig vegetationsridå ut mot det öppna åkerlandskapet i väster bör bevaras. Området påverkas av utredningsområde nr 13 Kärrängen samt eventuell dragning av industrispår till Högbytorp. Området utgör entré till Bro tätort varvid gestaltungsfrågor behöver belysas särskilt vid en kommande detaljplaneläggning.

*Planskede 2011: Inget planuppdrag
Markägare: Upplands-Bro kommun
Area: Cirka 20 ha*

7 SKÄLLSTA NORRA VERKSAMHETSOMRÅDE

Det befintliga verksamhetsområdet Skällsta föreslås utvidgas något i riktning mot nordost. Området utgör entré till Bro tätort varvid gestaltungsfrågor behöver belysas särskilt vid en kommande detaljplaneläggning.

*Planskede 2011: Inget planuppdrag
Markägare: Upplands-Bro kommun
Area: Cirka 6 ha*

8 KOCKBACKA VERKSAMHETSOMRÅDE

Förslag till nytt mindre verksamhetsområde i bullerutsatt läge mellan väg och järnväg. Markreservat för att möjliggöra fyrespår på Mäljarbanan ska säkerställas i planeringen. Verksamheterna får inte vara störande för närliggande bostäder. Området utgör entré till Bro tätort varvid gestaltungsfrågor behöver belysas särskilt vid en kommande detaljplaneläggning.

*Planskede 2011: Inget planuppdrag
Markägare: Upplands-Bro kommun och privata fastighetsägare
Area: Cirka 37 ha*

Omvandlings-/Förtätningsområden

Områdena nedan är utpekade som omvandlings-/förtätningsområden. Det innebär att områdena inom planperioden bedöms prioriterade för anslutning av kommunalt vatten och avlopp p.g.a. miljöskäl. I samband med detta ska planläggning ske vilket kan ge upphov till viss förtätning och utökning av byggrätter i området. Området kan bestå av i huvudsak permanentbostäder och/eller fritidsbostäder med en mindre eller högre grad av omvandling till permanentbostäder.

9 BJÖRKNÄS-ADÖ SKOG

Området ligger cirka tre kilometer sydväst om centrum och pendeltågsstationen i Bro. Inom området finns tre större bebyggelsegrupper som ursprungligen planlades för fritidsboende. Kommunalt vatten och avlopp saknas. Befintlig bebyggelse har genomgått en omvandling från fritidsboende till en större andel permanentboende vilket lett till ett ökat intresse och behov av anslutning till kommunalt VA och utökade byggrätter. I samband med planläggning av området kommer förutsättningarna för en komplettering i befintliga bebyggelsestrukturer samt tillägg av ny bebyggelse att utredas. Avvägningar måste göras mot andra samhällsintressen såsom befintliga natur- och kulturvärden, riksintressen, teknisk försörjning samt risk för översvämning, skred, ras och erosion m.m. Området ingår i Görvälnkilen och ligger i Östra Mälarens vattenskyddsområde. Allmänhetens tillgänglighet till Mälaren

ska förbättras och säkerställas samtidigt som gröna kopplingar bibehålls och säkras för Görvälnkilens värden och funktioner. Särskilt kan omnämnas området med månghundraåriga jätteträd, i anslutning till och norr om badplatsen och Björknäs stugby.

Planskede 2011: Detaljplaneprogram var ute på samråd

Markägare: Upplands-Bro kommun och privata fastighetsägare

Area: Cirka 174 ha

Utredningsområden

Områdena nedan är utpekade som utredningsområden. Det innebär att området långsiktigt bedöms kunna vara intressant för tätortsutveckling men att kommunen inte har tagit ställning till om så är lämpligt. Kommande utredningar får utgöra en grund för avvägningar mellan olika intressen. För detta liksom övriga utpekade områden, gäller att hållbar bostadsutbyggnad kräver bra kollektivtrafik och utbyggt gång- och cykelvägnät samt lokal service i form av skolor och förskolor.

10 SÖDER OM GINNLOGS VÄG

Området är ca tretton hektar stort och beläget söder om Ginnlögs väg på mark som ingår i detaljplanen för Bro gård och är planlagd för golfändamål. Området är intressant för bostadsexploatering då det ligger nära pendeltågsstationen. En översiktlig bedömning är

att området kan inrymma omkring 150-300 bostäder. En utbyggnad i detta område påverkar även planeringen för Trädgårdsstaden i Bro och Husbytorp-Tegelhagen. Området omfattas av riksintresse för kulturmiljövärden samt riksintresse för Mälaren med öar och strandområden. Området ingår i Görvälnkilen och i Östra Mälarens vattenskyddsområde. Ny bebyggelse ska anpassas till kulturmiljövärden och Görvälnkilen. Viktiga planeringsförutsättningar är utblickar mot det öppna landskapet, Mälaren, Brogård och Bro kyrka. En grön koppling genom det öppna landskapet diagonalt nordväst - sydost samordnad med planeringen för Trädgårdsstaden i Bro och Husbytorp-Tegelhagen är en förutsättning för exploateringen. Riskhänsyn till Ginnlögs väg som sekundär transportled för farligt gods måste tas.

Se även Länsstyrelsens granskningsyttrande

11 BJÖRKHAGEN-SÄBYHOLM

Björkhagen-Säbyholm är ett område sydväst om Bro vid Ådövägen och väster om Kvista som berör Görvälnkilen, omfattas av riksintresse för kulturmiljövärden och delvis berör områden med strandskydd. Lämpligheten i en utbyggnad får utredas vidare under översiktsplanens planperiod. Eventuellt planarbete bör inledas med en fördjupad översiktplan (FÖP) för området.

12 ÖNSTA

Utredningsområde för hästsportanläggning med anpassning till kulturmiljön. Markreservat för att möjliggöra fyrspår på Mäljarbanan ska beaktas i planeringen.

13 KÄRRÄNGEN

Förutsättningarna för etablering av ett nytt verksamhetsområde föreslås utredas söder om E18 och sydväst om Bro trafikplats. Tillgängligheten till E18 i kombination med eventuell rangerbangård och möjligt samutnyttjande av eventuellt industrispår till Högbytorp gör läget extra intressant för exempelvis logistikföretag.

Läs mer

Mer information och mål som rör Bro hittar du i:

Vision Framtid Bro - studie om Bros framtida utveckling, Upplands-Bro kommun i samarbete med Arken arkitekter och Ekologigruppen 2008

Grönplan för Upplands-Bro kommun 2008 - med fokus på tätorterna Bro och Kungsängen, Kommunfullmäktige 2008-12-18

Ortsbeskrivning av Bro samhälle, Upplands-Bro kommun 2007

Detaljplaneprogram för Högbytorp, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-06-16

Detaljplaneprogram för Tegelhagen, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-02-17

Detaljplaneprogram för Trädgårdsstaden i Bro, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-05-05

Naturinventering av Kvista och Norra Ådö, Upplands-Bro kommun 2008

*Naturinventering vid Tegelhagen, Ekologigruppen, 2010
PM Spridningssamband i yttre delarna av Görvälnkilen, Ekologigruppen 2010*

Konsekvenser

Nya bebyggelseområden och förtätning av befintlig bebyggelse inom tätortsavgränsningen är generellt positivt ur miljöhänseende eftersom det förutsätts att bebyggelsen ansluts till kommunalt vatten och avlopp samt till fjärrvärme. Närheten till pendeltågsstationen ger möjlighet att resa kollektivt vilket minskar användningen av bil. Bullerstörningar och risker från Mälarbanan och Enköpingsvägen ska beaktas vid detaljplanering av nya bostäder och verksamheter för att undvika negativa konsekvenser på boendemiljö och hälsa.

Tätortens utveckling söderut påverkar grönsstrukturen. Möjligheten till närrekreation riskerar att försämrats och funktionen av den ekologiskt viktiga Görvälnkilen försvagas. Befintliga och pågående detaljplaner i kombination med föreslagen översiktsplan leder till att kilen bryts och kvarstående spridningsvägar består av grönytor och stråk som skapar gröna kopplingar. Dessa ytor finns avsatta inom utbyggnadsområdena. Strandskyddet kommer att påverkas vilket bör tas hänsyn till i vidare planering för att inte motverka strandskyddets syfte. Bro riksintresse för kulturmiljö kommer att påverkas av utbyggnaden söder om järnvägen. Anpassning till kulturmiljövårderna behövs i fortsatt planering för att inte påtagligt skada riksintresset.

Se även Länsstyrelsens granskningsyttrande

Se rutan "konsekvenser" i kapitel 3-9 för vidare beskrivning av planförslagets miljökonsekvenser.

KAP 11 KUNGSÄNGEN

PLANERINGSINRIKTNING:

- Fortsätt att förtäta Kungsängen i stationsnära lägen och låt bebyggelsen få skjuta i höjden.
- Gör Kungsängen till en bättre integrerad tätort med lägre grad av funktionsseparering och fler kopplingar mellan olika områden.
- Ta vara på ortens natursköna läge vid Mälaren genom förbättrad tillgänglighet mot strand och vatten och utvecklade rekreativa gång- och cykelstråk.
- Öka tillgängligheten till pendeltågsstationen för cyklister och gående.
- Tillskapa ett väl definierat cykelnät för effektiva cykelresor.
- Utveckla Kungsängens centrum till en attraktiv och livfull mötesplats med fler lokaler och bättre orienterbarhet.
- Värna Gröna Dalen som grönstråk och jobba medvetet med att ge dalen en förbindande funktion.
- Planberedskap ska finnas för kommunal service som t.ex. skolor, barnomsorg, äldreboende och bostäder med särskild service enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade).

Kungsängen 2012-2030

Kungsängen är kommunens största tätort med omkring 13 400 (2011) invånare och bredast serviceutbud. I Kungsängen finns pendeltågstation och bussterminal. Pendeltåget går i kvartstrafik mellan Stockholm och Kungsängen. Fyrspårsutbyggnaden mellan Tomtebodavägen-Kallhäll kommer att förbättra turtätheten ytterligare. De senaste åren har det byggts mycket i Kungsängen, som alltmer håller på att förtätas i de centrala delarna.

Översiktsplanen bejakar en fortsatt expansiv utveckling av tätorten fram till år 2030. Utvecklingen av orten ska ta tillvara befintliga värden och samtidigt öka förutsättningarna för hög livskvalitet. Kungsängens främsta kvaliteter i form av utblickar över Mälaren och den stora tillgången till tätortsnära rekreativområden ska tydliggöras.

Kungsängen präglas av en stor andel utpendlare och det är väsentligt att understödja de fördelar som pendeltågsförbindelsen medför. Samtidigt ska Kungsängen fungera som ett komplett samhälle och med tiden utveckla fler av stadens kvaliteter.

Ortens historia och karaktär

Upplands-Bro ligger centralt i Mälardalen och bygden har länge varit bebodd. Tätorten Kungsängen är dock en relativt ung samhällsbildning som växt fram kring järnvägsstationen. Området kring den nuvarande stationen var glest befolkat innan Kungsängen fick järnvägsförbindelsen. Ett fåtal byggnader fanns koncentrerade dels kring Kungsängens kyrka, dels kring det lilla sockencentrum som vuxit fram utmed den gamla landsvägen, vid gården Tibble. Området där det nuvarande centrum ligger började

bebyggas först i mitten av 1920-talet.

År 1968 började de första pendeltågen rulla på järnvägssträckan Kungsängen – Södertälje. Ungefär samtidigt inleddes en expansiv period i Kungsängens historia då exempelvis småhusbebyggelsen i Brunna och Tibble, lamellhusen i Tibble och industriområdet i Brunna uppfördes. Under 1980-talets senare del byggdes bland annat småhusområdet vid Sylta och kompletteringsbebyggelse vid Kungsängens torg.

Tätortens relativt unga historia med prägel av senmodernismens planeringsideal har resulterat i en karaktär av bostadsförort snarare än av småstad. Bebyggelsens struktur är relativt utspridd och gles. Bostadsområdena ligger ofta vart och ett för sig och trafikmatas separat. Detta medför att många områden är ganska ensartade men också att det finns gott om gröna ytor och att trafiksäkerheten är hög. Kungsängen utmärker sig även genom att byggnaderna i de centrala delarna sticker i höjden. På detta vis skiljer sig Kungsängen tydligt mot Bro som i stället präglas av lägre bebyggelse. Detta är ett särdrag att utveckla vidare – Kungsängen ligger med fina utblickar över Mälaren och med en terräng som gör det intressant att bygga högt.

Utveckla, förbättra och värda

Kungsängens starkaste kort är pendeltågsförbindelsen och närheten till naturen. Dessa kvaliteter är viktiga att värna om samtidigt som tätorten växer med fler invånare. Den ökande befolkningen ger goda förutsättningar för service och mer av stadsliv.

För att tillvarata pendeltågsförbindelsen till övriga Mälardalen bör man bygga högt och tätt i stations-

nära lägen samtidigt som man underlättar för cyklister och kollektivtrafikresenärer att ta sig till och från stationen.

I arbetet med att förstärka kopplingarna med stationen bör man även överväga att bättre knyta samman tätortens olika delar. En tätort som är mer fysiskt integrerad fungerar också bättre rent socialt. Några andra viktiga förbättringsområden är kontakterna med Mälaren och de gröna kopplingarna till tätorts-nära naturupplevelser.

Centrumfunktioner, service och näringsliv

Centrumområdet har genomgått ett antal förnyelse- och ombyggnadsarbeten. Här finns idag kommunhuset, livsmedelsbutiker, restauranger, apotek, systembolag med mera. Centrumområdet lider idag av brist på lokaler och problem som är förknippade med orienterbarhet.

Utöver butikerna i centrum finns det några större handelsetableringar i Brunna. I Brunna finns för övrigt det ena av ortens två större verksamhetsområden. Det andra ligger i Kasmö.

Trafikstruktur

Vägstrukturen i Kungsängens tätortsområde är till stor del formad efter 1960- och 70-talens riktlinjer för trafikplanering, med separering av olika trafikslag. E18 är kommunens primära förbindelse med regionen och grannkommunerna. Det lokala vägnätet i Kungsängens tätort utgörs av Enköpingsvägen, Granhammarsvägen, Bygdegårdsvägen och Kungsvägen.

Enköpingsvägen och Granhammarsvägen är huvudstråk och i princip de enda biltrafikförbindelserna

mellan tätortens olika delar. Vägarna är entrévägar till Kungsängen från E18 och från Bro/Bålsta men har idag otydliga entréer. Enköpingsvägen bör på sikt kunna bli mer av en stadsgata genom Kungsängen än en traditionell landsväg.

Gång- och cykelvägnätet i Kungsängens tätortsområde är relativt väl utbyggt och sammanhängande. På sina ställen finns det dock brister i nätet vad gäller utformning och kopplingar till och mellan viktiga målpunkter.

Gröna och kulturhistoriska värden

I och omkring Kungsängen finns flera viktiga kulturmiljöer, landskap och naturområden. Mellan Bro och Kungsängen löper grönkilen Görvälnkilen som är av både regional och lokal betydelse. Söder om tätorten ligger Görvälns riksintresseområde för kulturmiljö.

Görvälnkilen utgör en tydlig gräns mellan Bro och Kungsängen. En viktig avvägning i detta sammanhang har varit utvidgningen av tätorterna och bibehållandet av grönkilens bredd mellan Bro och Kungsängen. Görvälnkilens värden och funktioner ska bibehållas och säkras. En kraftig barriär som bryter av grönkilen är E18 och en grön koppling visar att grönstrukturens värden och funktioner ska bevaras, stärkas och vidareutvecklas i samband med planeringen och exploateringen av områdena i nordvästra Kungsängen.

Själva tätorten delas upp av Gröna Dalen, en karaktärsbildande dalgång som löper i nord-sydlig riktning. En kommunalpark föreslås utvecklas i Gröna Dalens centrala delar som ett led i att ge dalen en mer förbindande funktion. Gröna Dalen har

stora värden som är väl värda att värna i kommande planering. Förslaget är också att förlänga Gröna Dalen och låta den möta vattnet både i norr och i söder. I norr är det Rankhusområdet som berörs och pågående planering möjliggör en sådan förlängning i riktning mot nordost. Söder om Enköpingsvägen vore det minst lika intressant om Gröna Dalen kan förlängas ned till Mälaren/Tibbleviken och överbrygga järnvägen och Enköpingsvägens barriäreffekter. Det senare finns markerad på kartan *Kungsängen* som en prioriterad grön koppling att få till. De större grönområdena ligger i tätortens utkant, såsom Lennartsnäshalvön, Lillsjöområdet och Södra Ståksön. Gröna Udden-stråket är ett smalt gröonstråk utmed Mälarens vatten i tätorts-områdets södra del med en strandremsa av högt rekreativt värde med badplats och vackra utblickar över Mälaren.

Närheten till vatten är ett karaktäristiskt drag för Kungsängen, liksom närheten till natur och rekreativområden. Förbindelserna till dessa områden är dock bristfälliga på sina håll. I första hand gäller det kopplingarna mot Mälaren.

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Utbyggnadsområden

Ny bostadsbebyggelse

- 14 NORRBODA-TIBBLESKOGEN
- 15 RANKHUS
- 16 RINGVÄGEN
- 17 SÖDRA GRÖNA DALEN
- 18 TIBBLEÄNGEN
- 19 LILLSJÖGÅRDEN
- 20 TIBBLE GÅRD

Nya verksamhetsområden

- 21 del av BRUNNA VERKSAMHETSOMRÅDE, SYDVÄST
- 22 del av BRUNNA VERKSAMHETSOMRÅDE, SYD
- 23 NORRBODA VERKSAMHETSOMRÅDE
- 24 RANKHUS VERKSAMHETSOMRÅDE
- 25 ENKÖPINGSVÄGENS ÖSTRA VERKSAMHETSOMRÅDE
- 26 ENKÖPINGSVÄGENS VÄSTRA VERKSAMHETSOMRÅDE

Omvandlings-/Förtätningso­mråden

- 27 ÅLSTA-ASPVİK-ENSTA
- 28 ERIKSBERG-RASKEBODA

Utredningsområden

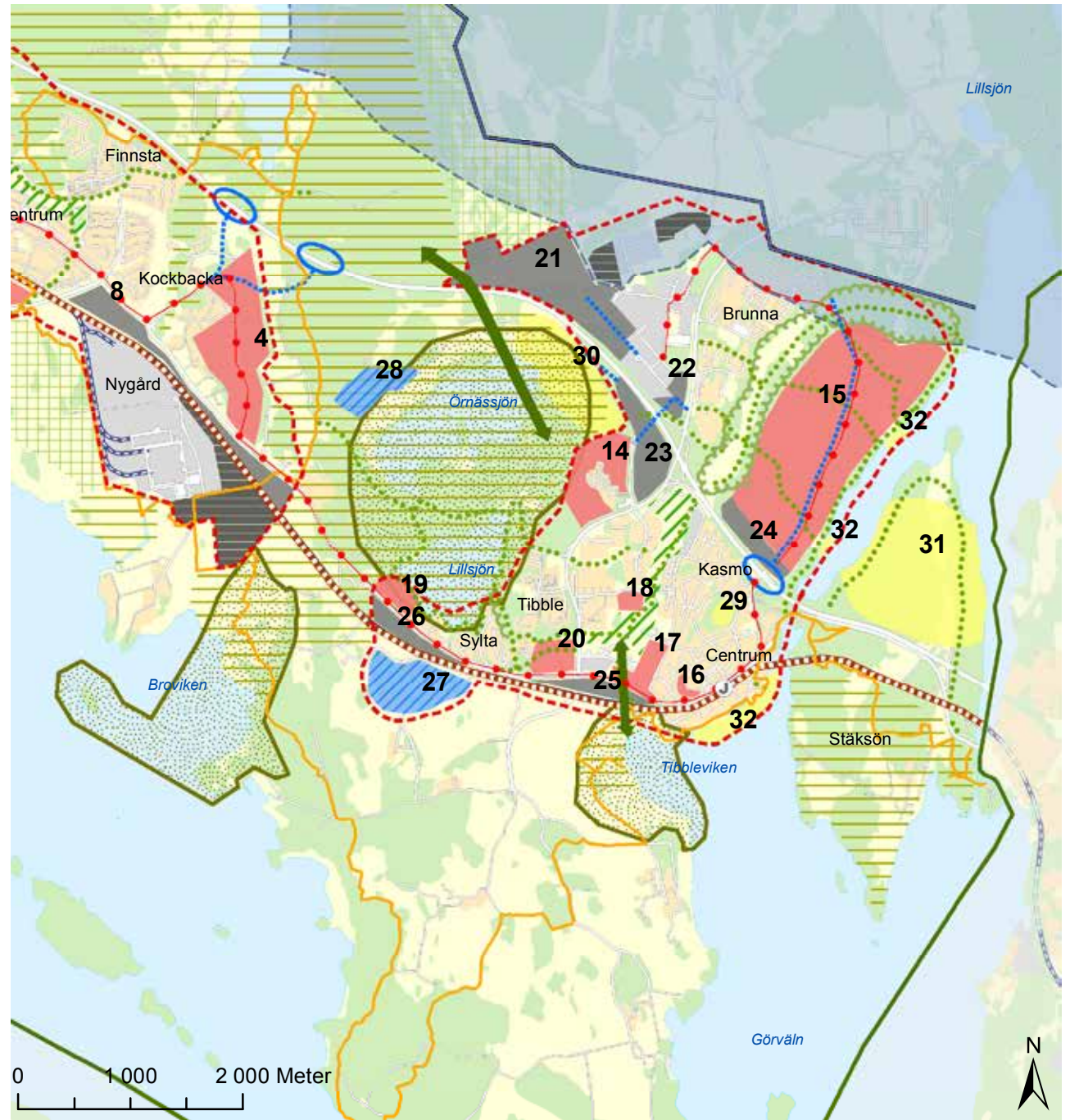
- 29 VATTENTORNSOMRÅDET
- 30 ÖRNÄS
- 31 NORRA STÄKSÖN
- 32 ANLÄGGNINGAR I VATTEN

Kungsängen

(se även kartbilaga i större format)

Teckenförklaring

- - - Tätortsavgränsning
- Kommunlinje för kollektivtrafik, förslag, principiell dragning
- Livgardets övnings- och skjutfält
- - - Ny vägförbindelse, förslag
- - - Reservat att möjliggöra fyrspar
- Trafikplats Kungsängen, tillbyggd/Kockbacka, ny
- Grön koppling
- - - Prioriterat rekreativt promenadstråk
- ~ Grönstråk
- Upplands-Broleden, vandringsled
- - - Totalförsvarets påverkansområde
- / / / Kommundelspark, förslag
- | | | Golfbana
- Tätortsnära naturområde
- - - Naturresevat, förslag
- Bostadsbebyggelse, befintlig
- Bostadsbebyggelse, ny
- / / / Prioriterat omvandling-/förtättningsområde
- Utredningsområde
- Verksamhetsområde, befintligt
- Verksamhetsområde, nytt
- Verksamhetsområde, färdig plan men ännu ej utbyggt

Utvecklingsområden

Utbyggnadsområden

Nedan följer ett antal områden som bedöms som lämpliga för ny bebyggelse. Numreringen hänvisar till kartbilden. Områdena är tänkta att detaljplaneläggas för att ingå i tätorten med huvudsaklig inriktning mot bostäder eller verksamheter. Detta innebär inte att funktionsblandning av verksamheter utesluts. För samtliga områden gäller att hållbar bostadsutbyggnad kräver bra kollektivtrafik och utbyggt gång- och cykelvägnät samt lokal service i form av skolor och förskolor. Det innebär att områdena i princip inte ska utnyttjas för enfamiljshus i glesa strukturer. Likaså förutsätts att ytor för lek och rekreation avsätts i kommande planering. Områdena är inte färdigutredda och i vissa fall förekommer konflikter med andra intressen. Dessa avvägningar mellan olika intressen bedöms kunna inrymmas i kommande detaljplaneprovning, se vidare under respektive område.

BEFINTLIG TÄTORT

Förtätning inom befintlig tätort: Länka samman skilda bostadsområden och utveckla grönstrukturen. Se över gatornas utformning och åstadkom mer av gaturum. Utveckla Kungsängens centrum samt stråken mellan centrum och Mälaren.

14 NORRBODA-TIBBLESKOGEN

Norrboda-området ligger cirka två kilometer nordväst om Kungsängens centrum och pendeltågsstation, väster om E18 och norr om Granhammarsvägen. Pettersbergsvägen avgränsar planområdets östra del. Området är sedan tidigare planlagt för bostäder i flerbostadshus och markbostäder. En planändring är genomförd för att möjliggöra i huvudsak markbostäder i en till två våningar. Området bedöms kunna innehålla ca 160 villor och ca 30 lägenheter i flerbostadshus. Vid planläggning har vattenfrågor särskilt uppmärksamats och studerats.

*Planskede 2011: Detaljplaneändring antagen
Markägare: Privat fastighetsägare
Area: Cirka 23 ha*

15 RANKHUS

Rankhus ligger intill Mälaren, norr om E18 och öster om Brunna och Gröna Dalen. Området planeras för omkring 3000 bostäder, inklusive ett utbud av kommunal och kommersiell service. Bostadsbebyggelsen föreslås vara varierad med avseende på typ och täthet. Det befintliga skogsområdet utgör en viktig tillgång för boende i närområdena och tillgängligheten till strandområdet ska förbättras och säkerställas. En betydande målsättning är att området integreras med Brunna och områdena söder om E18 samt att strandstråket och Gröna Dalen utvecklas till ett gemensamt re-

kreationsstråk som binder samman områdena. Med stöd av godkänt detaljplaneprogram kan området efter etappvis detaljplanläggning byggas ut. Frågor i den fortsatta planeringen är bl.a. strandskyddet, grönområden, försvarsriksintresse och utbyggnaden av trafikplats Kungsängen.

Planskede 2011: Detaljplaneprogram godkänt 2009

*Markägare: Privat fastighetsägare
Area: Cirka 450 ha varav 75 ha vatten*

16 RINGVÄGEN

Ringvägen-området är centralt beläget i Kungsängen. Området ligger i nära anslutning till både Kungsängens centrum och pendeltågsstation. Ringvägen-området utpekats som ett utbyggnadsområde för bostäder och planeringen som även inrymmer förskola, parkmark och vägområde har påbörjats. Området bedöms kunna inrymma ca 300-350 lägenheter i flerbostadshus. Ny bebyggelse kan anslutas till befintliga ledningar för VA, fjärrvärme etc. Andra planeringsförutsättningar och frågor som behöver utredas i samband med planläggningen är buller från järnvägen och från Enköpingsvägen. Vid planläggning av området måste särskild hänsyn tas till områdets exponerade läge, befintliga natur- och rekreationsvärden och till vattenfrågor.

*Planskede 2011: Detaljplanearbete påbörjat
Markägare: Upplands-Bro kommun
Area: Cirka 4 ha*

17 SÖDRA GRÖNA DALEN (GAMLA IP)

Området som ligger i Gröna Dalens förlängning mot Mälaren, blir tillgängligt när Kungsängens idrottsplats omlokaliseras. Området har goda kollektivtrafikförbindelser och bör kunna inrymma 600–700 bostäder. En viktig planfråga är grönstråket Gröna Dalens passage genom området. Andra planeringsföresättningar och frågor som behöver utredas i samband med planläggningen är buller från järnvägen och från Enköpingsvägen, hur framtida bebyggelse förhåller sig till område av intresse för kulturmiljövården vid kyrkan och hembygdsgården samt närbelägna skolors behov av ytor för näridrott. I området föreligger risk för översvämning, vilket behöver utredas närmare.

Planskede 2011: Samråd av detaljplaneprogram

Markägare: Upplands-Bro kommun

Area: Cirka 10 ha

18 TIBBLEÄNGEN

Området ligger i anslutning till Gröna Dalen, drygt en kilometer från Kungsängens centrum och pendeltågsstationen. Ett skissförslag finns som omfattar cirka 120 bostäder fördelade mellan småhus och flerbostadshus i 3-4 våningar. Platsen bedöms lämpa sig för bostadsbebyggelse, förutsatt att den skogsbe-

klädda kullen i området lämnas obebyggd och att Gröna Dalen med sina viktiga stråk och värden för närrekreation beaktas. Hjortronvägen, som i dagsläget trafikeras som bussgata måste ändras till lokalgata inom planområdet. Anslutning till befintlig VA möjlig.

Planskede 2011: Planuppdrag - inte påbörjat.

Markägare: Privat fastighetsägare

Area: Cirka 6 ha

19 LILLSJÖGÅRDEN

Området är beläget i västra delen av Syltaområdet och ligger mellan Lillsjön och Enköpingsvägen. Större delen av området ingår i detaljplaneprogram för hela Syltaområdet. Området bedöms inrymma omkring 40 nya bostäder. I området finns befintlig bebyggelse, tillkommande bebyggelse föreslås bestå av markbostäder. En planläggning av området förutsätter hänsyn till befintliga naturvärden och allmänhetens tillgång till strandområdet samt möjliggör en fortsatt utbyggnad av strandpromenaden kring Lillsjön. Vid planläggning måste hänsyn tas till skyddsavstånd till betongfabrik. Kommunal VA-anslutning till området måste lösas.

Planskede 2011: Detaljplaneprogram godkänt 1989 - inget fortsatt planuppdrag

Markägare: Privata fastighetsägare och

Upplands-Bro kommun

Area: Cirka 6 ha

20 TIBBLE GÅRD

Området är beläget i östra delen av Syltaområdet, vid Enköpingsvägen/Granhammarsvägen och avgränsas i väster av Sandgrind. Området ingår i detaljplaneprogram för Sandgrind och Tibblegårdsområdet. Varierad bebyggelse föreslås, men utformningen ska ske med hänsyn till den befintliga kulturmiljön kring Tibble gård. Antalet nya bostäder har uppskattats till högst 50. Skyddsavstånd till befintlig bensinstation ska beaktas.

Planskede 2011: Detaljplaneprogram upprättat 2004 - Inget fortsatt planuppdrag fanns

Markägare: Privat fastighetsägare

Area: Cirka 10 ha

21 & 22 del av BRUNNA VERKSAMHETSOMRÅDE, SYDVÄST & SYD

Områdena ligger norr om E18 och väster om Granhammarsvägen intill Brunna trafikplats och nås idag via Granhammarsvägen. Det sydvästra området gränsar till Kungsängens golfbana- och Lejondals naturreservat. Utvecklingsmöjligheterna är goda men en nackdel med nuvarande etableringar är att området är "vildvuxet" och saknar struktur. Därför förordas den utvecklingsinriktning som förespråkas i utvecklingsprogram för Brunna. I den talas om en uppdelning av verksamheterna som innebär att likartade verksamheter koncentreras till samma delar av området. Mätarvägen föreslås förstärkas och förlängas. Ny bebyggelse ansluts till befintligt VA-system inom området. Utformning av bebyggelse bör ske med hänsyn till områdets exponerade läge. Tillkommande bebyggelse måste uppföras med försvarets riksintresse i åtanke. Viktiga frågor i den fortsatta planeringen är att riskreducerande åtgärder säkerställs med avseende på närheten till E18, riskanläggningar i Brunna industriområde, sekundär transportled för farligt gods samt närheten till golfbanan. Tillgängligheten till Lejondals naturreservat och Hällkanas friluftsområde ska säkras genom området. Befintliga åkerholmar och skogsbryn bevaras i huvudsak. Möjliga bil-/buss-, gång- och cykelvägskopplingar söderut till Örnäs och Norrboda ska undersökas.

Planskede 2011: Detaljplanearbete påbörjat för område 21. Detaljplanearbete ännu inte

påbörjat för område 22.

Markägare: Upplands-Bro kommun och privata fastighetsägare

Area: Cirka 80+10 ha

23 NORRBODA VERKSAMHETSOMRÅDE

Planområdet är beläget intill Granhammarsvägen och E18, i anslutning till Brunna trafikplats. Området föreslås nyttjas för verksamhetsändamål och/eller handel. Området regleras delvis av områdesbestämmelser för verksamheter. Utformning av området bör ske med hänsyn till områdets exponerade läge. I samband med planläggning av området behöver vattenfrågor studeras ytterligare. Möjliga bil-/buss-, gång- och cykelvägskopplingar norrut till Brunna industriområde, Lejondals naturreservat och Hällkanas friluftsområde ska undersökas.

Planskede 2011: Planuppdrag - detaljplanearbete ännu inte påbörjat

Markägare: Privat fastighetsägare

Area: Cirka 21 ha

24 RANKHUS VERKSAMHETSOMRÅDE

Bebyggelse och utformning bör ske med hänsyn till områdets exponerade läge. Bebyggelsen kommer att utgöra portmotiv för Kungsängen österifrån. Inom området ska även mark förberedas för en framtida utbyggnad av trafikplats Kungsängen. Planeringen för detta samordnas med övrig planering för Rankhus.

Planskede 2011: Detaljplaneprogram godkänt 2009

Markägare: Upplands-Bro kommun och privata fastighetsägare

Area: Cirka 15 ha

25 ENKÖPINGSVÄGENS ÖSTRA VERKSAMHETSOMRÅDE

Nytt mindre verksamhetsområde föreslås mellan järnvägen och Enköpingsvägen, söder om utbyggnadsområdet Södra Gröna Dalen (gamla IP). Området är bullerutsatt och påverkas av en eventuell utbyggnad av Mäljarbanan till fyrspår samt är utsatt för översvämningrisk. Markreservat för att möjliggöra fyrspår på Mäljarbanan ska säkerställas i planeringen.

Planskede 2011: Inget uppdrag

Markägare: Upplands-Bro kommun och privat fastighetsägare

Area: Cirka 13 ha

26 ENKÖPINGSVÄGENS VÄSTRA VERKSAMHETSOMRÅDE

Nytt mindre verksamhetsområde föreslås mellan järnvägen och Enköpingsvägen norr om Ålsta. Området är bullerutsatt och påverkas av en eventuell utbyggnad av Mäljarbanan till fyrspar. Markreservat för att möjliggöra fyrspar på Mäljarbanan ska säkerställas i planeringen. Området utgör entré till Kungsängens tätort varvid gestaltungsfrågor behöver belysas särskilt vid en kommande detaljplaneläggning.

Planskede 2011: Inget uppdrag

Markägare: Upplands-Bro kommun och privata fastighetsägare

Area: Cirka 17 ha

Omvandlings-/Förtätningsområden

Områdena nedan är utpekade som omvandlings-/förtätningsområden. Det innebär att områdena inom planperioden bedöms prioriterade för anslutning av kommunalt vatten och avlopp p.g.a. miljöskäl. I samband med detta ska planläggning ske vilket kan ge upphov till viss förtätning i området. Områdena nyttjas i dagsläget som fritidshusområden med en lägre eller högre grad av permanentboende.

27 ÅLSTA-ASPVIK-ENSTA

Området Ålsta-Aspvik-Ensta ligger cirka 2,5 kilometer sydväst om Kungsängens centrum. Ungefär en tredjedel av området är obebyggt och inte detaljplanelagt. Resterande del av området är detaljplanelagt för fritidsboende. Idag används en stor del av befintlig bebyggelse för permanentboende. Kommunalt avlopp saknas. Området kring Ålsta-Aspvik-Ensta är av intresse för glesare marknära bebyggelse, i en till två våningar. Den oexploaterade delen av området bedöms kunna innehålla cirka 20 bostäder. Vid planläggning av området måste avvägningar göras mot andra samhällsintressen som befintliga natur- och kulturvärden. Särskild hänsyn bör tas till närliggande hästverksamhet. Markreservat för att möjliggöra fyrspar på Mäljarbanan ska säkerställas i planeringen.

Planskede 2011: Detaljplaneprogram var ute på samråd 2009

Markägare: Privata fastighetsägare

Area: Cirka 34 ha

28 ERIKSBERG-RASKEBODA

I översiktsplanen pekas särskilt det tätortsnära området mellan tätortavgränsningarna för Bro och Kungsängen ut för undantag från bebyggelseutveckling. Detta för att Görvälnkilens värden och funktioner ska bibehållas och för att tätorterna inte ska växa ihop. Dock har området Eriksberg-Raskeboda väster om Örnässjön pekats ut för prioritering av anslutning till kommunalt vatten och avlopp under förutsättning att en mycket måttfull bebyggelseutveckling sker i samband med eventuell planläggning. Endast en mindre förtätning i form av eventuella lucktomter och några enstaka avstyckningar kan bli aktuellt, inte något tillskott av gruppbebyggelse. Området ligger också intill utredningsområde för naturreservat runt Örnässjön och Lillsjön. Viktiga planeringsförutsättningar att ta hänsyn till är strandskydd samt befintliga natur- och friluftsvärden runt Örnässjön - Lillsjön. Även planeringens påverkan på vattenstatusen i de båda sjöarna måste beaktas.

Planskede 2011: Inget uppdrag

Markägare: Privata fastighetsägare

Area: Area: Cirka 14 ha

Utredningsområden

Områden uppräknade nedan är utredningsområden. Det innebär att området långsiktigt bedöms kunna vara intressant för tätortsutveckling men att kommunen inte har tagit ställning till om så är lämpligt. I flera fall finns konflikter mellan olika värden och svårigheter kopplade till exploatering. Kommande utredningar får utgöra en grund för avvägningar mellan olika intressen. För samtliga områden gäller att hållbar bostadsutbyggnad kräver bra kollektivtrafik och utbyggt gång- och cykelväg nät samt lokal service i form av skolor och förskolor. Det innebär att områdena i princip inte ska utnyttjas för enfamiljshus i glesa strukturer.

29 VATTENTORNSOMRÅDET

Vattentornsområdet är en grönyta centralt belägen i Kungsängen och ringas in av Ekhammarsvägen och Bergvägen. Området ligger cirka fem minuter från Kungsängens Centrum och pendeltågsstation. Marken bedöms vara intressant för bostadsbebyggelse. Området ligger på en höjdkulle med utblickar mot vattnet och bebyggelsen i centrala Kungsängen. Den sydöstra delen av området har bedömts ha störst utbyggnadspotential och skulle kunna byggas med flerbostadshus. En översiktlig bedömning är att området kan inrymma omkring 50-200 bostäder. Området är ca sju ha stort och ägs av Upplands-Bro kommun. Enligt gällande detaljplan är området planlagt som parkmark men marken är ej

iordningställd utan utgörs idag av naturmark. I samband med eventuell exploatering i de sydöstra delarna bör de rekreativa värdena utvecklas i övriga delar av området. Området är väl trafikförsörjt. Ny bebyggelse kan anslutas till befintliga ledningar för vatten, avlopp, fjärrvärme etc.

30 ÖRNÄS

Utredningsområdet Örnäs ligger nordost om Örnässjön inom utredningsområde för naturreservat runt Örnässjön och Lillsjön. Marken är inte detaljplanlagd. En förutsättning för bostadsexploatering är att området ansluts till kommunalt vatten och avlopp eller får en gemensamhetsanläggning för detta ändamål. Viktiga planeringsförutsättningar att ta hänsyn till är strandskydd samt befintliga natur- och friluftsvärden runt Örnässjön - Lillsjön. En grön koppling för att säkerställa Görvålknikens värden och funktioner samt tillgängligheten till grönområdena på båda sidor E18 är en förutsättning. Även planeringens påverkan på vattenstatusen i de båda sjöarna måste beaktas. Om utredningar visar att planprövning ska göras av möjligheten att bygga i området, så kan en fördjupad översiktsplan eller ett detaljplaneprogram behövas där bl.a. konsekvenser belyses av hur strandskyddet kan tillgodoses. Möjliga bil-/buss-, gång- och cykelvägskopplingar norrut till Brunna industriområde, Lejongdals naturreservat och Hällkanas friluftsområde ska undersökas.

31 NORRA STÄKSÖN

Norr om E18 på Stäksön kan bebyggelse av varierande typ och täthet utredas. Området är ej detaljplanlagt. Om utredningar visar att planläggning av området är aktuell, så ska detta föregås av en fördjupad översiktsplan eller ett detaljplanprogram där olika alternativa scenarier med olika stor exploatering i relation till nödvändiga investeringar i form av infrastruktur och kommunal service ska utredas. Bebyggelsen kan vara av blandad karaktär och innehålla publika anläggningar. Området närmast E18 lämpar sig mindre bra för bostadsbebyggelse p.g.a. bullerstörning, Området innehåller idag även en pågående bergtäkt som har tillstånd till den 1 maj 2015. Eventuell bostadsetablering förutsätter att täkten upphör och att ett återställande påbörjats. Huvudledning för kommunens vatten och avlopp går över Stäksön och området förses med kommunalt VA och lokal trafikstruktur med koppling till Enköpingsvägen. Området måste ges en effektiv trafikmässig koppling till befintliga Kungsängens tätort i väst. Exploatering förutsätter sannolikt en ut-/tillbyggnad av trafikplats Kungsängen på E18. Området omfattas av riksintresse för Mälaren med öar och strandområden enligt 4 kap Miljöbalken. Den gröna kopplingen mellan Stäksön och fastlandet måste beaktas. Höga naturvärden på de norra delarna av ön skyddas och utvecklas. Rekreativa värden i form av befintlig ridstig samt ny vandringsled/strandpromenad utvecklas. Exploatering ska ske med hänsyn till strandskyddet.

32 ANLÄGGNINGAR I VATTEN

Som ett komplement till övrig bebyggelse, föreslås att punktvisa och utvalda delar av vattnet kring Kungsängens centrala delar och Rankhus tas i anspråk för "flytande anläggningar", huvudsakligen för publika verksamheter, t.ex. café, bad- och bastuanläggningar. Detta förslag ger möjligheter för ny bebyggelse i centrala lägen med god tillgång till kollektivtrafik. Läget vid strandkanten innebär också vackra vyer och närhet till natur. Flytande anläggningar har potential att bli ett nytt karaktärsdrag för orten och med väl vald lokalisering ett tilltalande portmotiv för Upplands-Bro österifrån. En viktig planeringsförutsättning är Östra Mälarens vattenskyddsområde, hänsyn måste tas till att vattenstatusen för Mälaren inte påverkas negativt. Om utredningar visar att planprovning ska göras av möjligheten att bygga anläggningar i vattnet, så kan en fördjupad översiktsplan eller ett detaljplaneprogram behövas där bl.a. konsekvenser belyses och hur strandskyddet kan tillgodoses då det återinträder vid detaljplanering.

Läs mer

Mer information och mål som rör Kungsängen hittar du i:

Tätortsbeskrivning Kungsängens tätort, Upplands-Bro kommun 2008
Grönplan för Upplands-Bro kommun 2008 - med fokus på tätorterna Bro och Kungsängen, Kommunfullmäktige 2008-12-18
Detaljplaneprogram för Rankhus, godkänt av Kommunstyrelsen 2009-09-09
Detaljplaneprogram för Ålsta-Aspvik-Ensta, 2009
Detaljplaneprogram för Sandgrind och Tibblegårdsområdet, 2004
Detaljplaneprogram för Södra Gröna dalen, godkänt av Kommunstyrelsen 2012-03-07
Detaljplaneprogram för Syltaområdet, godkänt av Kommunstyrelsen 1989-01-12
Utvecklingsprogram för Brunna, godkänt av Kommunfullmäktige 2008-02-21

Konsekvenser

Den kraftiga förtätningen i centrala lägen som översiktsplanen föreslår är positiv ur ett resurs- och belastningsperspektiv. De positiva miljökonsekvenserna beror främst på att ny bebyggelse ansluts till kommunalt vatten och avlopp samt till fjärrvärme men även på att andelen mark som tas i anspråk blir mindre än vid en spridd bebyggelse. Möjligheten att utnyttja kollektivtrafik för resande är positiv ur miljösynpunkt. Vidare förtätning i centrala delar kan ta grönstråk och parker i anspråk vilket är negativt för den tätortsnära rekreationen. Störningar och risker från E18 och Mäljarbanan ska beaktas i den fortsatta planeringen för att undvika negativa konsekvenser på boendemiljö och hälsa.

Störningar från hästhållning riskerar uppstå vid en exploatering inom Ålsta-Aspvik-Ensta. Inom området Gröna dalen södra föreligger översvämningsrisk varför markens lämplighet för bebyggelse behöver utredas vidare.

Se rutan "konsekvenser" i kapitel 3-9 för vidare beskrivning av planförslagets miljökonsekvenser.

KAP 12

LANDSBYGDEN

PLANERINGSINRIKTNING:

- På landsbygden har de areella näringarna och miljövänlig energiproduktion företräde framför andra exploateringsintressen.
- Kommunen är i grunden positiv till byggande på landsbygden. Utöver Plan- och bygglagens generella regler (se faktabrut) vill kommunen särskilt lyfta fram hänsyn till landskapsbild och terräng, områdets karaktär och lokala byggnadstradition, vatten- och avloppsförsörjning samt en prioritering av lokaliseringar i närheten av kollektivtrafikförsedda stråk.
- Inom områden med särskilda naturvärden och kulturhistoriskt värdefulla miljöer är kraven på anpassning till den befintliga miljön större.
- Kommunen vill medverka till att skapa förutsättningar för näringsverksamhet knuten till landsbygden.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Ta fram geografiska fördjupningar av och tematiska tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutvecklingen i kommunen.

Landsbygdsutveckling på landsbygdens villkor

Upplands-Bro kommun har en levande landsbygd av stor omfattning. Sett i ett större regionalt sammanhang med kommunen som en del i en storstadsregion är detta en stor kvalitet som få andra kommuner i regionen kan erbjuda.

Kommunen är i grunden positiv till byggande på landsbygden och till att skapa förutsättningar för näringsverksamhet knuten till landsbygden. En levande landsbygd har ett stort egenvärde. Utveckling måste dock ske så att de kärnvärden som gör landsbygden till en intressant och attraktiv miljö bibehålls. Kännetecknande för landsbygden är glesheten i bebyggelsen och en social kontinuitet kopplad till en långsam förändringstakt. Att slå vakt om odlingslandskapets specifika karaktär i ett långsiktigt perspektiv är viktigt både ur allmän synpunkt och för enskilda. Vid konflikter mellan de areella näringarnas behov och andra intressen, ska de förstnämnda väga tyngst. Ny markanvändning ska lokaliseras och anpassas med hänsyn till landskapsbild.

Pågående klimatförändring medför att de areella näringarna kommer att bli allt viktigare att värna. Det är troligt att efterfrågan på jordbruksmark kommer att öka i takt med att odlingszonerna förskjuts norrut i Europa. Likaså kan energiproduktion komma att ta stora markytor i anspråk. Samtidigt som kommunen ser positivt på ny bostadsbebyggelse bör man alltså värna de areella näringarnas intressen och bland annat beakta förutsättningarna för näringsverksamhet, samhällsekonomi, servicesituationen, miljöaspekter och landskapsbild.

Drygt en tiondel av kommunens befolkning bor på landsbygden. Bland dessa finns många personer med en särskild relation till den plats de valt att bosätta sig på och ofta även med ingående kunskaper om sin hembygd. Detta speglar den långsamma förändringstakt och sociala stabilitet som präglar landsbygden. De som bor och verkar på landet måste i högre grad själva ta initiativ och ansvar än boende inom tätorterna. Tillgången till både kommunal och kommersiell service är lägre och den som exempelvis vill bygga ett hus har fler tekniska frågor att lösa.

Kommunen vill även verka för att företagandet på landsbygden ska kunna utvecklas. De befintliga areella näringarna kan kompletteras med verksamheter med inriktning mot t.ex. turism och fritidsaktiviteter i nya former, som gårdsbutiker och lägerverksamhet. Näringsprojekt som utgår från upplevelser av natur- och kulturmiljöer, blir ofta till glädje för bygden i stort.

VAD SÄGER LAGEN?

I Plan- och bygglagen (PBL) regleras bland annat bygglovsprövning utanför detaljplan.

Förutsättningarna eller prövningsgrunderna, för bygglov utanför detaljplan finns angivna i 9 kap, 31 § PBL. All prövning rörande frågor om markanvändning och byggande enligt PBL ska företas mot framförallt kravbestämmelserna i 2 kap (inklusive 3 och 4 kap Miljöbalken) och 8 kap PBL.

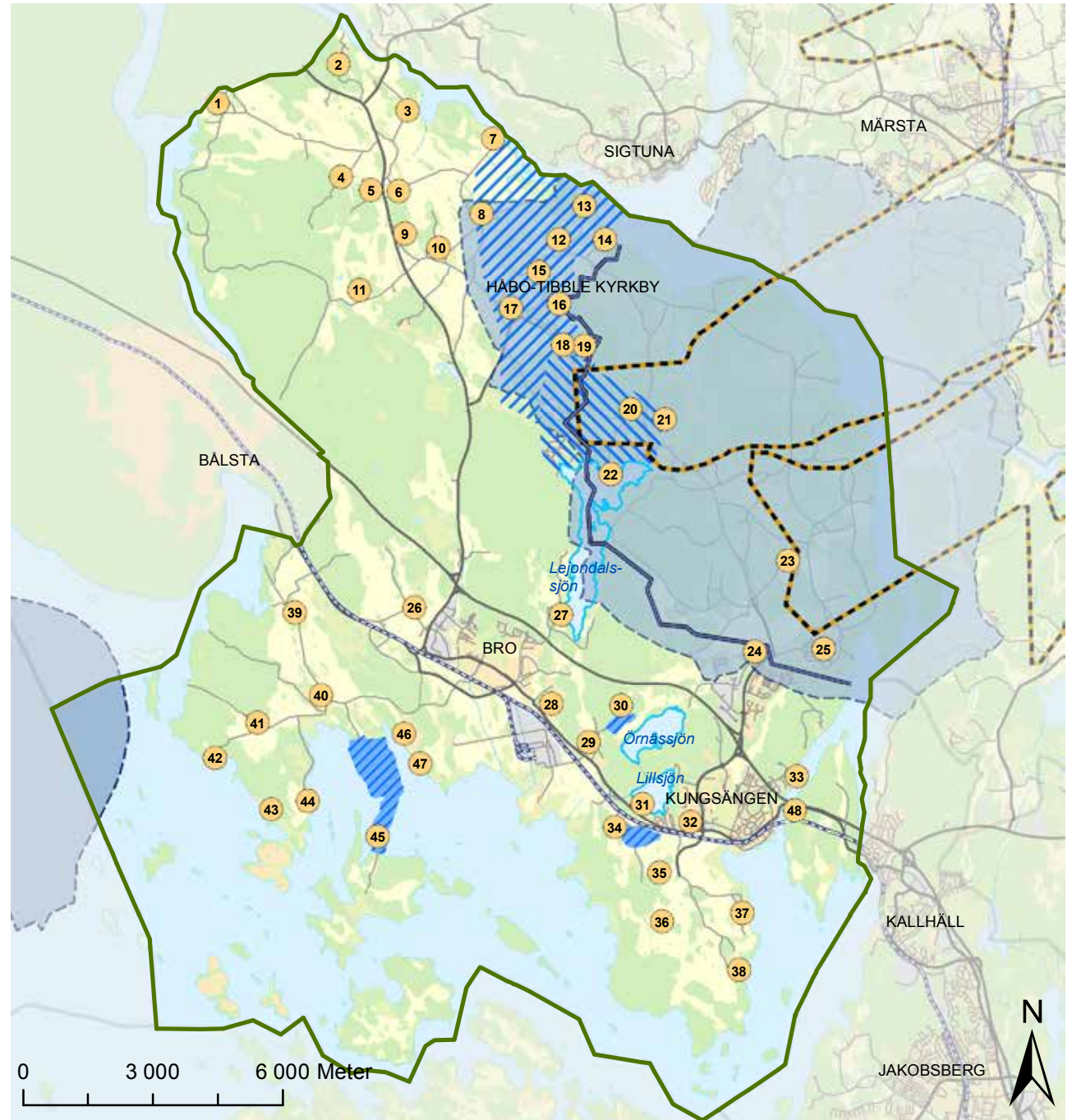
Landsbygden

Större bebyggelsegrupper

01 Nyborg	25 Kasernområde
02 Ryttaerberget	26 Bro-Önsta
03 Håtunaholm	27 Lejondal
04 Håtuna-Skällsta	28 Härnevi
05 Håtuna-Råby	29 Prästtorp
06 Norränge	30 Eriksberg
07 Signhildsberg	31 Lillsjögården
08 Aske	32 Tibble gård
09 Killinge	33 Rankhus
10 Kvarnibble, Tjusta	34 Aspvik
11 Lunda	35 Skälby
12 Smällan	36 Frölunda
13 Vallbyvik	37 Öråker
14 Ringsvik-Svarsta	38 Lennartsnäs
15 Helgesta	39 Toresta
16 Arnberga	40 Låssa-Säbyholm
17 Kyrkbyv. 1 o Svängsta	41 Stora Ekeby
18 Hällen	42 Saltvik
19 Mariedal, Durktorp	43 Skarpskär
20 Lövsta, Lugnet	44 Lindormsnäs
21 Fågelsången	45 Ådö
22 Skepparudden	46 Kvistaberg
23 Västra Ryds kyrkby	47 Tegelbruket
24 Brunna gård	48 Ståksbacka

Teckenförklaring

- Livgardets övnings- och skjutfält
- Influensområde flygbuller maxnivå > 70 dBA
- ▨ Befintliga bebyggelseområden som prioriteras för att förses med kommunalt VA
- ▨ Befintliga bebyggelseområden som på längre sikt kan förses med kommunalt VA
- ▨ Prioriterat omvandlings-/förtätningssområde
- ▨ Totalförsvarets påverkansområde

Behov av fördjupningar och tillägg för landsbygdsutvecklingen

Översiktsplanen beskriver riktlinjer för landsbygdsutveckling på en generell nivå. Kommunens landsbygd är dock varierad och olika delar har olika förutsättningar för utveckling. En mer genomgripande strategi för landsbygdsutveckling kräver fortsatta studier. Detta kan ske genom framtagande av en eller flera geografiska fördjupningar av översiktsplanen och tematiska tillägg för landsbygdsdelarna av kommunen. Fördjupningarna och tilläggen bör omfatta kommunens områden utanför tätortsavgränsningarna för Bro och Kungsängen. Det bör utredas vidare och förtydligas planeringsförutsättningar och kommunens riktlinjer för bl.a. bebyggelseutveckling inom och utanför sammanhållen bebyggelse, utveckling av de areella näringarna samt andra verksamheter, tillgång till samhällsservice, kommunikationer, djurhållning, natur-, kulturmiljö- och rekreativvärden, strandskydd, större opåverkade områden, ”tysta” områden, totalförsvarets riksintresse, vatten- och avloppsförsörjning, vindkraftsetablering och annan energiproduktion.

Lokalisering av ny bebyggelse

Innan bygglov ges prövas generellt tomtplatsens lämplighet för föreslagen bebyggelse på landsbygden genom en lokaliseringsprövning med förhandsbesked. I lokaliseringsprövningen sker avvägningar mellan olika intressen i enlighet med 2 och 8 kapitlet i Plan- och bygglagen och 3 och 4 kapitlet i Miljöbalken. Översiktsplanen uttrycker därutöver kommunens ambitioner i olika avseenden och fungerar som stöd för att tolka lagens innebörd. I översiktsplanen föreslås ingen ny sammanhållen bebyggelse. Bebyggelse på landsbygden kan

däremot tillkomma på privat initiativ. Ny bebyggelse på landsbygden ska i första hand placeras i anslutning till redan befintliga bebyggelsegrupper, sammanhållen bebyggelse eller tätort och i närhet till kollektivtrafikförsedda stråk. Utöver tätorterna Bro och Kungsängen finns en tätort på landsbygden, Håbo-Tibble kyrkby. Därutöver finns omkring 50 stycken större bebyggelsegrupper (*se karta Landsbygden samt ordförklaring sist i dokumentet*), ett antal mindre grupper av bebyggelse samt enstaka bostads-, fritidshus och andra byggnader.

Lokalisering av verksamheter, anläggningar m.m.

Nya avstyckningar för mindre verksamheter medges i huvudsak i anslutning till befintliga verksamheter vilket även kan innefatta jordbruksrörelse. Nya verksamheter kan om möjligt inrymmas i ekonomibyggnader för jordbruk. Förutsättningen är att de lokaliseras till platser där godtagbara VA-lösningar och tillfarter kan anordnas, att verksamheten inte föranleder störningar för närboende och anpassas till befintlig bebyggelsemiljö och landskap. Inom områden med särskilda natur- och kulturintressen ställs mycket höga krav på lokalisering och utformning.

Större verksamheter, exempelvis golfbanor, vägar och kraftledningar, ska lokaliseras i enlighet med översiktsplanen genom detaljplanläggning eller motsvarande tillståndsprövning.

Lokalisering av nya enstaka bostäder

Många uppskattar den livskvalitet det innebär att ”bo på landet”. Detta för med sig en stor efterfrågan av nya bostäder på landsbygden. Det är därför vik-

tigt att ny bebyggelse utformas och gestaltas med stor hänsyn till att landsbygdens nuvarande kvaliteter bevaras och även förstärks.

En viktig karaktär för ny bebyggelse är placeringen i kulturlandskapet, där hänsyn tas till landskapets förutsättningar med öppet odlingslandskap, dalgångar, utblickar, åkerholmar, skogs- och brynzoner, strandskydd m.m. En förebild för nya etableringar är hur befintlig bebyggelsestruktur i form av herresäten, mindre byar och gårdsstrukturer historiskt förhållit sig till dessa landskapselement. Ett annat exempel på karaktärskapande gestaltning är hur bebyggelsen på olika sätt kan förhålla sig till vägen som slingrar sig fram genom landskapet.

Boende på landet kännetecknas av gleshet mellan bostäderna och av väl tilltagna tomter och fastigheter. Nya bostäder bör därför lokaliseras på ett sätt som ansluter till den lokala traditionen och i det öppna odlingslandskapet är fastighetsstorlek av särskild betydelse. Större fastigheter är därtill nödvändigt för att en miljömässigt godtagbar dricksvattenförsörjning och avloppslösning i första hand ska kunna förläggas på den egna fastigheten. Närhet till kollektivtrafikförsedda stråk samt möjlighet att ordna annan samhällsservice som t.ex. hemtjänst och skolskjuts är en viktig förutsättning. Det är även viktigt av trafiksäkerhetsskäl att begränsa och samordna antalet utfarter till allmän väg.

Enstaka nya bostäder ska i huvudsak ansluta till befintlig bebyggelse samt gestaltas och utformas på ett sådant sätt att landsbygdens kvaliteter, i form av natur-, kulturmiljö och landskapsbild, värnas och gärna stärks. Antalet nytillkomna bostäder begrän-

RIKTLINJER FÖR LOKALISERING AV NYA ENSTAKA BOSTÄDER PÅ LANDSBYGDEN

- Lokalisering ska uppfylla lagkraven enligt 2 kap (inklusive 3 och 4 kap Miljöbalken) och 8 kap PBL .
- Lokaliseringen ska uppfylla de övergripande planeringsinriktningarna för bebyggelse på landsbygden.
- Enstaka nya bostäder inom eller i nära anslutning till tätort och sammanhållen bebyggelse innehåller ibland sådana komplexa ställningstaganden vid lämplighetsprövningen att sådan etablering kan behöva föregås av planläggning.
- Enstaka nya bostäder ska i huvudsak ansluta till befintlig bebyggelse samt gestaltas och utformas på ett sådant sätt att landsbygdens kvaliteter, i form av natur-, kulturmiljö och landskapsbild, värnas och gärna stärks. Antalet nytillkomna bostäder begränsas av platsens förutsättningar och att ny sammanhållen bebyggelse inte får uppstå.
- Behovet av olika slags service ska kunna tillgodoses på lämpligt sätt.
- Förutsättningen är att en miljömässigt godtagbar dricksvattenförsörjning och avloppslösning i första hand ska kunna förläggas på den egna fastigheten.
- Större sammanhängande obebyggda områden samt tysta områden bör undantas från ny bebyggelse.

sas av platsens förutsättningar.

Utformning av nya byggnader kan ha ett traditionellt eller ett mer modernt uttryck, men ska alltid förhålla sig till den historiska byggnadstraditionen, kulturmiljön och landskapsbilden.

Lokalisering av nya bebyggelsegrupper

Utöver det byggande som sker i form av spridda kompletteringar, kan förfrågningar om grupper av nya bostäder på landsbygden förekomma. Denna typ av exploatering kan stödja en önskad samhällsutveckling eller tillgodose specifika intressen som ekologiskt boende eller hästgårdar. Detta förutsätter detaljplaneläggning och gemensamma anläggningar för vatten och avlopp.

Sammanhållen bebyggelse/Bygglov utanför detaljplan

Utanför område med detaljplan krävs inte bygglov för vissa åtgärder för en- och tvåbostadshus och tillhörande komplementbyggnader, murar och plank. Bygglövsfrihet föreligger inte om kommunen i områdesbestämmelser har bestämt att åtgärden kräver bygglov utanför en sammanhållen bebyggelse eller om åtgärden vidtas inom en sammanhållen bebyggelse och bygglov behövs med hänsyn till omfattningen av byggnadsverk i bebyggelsen.

I den ”nya” Plan- och bygglagen, PBL 2010:900 finns inte längre begreppet ”samlad bebyggelse”, detta har ersatts med ”sammanhållen bebyggelse” som är ett snävare begrepp. Med sammanhållen bebyggelse menas ”bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark”. Lagstiftarna anser att så få som tre hus kan anses vara ”sammanhållen bebyggelse”.

Mark och avstånd mellan hus och tomtplatser måste också bedömas. Nu kan bygglovsprövning behövas mycket oftare för olika åtgärder även om de är små med tanke på hur de påverkar omgivningen.

I kommunen finns omkring femtio områden med större bebyggelsegrupper (tidigare ”samlad bebyggelse”) utanför planlagt område. Inom dessa områden gäller fortfarande den generella bygglovsplikten för olika åtgärder. En översyn av vilka områden utanför detaljplan och för vilken den generella lovplikten ska gälla kan ingå i ett arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för landsbygdsutvecklingen i kommunen.

Områden av särskilt värde och med högt bebyggelsetryck

Större sammanhängande obebyggda områden samt tysta områden bör undantas från ny bebyggelse. I områden med mycket höga kultur-, natur och rekreationsvärden i kombination med ett högt bebyggelsetryck kan det vara nödvändigt att tillämpa en restriktiv hållning till bebyggelseutvecklingen. Områden som har sådana särskilt höga värden sammanfaller i Upplands-Bro kommun till stor del med den regionalt utpekade grönkilen Görvälnkilen. För undantag från bebyggelseutveckling pekas särskilt det tätortsnära området mellan tätortavgränsningarna för Bro och Kungsängen ut. Detta för att Görvälnkilens värden och funktioner ska bibehållas och för att tätorterna inte ska växa ihop. Dock har området Eriksberg-Raskeboda väster om Örnässjön pekats ut för prioritering av anslutning till kommunalt vatten och avlopp under förutsättning att en mycket återhållsam bebyggelseutveckling sker i samband med eventuell planläggning. Endast en mindre förtätning i form av eventuella lucktomter och några enstaka avstyckningar kan bli aktuellt, inte något tillskott av gruppbebyggelse.

Omvandlings- och förtättningsområden

Inom kommunen finns ett stort antal områden som från början planerats för fritidsboende, kolonistugor eller liknande. I många av dessa områden pågår en omvandling från fritidsboende till permanentboende. Någon återgång till ensartade fritidsbebyggelseområden är inte trolig och i många fall inte längre möjlig. Det finns också områden på landsbygden med permanentbostäder med ett högt bebyggelsetryck, där förtätning i form av avstyckningar förekommer. Inventeringar som gjorts av enskilda avloppsanläggningar i kommunen visar på ett antal

bristfälliga avloppsanläggningar med höga utsläpp av näringsämnen och föroreningar. Behov av åtgärder finns, antingen för de enskilda anläggningarna eller genom gemensamma anläggningar eller kommunalt vatten och avlopp.

Omvandling till regelrätta bostadsområden föreslås i första hand i tätortsnära lägen och/eller där vatten- och avloppsproblematiken behöver lösas. Utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp (VA) till Smidö är genomförd (2010). De områden som av kommunen är närmast prioriterade omvandlings- och förtättningsområden är Ådö söder om Bro och Ålsta-Aspvik-Ensta i Kungsängen, detaljplanearbete som inkluderar planering för anslutning till kommunalt VA för dessa områden har påbörjats (*se karta Landsbygden*). Av kommunen är också området väster om Örnässjön, Eriksberg-Raskeboda prioriterat att förse med kommunalt VA (*se rubrik Områden av särskilt värde och med högt bebyggelsetryck och karta Landsbygden*).

Se också kapitlen "Teknisk försörjning", "Vattenplanering" samt "Hälsa och säkerhet".

Områden inom och i anslutning till Kungsängens övnings- och skjutfält

I Upplands-Bro kommun, norr om Brunna i Kungsängen ligger Livgardet, ett av Försvarets förband. Verksamheten består av ett kasernområde närmast Brunna samt ett övnings- och skjutfält som sträcker sig över en stor del av kommunens nordöstra del. Kungsängens Garnison med övnings- och skjutfält är under utveckling. Den nya försvarsstrukturen med anställda och kontrakterade soldater kräver mycket hög tillgång till övningsmöjligheter i Upplands-bro kommun. Totalförsvarets riksintresse

redovisas i form av ett omgivningspåverkansområde som även sträcker sig utanför övnings- och skjutfältet.

Omgivningspåverkansområdet utgör en sammanvägning av skottbullepåverkan och andra hälso- och säkerhetsaspekter. Utbredningen av riksintresseanspråket för totalförsvaret redovisas enligt beslut av Försvarsmakten år 2010.

Inom området gäller förordnande enligt 12 kap, 4 § Plan- och bygglagen (1987:10), dvs att beslut om bygglov eller förhandsbesked för nyetablering av bostadshus och verksamheter samt tillbyggnader som inte är att anse som kompletteringsåtgärder enligt 8 kap, 13 § (1987:10) PBL ska prövas av Länsstyrelsen och samrådas med Försvaret. Förordnandet gäller inte för planerliga beslut inom detaljplanlagt område. Ett nytt beslut om förordnandets geografiska avgränsning baserat på det nya riksintresseanspråket och enligt nya Plan- och bygglagen 11 kap 12 § (PBL 2010:900) förväntas fattas under 2012 av Länsstyrelsen.

Ett större område norr om Lejondalssjön i Håtuna och Håbo-Tibble, innehållande såväl grupper som enstaka fastigheter för bostadsändamål (fritids- och permanentboende), ligger inom område som av Försvaret utpekats som riksintresse för totalförsvaret.

Befintlig bebyggelse närmast norr om Lejondalssjön vilken ligger inom Lejondalssjöns avrinningsområde är särskilt prioriterade att förse med kommunalt VA (*se karta Landsbygden*). Målet är att detta ska ske inom en 8-årsperiod från att översiktsplanen blivit antagen. På sikt, i en andra etapp, bör även

befintlig bebyggelse norr om detta kunna föras med kommunalt VA. Bebyggelsen inom områdena norr om Lejondalssjön är utsatta för buller från skjutfält och skjutbanor, vissa delar även för flygbuller, vilket påverkar lämpligheten för permanentbebyggelse. Inför en eventuell planläggning behöver en närmare inventering av förutsättningarna för dessa områden göras.

Se även Länsstyrelsens granskningsyttrande

Byggande vid allmän väg (utanför vägområde)

Byggnad eller annan anordning får inte skymma sikten utmed den allmänna vägen. Fri sikt måste finnas både för trafikanterna på vägen och vid utfarter.

Bostadshus/tomter bör om möjligt förläggas så att utfart kan samordnas med andra fastigheter. Backning ut mot allmän väg ska undvikas.

Läs mer om tillståndsplikt enligt Väglagen samt säkerhetsavstånd till allmän väg i kapitlet "Hälsa och säkerhet"

Riktlinjer för djurhållning

Se kapitlet "Hälsa och säkerhet".

Konsekvenser

Ett genomförande av översiktsplanens intentioner om att ansluta flera av de norra kommundelarna till kommunalt vatten och avlopp ger positiva effekter för grund- och ytvattnet. Anslutning av kommunalt avlopp till Ådö är positivt ur miljöhänsen då det minskar näringsbelastningen på Mälaren och minskar risken för läckage från enskilda avloppsanläggningar till dricksvattenbrunnar. Det är också positivt för dricksvattnet inom Östra Mälarens vattenskyddsområde om antalet enskilda avlopp minskas.

Att placera nya bostadshus i anslutning till befintlig bebyggelse är positivt för natur- och kulturvärdena på landsbygden. En utspridd bebyggelse kan påverka landsbygdens kulturlandskap och de historiska sambanden negativt. Det riskerar också att fragmentera naturvärden och påverka spridningskorridorer för djur och växter. Även ur ett ekologiskt hållbarhets- och samhällsekonomiskt perspektiv bör avstyckningar för ensamliggande hus eller i anslutning till ensamliggande hus undvikas. Om utvecklingen leder till en spridd bebyggelse på landsbygden ger det negativa konsekvenser i form av ökad biltrafik.

Hästhållning och ridning i anslutning till bostads- och fritidsområden kan orsaka problem för allergiker samt konflikter med andra intressen. Detta bör beaktas vid bygglovsprövning

och framtagande av detaljplan.

Förutsättningarna för kollektivtrafik är begränsade varför boende på landsbygden till stor del är beroende av bil. Föreslagna infartsparkeringar vid pendeltågsstationerna är därför positiva då de kan göra kollektivtrafiken mer lättillgänglig, bl.a. för arbetspendling.

Berörda nationella miljömål

- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Ingen övergödning
- Begränsad klimatpåverkan
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv
- Ett rikt odlingslandskap

Se rutan "Konsekvenser" i kapitel 3-9 för vidare beskrivning av planförslagets miljökonsekvenser.

KAP 13

SAMMANSTÄLLNING AV RIKSINTRESSEN

Riksintressen enligt 3 kap Miljöbalken

Sjöfart, karta 1

Ett nytt riksintresse som berör Mälaren i form av allmän farled genom kommunen har tillkommit.
Se vidare under kapitlet "Kommunikationer".

Järnväg, karta 1

Mälarbanan, järnvägen genom kommunen är av riksintresse. Bro och Kungsängens stationer är av riksintresse för resandeutbyte mellan regional och lokal trafik.
Se vidare under kapitlet "Kommunikationer".

Vägar, karta 1

E 18 samt Arlandaförbindelsen väg 912, 269 och 263 på sträckan trafikplats Draget - trafikplats Märsta, enligt sträckorna markerade i kartan, är vägar av riksintresse. Tidigare markreservat för omdragning av Arlandaförbindelsen är numera borttaget efter samråd med Trafikverket.
Se vidare under kapitlet "Kommunikationer".

Kulturmiljö, karta 2

Inom Upplands-Bro finns fyra områden av riksintresse för kulturmiljövärden: 1. Håtuna - Håbo-Tibble, 2. Låssa, 3. Bro och 4. Görväln
Se vidare under kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv".

Naturvård, karta 2

Inom Upplands-Bro finns fem områden av riksintresse för naturvården: 5. Rösaringsåsen, 6. Hebbokärret, 7. Norra Björkfjärdens övärld - Ådö, 8. Södra Ståksön, 9. Lilla Ullfjärden
Se vidare under kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv".

Friluftsliv, karta 2

Den centrala delen av Mälaren inklusive Norra Björkfjärdens övärld omfattas av riksintresse för friluftslivet.
Se vidare under kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv".

Kraftledningar, karta 1

Stamnätet bestående av 400 kV respektive 220 kV utgör riksintresse.
Se vidare under kapitlet "Teknisk försörjning".

Naturgasledning

Ett tidigare riksintresseområde för naturgasledning är numera borttaget.
Se vidare under kapitlet "Teknisk försörjning".

Fiske, karta 1

Mälaren utgör riksintresse för yrkesfisket.
Se vidare under kapitlet "Vattenplanering".

Flyg, karta 1

Influensområde för Stockholm/Arlanda avser maxbullernivåer överstigande 70 dB(A) tre gånger per

årsmedeldygn. Det berör delar av försvarets område och redovisas som riksintresse för flyget.
Se vidare under kapitlet "Hälsa och säkerhet".

Totalförsvaret, karta 1

Höga objekt

Hela landets yta är samrådsområde för höga objekt. Höga objekt kan påverka både militär och civil luftfart, övnings- och skjutverksamhet och olika tekniska system som är av riksintresse för totalförsvaret, till exempel radiolänk och radar.

Övnings- och skjutfält

Totalförsvarets riksintresse redovisas också i form av samrådsområden för Kungsängens övnings- och skjutfält respektive Veckholms skjutfält (beläget i Enköpings kommun). Dessa områden består av ett omgivningspåverkansområde som även sträcker sig utanför själva övnings- och skjutfälten. Omgivningspåverkansområdet utgör en sammanvägning av skottbulerpåverkan och andra hälso- och säkerhetsaspekter. Utbredningen av riksintresseanspråket för totalförsvaret redovisas enligt beslut av Försvarsmakten år 2010. Inom Kungsängens övnings- och skjutfälts samrådsområde gäller förordnande enligt 12 kap, 4§ Plan- och bygglagen (1987:10). Ett nytt beslut om förordnandets geografiska avgränsning baserat på det nya riksintresseanspråket förväntas fattas av Länsstyrelsen under 2012.
Se vidare under kapitlet "Hälsa och säkerhet" samt "Landsbygden".

Riksintressen enligt 4 kap Miljöbalken

Mälaren med öar och strandområden, karta 2

Mälaren med öar och strandområden är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse. Turismen och friluftslivets intressen ska särskilt beaktas.

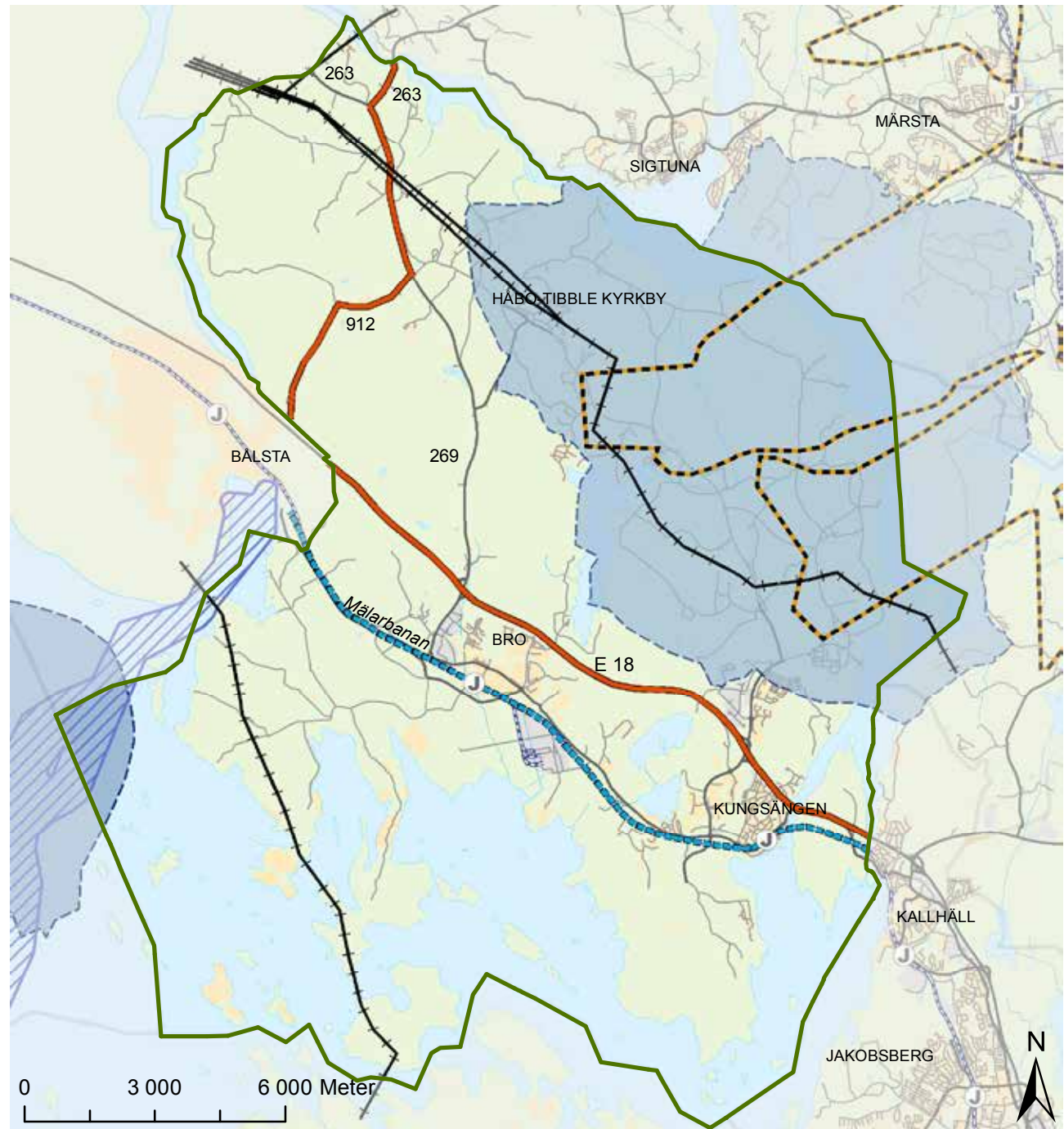
Se vidare under kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv".

Natura 2000, karta 2

Natura 2000 regleras i Miljöbalken både av bestämmelser om områdesskydd (7 kap) och riksintressebestämmelser (4 kap). I Upplands-Bro finns åtta Natura 2000-områden.

Se vidare under kapitlet "Kultur, natur, rekreation och friluftsliv".

Riksintressen 1

Teckenförklaring

Riksintresse för totalförsvaret = Samrådsområde för höga objekt, gäller hela landets yta

Riksintresse för yrkesfisket, gäller hela Mälaren

Riksintresse för järnvägsstationer

Riksintresse för kraftledningar

Riksintresse för järnväg

Riksintresse för väg

Riksintresse för flyg =
Influensområde flygbuller maxnivå > 70 dBA

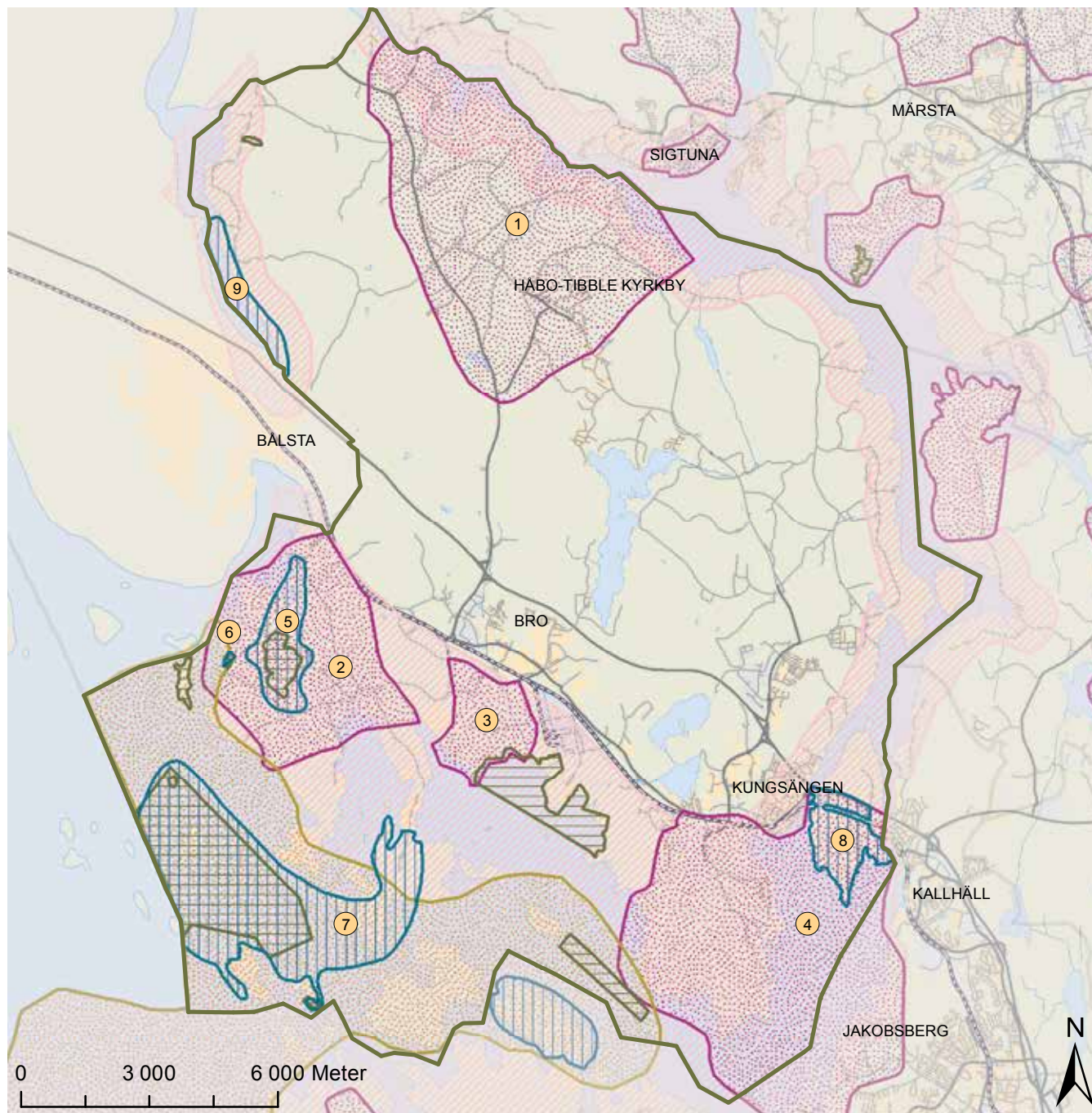
Riksintresse för farled

Riksintresse för totalförsvaret =
Totalförsvarets påverkansområde

Riksintressen 2

Teckenförklaring

- Riksintresse Naturvård
- Riksintresse Natura 2000
- Riksintresse Friluftsliv, 3 kap. MB
- Riksintresse Kulturmiljö
- Riksintresse Mälaren med öar och strandområden 4 kap. MB

KAP 14

SAMMANSTÄLLNING AV MELLANKOMMUNALA INTRESSEN

- Håbo kommuns utvecklingsplaner för Bålsta tätort österut.
- Barkarby-Jakobsbergs utveckling som regional kärna
- Järfällas utvecklingsplaner för Stäket.
- Utredningsområde på norra Ståksön
- Regionala gång- och cykel (GC)-stråk
- Fyrspårsreservat längs Mälarkanalen
- Arlandaförbindelse via Erikssund och Sigtuna, inklusive bussförbindelse från Bålsta
- Arlandaförbindelse/utbyggnad av Rotebroleden
- Kollektiva tvärförbindelser i norrort
- Sjö-/färjeförbindelse med andra Mälarkommuner (nöjes-/turism-/arbetspendling)
- Farleder i Mälaren (bl.a. riksintresse för farled till Bålsta)
- Den regionala grönkilen, Görvälnkilen
- Landskapsbildsskydd Lilla Ullfjärden
- Riksintresse Naturvård (Norra Björkfjärdens övärld - Ådö)
- Riksintresse Friluftsliv enl. 4 kap Miljöbalken (hela Mälaren med dess öar och stränder)
- Regionala vandrings-, cykel-, kanot- och skridskoleder o.dyl.
- Utveckling av Högbytorsområdet med inriktning på miljö, energi och återvinning/kretslopp
- Eventuell handelsutveckling i Brunna och Skällsta samt i grannkommunerna
- Eventuell påkoppling av Håbo kommun till dricksvattenledningarna från Görvälnverket (Norrvatten) och avloppsledningar
- Eventuell ihopkoppling av dricksvattenledningar med Sigtuna kommun
- Mellankommunalt/regionalt samarbete kring avfall (enligt Avfallsplan 2007-2012)
- Norra Östersjöns vattendistrikt - åtgärdsplan enligt vattendirektivet
- Östra Mälarens vattenskyddsområde
- Avrinningsområden liksom nyttjandet av sjöar och vattendrag
- Flygets riksintresse samt avgränsning (Arlanda) och flygbullerpåverkan
- Totalförsvarets riksintresse och avgränsning (Livgardet) samt skottbullerpåverkan
- Totalförsvarets riksintresse (Veckholms skjutfältsområde)
- Riksintresse för kraftledningar
- Riksintresse för yrkesfisket (Mälaren)
- Eventuellt anspråk från regionalt håll på en lokalisering av ny allmänflygplats, utan kommunalt ställningstagande

KAP 15

UPPFYLLELSE AV NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MILJÖMÅL

Kommunen har antagit en miljöplan med lokala miljömål 2010 – 2030. Miljöplanens avgränsning är kommunens verksamhet och områden där kommunen har rådighet såsom planläggning, exploatering, kommunalt vatten och avlopp, bygglov och enskilda avlopp. De långsiktiga lokala miljömålen (2010 - 2030) nedan är något nedkortade och återfinns i sin helhet i miljöplanen.

Nationellt mål	Regionala mål (2010)	Lokala miljömål	Hur översiktsplanen påverkar och uppfyller målen
Begränsad klimatpåverkan	Minskade utsläpp av växthusgaser	Minskat fossilt koldioxidutsläpp. Möjlighet att tanka biogas inom kommunen. En minskad klimatpåverkan från transporter genom att beakta transporter vid all upphandling.	Trafik och energiförbrukning påverkar miljömålen. Översiktsplanen bedöms påverka uppfyllelsen av målet positivt där ny bebyggelse planeras i kollektivtrafikhöga lägen och där anslutning till fjärrvärmenätet är möjlig. Markanvisningsavtal ger möjlighet till energisnålt byggande av exempelvis passivhus vilket bidrar till uppfyllelse av målen. Kapacitetsbrist i den regionala kollektivtrafiken kan generera ökad biltrafik vilket motverkar målet.
Frisk luft	Halt av kvävedioxid Utsläpp av flyktiga organiska ämnen Halt av benso(a)pyren Halt av partiklar	se ovan	Vid bebyggelse intill E18 finns risk för att målen motverkas med avseende på luftkvalitet. Där kollektivtrafik kan nyttjas för ny bebyggelse medverkar det till att målet uppfylls. Även här påverkas målen om det uppstår kapacitetsbrist i den regionala kollektivtrafiken. Risk finns för att målet motverkas om nya utbyggnadsområden inte kan förses med fjärrvärme.

Nationellt mål	Regionala mål (2010)	Lokala miljömål	Hur översiktsplanen påverkar och uppfyller målen
Bara naturlig försurning	Minskad försurning av sjöar och rinnande vatten Minskad försurning av skogsmarken Minskade utsläpp av kväveoxider	se lokala mål under begränsad klimatpåverkan.	Trafik och uppvärmning ger upphov till försurande ämnen såsom svavel och kväveoxider. Där kollektivtrafik kan nyttjas för ny bebyggelse medverkar det till att målet uppfylls.
Giftfri miljö	Ökad upphandling av miljömärkta varor Omhändertagande av miljöfarliga ämnen Minskad användning av tungmetaller Förbättrad slamkvalitet Ökad andel miljöbränsle Tjänlig matfisk Rena vattentäkter Förorenade områden	Användning av resurssnål teknik och sunda material genom att bland annat använda förnybara material med lång livslängd. All upphandling av varor och tjänster ska föregås av en miljöbedömning.	Samtliga mål handlar om varifrån gifter kommer och hur spridningen av dessa kan förhindras. Vid projektering av nybyggnation är det viktigt att ställa krav på giftfria material för att målet inte ska motverkas. Kommunens prioriteringar för utbyggnad av kommunalt VA, planeringsinriktning för ekologisk dagvattenhantering samt förslag att ta fram en VA-plan och en vattenplan bidrar till uppfyllelse av målet.
Säker strålmiljö	Färre hudcancerfall Radon i skolor och förskolor		Klaras. Kommunen ställer krav på radonsäkert byggande.
Ingen övergödning	Minskade fosforutsläpp Minskade fosforutsläpp från enskilda VA-anläggningar Fosforhalt i avloppsvattnet Utsläpp genom bräddningar Minskade kväveutsläpp Minskade ammoniakutsläpp		Anslutning av ny bebyggelse till kommunalt VA bidrar till uppfyllelse av målet. En ökad permanentning av fritidshusområden utan krav på bättre VA-lösningar motverkar målet. Även för dessa mål är kollektivtrafik viktigt för att minska utsläppen av kväveoxider och ammoniakutsläpp från trafiken.

Nationellt mål	Regionala mål (2010)	Lokala miljömål	Hur översiktsplanen påverkar och uppfyller målen
Levande sjöar och vattendrag	Skydd för natur- och kulturmiljö Restaurering av vattendrag		Anslutning av utbyggnadsområden till kommunalt VA bidrar till uppfyllelse av målet. En ökad permanentning av fritidshusområden utan krav på åtgärder på förbättrade VA-lösningar motverkar målet.
Grundvatten av god kvalitet	Skydd av geologiska formationer Hållbart grundvattenuttag Rent dricksvatten Skydd för kommunala vattentäkter		Ingen bebyggelse är planerad vid potentiella reservvattentäkter som finns i Uppsalaåsen mellan Toresta och Lindormsnäs.
Myllrande våtmarker	Långsiktigt skydd av våtmarker Våtmarker i odlingslandskapet		Inom några utvecklingsområden finns våtmarker som är värdefulla för den biologiska mångfalden och för att motverka övergödning. Om dessa exploateras motverkas målet.
Levande skogar	Långsiktigt skydd av skogsmark Förstärkt biologisk mångfald Skydd för kulturmiljövärden Naturupplevelser och friluftsliv		I översiktsplanen finns förslag på nya naturreservat som bidrar till att målen uppfylls. Inom några utvecklingsområden finns skogliga biotoper som är värdefulla för den biologiska mångfalden. Om dessa exploateras motverkas målet.

Nationellt mål	Regionala mål (2010)	Lokala miljömål	Hur översiktsplanen påverkar och uppfyller målen
Ett rikt odlingslandskap	Skötsel av ängs- och betesmarker Bevara småbiotoper Kulturbärande landskapselement Ekonomibyggnader Odlingsmark nära tätorter Andelen jordbruksföretag Ekologisk odling		I översiktsplanen finns flera områden där bebyggelse planeras på befintlig odlingsmark nära tätort vilket motverkar att målens uppfyllelse, speciellt om ekologisk odling sker. Ny bebyggelse i nära anslutning till lantbruk och/eller hästhållning kan indirekt påverka verksamheten och därmed motverka att målen uppfylls. Inom några utvecklingsområden finns biotoper som är värdefulla för den biologiska mångfalden och om dessa exploateras motverkas målet.
En god bebyggd miljö	Planeringsunderlag Bullerkartläggning Minskat buller Bevara tysta områden Mindre mängd deponerat avfall Energianvändning i bostäder och lokaler	Enbart användning av förnybar energi och effektiv energianvändning i befintliga byggnader med kommunal verksamhet. Energisnåla nya byggnader där kommunal verksamhet ska bedrivas. Vid bygglovsansökan ska sökande upplysas om vikten av energisnålt byggande. Bevarande, välskötta och utvecklade kulturhistoriska miljöer.	Översiktsplanen bedöms påverka uppfyllelsen av målen positivt framförallt där kollektivtrafiknära lägen planeras för ny bostadsbebyggelse och där anslutning till fjärrvärmenätet är möjlig. Målet om energianvändning för ny bebyggelse uppfylls om hus med hög värmestandard eller passivhus i första hand byggs. En viss risk finns att målet motverkas med avseende på bullerstörning från trafik, industri, militär verksamhet och täktverksamhet om inte skyddsåtgärder vidtas. Förtätning av tätorterna kommer i viss mån att ta tätortsnära grönområden i anspråk vilket motverkar målet. Översiktsplanens förslag till nya naturreservat bidrar till uppfyllelse av målet om att bevara och utveckla naturvärden och även till målet om kulturhistoriska miljöer (Rösaringsåsen). Dessutom bidrar naturreservatsförslagen till mer tätortsnära natur- och vattenområden (delmål under det regionala målet planeringsunderlag).

Nationellt mål	Regionala mål (2010)	Lokala miljömål	Hur översiktsplanen påverkar och uppfyller målen
<p>Ett rikt växt- och djurliv</p>	<p>Hejdad förlust av biologisk mångfald Hållbart nyttjande Minskad andel hotade arter</p>	<p>En fortsatt tydlig grön profil genom att bevara och utveckla naturvärdena och att tillgodose människors behov av gröna miljöer. En anpassning av kommande bebyggelse efter befintliga natur- och kulturhistoriska värden i landskapet.</p>	<p>Inom några utvecklingsområden finns biotoper som är värdefulla för den biologiska mångfalden och om dessa exploateras motverkas målet. Bebyggelseutvecklingen enligt antagna och föreslagna planer kommer att öka barriäreffekterna inom Görvälnkilen vilket motverkar målet. Naturreservatsförslagen bidrar till uppfyllelsen av målen eftersom det finns hotade arter inom de föreslagna naturreservatsområdena.</p>

KAP 16

UNDERLAG FÖR PRIORITERING AV ÅTGÄRDER OCH AKTUALITETSPRÖVNING

Efter antagandet av ÖP 2010

Kommunens avsikt är att låta översiktsplanen ligga till grund för fortsatta strategiska och tidsmässiga prioriteringar mellan de åtgärder som översiktsplanen initierar, både vad gäller planering och genomförande. Sammanställningen av åtgärder är även tänkt att vara ett stöd och underlätta kommande aktualitetsprövningar av översiktsplanen.

I översiktsplanen redovisas en bruttolista med förslag på uppföljande uppdrag. Bruttolistan ger indikationer på behov av geografiska fördjupningar och tematiska tillägg eller behov av andra uppföljande uppdrag i form av planer, policys och utredningar. För att förslagen till åtgärder ska kunna genomföras krävs särskilda beslut där uppdrag ges.

Tematik	Översiktsplanen föreslår	Behov av åtgärder som översiktsplanen aktualiserar
<i>Bro</i>	<i>Utbyggnadsområden för främst bostäder</i>	<i>Nya planuppdrag för:</i> <ul style="list-style-type: none">▪ <i>KVISTA</i>▪ <i>ÖSTER OM KOCKBACKA</i>
	<i>Utbyggnadsområden för främst verksamheter</i>	<i>Nya planuppdrag för:</i> <ul style="list-style-type: none">▪ <i>KLÖV VERKSAMHETSOMRÅDE</i>▪ <i>SKÄLLSTA NORRA VERKSAMHETSOMRÅDE</i>▪ <i>KOCKBACKA VERKSAMHETSOMRÅDE</i>
	<i>Utredningsområde</i>	<i>Utredningar inför ev. FÖP eller DP-program för:</i> <ul style="list-style-type: none">▪ <i>SÖDER OM GINNLOGS VÄG</i>▪ <i>BJÖRKHAGEN/SÄBYHOLM</i>▪ <i>ÖNSTA</i>▪ <i>KÄRRÄNGEN</i>

Tematik	Översiktsplanen föreslår	Behov av åtgärder som översiktsplanen aktualiserar
<i>Kungsängen</i>	<i>Utbyggnadsområden för främst bostäder</i>	<p><i>Nya planuppdrag för:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>LILLSJÖGÅRDEN</i> ▪ <i>TIBBLE GÅRD</i>
	<i>Utbyggnadsområden för främst verksamheter</i>	<p><i>Nya planuppdrag för:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>del av BRUNNA VERKSAMHETSOMRÅDE</i> ▪ <i>ENKÖPINGSVÄGENS VÄSTRA VERKSAMHETSOMRÅDE</i> ▪ <i>ENKÖPINGSVÄGENS ÖSTRA VERKSAMHETSOMRÅDE</i>
	<i>Utredningsområden</i>	<p><i>Utredningar inför ev. FÖP eller DP-program för:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>VATTENTORNSOMRÅDET</i> ▪ <i>ÖRNÄS</i> ▪ <i>NORRA STÅKSÖN</i> ▪ <i>ANLÄGGNINGAR I VATTEN</i>
<i>Landsbygden</i>	<i>Fortsatta studier för en mer genomgripande strategi för landsbygdsutvecklingen, vad gäller bebyggelse, verksamheter, samhällsservice, kommunikationer, djurhållning, natur- och kulturmiljö, rekreationsvärden, tysta områden, totalförsvarets riksintresse, VA, vindkraftsetableringar m.m.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Geografiska fördjupningar av och tematiska tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutvecklingen, för att förtydliga planeringsförutsättningar och riktlinjer för bl.a. bebyggelseutvecklingen.</i>
	<i>Omvandlings- och förtättningsområden</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>VA-utbyggnad som ev föregås av planläggning</i>

Tematik	Översiktsplanen föreslår	Behov av åtgärder som översiktsplanen aktualiserar
<i>Teknisk försörjning</i>	<i>Infrastruktur för internet ska beaktas vid planläggning och utbyggnad av nya områden</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Utred hur hela kommunen kan få tillgång till en god infrastruktur för internet.</i>
	<i>Nya bostadshus ska i första hand förses med vattenburna uppvärmningssystem som både möjliggör anslutning till fjärrvärme och öppnar för flexibla lösningar.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Risk för negativa konsekvenser vid för många bergvärmeanläggningar inom ett begränsat område. Borrplan för sådana områden kan behöva tas fram.</i>
	<i>Trygga vattenförsörjningen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Kommunen ska utreda möjligheterna att ansluta vatten och avlopp mot Håbo kommun och vatten mot Sigtuna kommun</i> ▪ <i>Kommunen ska utreda former för skydd av grund- och ytvattenresurser viktiga för reservvattenförsörjningen och större enskilda vattentäkter</i>
	<i>Kommunen ska verka för att förbättra vatten- och avloppssituationen i omvandlingsområdena</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Upprätta en VA-plan.</i> ▪ <i>Inventeringar och fortsatta utredningar</i>
	<i>Högbytorp är en regional resurs som ska säkras i detaljplan. Möjligheten att vidareutveckla anläggningen bör beaktas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Detaljplaneläggning av Högbytorp (- planprocess har påbörjats)</i>
	<i>De tekniska försörjningssystemen i kommunen ska bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimat- och miljöbelastning</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, för vindkraftens möjligheter.</i>
<i>Kommunikationer</i>	<i>Kommunlinje, en busslinje med hög turthet och bekvämlighet</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Verka för i samarbete med SL och planlägg för bussvägar</i>
	<i>Komplettera Bro station med ny in/utgång och bygg fler infartsparkeringar</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Verka för i samarbete med SL och Trafikverket</i>
	<i>Trafiksäkerheten ska öka</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Fortsätt arbetet med årliga prioriterade åtgärder</i>
	<i>Genomför ny trafikplats vid Kockbacka och ombyggnad av den vid Kungsängen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Verka för gentemot Trafikverket</i>

Tematik	Översiktsplanen föreslår	Behov av åtgärder som översiktsplanen aktualiserar
	<i>Bygg ut gång- och cykelvägar för pendling och rekreation</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram en gång- och cykelnätsplan</i> ▪ <i>Planlägg för gc-vägar i nya och befintliga områden</i>
<i>Arbetsplatser</i>	<i>Förtäta och komplettera befintliga områden</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Omarbeta gällande planer vid behov</i>
	<i>Skapa nya arbetstillfällen i kommunen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Planlägg nya områden i strategiska lägen</i>
	<i>Bro och Kungsängens centra ska utvecklas och stormarknadshandel lokaliseras till Brunna och Skällsta</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Styr handelsetableringar med planläggning till några få livskraftiga områden</i>
<i>Kultur, natur, rekreation och friluftsliv</i>	<i>Bevara och utveckla naturvärdena</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram ett Naturvårdsprogram</i>
	<i>Inrätta nya naturreservat: Rösaringsåsen, Östra Broviken, Tibble strandängar och Lillsjön-Örnässjön</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Genomför naturreservatsbildning i samråd med Länsstyrelsen</i>
	<i>Värna Görvälnkilen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram en särskild utredning om grönkilen Görvälnkilens värden och funktioner i Upplands-Bro</i> ▪ <i>Ta hänsyn till grönkilen, stärka gröna svaga samband och bevara och utveckla gröna kopplingar i kommande planläggning</i>
	<i>Friluftsområden och rekreations- och idrottsanläggningar är viktiga i befintliga och nya områden</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram en övergripande plan för rekreation och friluftsliv</i> ▪ <i>Beakta behovet av mark för fritidsaktiviteter i planläggningen</i>
	<i>Karaktären i kulturlandskapet bör bevaras</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta hänsyn till äldre bebyggelse, vägar, alléer, åkerholmar och jordbruksmark i planering</i> ▪ <i>Se över och uppdatera kommunens kulturmiljöprogram</i>

Tematik	Översiktsplanen föreslår	Behov av åtgärder som översiktsplanen aktualiserar
<i>Vattenplanering</i>	<i>Statusen ska förbättras i kommunens vattenförekomster och miljökvalitetsnormer ska säkerställas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram en Vattenplan</i> ▪ <i>Behov av uppföljning</i>
	<i>Förorenade vattenområden ska restaureras och nya föroreningar förhindras</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Behov av uppföljning</i>
<i>Hälsa och säkerhet</i>	<i>Översvämningsrisk, risk för skred, ras och erosion</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram en strategi för hur risk för skred, ras, erosion och översvämning vid befintlig bebyggelse och strategisk infrastruktur i form av bl.a. vägar och ledningar hanteras.</i>
	<i>Buller</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ta fram en åtgärdsplan för skyddsåtgärder mot buller längs de kommunala vägarna.</i>

Planeringsunderlag och källor

Aktivitetsplan för kommunens näringslivsarbete, 2009-12-03, antagen av Kommunstyrelsen 2010-02-03

Aldrig långt till naturen - skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen, Rapport 2003:20, Länsstyrelsen i Stockholms län i samarbete med Regionplane- och trafikkontoret 2003

Avfallsplan 2007-2012, antagen av Kommunfullmäktige 2007-11-21

Befolkningsprognos för Upplands-Bro kommun 2011-2020, Samhällsbyggnadsförvaltningen 2011-05-05, uppdateras årligen

Beskrivning till kartan Grundvattentillgångar i Upplands-Bro kommun, J Anderberg SGU 1996, serie An nr 4, skala 1:50.000

Bo Tryggt 05, Handbok i tryggt boende utvecklad av Polismyndigheten i Stockholms län m.fl. 2004-2005, www.botryggt.se

Boverket informerar 2009:7 - om ändrade regler för prövning av vindkraft, Boverket 2009

Buller i planeringen – Planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik, Allmänna råd 2008:1, Boverket

Bättre plats för arbete, Allmänna råd 1995:5, Boverket

Dagvattenhantering i Brobäckens avrinningsområde, VA-projekt Rapport 1998

Dagvattenhantering i Nygårdsbäcken, Tibbleviken och

Granhammarsbäckens avrinningsområden, VA-projekt Rapport 2000

Detaljplaneprogram för Högbytorp, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-06-16

Detaljplaneprogram för Rankhus, godkänt av Kommunstyrelsen 2009-09-09

Detaljplaneprogram för Syltaområdet, godkänt av Kommunstyrelsen 1989-01-12

Detaljplaneprogram för Sandgrind och Tibblegårdsområdet, 2004

Detaljplaneprogram för Södra Gröna dalen, godkänt av Kommunstyrelsen 2012-03-07

Detaljplaneprogram för Tegelhagen, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-02-17

Detaljplaneprogram för Trädgårdsstaden i Bro, godkänt av Kommunfullmäktige 2011-05-05

Detaljplaneprogram för Ålsta-Aspvik-Ensta, 2009

Direktiv för fortsatt översiktsplanearbete - ÖP 2010, fastställda av Kommunstyrelsen 2008-04-23

Dricksvattenförekomster i Stockholms län - Prioriteringar för långsiktigt skydd, VAS-rådets rapporter nr 6, VAS-rådet, Länsstyrelsen m.fl. 2009

Ekologiskt särskilt känsliga områden i Upplands-Bro, ESKO, Konsulterande ekologer, CONEC, Sonia Ericsson, Upplands-Bro kommun 2000

Elektromagnetiska fält från kraftledning, meddelandeblad juni 2005, Socialstyrelsen i samråd med Boverket, Elsäkerhetsverket och Statens strålskyddsinstitut

Energiplan med tillhörande faktadel, antagen av Kommunfullmäktige 1998-03-02

Flygbuller i planeringen, Allmänna råd 2009:1, Boverket

Fördjupat kulturmiljöprogram för Upplands-Bro kommun, Stockholms läns museum, Kommunfullmäktige 2001-06-18

Förvaltningsplan, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vattenförekomsterna inom Norra Östersjöns vattendistrikt, Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt 2009

Grundvattenöversikt för Upplands-Bro kommun, Sveriges geologiska undersökning 1997

Grönplan för Upplands-Bro kommun 2008 - med fokus på tätorterna Bro och Kungsängen, Kommunfullmäktige 2008-12-18

Grönstruktur och landskap i regional utvecklingsplanering, Rapport 9:2008, Regionplane- och trafikkontoret 2008

Görvälnkilen - Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar, Rapport 10:2004, Regionplane- och trafikkontoret 2004

Handelsutredning och detaljhandelspolicy, Nordplan 2008, godkända av Kommunfullmäktige 2008-04-03

<i>Inventering av brister och behov av åtgärder i transportinfrastrukturen 2010-2019</i> , Kommunstyrelsen yttrande 2008-02-06	<i>Plan- och bygglagen</i> (PBL 1987:10 och PBL 2010:900)	<i>Stockholms län i dagens och framtidens klimat</i> , SGI och SMHI på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län 2011
<i>Järnvägen i samhällsplaneringen - underlag för bedömning av miljöbalken och plan- och bygglagen</i> , Banverket 2009	<i>PM Spridningssamband i yttre delarna av Görvälnkilen</i> , Ekologigruppen 2010	<i>Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer</i> , Rapport 2000:1, Länsstyrelsen i Stockholms län
<i>Klimatanpassning i fysisk planering - Vägledning från länsstyrelserna</i> 2012	<i>Politiska mål för Upplands-Bro 2011-2014</i> , fastställda av Kommunfullmäktige 2011-08-31	<i>Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd om sjövägmärken</i> , SJÖFS 2007:19
<i>Klimatförändringar - dags att anpassa sig? En rapport om anpassning till effekterna av klimatförändringarna i Stockholmsregionen</i> , Rapport 4:2009, Regionplane- och trafikkontoret 2009	<i>Prioritering av planärenden och andra utredningsuppdrag</i> , uppdateras löpande av Kommunstyrelsen	<i>Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus</i> , SOSFS 2005:6
<i>Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2010-2021</i> , Rapport 2010:10, Länsstyrelsen i Stockholms län	<i>Program för trafiksäkerhetsåtgärder</i> , uppdateras årligen av Samhällsbyggnadsutskottet	<i>Stadsplanera - istället för trafikplanera och bebyggelseplanera</i> , Boverket 2002
<i>Miljöbalken</i> (MB 1998:808)	<i>Redogörelse inför Upplands-Bro kommuns ställningstagande om översiktsplanens aktualitet</i> , Länsstyrelsen i Stockholms län 2006-05-30	<i>Stockholm - varmare, blötare - Klimat- och sårbarhetsanalys för Stockholms län</i> , Rapport 2011:28, Länsstyrelsen i Stockholms län
<i>Miljöplan med lokala miljömål 2010-2030</i> , antagen av Kommunfullmäktige 2010-10-21	<i>Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFSS 2010)</i> , Regionplanekontoret 2010	<i>Strategi för Upplands-Bro kommuns näringslivsarbete</i> , godkänt av Kommunfullmäktige 2004-02-11
<i>Mål för Upplands-Bro kommun 2007- 2010</i> , Socialdemokraterna och Folkpartiet	<i>Remiss rörande förslag på områden av riksintresse för vindkraft</i> , yttrande av Kommunstyrelsen 2007-02-21	<i>Trafikbuller i bostadsplanering - En vägledning för detaljplanläggning med hänsyn till trafikbuller</i> , Rapport 2007:23, Länsstyrelsen i Stockholms län
<i>Nationell plan för transportsystemet 2010-2021</i> , beslutad av regeringen 2010-03-29	<i>RIBUSS-08 - Riktlinjer för utformning av gator och vägar med hänsyn till busstrafik</i> , 2007:9, SL	<i>Trafikplats Kockbacka - vägutredning</i> , Vägverket 2009-03-18
<i>Naturinventering av Kvista och Norra Ådö</i> , Upplands-Bro kommun 2008	<i>Utkast till Riktlinjer för bebyggelse och markanvändning kring Kungsängens övnings- och skjutfält - med avseende på skjutbuller</i> , utredning av SWECO Architects AB på uppdrag av Upplands-Bro kommun, 2008-12-03 rev. 2009-04-14	<i>Trafikplats Kungsängen - förstudie</i> , Vägverket 2005-2006, ställningstagande 2009-04-01
<i>Naturinventering vid Tegelhagen</i> , Ekologigruppen 2010	<i>RIPLAN - Riktlinjer för planering av kollektivtrafiken i Stockholms län</i> , PLAN – Rapport 2008:4, SL	<i>Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten</i> , TSFS 2010:155
<i>Ortsbeskrivning av Bro samhälle</i> , Upplands-Bro kommun 2007	<i>Riskområden för skred, ras, erosion och översvämning i</i>	<i>Tätortsbeskrivning Kungsängens tätort</i> , Upplands-Bro kommun 2008

Uppföljning av bullersituationen i Upplands-Bro kommun, augusti 2011, godkänd av Bygg- och miljönämnden 2011-09-27

Upplands-Bro kulturhistoriska miljöer, Stockholms läns museum och Upplands-Bro kommun 1991

Utvecklingsprogram för Brunna, godkänt av Kommunfullmäktige 2008-02-21

Vindkraft i Stockholms län - planeringsunderlag för större vindkraftsanläggningar, Rapport 2007:12, Länsstyrelsen i Stockholms län 2007

Vindkraftshandboken - Planering och prövning av vindkraftverk på land och i kustnära vattenområden, Boverket 2009

Vision Framtid Bro - studie om Bros framtida utveckling, Upplands-Bro kommun i samarbete med Arken arkitekter och Ekologigruppen 2008

Vision för Upplands-Bro kommun, Kommunfullmäktige 2004-09-22

Vår del i samhällsbyggandet – Vägverkets underlagsmaterial för tillämpning av PBL och MB, Publikation 2009:14, Vägverket

Vägledning för hantering av markavvattning, Länsstyrelserna och Miljösamverkan Sverige 2006

Vägledning för planering för och invid djurhållning, Rapport 2011:6, Boverket

Vägverkets myndighetsutövning, Stöd för kommuners och länsstyrelsernas fysiska samhällsplanering, Publikation 2006:27, Vägverket

Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen, Upplands-Bro kommun 1994

Yttrande över Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFSS 2010) - samråd, Kommunstyrelsen 2008-12-03

Ytvattenöversikt för Upplands-Bro, S-Å Carlsson, Vattenresurs AB/Swedenviro 1999, rev. 2001

Översiktlig naturinventering av Upplands-Bro, Upplands-Bro kommun 1989

Översiktsplan 2000, antagen av Kommunfullmäktige 2002-02-04

Översvämningsrisker i fysisk planering - rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse, länsstyrelserna i Mellansverige augusti 2006

Översvämningsshot - risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmaren och Väneren, Delbetänkande SOU 2006:94

Kartkällor

Bakgrundskarta för områden utanför Stockholms län, Lantmäteriet Gävle 2010

Tätortskartan 2007, Tätortskarta Stockholms län, Lantmäteriet och kommunerna i Stockholms län

Länsstyrelsens kartunderlag

Grundvattenförekomster framtagna för vattenförvaltningen, Sveriges Geologiska Undersökning, SGU

Elektroniska källor

www.tmr.sll.se, (Tillväxt, miljö och regionplanering, Stockholms läns landsting)

www.upplands-bro.se/1/bo-och-bygga/detaljplanering-och-utbyggnad

www.botryggt.se

www.vindlov.se

www.svk.se, (Svenska Kraftnät)

www.stockholmsstrom.net, (projekt Stockholms Ström, Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum)

www.raa.se, (Riksantikvarieämbetet)

www.skogsstyrelsen.se

www.boverket.se

www.lfv.se

www.trafikverket.se

www.stralsakerhetsmyndigheten.se, (Strålsäkerhetsmyndigheten)

Ordförklaringar

Nedan finns korta ordförklaringar till några av de begrepp som används i översiktsplanen.

Allmän plats/ allmän platsmark Mark som i en detaljplan är avsatt för allmänna gator, torg, gång- och cykelvägar eller parkmark som normalt kommunen är ansvarig för.

Avrinningsområde (dräneringsområde) är det område som från nederbörden samlar det vatten som rinner fram till en viss punkt. Detta område omfattar markytan och ytan av områdets sjöar. Området avgränsas av topografin som skapar vattendelare gentemot andra avrinningsområden. Avrinningsområdet är ett grundläggande begrepp vid all vattenplanering.

Detaljplan En fysisk plan bestående av karta och beskrivning som juridiskt reglerar hur marken får användas.

Ekologiskt omhändertagande av dagvatten (EOD) innebär att vattnet leds till en annan plats och tas om hand där med hjälp av dammar eller våtmarker.

Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) Enligt 3 kap, 3 § Miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Grön kil De regionala gröna kilarna utgör enligt regionplanen RUFS 2010 en sammanhängande struktur av områden med höga rekreations-, natur- och kulturvärden. De bildar en väv av grönska och vatten i anslutning till bebyggelsestrukturen och ger

god tillgång till tätortsnära natur. De gröna kilarna knyter samman gröna värdekärnor.

Grönkil-Görvälnkilen sträcker sig utmed Mälarens strand från Judarnskogen i söder via Järfälla och Upplands-Bro upp mot länsgränsen i nordväst.

Grön koppling Gröna kopplingar visar var det är viktigt att bevara, stärka och vidareutveckla grönsstrukturens värden och funktioner i samband med planering och exploatering.

Grönt svagt samband Smala partier (de flesta under 500 m) som i ett regionalt perspektiv är avgörande för att de gröna kilarna ska uppfattas och fungera som stora sammanhängande grönområden, är i RUFS 2010 markerade som gröna svaga samband. De svaga sambanden är strategiska partier som är viktiga att bevara och utveckla. Om sambanden byggs bort, bryts kilen upp i mindre, separata delar och kilens funktioner som sammanhängande områden går därmed förlorad.

Kvartersmark Mark som i en detaljplan är avsatt för bebyggelse eller annan särskild användning.

Kraftvärmeverk En teknisk anläggning som producerar både fjärrvärme och el.

Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) Innebär att regnvatten som samlas upp på marken tas om hand i diken och dammar för att så långt möjligt återföras till marken.

Miljöbalken 1998:808 (MB) Trädde i kraft 1 januari 1999 och är en samordnad miljölagstiftning som syftar till en hållbar utveckling.

Miljöbedömning För en översiktsplan ska man

göra en miljöbedömning där det ingår att utreda, redovisa och följa upp planens miljöpåverkan. Miljöbedömningen är processen. MKB:n är dokumentet som blir resultatet av processen.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) MKB är ett dokument där planens miljöpåverkan ska redovisas. MKB:n avgränsas sakligt, geografiskt och i tid. MKB:n är dokumentet som blir resultatet av miljöbedömningsprocessen.

Miljö kvalitetsnormer Normerna sätter gränser för vad man anser att människa och miljö kan utsättas för utan att betydande olägenhet uppstår.

Miljöstation En avlämningsplats för oljor, lösningsmedel, kemikalier, bilbatterier m.m.

Nationella miljömål Riksdagen har antagit 16 nationella miljö kvalitetsmål som beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturreсурser som är ekologiskt hållbart på lång sikt.

Natura 2000 Särskilda skyddsområden som kallas Natura 2000 är en av EU:s viktigaste åtgärder för att bevara biologisk mångfald. De har genomförts genom bestämmelser i Miljöbalken.

Naturvårdslagen 1964:822 (NVL) är en lag som reglerade skyddet för naturmiljön och friluftslivet. Lagen har upphävts och ersatts av Miljöbalken.

Naturreservat Ett naturområde som skyddas genom beslut i länsstyrelsen eller kommunen med stöd av Miljöbalken, särskilda bestämmelser och skötselreskrifter gäller för området.

Nyckelbiotop Värdefulla skogs- och naturområden som innehåller eller kan innehålla sällsynta och ho-

tade arter.

Plan- och bygglagen (PBL) En lag som reglerar planläggning av mark och vatten samt bestämmelser om byggande. Sedan 2 maj 2011 gäller ”nya” PBL (2010:900). Övergångsbestämmelser finns för ärenden påbörjade enligt ”gamla” PBL (1987:10).

Riksintresse Riksintressen utpekas av staten genom länsstyrelserna inom en rad olika områden, både för bevarande- och nyttjandebestämmelser.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF Upprättas av regionplanekontoret vid Stockholms läns landsting.

Samlad bebyggelse är en benämning enligt ”gamla” PBL (1987:10) Med samlad bebyggelse avses bebyggelsegrupper som utgörs av 10-20 hus och där de bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark o.d. Med hus avses inte bara bostadshus utan också andra byggnader som inte är komplementbyggnader, t.ex. butiker och industribyggnader.

Sammanhållen bebyggelse är benämningen enligt ”nya” PBL (2010:900) på ”bebyggelse på tomter som gränsar tillvarandra eller åtskiljs endast av en väg, gata eller parkmark.”

Strandskydd En generell bestämmelse enligt Miljöbalken som innebär att byggnader eller anläggningar ej får tillkomma längs stränder vid hav, sjöar eller vattendrag.

Tätortsavgränsning avser det område inom vilket tätortens bebyggelse är sammanhängande och inom vilken tillkommande bebyggelse ska ske genom detaljplanläggning.

VA-verksamhetsområde Område inom vilket kommunen är ansvarig för vatten och avlopp.

Återvinning Med återvinning avses bland annat materialåtervinning, energiutvinning, kompostering och/eller annan biologisk behandling.

Återvinningscentral/ kretsloppscentral En mottagningsplats för hushållens grovavfall och farliga avfall. Platsen är försedd med containerbehållare för sortering i olika materialslag.

Återvinningsstation En avlämningsplats för hushållens returpapper och förpackningar av glas, hårdplast, metall och kartong samt mottagningsbehållare för småbatterier och vanligen också för kasserade kläder.

Kommunfullmäktiges antagandebeslut

Kommunfullmäktige

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2011-12-15

1(27)

Kommunfullmäktige

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2011-11-24

2011-12-15 v25 12(27)

Plats och tid	Kung Birger, Kungsängen, 2011-12-15, kl 18.30- 22.00		
Beslutande	36 ordinarie ledamöter och 4 tjänstgörande ersättare § 155-161 34 ordinarie ledamöter och 6 tjänstgörande ersättare § 162 35 ordinarie ledamöter och 5 tjänstgörande ersättare § 163-172		
Övriga deltagande	Karl-Erik Lindholm, kommundirektör Karl Öhlander, tillförordnad kanslichef Anna-Lena Örvander, kommunsekreterare		
Ajournering	19.50–20.05 20.40–20.55		
Utses att justera	Marcus Sköld (M)	Berit Svensson (S)	
Justeringens plats och tid	Kommunstyrelseförvaltningen, 2011-12-21, kl: 09.00 Paragrafer 155-172		
Underskrifter			
Sekreterare	Anna-Lena Örvander		
Ordförande	 Anders Åkerlind (M)		
Justera	Marcus Sköld (M)	Berit Svensson (S)	
ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag			
Organ	Kommunfullmäktige		
Sammanträdesdatum	2011-12-15		
Datum för anslags uppsättande	2011-12-21	Datum för anslags nedtagande	2012-01-12
Förvaringsplats för protokoll	Kommunstyrelseförvaltningen		
Underskrift	 Anna-Lena Örvander		

Kf § 162 Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010 - antagande

Dnr 2007-000112

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 14 juni 2006, § 68, att Översiktsplan 2000 inte längre är aktuell i alla avseenden och initierade en översyn av översiktsplanen. Kommunstyrelsen beslutade den 23 april 2008, § 54, om direktiv för fortsatt översiktsplanarbete. Förslag till Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) var ute på samråd den 26 maj till den 16 oktober 2009. Förslaget ändrades till följd av inkomna synpunkter och ställdes därefter ut tillsammans med en reviderad MKB samt samrådsredogörelse under tiden 15 februari till 15 april 2011. Utställningshandlingarna har funnits tillgängliga i Kommunhuset i Kungsängens centrum, biblioteken i Bro och Kungsängen, Tjustaskolans entré och på kommunens webbplats. Under utställningstiden har fyra öppna hus hållits på olika platser i kommunen. Dessa har besökts av totalt cirka 160 personer. Under utställningen har 54 skriftliga yttranden inkommit. Efter utställningen har förslaget till översiktsplan reviderats ytterligare till följd av inkomna synpunkter.

Översiktsplanen visar kommunens ställningstaganden för mark- och vattenanvändningen på cirka 20 års sikt. Den redovisar kommunens avvägningar mellan olika intressen. Dessa avvägningar ska ligga till grund för den fysiska planeringen och kommunens fysiska utveckling.

Avsikten är också att låta ÖP 2010 ligga till grund för fortsatta strategiska och tidsmässiga prioriteringar utifrån de olika förslagen till åtgärder som redovisas i planen.

Beslutsunderlag

- Förslag till ny Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010 – utställningshandling februari 2011
- Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande förslag till ny Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010 – utställningshandling februari 2011
- Samrådsredogörelse tillhörande förslag till ny Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, daterad februari 2011
- Utställningsutlåtande tillhörande förslag till Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, daterat 2011-11-09
- Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande förslag till Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010 – februari 2011, reviderad oktober 2011 efter utställning
- Särskild sammanställning av miljöbedömningen, daterad 2011-11-09
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2011-11-09
- Kommunstyrelsens beslut den 30 november 2011, § 149

Justeraandes sign

Utdragsbestyrkande

Jäv

Irène Seth (M) anmäler jäv och deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, antas enligt förslag daterat 2011-11-09 med revideringen att tidsbestämda täkter tas bort från kartor samt att det sker en tematisk fördjupning om vindkraftens möjligheter.

Yrkanden

Yvonne Stein (FP) yrkar att Kommunfullmäktige beslutar: Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, antas enligt förslag daterat 2011-11-09 med följande revideringar:

- Tidsbestämda täkter tas bort från kartan "Sammanfattning av mark. Och vatten användning"
- En tematisk fördjupning av vindkraftens möjligheter i kommunen tillförs under kapitlet Teknisk försörjning och i kapitel 16 Underlag för prioritering av åtgärder.

Anna Norberg (MP) yrkar att Tibblegårdsområdet och Önstagårdsområdet tas bort som utredningsområden och att antalet bostäder i Rankhus området ska minskas.

Christina Brofalk (C) yrkar bifall till Yvonne Steins (FP) yrkande.

Kerstin Åkare (V) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Camilla Janson (S) yrkar bifall till Yvonne Steins (FP) förslag till beslut.

Yttranden

Yvonne Stein (FP), Camilla Janson (S), Anna Norberg (MP), Annelies Lindblom (V), Christina Brofalk (C) och Kerstin Åkare (V) yttrar sig i ärendet.

Omröstningsresultat

Ordförande ställer Yvonne Steins (FP) förslag mot Kerstin Åkares (V) förslag till beslut och finner att Kommunfullmäktige bifaller Yvonne Steins (FP) förslag till beslut.

Ordförande ställer Yvonne Steins (FP) förslag mot Anna Norbergs (MP) förslag till tilläggs beslut och finner att Kommunfullmäktige beslutar enligt Yvonne Steins (FP) förslag till beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010, antas enligt förslag daterat 2011-11-09 med följande revideringar:

- Tidsbestämda täkter tas bort från kartan "Sammanfattning av mark. Och vatten användning"
- En tematisk fördjupning av vindkraftens möjligheter i kommunen tillförs under kapitlet Teknisk försörjning och i kapitel 16 Underlag för prioritering av åtgärder.

Reservation

Kerstin Åkare (V) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:

"Det är oacceptabelt att Upplands-Bro kommun i översiktsplanen inte beaktar det stora behovet av rekreationsområden nära bebyggelsen. Det gäller speciellt Rankhusområdet med sin unika naturskog och klippformationer.

Därför anser vi att översiktsplanen behöver förändras så att naturområden bevaras för nuvarande befolkningsökning och framtidens befolkning.

Anna Norberg (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Protokollsanteckning

Christina Brofalk (C) tillåts lämna följande protokollsanteckning:

Centerpartiet tycker att översiktsplanen 2010 är bra och väl genomtänkt. Vikten av att yttrandet från länsstyrelsen i Stockholms län beaktas är viktigt anser Centerpartiet

I granskningsyttrande ÖP 2010 (2011-05-23, 401-2011-845) avseende Husbytorp/Tegelhagen och Kvista måste särskild hänsyn tas. I det närmare planarbetet behöver klargöras utbyggnadernas inverkan på det skyddade Natura 2000-området Broviken, miljö kvalitetsnormerna för vatten och Mälarens vattenskyddsområde.

Planeringen för strandnära områden behöver samordnas mellan utbyggnadsområdena Husbytorp-Tegelhagen och Kvista för att säkra tillgången till stränder och värdefull mark i Bros närhet.

Rankhusområdet bör exploateras med försiktighet. Man bör beakta den unika miljön och respektera strandskyddet. Vi vill trycka på att större grönytor behålls så att man även i framtiden kan få en "skogsupplevelse".

Länsstyrelsens granskningsyttrande

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Avdelningen för planfrågor
Cristina Björn
08-785 51 80

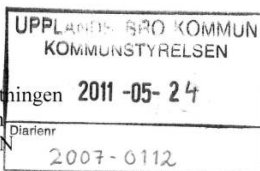
GRANSKNINGSYTTRANDE

Datum
2011-05-23

Beteckning
401-2011-845

1 (6)

Kommunstyrelseförvaltningen 2011-05-24
Upplands-Bro kommun
196 81 KUNGSÄNGEN

Utställning av ÖP 2010 – förslag till ny översiktsplan för Upplands-Bro kommun

Upplands- Bro kommun har överlämnat förslag till ny kommunomfattande översiktsplan i samband med utställning enligt 4 kap. 6 § PBL(1987:10). Länsstyrelsen lämnade 2009-12-16 ett samrådsyttrande över en tidigare version av planen.

Vid utställningen begränsar Länsstyrelsen granskningen enligt 3 kap. 9 § PBL (1987:10) till

- om förslaget tillgodoser riksintressen enligt miljöbalken,
- om förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm inte följs,
- om frågor som angår två eller flera kommuner har samordnats på lämpligt sätt,
- om bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning och erosion.

Nedanstående frågor kan leda till att Länsstyrelsen enligt 12 kap. 1 § PBL(1987:10) / 11 kap. 10 § PBL(2010:900) kommer att pröva kommunens beslut att anta detaljplaner eller områdesbestämmelser.

Granskningsyttrandet ska enligt 4 kap. 2 § PBL(1987:10) / 2 kap. 22 § PBL(2010:900) fogas till översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del ska det även anmärkas i den antagna planen.

Länsstyrelsen har under utställningstiden tagit emot yttranden från följande statliga myndigheter: Försvarsmakten, Sjöfartsverket – Sjöfart och samhälle, Svenska Kraftnät AB, Trafikverket – Region Stockholm, Vattenfall Eldistribution AB och Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt. Yttrandena har även adresserats till kommunen.

UTBYGGNADSORMÅDEN I SÖDRA BRO /riksintresse 3 kap 6 § miljöbalken, Natura 2000-område, fråga om mellankommunal samordning

Förslaget till ny översiktsplan är utformat för att stödja Upplands-Bro i rollen som tillväxtkommun när det gäller bostäder liksom arbetsplatser. Ambitionen att växa till omkring 35 000 invånare om 20-30 år ligger enligt Länsstyrelsens bedömning i linje med den regionala utveckling som anges i RUF 2010 och

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

GRANSKNINGSYTTRANDE

Datum
2011-05-23

Beteckning
401-2011-845

2 (6)

som utgör länets regionala utvecklingsprogram (RUP) genom Länsstyrelsens beslut den 30 augusti 2010. De utpekade utbyggnadsområdena i tätorterna Bro och Kungsängen tillgodoser totalt sett mer än väl behovet av planberedskap för bostadsbyggandet.

Länsstyrelsen anser att planens inriktning med utbyggnader huvudsakligen inom och i anslutning till tätorterna Bro och Kungsängen är bra*. Härigenom kan det goda läget i regionen och i Mälardalen med de fördelar som tillgång till pendeltåg innebär tas till vara. För några av föreslagna utbyggnadsområden blir en god bussanslutning dock en viktig fråga i den fortsatta planeringen.

*Tjänsteanteckning
2011-10-03
Yttrandet kompletterat
Cristina Björn
Cristina Björn

För Bro är inriktningen i förslaget till översiktsplan, liksom i gällande översiktsplan, att tätorten även ska utvecklas söderut med bebyggelse i kontakt med Mälaren. Länsstyrelsen framförde redan i granskningsyttrandet över gällande översiktsplan att denna utbyggnad borde begränsas och framför allt anpassas till området av riksintresse för kulturmiljövården kring Bro gård och Bro kyrka, utpekade enligt miljöbalkens 3 kap 6 §, för att inte komma att medföra påtaglig skada på kulturmiljön. Förslaget till ny översiktsplan omfattar i södra Bro fler utbyggnadsområden än tidigare.

Länsstyrelsen bedömer att det för flera föreslagna utbyggnader i området ner mot Mälaren handlar om att i det närmare planarbetet anpassa utbyggnaden till riksintresset för kulturmiljövården, den regionala grönkilen – Görvälnkilen och gällande strandskydd utmed Mälaren. Utbyggnaden inom området söder om Ginnlögs väg, vilket helt och hållet är beläget inne i riksintresseområdet för kulturmiljövården, bedömer Länsstyrelsens dock skulle påtagligt skada kulturvården och därmed inte vara förenlig med miljöbalkens bestämmelser.

I det närmare planarbetet behöver klargöras utbyggnadernas inverkan på det skyddade Natura 2000-området Broviken, miljö kvalitetsnormerna för vatten och Mälarens vattenskyddsområde.

Utbyggnadsområdena Bro stationsområde (1), Husbytorp – Tegelhagen (2) och Kvista (3)

I samrådsyttrandet över program för detaljplanering för utbyggnadsområdena Bro stationsområde (1) och Husbytorp – Tegelhagen (2) har Länsstyrelsen tidigare preciserat hur föreslagen utbyggnad behöver anpassas till riksintresset för kulturmiljövården för att inte riskera att påtagligt skada kulturmiljön.

För Husbytorp – Tegelhagen har Länsstyrelsens haft synpunkter på områdena kring Tegelbruket, Fiskartorpet och de östra delarna som gränsar mot det öppna kulturlandskapet. Kommunen uppger i samrådsredogörelsen att fortsatt arbete kommer att ske med karaktärsprogram och riktlinjer för anpassning. Länsstyrelsen ser positivt på ett fortsatt utredningsarbete kring inverkan på kulturmiljön inom området, men vidhåller sina tidigare synpunkter att det finns risk för att delar av området inte kan tas i anspråk för bebyggelse i enlighet med det arbete

som hittills bedrivits av kommunen för att inte påtagligt skada kulturmiljön av riksintresse.

För utbyggnadsområdena Husbytorp – Tegelhagen (2) liksom för Kvista (3) är det angeläget att de smala gröna samband som kommer att återstå efter utbyggnaderna förläggs och får ett innehåll så att den regionala grönkilens funktioner kan upprätthållas. Frågan behöver studeras vidare av kommunen.

Planeringen för strandnära områden behöver samordnas mellan utbyggnadsområdena Husbytorp – Tegelhagen (2) och Kvista (3) för att bland annat säkra tillgången till stränder och till för friluftslivet värdefull mark i Bros närhet. Länsstyrelsen erinrar om att strandskyddets syften, att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska beaktas i kommande detaljplanering.

Utbyggnadsområdet Söder om Ginnlögs väg (4)

Det föreslagna utbyggnadsområdet Söder om Ginnlögs väg (4) är beläget helt inom det avgränsade riksintresset för kulturmiljövården kring Bro gård och Bro kyrka. Förslaget innebär att ett bebyggelseområde placeras inne i riksintressets centrala landskapsrum och i direkt anslutning till miljön kring kyrkan. Denna del av riksintresset innehåller komplexa kulturmiljövården med lämningar från järnålder i form av bytomt, gravfält, den stora Assurs hög, äldre vägsystem m.m. Fornlämningsmiljön är grundläggande för förståelsen av områdets utveckling i stort och har stora upplevelsevärden. Länsstyrelsen anser att den föreslagna utbyggnaden innebär påtagliga konflikter med kulturmiljön, såväl avseende upplevelsevärden som faktiska lämningar.

När det gäller riksintressets status vill Länsstyrelsen framhålla att huvuddelen av de värden som ligger till grund för utpekandet av riksintresset kvarstår, även om den anlagda golfbanan inom tidigare prövad detaljplan till viss del har påverkat kulturvärdet.

Kommunen pekar i samrådsredogörelsen på områdets stationsnära läge, och att en utbyggnad här ligger i linje med planeringsinriktningen med bostäder nära pendeltåget. Länsstyrelsen vill framhålla att en påtaglig skada på riksintresset inte kan uppvägas av utbyggnadsområdets centrala läge och lämplighet i övrigt för en bostadsutbyggnad.

Länsstyrelsen anser att utbyggnadsområdet Söder om Ginnlögs väg (4) inte är förenligt med de värden området representerar. Länsstyrelsen bedömer redan på den redovisning som görs i översiktsplanen att en utbyggnad här skulle påtagligt skada kulturvärdena och därmed inte vara förenlig med miljöbalkens bestämmelser.

KUNGSÄNGENS ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT MED INFLUENS-OMRÅDE / riksintresse 3 kap 9 § miljöbalken

Kungsängens övnings- och skjutfält med influensområde utgör riksintresse för totalförsvaret, vilket innebär att områdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Influensområdet är avgränsat med anledning av störningar från skjutbullen samt hälso- och säkerhetsaspekter.

Utställningsförslaget redovisar riksintresseområdet i enlighet med Försvarmaktens beslut 2010-02-17 om översyn av riksintressena. Beslutet innebär även att Länsstyrelsen kommer att se över gällande förordnande enligt 12 kap. 4 § PBL(1987:10) / 11 kap. 12 § PBL(2010:900), och ett sådant arbete har inletts.

Förslaget till översiktsplan redovisar en avsikt att områden inom influensområdet prioriteras som omvandlings-/förtättningsområde i samband med en planerad utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp, eller som område som på längre sikt kan förses med sådan vatten- och avloppslösning. Länsstyrelsen instämmer i Försvarmaktens bedömning att den avsedda utvecklingen med omvandling och förtätning av bebyggelsen kan innebära risk för påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen anser även att det är viktigt att förbättra vattenkvaliteten i Lejdalsjön men den redovisade omfattningen av omvandling/förtätning behöver utredas i förhållande till konsekvenserna för riksintresset.

Länsstyrelsen anser att den nya översiktsplanen inte bör redovisa dessa områden som prioriterade för omvandling/förtätning i samband med utbyggnad av kommunalt VA. De bör även fortsättningsvis kunna redovisas som utredningsområden.

Länsstyrelsen anser det aviserade arbetet med en fördjupning av översiktsplanen för landsbygden som även ska omfatta försvarets riksintresse bör prioriteras av kommunen för att ge vägledning för hur detta riksintresse kan tillgodose vad gäller bebyggelsen inom influensområdet. Länsstyrelsen är beredd att fortsätta det tidigare inledda samarbetet med kommunen och Försvarmakten.

Länsstyrelsen delar Försvarmaktens uppfattning att översiktsplanen behöver kompletteras med en redovisning av den närmare innebörden av totalförsvarets riksintresse.

KULTURMILJÖVÅRD / riksintresse 3 kap 6 § miljöbalken

Länsstyrelsen noterar att värdetexterna till de områden som är av riksintresse för kulturmiljövården har setts över av Riksantikvarieämbetet 1997 medan texterna i utställningsförslaget återges enligt en äldre version. Länsstyrelsen bedömer att texterna kan bytas ut i översiktsplanen som en redaktionell ändring efter utställningen. Aktuella texter återfinns på ämbetets webbplats: http://www.raa.se/publicerat/varia2009_34.pdf.

JÄRNVÄGSNÄT / riksintresse 3 kap 8 § miljöbalken

Trafikverket framhåller i sitt yttrande att även Bro och Kungsängens stationer ingår i järnvägsnätet, som omfattas av riksintresset. Länsstyrelsen föreslår att en sådan förtydligande komplettering av översiktsplanen görs efter utställningen.

SAMLADE NATUR- OCH KULTURVÄRDEN FÖR MÄLAREN MED ÖAR OCH STRANDOMRÅDEN / riksintresse 4 kap 1 och 2 §§ miljöbalken

Mälaren med öar och strandområdet är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse. Området omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken. I förslaget till översiktsplan redovisas området som riksintresse för friluftslivet (kartan sidan 98). Detta behöver justeras så att det framgår att det är områdets samlade natur- och kulturvärden som avses och där turismen och friluftslivets intressen särskilt ska beaktas.

VATTEN / miljö kvalitetsnormer

I januari 2010 fastställdes miljö kvalitetsnormer (MKN) och åtgärdsprogram för yt- och grundvatten. I planförslaget redovisas berörda vattenförekomster med tillhörande miljö kvalitetsnormer men det saknas en inriktning för hur de ska följas i planering och byggande. Länsstyrelsen anser att förslaget att ta fram en vattenplan som visar hur statusen ska förbättras i kommunens vattenförekomster och hur miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram ska säkerställas är angelägen.

FLYGPLATS FÖR ALLMÄNFLYG / fråga om mellankommunal samordning

Länsstyrelsen uppmärksamade i samrådet kring översiktsplanen att ett område nordväst om Bro tätort föreslagits för anläggande av allmänflygplats, och framhöll att frågan borde övervägas i översiktsplanarbetet. Området ingår numera i den antagna RUF 2010 som ett diskuterat läge för allmänflygplats som bör prövas.

Länsstyrelsen noterar att frågan om lämplig lösning av flygplatser för allmänflyg i länet nu utreds ånyo inom det s.k. SATSA-projektet på uppdrag av bl.a. KSL och landstinget, varvid också andra lägen för flygplatser i Upplands-Bro liksom i andra kommuner kommer att studeras. Med hänsyn till det starka regionala intresset föreslår Länsstyrelsen att anspråket på en allmänflygplats ingår i den sammanställning av mellankommunala intressen som görs sist i planförslaget.

MILJÖ- OCH RISKFRÅGOR VID DETALJPLANERING

De olika miljö- och riskfrågor som är viktiga att uppmärksamma vid detaljplanering redovisas till övervägande del i planhandlingarna. Planens översiktliga karaktär gör emellertid att bebyggelsens lämplighet vid närmare planering inte fullt ut kan förutses. Länsstyrelsen utgår från att störningar och risker kommer att beaktas i efterföljande detaljplanering och tillståndsbeslut, så att bebyggelsen inte blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning och erosion.

NY PLAN- OCH BYGGLAG (PBL2010:900)

Framtagandet av översiktsplanen följer bestämmelserna i plan- och bygglagen från 1987 (1987:10), enligt övergångsbestämmelserna i nya plan- och bygglagen från 2 maj 2011 (2010:900). Den nya översiktsplanen kommer emellertid att användas då den nya PBL(2010:900) gäller.

I utställningsförslaget återfinns ett flertal hänvisning till lagrum i PBL (1987:10). Genom att motsvarande bestämmelser också finns i PBL(2010:900) utan någon egentlig ändring men i annat lagrum föreslår Länsstyrelsen att förslaget ses över inför antagandet, så hänvisningar görs till nytt lagrum och innehåll enligt PBL(2010:900).

*

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsöverdirektör Katarina Kämpe, beslutande, plandirektör Inger Holmqvist, miljödirektör Lars Nyberg, chefsjurist Karin Berg, arkitekt Catarina Fogelberg och arkitekt Cristina Björn, föredragande.

Katarina Kämpe

Cristina Björn

Karthänvisning

	SID		SID
Mälardalsregionen	9	Kultur	51
Sammanfattning av mark- och vattenanvändning	11	Naturskydd	55
Boende	17	Naturvärden 1	57
Arbetsplatser - övergripande	20	Naturvärden 2	59
Arbetsplatser - Bro och Kungsängen	21	Naturvärden 3	61
Kommunikationer - övergripande	25	Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen (inventering gjord 1994)	62
Kommunikationer - Bro och Kungsängen	27	Rekreation och friluftsliv - leder	65
Kommunikationer - gång och cykel	29	Rekreation och friluftsliv - anläggningar	67
Teknisk försörjning	35	Hälsa och säkerhet	73
Saltvatteninträngning	39	Bro	81
Vattenplanering 1	43	Kungsängen	91
Vattenplanering 2	45	Landsbygden	99
		Riksintressen 1	106
		Riksintressen 2	107

Kartbilaga med plankartor i storformat
- Sammanfattning av mark- och vattenanvändning, A2
- Bro, A3
- Kungsängen, A3

